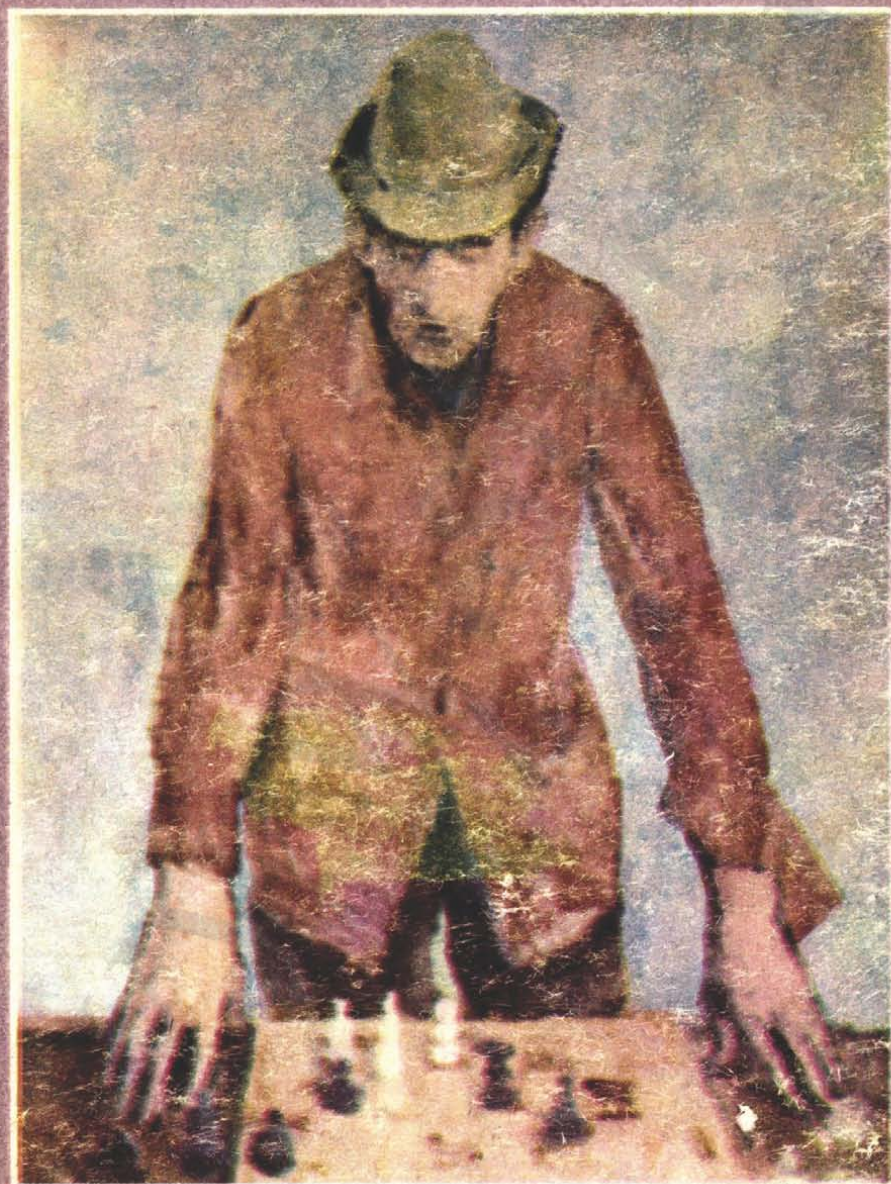

SAH

TIMIȘOARA

CONSILIUL JUDEȚEAN PENTRU EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT TIMIȘ

1900 Timișoara

Str. Ungureanu nr. 17

Telefon

secretariat 961-3 09 65

secretari 961-3 35 44

Ion Bușe,

președinte

Adrian Damșa

secretar

Virgil Doran,

metodist, responsabil șah

COMISIA JUDEȚEANĂ DE ȘAH

Pius Brînzeu
președinte

Dorin Goția
vicepreședinte

Virgil Șchiopescu
vicepreședinte

Gheorghe Tirpe
vicepreședinte

Aurel Jicman
secretar

Alexandru Ivan
resp. presă-propagandă

Ilie Komlosi
resp. colegiu arbitrii

Mircea Rozvan
resp. colegiu antrenori

Francisc Tocăniță
resp. clasificare și competiții

Gertrude Baumstark
membru

Marius Chiricuță
membru

Florin Ghidirmic
membru

Ion Iordache
membru

Tiberiu Lakatos
membru

Ștefan Tarjoc
membru

Emil Ungureanu
membru

Ion Zarcula
membru

SUBCOMISIA PENTRU TINERET

Dezideriu Bleier
președinte

Gheorghe Ivan
membru

Dușan Caplar
membru

Zlatoe Mircov
membru

Aurel Sasu-Ducșoară
membru

Coperta :

Jucătorul de șah

Pictură de Diodor Dure

Cuprins

Conducerea F.I.D.E. la Timișoara ...	3

STUDII ȘI ESEURI

<i>Pius Brinzeu</i> . Factorul mnezic în șahul de performanță	5
<i>Francisc Schneider</i> . Există oare un „creier șahist”?	12
<i>Dimitri Romanovici Godes</i> . Componentele mecanismului gândirii șahiste	15
<i>Dezideriu Bleier</i> . Dubla legitimare, factor de progres în pregătirea tinerilor șahiști	18

NOTE TEHNICE

<i>Gertrude Baumstark</i> . Despre sacrificii: cimpri critice	21
<i>Neboișa Ilijin</i> . Varianta 9 a4 din apărarea spaniolă (CO90)	25

ȘAHUL TIMIȘOREAN ÎN ULTIMELE 12 LUNI

<i>Virgil Schiopescu</i> . Realizări și năzuințe ale șahului timișan	27
<i>Marius Chiricuță</i> . Finala „B” (C.R.I.M.) 1986	31
<i>Monel Tratatovici</i> . Pe marginea finalei campionatului republican seniori 1986. Puncte albe și negre ...	43
<i>Șerban Neamțu</i> . Ligia Jicman campioană a României pe anul 1986 ...	52
<i>Emil Ungureanu</i> . Finala campionatului republican individual junioare I și II 1987	56
Festivalul internațional de șah pentru juniori și copii 1986 un nou prilej de afirmare internațională ...	58
<i>Dezideriu Bleier</i> . Debut spectaculos în campionatul cluburilor sportive școlare	60
<i>Ervin Mozeș</i> . Turneul internațional A.E.M. 1986	63
<i>Sergiu Grünberg</i> . Campionatul republican echipe mixte 1987. Povestea unui banal loc II	65

<i>Aurel Sasu-Ducșoară. Turneul internațional masculin R.S.R. Timișoara, 1987</i>	73

Partide alese din repertoriul jucătorilor timișoreni	92

STUDII ȘI PROBLEME

<i>Gh. Telbis. Din creația lui Leopold Mozeș</i>	113

Probleme	115

FILE DE ISTORIE

<i>Ioan Fleisz. O problemă de șah mai puțin cunoscută</i>	117

Dezlegări probleme	118

<i>Virgil Șchiopescu. Pius Brînzeu, un mare intelectual și o pasiune de o viață</i>	119

O pionieră a șahului feminin timișorean	121

MAGAZIN

<i>Adam Puslojic. Tabletă</i>	122

<i>Anghel Vrabie. Marii campioni despre șah și șahiști</i>	123

<i>Cornel Ungureanu. Ev Mediu Neîntîmplător</i>	125

<i>Alexandru Ivan. Centrul de șah Medicină Timișoara</i>	128

<i>Pius Brînzeu. Ancheta Șah-Timișoara</i> Mărturisiri	130

Conducerea F.I.D.E. la Timișoara

Municipiul de pe malurile Begăi a cunoscut în luna mai 1987 o nouă și prestigioasă premieră șahistă și anume prezența pentru patru zile în Timișoara a biroului executiv al Federației internaționale de șah, în frunte cu filipinezul Florencio Campomanes, președintele acestei federații. De asemenea, cu aceeași ocazie, ne-au onorat cu prezența lor și alți 16 membri ai biroului, printre care și președintele F.I.D.E. pentru Europa, marele maestru spaniol Toran.

Cu prilejul ședințelor de lucru, biroul a luat importante hotărâri, printre care și atribuirea de 10 noi titluri de mari maeștri internaționali și de maeștri internaționali. Cu această ocazie și tânărul „interzonalist” Mihai Marin, de la Politehnica București a fost distins cu titlul de maestru internațional.

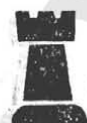
Dintre celelalte hotărâri mai importante menționăm aprobarea de a se disputa la Timișoara în anul 1988 campionatul mondial de șah pentru cadeți.

De asemenea, nu e lipsită de interes nici încercarea de a demara concursuri de „șah eficient”, cu o durată totală de o oră pentru o partidă — deci de o jumătate de oră pentru fiecare din parteneri —, ceea ce se apreciază de conducerea F.I.D.E. că va mări spectaculozitatea șahului și va permite televizarea celor mai spectaculoase partide.

Cu aceeași ocazie, Florencio Campomanes a fost asaltat cu întrebări, într-o reușită conferință de presă, de către marea maestră Elisabeta Polihroniade din partea

Primirea la Consiliul Popular al județului Timiș.

Florencio Campomanes, preşedintele şi Nikolai Krogius, vicepreşedintele F.I.D.E. în mijlocul gazdelor.

Radioteleviziunii Române, de către marea maestră Margareta Mureşan din partea revistei Flacăra, de către Parik Stefanov din partea ziarului Sportul, de către Marcel Tolcea din partea revistei Orizont şi a ziarului Drapelul din Timişoara, etc.

Dintre răspunsurile şi precizările mai importante pe care le-a dat preşedintele F.I.D.E. am reţinut, ca mai importante, următoarele :

— preocuparea în continuare a Federaţiei internaţionale de a organiza un meci între selecţionatele U.R.S.S. şi „Restul lumii” ;

— sprijinirea ca binevenită a penetrării calculatoarelor în şah, cunoscând în special ajutorul pe care acestea îl pot da antrenamentelor în general, cât şi sprijinul pe care viitoarele ordinatele îl vor putea da pregătirii individuale în raport cu adversarii ce urmează a fi întâlniţi într-un concurs ;

— înlăturarea în viitor a ceasurilor de control din turneele de şah prin conectarea tablelor la calculatoare electronice, care vor măsura automat timpul de gândire al partenerilor ;

— preocupările continue ale F.I.D.E. pentru mărirea continuă a premiilor în turneele oficiale, pentru a le apropia cât mai mult de cele atribuite în alte ramuri sportive ;

— preocupări de viitor ale F.I.D.E. de a organiza cât mai multe şi mai puternice turnee de şah pentru reprezentantele „sexului frumos”, spre a reduce pe cât posibil diferenţa de valoare dintre şahul masculin şi cel feminin ;

— susţinerea „cauzei şahului” faţă de posturile de televiziune din toată lumea, în vederea argumentării emisiunilor şahiste, atât ca număr, cât şi ca durată de timp.

În final, preşedintele F.I.D.E. a avut foarte elogioase cuvinte faţă de şahul feminin din România şi faţă de cel din Timişoara, în mod special, şi a încheiat cu călduroase mulţumiri pentru tradiţionala ospitalitate românească, ce nu s-a desminţit nici cu această ocazie.

V.Ş.

STUDII ȘI ESEURI

Factorul mnezic și șahul de performanță

Reușita în domeniul șahului de performanță se bazează de existența unui grup de aptitudini care își au originea în zestre ereditară a jucătorului, dar care se dezvoltă progresiv ca urmare a pregătirii teoretice, a participării la întreceri și a antrenamentelor de zi cu zi. Pe prim plan, ca factori determinanți în obținerea succeselor se înscriu însușirile cu caracter general — inteligența și memoria. Acestea sînt aptitudini pentru că unii jucători gîndesc mai repede și rețin mai ușor diferitele situații cu care sînt confrunțați, dar, în același timp, sînt și procese psihice în măsură să permită rezolvarea favorabilă, pe plan teoretic, a complicatelor probleme care se ivesc mereu în desfășurarea partidelor. Activitatea în șahul de performanță implică însă și existența unui grup special de aptitudini, definitorii pentru acest sport, ca intuiția, spiritul de observație, forța de concentrare, imaginația, percepția rapidă și viteza de reacție, cît și alte însușiri care pot fi cuprinse în grupul aptitudinilor intelectuale primare, capabile să se dezvolte în șah mai mult decît în oricare altă disciplină sportivă. În literatura de specialitate sînt abordate aproape cu exclusivitate problemele de ordin tehnic, problemele de ordin doctrinal fiind aproape complet neglijate. Cel mult pot fi relevate unele studii privind modul de gîndire, celelalte însușiri fiind doar menționate în trecere. Aceasta este și situația rolului pe care îl joacă memoria, căreia nu i-au fost consacrate studii speciale, nici referitor la intervenția factorului mnezic în ridicarea măiestriei sportive, nici cu privire la relațiile acestui factor cu personalitatea și vîrsta sportivului. Este problema căreia i-am consacrat eseu ce urmează.

Înainte de toate trebuie subliniat faptul că nu se poate concepe astăzi un șahist de performanță care să nu aibă un mare bagaj de cunoștințe de specialitate și o capacitate de memorare deosebită. Cu cît jucătorul este pe o treaptă mai înaltă pe scara ierarhiei sportive cu atît capacitatea sa de stocare și destocare a informațiilor

trebuie să fie mai dezvoltată, mai simplu spus, cu atât mai bună trebuie să-i fie memoria, mergând pînă la calificativul de excepțional. Capablanca, de exemplu, afirmă despre Alehin : „Are cea mai formidabilă memorie din cîte au existat vreodată. Se spune că el ține minte pe de rost toate partidele jucate de maeștri sau de șahiști mai tîrîi în ultimii 15—20 de ani“. Despre Fischer, Svetozar Gligorici, făcînd aluzie la cunoștințele sale privind teoria șahistă și capacitatea sa extraordinară de memorare, spune că este „o bibliotecă șahistă ambulantă“. Cît despre Kasparov, cu privire la progresele rapide ale actualului campion mondial Smislov declară : „În afara intuiției naturale pe care o are ca jucător... el a moștenit două calități de neînlocuit pentru un șahist de vîrf : o mare capacitate de muncă și o memorie prodigioasă“. Sînt trei citate referitoare la trei supercampioni, dar observații similare, chiar dacă mai puțin reliefate, se pot face cu orice mare maestru.

Pentru psihologi memoria este „piatra unghiulară a dezvoltării psihice“. După ei memoria îndeplinește rolul de premisă a tuturor celorlalte procese psihice. Dar memoria este de mai multe feluri. O primă distincție care se face este între memoria involuntară și cea intențională sau voluntară. Sub acest aspect jucătorul care nu practică șahul decît ca mijloc de destindere înregistrează progrese continue datorită memoriei involuntare. Jucînd, acumulează experiență, reține tot mai multe date din trecut care devin utile prezentului, învață din greșeli și din insuficientă concentrare. Și pentru jucătorul de performanță memoria involuntară este o importantă armă de progres, dar în acest caz intervine cu precădere memoria voluntară. Este de reținut că odată cu vîrsta și cu exercițiul crește randamentul atât a memoriei involuntare, cît și a celei voluntare, astfel că la șahist între cele două forme de memorie se stabilește o relație de reciprocitate, una beneficiînd de rezultatele celeilalte, într-o unitate funcțională propice ridicării măiestriei sportive.

Pentru a favoriza dezvoltarea memoriei voluntare sportivii recurg la acțiuni denumite mnezice, destinate să fixeze informația și să o poată evoca în orice moment. Pentru șahist mijlocul cel mai potrivit — singurul mijloc mnemotehnic, de altfel — este scrisul. Se aștern pe hîrtie sisteme de deschidere, scheme de joc, se fac fișe conținînd partidele personale, sau partidele altor jucători, tangente cu propriile preocupări, toate acestea reprezentînd un fond documentar scris, indispensabil sportului de performanță, mai ales în perioada pregătirii participării la un concurs. Din acest punct de vedere demn de citat este Botvinnik, care se referă la un moment din pregătirea șahistului, lucru valabil însă pe un plan mai general, susceptibil să sublinieze, indirect desigur, apelul permanent la memorie : „Pregătirea șahistă o încep cu trecerea în revistă a literaturii de specialitate. Aceasta este absolut necesară pentru a cunoaște partidele noi, ideile noi de joc găsite de unul sau altul dintre maeștri șahului. Trecînd în revistă literatura, fac însemnări în legătură cu problemele care mă interesează ; în același timp îmi însemn toate partidele viitorilor mei adversari la concursul la care am de gînd să iau parte... După aceea pregătesc unele scheme de deschidere pe care intenționez să le joc...“ Este vorba de o documentație scrisă, de modelaje mnezice, întreținute cu grijă, prin care se asimilează mereu informații noi.

O altă distincție demnă de a fi adusă în discuție se referă la memoria de lungă durată, la cea de scurtă durată și la memoria imediată. Aceste forme de memorie

se manifestă în desfăşurarea oricărei partide de şah. În deschidere rolul preponderent îl joacă memoria de lungă durată. Mutările la început de partidă nu se fac întâmplător ci conform unor sisteme bine puse la punct, bazate pe studiu şi exerciţiu, marcând şi anumite preferinţe personale. În jocul de mijloc intervine, de asemenea, memoria de lungă durată prin evocarea, sub formă de reprezentări, a unor situaţii similare anterioare, prin referiri la scheme sau „poziţii cheie”, care uşurează atât de mult rezolvarea problemelor ce se ridică în timpul confruntării la tabla de joc. Aici intervine şi memoria de scurtă durată, care permite trecerea de la o mutare la alta şi asigură reţinerea cu exactitate a poziţiilor ce se succed de la începutul partidei până la sfârşitul ei. Unele din datele reţinute trec în memoria de lungă durată, altele se uită de îndată ce îşi pierd utilitatea. Memoria de scurtă durată intervine şi în calculul variantelor, unde o anumită poziţie serveşte la construcţia altei poziţii, acestea succedându-se într-o înlanţuire de maximă abstractizare, imposibil de realizat fără ajutorul memoriei. În ce priveşte memoria imediată, care persistă uneori numai câteva secunde, aceasta se manifestă atunci când jucătorul ajunge în criză de timp. În sfârşit, în finalul partidei, când se ridică mai mult probleme de ordin tehnic îşi spune mai mult cuvântul memoria de lungă durată, bazată pe experienţă personală, dar, mai cu seamă, pe studii din literatura de specialitate.

Cele trei nivele de memorie permit şi o apreciere, desigur numai relativă, a capacităţii de memorizare şi a forţei de joc a şahistului. În acest scop pot fi luate în considerare posibilităţile de calcul ale diferitelor variante, în poziţii complicate, ca şi rezultatele obţinute în partidele „fulger” (blitz) sau în jocurile „à l'aveugle”. Câteva exemple sînt mai explicate. Se admite că jucătorii combinativi dispun de o capacitate de memorizare deosebită. Printre aceştia poate fi citat Tal, recunoscut pentru forţa sa combinatorie. Iată ce spune despre el Elisabeta Polihroniade în preludiul unui interviu: „Tal este înzestrat cu o memorie cu totul excepţională, poate să reproducă partide demult jucate, chiar în simultane, să analizeze partide vechi, fără tabla de şah în faţă şi fără creion şi hîrtie, totul din memorie”. În ce priveşte rezultatele obţinute în turneele fulger poate fi citat Fischer. După disputarea meciului între echipa U.R.S.S.—Restul lumii, din 1970, toţi participanţii s-au deplasat de la Belgrad la Hercegnov, pe malul Adriaticii, unde a avut loc cel mai mare turneu fulger din totdeauna, cu participarea elitei marilor maeştri din acea vreme. S-a acordat cîte cinci minute pentru fiecare jucător. Turneul a fost cîştigat în mod strălucit de Fischer, cu 19 puncte din 22 partide. A fost o victorie impresionantă, deoarece a fost cîştigată de un jucător care nu era specializat în partide blitz şi care şi-a depăşit adversarii fără să folosească mai mult de trei minute de partidă. Cît despre jocul „à l'aveugle”, mai ales sub formă de simultan, acesta reprezintă o adevărată culme ilustrînd forţa memoriei. Poziţiile se succed cu rapiditate în cursul partidei şi de la o masă la alta, necesitînd mari eforturi pentru a fi reţinute şi controlate cu succes, în marea lor diversitate. În acest domeniu s-au impus — în trecut numai, deoarece asemenea simultane nu mai au loc în zilele noastre, fiind considerate inutile şi chiar dăunătoare sănătăţii — toţi jucătorii combinativi şi cu titlu de exemple pot fi citaţi Morphy, Reti şi, cu deosebire, Alehin. Acesta din urmă nu deţine recordul, dar este cel care a obţinut rezultate meritorii în faţa unor adversari puternici şi a realizat partide oarbe de o rară frumu-

sețe. După mai multe simultane în cursul cărora a înfruntat în jur de 30 de adversari de fiecare dată, Capablanca a căutat să-l caracterizeze și sub acest aspect: „În partidele de simultan „à l'aveugle“ Alehin nu are egal printre maeștri din trecut și de astăzi. Este absolut imposibil să-l imiți în acest domeniu. Pentru aceasta trebuie să ai surprinzătoarea memorie șahistă a lui Alehin, îmbinată cu capacitatea lui extraordinară pentru o muncă intelectuală în cordată“. Faptul că astăzi nu mai au loc întreceri de acest fel nu însemnează că jocul orb ar fi nociv în sine, sau inutil, întrucât numai în acest mod se poate efectua calculul variantelor într-o anumită poziție, fără a se deplasa piesele. De altfel, sînt cazuri cînd în cursul unor turnee s-a stîns accidental lumina, dar unii jucători au lăsat ceasul să meargă, continuînd analiza variantelor pe întuneric.

Valoarea factorului mnezic în obținerea succesului în șah este evidentă, dar aceasta variază în funcție de personalitatea și de vîrsta jucătorului. Jucătorii combinatori uzează cu precădere de memoria de scurtă durată, în timp ce jucătorii poziționali fac apel mai degrabă la memoria de lungă durată. Primii recurg, ori de cîte ori acest lucru este posibil, la procedee tactice, în funcție de moment și de caracteristicile poziției, în timp ce ceilalți își bazează jocul pe planuri strategice și caută să-și construiască poziții cît mai solide. Dar, mai cu seamă se relevă importanța relația dintre particularitățile factorului mnezic și vîrsta sportivului. Sub acest aspect tinerii sînt avantajați. În condițiile exploziei informaționale din zilele noastre devine tot mai greu pentru un jucător să țină pasul cu tot ce apare nou în materie de informație șahistă. Or posibilitățile de memorare sînt mai mari la tineri. Media de vîrstă a participanților la marile turnee este tot mai mică, iar pe primele locuri ale clasamentului se situează tot mai mulți tineri. Dar chiar și pentru cei tineri cînd ajung în situații de vîrf, de претенденти sau candidați la titlul mondial, este necesar să recurgă la colaboratori care să le ușureze munca de informare.

Cu vîrsta posibilitățile de informare se reduc și se face simțită tot mai mult legea memoriei regresive caracterizată prin trăinicia evenimentelor îndepărtate și mereu mai mari dificultăți în memorarea evenimentelor recente. Așa se face că marii maeștri sînt adeseori surprinși în deschideri de tineri, mai puțin experimentați, dar la curent cu ultimele noutăți din literatură. Aceasta obligă șahiștii de competiții să-și schimbe cu timpul stilul de joc, să renunțe la calculele obositoare ale unor variante complexe care survin în jocul de mijloc, și să simplifice poziția, virînd tot mai mult de la tactic la strategic. Keres poate fi considerat ca un exemplu. În perioada ce a premers și a urmat celui de al doilea război mondial, s-a afirmat ca un mare jucător, candidat de mai multe ori la titlul mondial. S-a manifestat ani îndelungați ca un virtuos al atacului, ca odată cu vîrsta să-și schimbe stilul de joc și să se manifeste ca un adept al jocului pozițional. A continuat astfel să se mențină în elita șahului mondial.

Adaptîndu-și stilul de joc la posibilitățile pe care le oferă vîrsta, în condițiile unei vieți sportive, marii campioni își pot desfășura activitatea cu succes, de-a lungul celei de a treia vîrste, chiar dacă nivelul performanțelor nu mai este același ca în trecut. Lasker, de exemplu, la o vîrstă mai înaintată, joacă la turneul de la Moscova, din 1935, și se clasează, neînvins, pe locul trei, înaintea lui Capablanca. Învîgătorul turneului, Botvinnik, referindu-se la acest fost mare campion mondial, spune: „Avea

66 de ani. Un cap inteligent, plin de înțelepciune, și un corp deja fără putere. Juca bine. Renunța la poziții complicate, schimba piese — el știa să facă asta și în tinerețe, dar atunci nu accepta atît de bucuros remiza". Deosebit de interesante sînt mărturișirile lui Miguel Naidorf, un frumos exemplu de longevitate sportivă: „La 72 de ani obosesc mai repede, dar am concepte mai bune decît atunci cînd eram mai tînăr. Jocul meu se bazează acum mai mult pe strategie decît pe tactică. Acum înțeleg mai bine pozițiile..." În cursul aceluiași interviu Naidorf declară solemn: "...nu plănuiesc să mă retrag; ar fi cel mai rău lucru pe care aș putea să îl fac. Sînt în formă bună, în primul rînd pentru că țin un regim de viață sănătos".

Vîrsta influențează cu timpul negativ posibilitățile de acumulare a informației și memoria pierde în ce privește aria de cuprindere, în schimb cîștigă în calitate. Se dezvoltă tot mai mult memoria logică în detrimentul celei mecanice. La început de carieră jucătorul pune accentul pe memoria mecanică, pe reproducerea în deschideri a unor anumite mutări, într-o succesiune învățată pe de rost. Această greșeală o comit și unii instructori — mai puțin antrenorii atestați — care încep pregătirea jucătorului cu noțiuni de deschidere, impuse prin exerciții și repetări mecanice. Așa se face că acești șahiști începători sînt descumpăniți atunci cînd adversarul face o mutare care nu intră în schemele de joc învățate pe dinafară, și dacă această mutare nu este corectă. Memoria veridică este cea logică, bazată pe înțelegere. Memoria logică este mult mai productivă decît cea mecanică și se fundamentează pe organizarea eficientă a pregătirii, pe amploarea și intensitatea muncii depuse în vederea atingerii obiectivului urmărit, care este ridicarea măestriei sportive. Or, memoria logică crește odată cu vîrsta și, în condiții normale, devine o funcție complexă care se dezvoltă în relație directă cu gîndirea și cu întreg sistemul psihic. Cu cît șahistul dispune de cunoștințe mai multe și mai bine organizate, cu atît mai ușor achiziționează noile cunoștințe și le fixează în raporturi explicite cu cele vechi. Personalitatea jucătorului apare ca un selector mnezic, iar pregătirea asiduă pe care o consacră sportului influențează memoria în cele două etape ale dezvoltării ei: etapa de memorare care cuprinde fazele întipăririi și ale conservării și etapa de reactualizare, în cursul căreia au loc recunoașterea și reproducerea experienței cognitive anterioare. În acest mod se realizează progresul și devine posibilă creativitatea în această disciplină sportivă.

Între memorie și evoluția jocului de șah există o relație de reciprocitate. Memoria ca aptitudine și ca proces psihic reprezintă, așa cum am văzut, un factor determinant în creșterea forței de joc și obținerea de rezultate mereu mai bune. La rîndul ei, practica jocului de șah influențează atît memoria, cît și formarea celorlalte procese psihice superioare. Această influență se poate manifesta în două direcții. Mai întîi este de luat în considerare influența șahului asupra memoriei sub aspect educativ și pe un plan mai general, lucru care explică tendința introducerii șahului în școli. Șahiștii impresionează prin posibilitățile lor de memorare, uneori din cele mai impresionante. Ca exemplu este adus legendarul Morphy care la vîrsta de 20 de ani, cînd și-a încheiat studiile de drept, era deja un mare campion, posesor al unei memorii prodigioase, nu numai în domeniul șahului ci și al avocaturii. Se spune despre el că știa toate textele de legi pe dinafară, cît și miile de articole și comentarii pe marginea acestor

legi, pe care le putea reda literă cu literă. Un alt exemplu îl constituie Phillsbury, care în cursul unui simultan de 12 partide oarbe, a jucat în acelaşi timp 6 partide de dame, o partidă de whist şi s-a supus unui test de memorie, reţinând o listă de 30 de cuvinte variate pe care a privit-o o singură dată în cursul simultanului, repetând fără greşeală cuvintele la sfârşitul concursului şi în ziua următoare. Dar toţi marii campioni de şah oferă exemple de capacităţi de memorare ieşite din comun. Pe de altă parte activitatea şahistă a unui jucător de performanţă, bazată pe un anumit tip de operaţii cerebrale, duce la specializarea memoriei, care ia din ce în ce mai mult aspectul memoriei profesionale. Pus în faţa unei table de şah reprezentând o situaţie complicată din jocul de mijloc al unei partide, cu majoritatea pieselor pe eşichier, un mare maestru apreciază uimitor de repede caracteristicile poziţiei şi o poate reconstitui pe o altă tablă, după o examinare doar de câteva secunde. Un jucător mai puţin experimentat o face mult mai încet şi cu unele greşeli, în timp ce pentru ne jucători este un lucru imposibil de realizat, deoarece pentru ei aşezarea pieselor pe tablă nu are nici o semnificaţie. Această specializare a memoriei începe de timpuriu şi a fost pusă în evidenţă şi cu ajutorul testelor efectuate la copii. Unul din copiii „minune“, în anii care au urmat primului război mondial, a fost Samuel Rshewski, testat din acest punct de vedere la vârsta de 8 ani, la câteva zile după un simultan în care a înfruntat un număr de 24 de adversari. Testele efectuate au demonstrat că acest şahist, încă copil, era unilateral dezvoltat şi nu depăşea pe ceilalţi copii de vârsta lui în multe privinţe. În schimb îi întrecea pe toţi atunci când era vorba de memorarea unor situaţii asemănătoare cu cele întâlnite pe tabla de joc, sau de rezolvarea unor probleme de gândire similare cu cele care se pun în şah. Această specializare a memoriei nu alterează însă cu nimic capacitatea globală de memorare şi trece neobservată în afara experimentelor sau a situaţiilor legate direct de jocul de şah. Mai mult chiar, mecanismele gândirii care se dezvoltă la şahişti favorizează activitatea intelectuală de orice fel.

Din punct de vedere psihologic este de remarcat, în fine, faptul că jucătorii îşi amintesc mai bine partidele intens trăite afectiv decât cele indiferente. Nu se reţin remizele de salon, în schimb se reţin remizele de luptă. Se uită mai uşor partidele câştigate simplu, decât partidele câştigate prin sacrificii. Mai ales se reţin partidele unde nu s-a realizat câştigul, în situaţii cu avantaj material sau în poziţii mult superioare. Acesta este efectul Zeigarnic „demonstrat prin retenţia mai bună a datelor probelor pe care subiectul nu a putut să le rezolve, decât a celor pe care le-a dus la bun sfârşit“ (Paul Popescu-Neveanu). Sînt partidele despre care jucătorii spun că au fost „câştigate“, deşi le-au pierdut, uitînd că în repertoriul unui şahist partidele „câştigate“ care se pierd se întîlnesc în aceeaşi proporţie cu partidele „pierdute“ care se câştigă, în condiţiile, desigur, a unor jucători de valoare sensibil egală. Oricum, se reţin mai bine partidele pierdute. Întrebată în cursul unui interviu cîte partide ştie pe dinafară, Margareta Mureşan a răspuns: „Nu ştiu numărul exact. În orice caz, în fiecare deschidere trebuie să cunoşti partidele-cheie. Din partidele jucate de mine, pe cele mai

importante, mai ales pe cele pierdute, le știu până la ultima mutare. Din toate celelalte am reținut 20—30 de mutări. Memoria este foarte necesară..." încheie marea maestră.

Memoria este, într-adevăr, foarte necesară șahistului. Ea este pentru el ca oxigenul pentru un alpinist care evoluează pe crestele munților.

Pius Brinzeu

În cadrul disciplinei de Fiziologie a Institutului de Medicină din Timișoara a fost introdus în tematica de cercetare studiul psiho-fiziologiei șahului de performanță. Conducătorul disciplinei, Conf. Dr. Francisc Schneider, ne-a trimis un prim material de ordin teoretic, urmînd să se treacă la investigații fiziologice practicate în cursul desfășurării partidelor de concurs.

Menționăm că omul de știință de astăzi, este șahistul de ieri, care a jucat la masa I a echipei de șah a studenților medicaliști, de la același institut, în cursul anilor 1951—53.

Există oare un «creier de șahist»?

Șahul, jocul minții, expresia gândirii și confruntarea inteligenței, reflectă din plin complexele aspecte ale vieții psihice umane. Aceasta se bazează pe un suport structural organizat într-o manieră ce permite autoperfecționarea, ceea ce ne îndreptățește să vorbim de unele particularități ale creierului și la șahiști. Evident, este vorba de vîrfuri șahiste, la care se contopește sportul minții cu știința și arta.

Ca bază structurală stau cei 3×10^{10} neuroni, organizați într-un sistem complex de rețele, cu sisteme și subsisteme — rețele modulare, interconectate conform unui program, prin cele $10^{1000} - 10^{10000}$ sinapse. Aproximativ 14—17 miliarde de neuroni, adică jumătate din totalitatea celulelor nervoase este concentrată, la om, în scoarța cerebrală. Dar acest suport structural deosebit nu este suficient, ci implică un program comportamental învățat și engramat în condițiile vieții sociale, numai în acest caz dezvoltîndu-se activitatea nervoasă superioară umană. Acesta presupune o deosebită plasticitate a formațiunilor neuronale cerebrale, cu posibilitatea de a forma conexiuni intra- și intermodulare în raport cu solicitările adaptative, stocarea și reactualizarea mesajelor informaționale în raport cu experiența individuală.

Jocul de șah implică atenție, învățare, memorie, gândire, inteligență — procese corticale bazate pe interacțiuni reverberante cortico-subcorticeale. Formațiunile subcorticeale asigură realizarea optimală a achiziționării și evocării informațiilor prin

menținerea stării de veghe, pregătirea și elaborarea mesajelor ce ajung la cortex, influențează fondul strategic și tactic al cunoașterii, optimizează comportamentul necesar activității intelectuale.

Procesele cognitive implicate în șah antrenează întreaga scoarță cerebrală și în mod special ariile de asociație. Astfel, scoarța prefrontală contribuie la complexe activități intelectuale de tip raționament iar scoarța parietală intervine în procesele somatopsihice de gnozie și în ideatie. Ca atare, pe baza mesajelor informaționale recepționate din mediul extern sau endoevocate, aria ideomotoare din lobul parietal elaborează răspunsurile. Aceste răspunsuri sînt însă filtrate de scoarța prefrontală printr-o analiză discriminativă care coroborează mesajele recepționate sau generate cu informațiile stocate. În acest fel, scoarța prefrontală apare ca un centru prospectiv ce optimizează răspunsul elaborat de aria ideomotoare, contribuind la complexe procese de tip judecată, rezolvarea problemelor de matematică, găsirea mutării optime la șah.

Însușirea și perfecționarea jocului presupune învățare și memorie. Dintre variatele forme de învățare, consemnăm ca esențiale pentru șah, învățarea exploratorie (prin stocare memorială și valorificarea reușitei), învățarea perceptuală (prin optimizare), învățare prin stocare de informații, învățare prin instructare etc.

Jocul se desfășoară pe fondul concentrării focalizate a atenției asupra stimulilor informaționali (mutări, poziții) și mnezici, selectați continuu prin fenomenul de filtraj. Informația ce a trecut prin filtru este stocată și apoi transmisă unui canal de decizie care emite răspunsul adecvat sau/și engramează informația pentru un viitor răspuns. Menținerea concentrată a atenției depinde de o serie de factori individuali (motivație, dispoziție psihică, oboseală), cît și de factori perturbatori (zgomot, ambianță suprasolicitantă). În acest din urmă caz, întîlnit în competiții, efortul de concentrare al atenției devine inefficient, alternînd cu starea de inatenție. Atenția și inatenția constituie de fapt două laturi comportamentale ale procesului de atenție, prin faptul că atenția acordată unui stimul implică neapărat ignorarea celorlalți, mai precis, neatenția simultană generalizată este indispensabilă atenției concentrate, selective.

Șahistul este eminamente gînditor, antrenat în elaborarea, înțelegerea și rezolvarea continuă a problemelor. Eficiența gîndirii se apreciază în funcție de rapiditatea decizională și de acționare adecvată. La baza gîndirii stă confruntarea informațiilor de fiecare moment cu tezaurul informațional engramat. Se pare că aceasta se realizează printr-un proces de baleiaj reverberant de-a lungul unor lanțuri neuronale complexe, pînă la congruență. Există un algoritm al gîndirii, cu două componente: una preexistentă — transmisă ereditar, reprezentată de rețeaua neuronală cu anumite circuite tip, și una dobîndită în procesul învățării, ce se perfectează continuu — circuite optimizate pe parcursul ontogenezei.

Gîndirea șahistă presupune utilizarea analitică a informațiilor engramate, prin combinarea lor în cadrul unor sinteze complexe, avînd la origine un program imaginat și un set de modele abstracte. Aceasta se bazează pe clasificarea percepțiilor, reprezentărilor, construcțiilor imaginative și transpunerea lor într-un sistem simbolic.

Șahul înseamnă cunoașterea rațională, adică, avînd ca punct de plecare concretul senzorial se trece la abstract ca apoi să ajungă în final la concretul logic. Ideea și

acţiunea ce rezultă depinde de inteligenţă, adică de capacitatea de a înţelege relaţiile dintre elemente, fenomene şi situaţii, cu posibilitatea de a le actualiza ideativ, practic şi comportamental. Ca şi gândirea, inteligenţa depinde de fondul ereditar-genetic (eficienţa cerebrală înăscută) şi de componenta câştigată în confruntarea continuă cu anturajul.

Legat de stadiile formative ale inteligenţei se pot stabili etapele de dezvoltare şahistă. Şahul se poate învăţa la 2—4 ani, în stadiul inteligenţei preconceptuale, pe baza percepţiei şi a gândirii legate de percepţie. Elementele subtile ale jocului se pot învăţa la 4—7 ani, în stadiul inteligenţei intuitive, perioadă în care gândirea este încă legată de percepţie. Soluţionarea problemelor de şah se poate pretinde în stadiul inteligenţei operaţiilor concrete, la 7—11 ani. După 11 ani, când se trece în stadiul inteligenţei operaţiilor formale, tânărul poate jongla cu noţiuni abstracte, deci este capabil de performanţe.

Şi în final, o întrebare se impune. Există un centru cortical al şahului? Probabil că nu, aşa cum nu există un centru al cunoaşterii (deşi un centru al muzicii există). Funcţiile integrative superioare sînt dispuse la majoritatea indivizilor (90—93%), pe baza unui determinism genetic, în emisferul stîng, care apare în acest fel dominant (exteriorizat prin calitatea de dreptaci). În stînga se găsesc centrii percepţiei şi înţelegerii cît şi centrii exprimării ideative şi praxice. În schimb, emisferul drept-minor, asigură orientarea spaţio-temporară, simţul muzical, posibil şi „simţul” şahist.

Deci, şahul ca talent şi orientare pe tabla de şah ţine de emisferul minor. În schimb, strategia şi tactica, iniţierea şi aplicarea acestora, calcularea cu mare anticipaţie a mutărilor posibile, ţine de emisferul dominant.

Nu putem încheia fără să amintim şi de sistemul limbic, suportul impulsului şi comportamentului motivaţional, ce imprimă activităţii fondul afectiv-emoţional. De acesta depinde şi pasiunea pentru şah (toată viaţa), dispoziţia de joc (perioade şi durată variabile), ca şi emoţia ce energizează confruntarea şi performanţa în şah.

dr. Fr. Schneider

conferenţiar de fiziologie
Institutul de Medicină Timişoara

DIN EXPERIENȚA STRĂINĂ

Marele maestru I.C.C.F.
DIMITRI ROMANOVICI GODES
ne-a adresat un studiu privind
COMPONENTELE MECANISMU-
LUI GÎNDIRII ȘAHISTE, publi-
cat inițial în Programul semifina-
lei celui de al XXXVII Campio-
nat al U.R.S.S. disputat la Barnal,
1969. Textul a fost revăzut și
completat. Îi mulțumim.
Mulțumim de asemenea Prof. Gh.
Telbis, care a asigurat traducerea.

Componentele mecanismului gîndirii șahiste

Dezvoltarea modernă a șahului necesită din partea jucătorului deprinderea de a acționa în două direcții :

1. Studiarea coordonării și interacțiunii figurilor de șah în toate cele trei stadii ale partidei.

2. Studiul psihologiei șahiste.

Un element foarte important în lupta șahistă este psihologia gîndirii. Scopul lucrării de față este determinarea particularităților funcționării componentelor mecanismului gîndirii în perioada pregătirii pentru partidă și în momentele premergătoare jocului propriu-zis.

Activitatea mintală șahistă aparține celor mai dezvoltate forme ale activității intelectuale umane.

Specificul ei constă în aceea că la șahist în momentul receptării informației participă un număr mai restrîns de organe de simț, decît la alți reprezentanți ai activității intelectuale.

Receptarea informației o înfăptuiesc, în principal, văzul și auzul. Dar în prelucrarea informației (cea nouă și cea acumulată) activitatea intelectuală a şahistului are o serie de avantaje în comparație, de exemplu, cu cea a constructorului, deși ea nu creează bunuri materiale.

Prin urmare, şahistul trebuie să-și antreneze interrelația următoarelor componente ale mecanismului gândirii :

1. STEREOTIPUL : Eu—Adversarul
2. IMAGINEA VIZUALĂ INTERNĂ a tablei de şah
3. MEMORIA VIZUALĂ (Reprezentarea pozițiilor).
4. MEMORIA AUDITIVĂ (Lexicul intern)
5. VOCEA INTERNĂ → Vorbirea interioară → Gândirea
6. FONDUL EMOTIIONAL

SCURTĂ CARACTERIZARE A COMPONENTELOR

1. STEREOTIPUL : EU—ADVERSARUL are însușiri cu caracter anatomo-fiziologic. Cercetarea acestuia îl ajută pe şahist în lupta sa. Sub acest aspect A. Alehin scria : „Pentru obținerea succesului, eu consider necesari următorii trei factori : În primul rând înțelegerea forței și slăbiciunilor proprii, în al doilea rând înțelegerea precisă a forței și slăbiciunii adversarului și în al treilea rând un scop mai înalt decât o satisfacție de moment.

Înainte de partidă (când țelul este jocul la câștig) şahistul trebuie să sesizeze interrelația dinamică a acestui stereotip care se reduce la următoarea formulă :

$$\frac{\text{Eu}}{\text{Adversarul}} > 1$$

și, desigur, trebuie avut în vedere și aspectul

$$\frac{\text{Eu}}{\text{Adversarul}} < 1, \quad \frac{\text{Eu}}{\text{Adversarul}} = 1.$$

O asemenea mobilitate a interrelației dinamice a stereotipului dă posibilitate jucătorului să se orienteze mai rapid în diferite situații de joc.

2. IMAGINEA VIZUALĂ INTERNĂ A TABLEI DE ŞAH

În perioada pregătirii și participării la întreceri şahistul trebuie să controleze informațiile receptate și apoi să le prelucereze în așa fel încât cantitatea lor să fie redusă la un minim util și necesar. Receptarea informației vizuale și auditive și prelucrarea ei se poate înfăptui în creierul uman fără participarea conștiinței. De exemplu, în cazul jocului „blitz” se poate stabili un astfel de moment, când jucătorului îi lipsesc ideile dar el face, totuși, mutări bune. Aceasta se petrece în cazul în care are o imagine internă a tablei de şah.

Pentru a juca cu succes este necesară, în primul rând, stabilitatea imaginii, pentru ca în cursul celor 5 ore de joc nici un fel de excitanți externi sau interni să n-o poată șterge, iar, în al doilea rând, este necesară intensitatea ei, spre a vedea toate piesele de pe tablă și chiar conurile de umbră ale pieselor.

Analizând jocul lui X. R. Capablanca, A. Alehin scria : „Din jocul fostului campion al lumii lipsește o foarte importantă trăsătură, care determină, împreună

cu altele, forţa de joc, şi anume o atenţie statornică, care trebuie să-l izoleze deplin pe jucător de întreaga lume înconjurătoare”.

3. MEMORIA VIZUALĂ (Reprezentarea poziţiilor)

Un mare bagaj de poziţii, clasificate în funcţie de caracterul luptei, de modalităţile de gândire în diferitele stadii ale jocului: deschidere, joc de mijloc, final, dau posibilitate jucătorului să aprecieze repede situaţia creată.

Optimizarea şi antrenarea memoriei vizuale trebuie să țină cont de cantitatea poziţiilor ce trebuie „reactualizate” înaintea fiecărui turneu, înaintea fiecărei partide.

4. MEMORIA AUDITIVĂ

Activităţii intelectuale şahiste îi corespunde un anumit bagaj lexical. Rejucarea partidelor îşi are rolul ei strategic şi tactic. La baza ei stau anumite legităţi. A pune ordine în haosul verbal legat de o partidă, sau de diferitele ei stadii, constituie o sarcină pentru fiecare şahist.

5. VOCEA INTERNĂ → VORBIREA INTERIOARĂ → GÎNDIREA

Din cele expuse mai sus rezultă clar că gândirea şahistului este un complex de activităţi la care participă o serie întreagă de componente. Dar nici un element constitutiv nu poate lipsi din întreg.

Activitatea intelectuală a şahistului se compune din următoarele laturi:

1. Calculul diferitelor variante care depinde de viteza manipulării imaginilor interne şi externe.

2. Cugetarea, meditaţia, când vorbirea interioară impulsionează spre trunchiul emoţional.

Modul de gândire, funcţionarea compartimentelor mecanismului gândirii este în funcţie de poziţia de pe tabla de joc.

6. FONDUL EMOŢIONAL

Posibilitatea receptării rapide şi efective a informaţiei, precum şi prelucrarea ei este în raport de funcţionarea fondului emoţional. Forţa fiziologică a organismului este o relaţie a emoţiilor (pozitive şi negative).

Este necesară angajarea caracterului critic al relaţiilor emoţionale, cu ajutorul căruia se măreşte viteza de calcul în unitatea de timp. În acelaşi timp, însă, nu se şterge imaginea vizuală interioară şi nu dispăre vorbirea interioară. Fiecărui organism uman îi corespunde un anumit coeficient al relaţiilor emoţionale. Reglarea lui însă se poate face prin antrenamente îndelungate.

O dată cu vîrsta fondul emoţional se poate „deplasa” în subconştient (se schimbă biotensiunea). În acest caz viteza proceselor mintale scade simţitor.

În încheiere trebuie spus că psihologia luptei şahiste lasă o amprentă deosebită asupra psihologiei gândirii, asupra funcţionării şi interacţiunii componentelor mecanismului gândirii. Dar aceste aspecte nu fac obiectul prezentei lucrări.

DIMITRI ROMANOVICI GUDES

Mare maestru I.C.C.F.

RIAZAN U.R.S.S.

Dubla legitimare — factor de progres în pregătirea tinerilor șahiști

Începînd cu anul 1985 prin Hotărîrea nr. 984 Biroul Federației Române de Șah a stabilit cadrul organizatoric de realizare a dublei legitimări pentru juniorii legitimați la unități școlare și alte secții sindicale.

Prin aceasta s-a urmărit ridicarea continuă a nivelului tehnic de joc, depistarea elementelor de perspectivă și împletirea pregătirii teoretice cu cea practică.

După aproape doi ani de la reglementarea acestei situații din experiența de zi cu zi, putem să facem următoarele aprecieri :

În primul rînd dubla legitimare și-a dovedit utilitatea reușind să contribuie la ridicarea nivelului sportiv al tinerilor jucători.

În același timp a permis accesul la mai multe competiții și de un nivel mai ridicat la o serie de jucători tineri, ei reușind să progreseze mai repede și să iasă din anonim mai devreme.

Tot prin dublă legitimare s-a putut urmări randamentul unor antrenori-profesori și a unor secții care au ca obiectiv promovarea elementelor în secțiile de seniori.

Un moment dificil al vieții sportive a unor juniori îl reprezintă momentul trecerii de la secția de juniori la cea de seniori. Ori prin dubla legitimare, prin participarea continuă și mai îndelungată a unor juniori la viața secției de seniori, acest moment al trecerii se face pe nesimțite. Acest lucru este valabil numai în cazul cînd sportivul se transferă la aceeași secție unde a activat și ca junior cu dublă legitimare.

Prin sprijinul material acordat secțiilor de juniori acestea au putut să mărească numărul de jocuri anual al acestor sportivi participînd nu numai la întrecerile de juniori, dar și la cele de seniori și în special la campionatele pe echipe, știut fiind rolul major pe care-l reprezintă competiția în pregătirea tinerilor șahiști și în îmbunătățirea substanțială a experienței competiționale.

Dar cel mai mare cîștig al dublei legitimări îl reprezintă colaborarea pe linia instruirii între cei doi antrenori atît în ceea ce privește conținutul antrenamentelor

cît şi al alcătuirii calendarului competiţional, manifestînd tot timpul aceleaşi exigenţe în ceea ce priveşte conţinutul muncii educative cu tinerii şahişti.

Pe lîngă aceste multe aspecte ale cîştigului pe care-l reprezintă dubla legitimare apreciem şi faptul că există şi o serie de aspecte negative dacă nu se urmăreşte realizarea armonioasă a colaborării dintre cele două unităţi, dintre cei doi părinţi.

Sînt situaţii cînd clubul de bază apreciază că beneficiarul dublei legitimări trebuie să asigure integral pregătirea tînărului şi invers cînd clubul beneficiar apreciază că nu are nici o răspundere în asigurarea unei pregătiri a tînărilor. În acest mod o serie de tineri riscă să rămînă fără nici o pregătire şi ne mirăm de ce în loc să progreseze, nivelul lor scade.

Lipsa de colaborare între cele două conduceri de secţii, între cei doi antrenori, pe lîngă influenţa negativă asupra instruirii, reprezintă o latură care nu îndeplineşte cerinţele educative ale activităţii.

Credem, de asemenea, că de multe ori cînd într-o întîlnire pe echipă cei de la primele mese de seniori şi senioare joacă sub nivelul cerinţelor şi juniorii pierd la ultimele mese nu este just ca rezultatul nesatisfăcător al întîlnirii să fie considerat ca datorită jocului celor mai tineri.

De multe ori beneficiarii tinerilor nici nu cred că este de datoria lor să anunţe clubul juniorului sau antrenorul cînd se pleacă într-o deplasare la un turneu, uneori făcîndu-se chiar în secret, cei de la juniori aflînd la întoarcere sau observînd lipsa de la antrenamente.

Sînt alte situaţii cînd cu toate că la un turneu individual finanţarea este asigurată de clubul de juniori în presă şi pe foaia de arbitraj apare numele asociaţiei de seniori. Ne punem întrebarea: oare secţiile de seniori pentru afirmarea lor au nevoie de rezultatele juniorilor?

Revenind la aspectul educativ, foarte rar desigur dar se întîmplă ca juniorilor să li se spună că ceea ce face antrenorul lor, cel care i-a descoperit, cel care i-a iniţiat, nu se pricepe la şah şi copilul să vină doar la antrenamentele secţiei de seniori.

Dorim să reamintim că articolul nr. 9 din hotărîrea mai sus menţionată permite retragerea dublei legitimări în cazul cînd secţia de seniori nu îşi respectă obligaţiile regulamentare.

Din cele prezentate mai sus rezultă atît aspectele pozitive cît şi cele negative care au apărut dealungul perioadei în care funcţionează dubla legitimare.

Revenind la aspecte negative putem arăta că sînt şi carnete de legitimare a unor sportivi în care nu s-a trecut corect clauza dublei legitimări sau că unii arbitrii nu cunosc hotărîrea ce stabileşte cadrul dublei legitimări şi generează situaţii necorespunzătoare.

Comisia Judeţeană de şah Timiş are o experienţă bogată în acordarea dublei legitimării şi ea apreciază pozitiv această reglementare pe care o duce la bun sfîrşit în fiecare an competiţional. În luna septembrie, la o şedinţă comună cu delegaţii tuturor cluburilor beneficiare, în funcţie de efectivul de jucători şi de interesele şahului judeţean, acordă dublele legitimări acelor secţii care au nevoie,

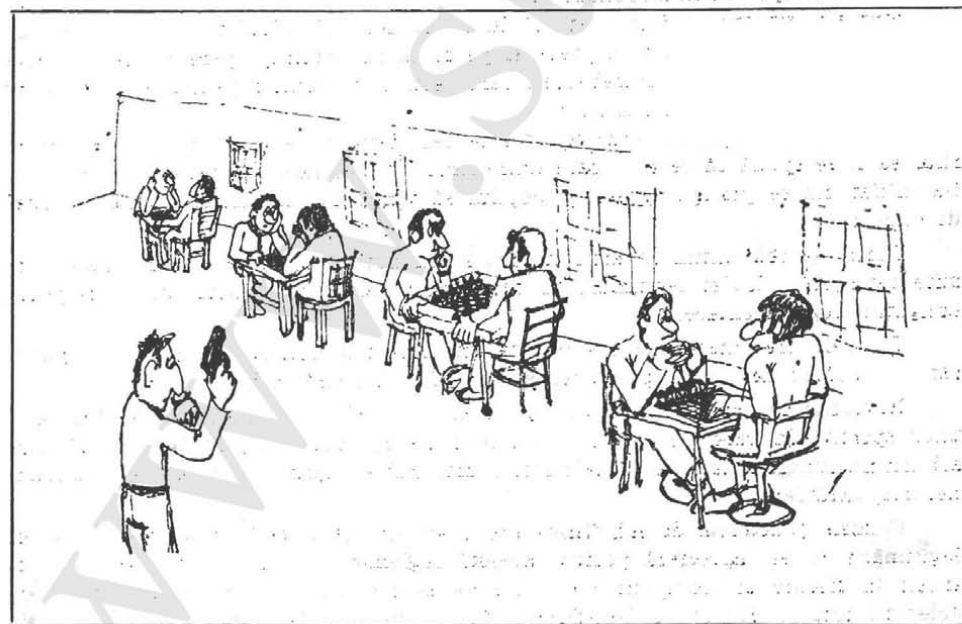

după priorități, în așa fel ca toate să se poată prezenta în campionatele pe echipe la toate eșaloanele. În ultimul an competițional au beneficiat de această clauză un număr de 32 de juniori și junioare, marea lor majoritate de la Clubul Sportiv Școlar Nr. 1 Timișoara.

Subcomisia de juniori din cadrul Federației Române de Șah de asemenea apreciază ca pozitivă existența dublei legitimări și depune toate eforturile pentru valorificarea acestora în scopul realizării unei pregătiri superioare a juniorilor, pentru ridicarea nivelului lor în așa fel ca în cel mai scurt timp să devină și mai competitivi pe plan internațional, pentru obținerea de locuri fruntașe la competițiile continentale și mondiale ale juniorilor, pentru a furniza noi elemente valoroase în viitor echipelor reprezentative de seniori și senioare. Lucru ce s-a realizat, dovadă faptul că un număr foarte mare al seniorilor și senioarelor noastre s-au afirmat în competițiile școlare, de juniori sau de mase.

prof. **Bleier Dezideriu**

membbru al Comisiei centrale de juniori
din cadrul F.R.S.

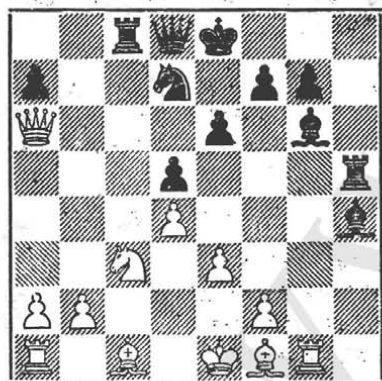

NOTE TEHNICE

Despre sacrificii: cîmpuri critice

Desfășurarea luptei în șah este legată de geografia tablei de joc, fiecare cîmp amintind jucătorului anumite evenimente din experiență. Istoria cîmpurilor h7 și g7 (h2-și-g2) în cazul atacurilor asupra rocadei și f7 (f2), înainte sau după rocadă, este deosebit de bogată în sacrificii, aceste puncte vulnerabile din vecinătatea regelui fiind obiective de bază ale atacului.

Iată câteva exemple :

1. Vaganian — Palatnik, U.R.S.S., 1980

Alb : Re1, Da6, Ta1, Tg1, Nc1, Nf1, Cc3 pioni a2, b2, d4, e3, f2

Negru : Re8, Dd8, Tc8, Th5, Ng6, Nh4, Cd7, pioni a7, d5, e6, f7, g7

Negru la mutare a continua cu 1... Nxf2! A urmat 2. Rxf2 Th2 3. Tg2 (3. Re1 Dh4 4. Rd1 Nc2 măt sau 3. Ng2 Dh4 4. Rf1 Tc4 cu intenția Nd3, cu avantaj mare pentru negru) 3... Dh4 4. Re2 Txc3! 5. bxc3 Nh5 6. Rd3 De4 7. Rd2 Txc3 8. Nxc3 Dxc3 9. Re1 Dg3 10. Rf1 Df3 11. Rg1 Dg3 12. Rf1 Df3? (în criză de timp negru scapă ciștișul cu 12... Ng4! 13. Dc8 Re7 14. Na3 Rf6 15. Dd7 Df3 16. Rg1 Nh3 sau 13. Na3 Df3 14. Rg1 De3 15. Rg2 Nf3 sau 13. Tb1 Cb6 și se mulțumește cu remiza) 13. Re1 1/2.

2. Pinkas — Gheorghiev, Naleczon, 1981

Alb : Re1, De2, Tb1, Th1, Nd3, Nh4, Cg5, Ch5
pioni a2, b2, c2, e5, f4, g2, h2

Negru : Re8, Db6, Ta8, Tg8, Nd7, Nf8, Ca4, Ce3
pioni a6, b4, d5, e6, f7, g7, h6

Albul la mutare decide soarta partidei prin :
1. Cxf7 ! Rxf7 (Era de încercat 1... Nc5). 2. Cf6 !
Nc5 (2... Cf5 3. Cxd7 Dc6 4. Cxf8). 3. Ng6 şi
negrul a cedat (3... Re7 4. Cxd5 ; 3... Rxg6
4. Dh5 mat).

Dacă în exemplele anterioare victima atacurilor bazate pe sacrificii la f7 sau f2 a fost regele rămas în centru, în continuare dăm câteva exemple care ilustrează faptul că nici rocada uneori nu garantează siguranţa deplină a regelui.

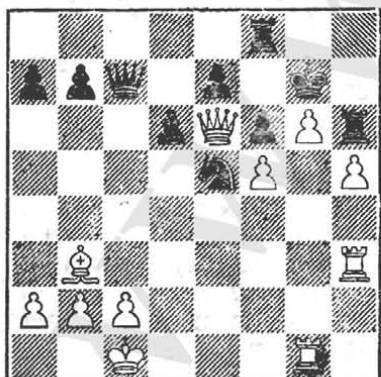

3. Tunik — Poiankov, U.R.S.S. 1979

Alb : Rg1, De2, Td1, Te1, Nb2, Nd3, Cg3, Cg5
pioni a3, b4, c2, f2, g2, h2

Negru : Rg8, Dc7, Ta8, Td7, Nb7, Ne7, Cc6, Cf6
pioni a7, b6, e6, f7, g6, h7

Punctul f7 este cel critic al poziţiei. A ur-
mat : 1. Cxf7 Rxf7 2. Dxe6 Rg7 3. Nxg6 Txd1 4.
Df7 Rh6 (4... Rh8 5. Dh7 mat) 5. Cf5 Rg5 6. h4
Rf4 7. g3 Rf3 8. Nh5 1—0.

4. Sandler — Serebrenikov, U.R.S.S., 1980

Alb : Rc1, De6, Tg1, Th3, Nb3
pioni a2, b2, c2, f5, g6, h5

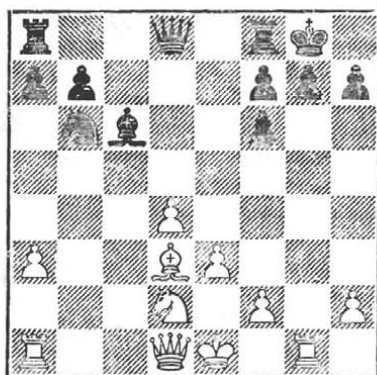
Negru : Rg7, Dc7, Tf8, Th6, Ce5
pioni a7, b7, d6, e7, f6

Din nou 1. Df7 ! Cxf7 (1... Txf7 duce la
mat după 2. gxf7 Rh7 3. f8C ! Rh8 4. Tg8) 2.
gxf7 Rh7 3. Thg3 ! Txf7 (3... Txf5 4. Tg7 Rh8 5.
Tg7 Rh7 6. Txf8 cu mare avantaj pentru alb).
4. Nxf7 Th5 5. Tg7 Rh8 6. Nxh5 Dc4 7. Nf7 De4
(7... Df4 8. Rb1 Df5 9. Tg8 Rh7 10. Th1) 8.
Ng8 ! 1—0.

În următoarele poziții, albul câștigă prin sacrificiul la g7.

5. Palatnik — Gheller, U.R.S.S., 1980

Alb : Re1, Dd1, Ta1, Tg1, Nd3, Cd2
pioni a2, d4, e3, f2, h2

Negru : Rg8, Dd8, Ta8, Tf8, Nc6, Cb6
pioni a7, b7, f6, f7, g7, h7

Albul a jucat 1. Tg7 și negrul a cedat (la 1... Rg7 urmează 2. Dg4 Rh8 3. Df5 sau 2. Rh6 3. Dh4 în ambele cazuri urmat de Dh7 mat).

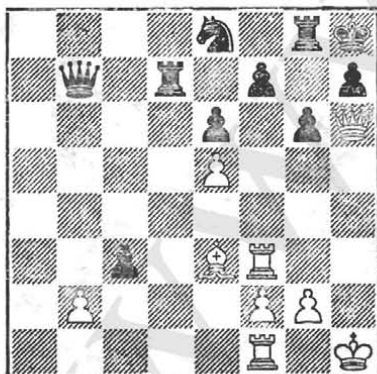
6. Kimelfeld — Lucinkin, U.R.S.S., 1979

Alb : Rc1, De3, Td1, Tg1, Nb3, Nh4, Cf3
pioni a2, b2, c2, e4, f2, h2

Negru : Rg8, Dc5, Ta8, Tf8, Nc8, Cd7, Cf6
pioni a7, b7, c6, e5, f7, g7, h6

A urmat : 1. Tg7 Rg7 2. Tg1 Rh7 3. Cg5! Rh8 (3... hxc5 4. Dxc5 Tg8 5. Df5) 4. Cxf7 Txf7 5. Dxc6 Ch7 6. Nxf7 Df8 7. Dg6 (cu amenințarea 8. Dg8 Dxc8 9. Txc8 mat) 1—0.

În final, 2 exemple tipice de sacrificii pe h7.

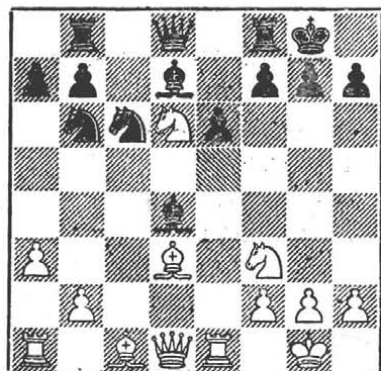
7. Pedreny — Amado, Sitges, 1981

Alb : Rh1, Dh6, Tf1, Tf3, Ne3
pioni b2, e5, f2, g2

Negru : Rh8, Db7, Td7, Tg8, Ce8
pioni c3, e6, f7, g6, h7

După 1. Dh7! negrul a cedat (la 1... Rx7 urmează 2. Th3 Rg7 3. Nh6 Rh7 4. Nf8 mat).

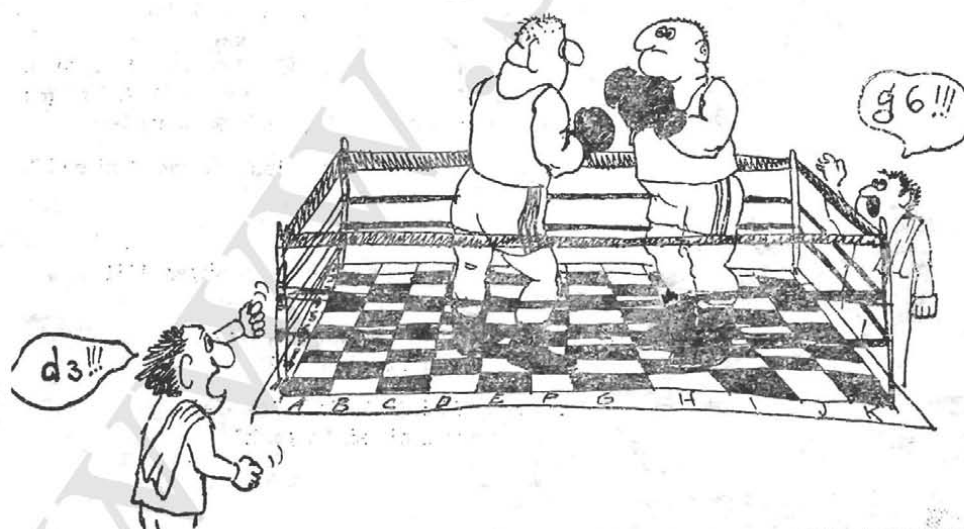
8. Joksić — Corgnati, Caorle, 1979

Alb : Rg1, Dd1, Ta1, Te1, Nc1, Nd3, Cd6, Cf3
pioni a3, b2, f2, g2, h2

Negru : Rg8, Dd8, Tb8, Tf8, Nd4, Nd7, Cb6, Cc6
pioni a7, b7, e6, f7, g7, h7

Sacrificiul la h7 decide. A urmat 1. Nxb7 Rxh7 (1... Rh8 2. Cd4 cu avantaj) 2. Cg5 Rg6 (2... Rg8 3. Dh5) 3. Dd3 f5 4. h4! Cc8 5. h5 Rf6 (5... Rxh5 6. Dh3 Rg6 7. Dh7 Rf6 8. Cf3! Re7 9. Ng5 Nf6 10. Cf5 Rf7 11. Dh5 g6 12. Dh7 sau 11... Rg8 12. Ch6! gxf6 13. Dg6 Rh8 14. Dxb6 Rg8 15. Dg6 Rh8 16. Te4). Dxf5! (6... Re7 7. Txe6 Nxe6 8. Dc6 mat ; 6... exf5 7. Ch7 mat) 1—0.

Gertrude Baumstark

Varianța 9.a4 din apărarea spaniolă (C090)

După mutările bine cunoscute din apărarea spaniolă 1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 Cf6 5. 00 Ne7 6. Te1 b5 7. Nb3 d6 8. c3 00 în loc de 9. h3, cum se joacă în mod obișnuit, propunem spre discuție 9. a4 ! ?

Caracteristic pentru această mutare este că albul permite legarea calului cu Ng4 în schimbul unui joc activ pe flancul damei. Teoria actuală nu dispune de prea multe exemple practice și din aceste motive continuarea 9. a4 se poate utiliza ca „element de surpriză”. Mai trebuie adăugat că pozițiile rezultate sînt foarte asemănătoare cu cele din „atacul Marschall neacceptat” (1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6. Na4 Cf6 5. 00 Ne7 6. Te1 b5 7. Nb3 00 8. a4).

După 9. a4 cea mai bună continuare pentru negru este 9... Ng4 (După 9... b4 foarte bine este 10. a5 !). 10. h3 Nf3 11. Df3 Ca5. În această poziție albul dispune de două continuări : 12. Nc2 și Na2 ! ?

Enciclopedia iugoslavă recomandă 12. Nc2 și după 12... c5 13. d3 b4 14. Cd2 Cd7 15. Cf1 Ng5 16. Cc3 Tb8 17. Dg4 g6 cu egalitate. Continuarea Na2 ! ? a fost aplicată cu succes de marele maestru iugoslav Ljubojević în două partide pe care le redăm mai jos.

Ljubojević — Portisch, Tillburg, 1986

12. Na2 c5 (O mutare interesantă ar fi 12... b4 după care ar putea urma 13. cb4 Cc6 14. Dc3 cu joc complicat) 13. d3 b4 14. cb4 cb4 15. Cd2 Cd7 16. Cb3 ; (Albul trebuie neapărat să scape de calul din a5 care împiedică dezvoltarea normală a figurilor) 16... Cb3 17. Nb3 Ng5 18. Ne3 Ne3 19. De3 a5 (Negrul blochează poziția cunoscînd principiul că în poziții locale calul este mai bun decît nebunul) 20. d4 Db6 21. Tad1 ed4 22. Td4 Cc5 23. Nd5 Tac8 24. Tc4 Rh8 (Nu mergea 24... Ca4 din cauza 25. Tc8 Tc8 și 26. Nf7) 25. b3 Tce8 26. Dd4 Te7 27. Te3 Tfe8 28. e5 ! Te5 29. Nf7 Te3 30. fe3 Tf8 31. Nd5 Dd8 32. Tc2 (Albul stă mai bine ; nebunul și dama sînt centralizați, iar turnul poate ocupa oricare coloană, la momentul oportun, iar pe deasupra pionul din e3 poate fi avansat deblocînd calul din c5) 32... Cd7 ? ! (Negrul dorește o așezare mai bună a figurilor, însă uită de posibilitatea pătrunderii turnului pe coloana „c”, care aici este decisivă !) 33. Tc6 Ce5 34. Ta6 Dc7 35.

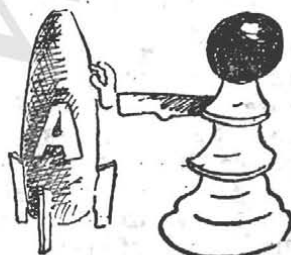

Rh2 h6 36. Ta7 Dd8 37. Ta8 De7 38. Ta5 h5 39. Ta8 Cg4 40. Rg1 ! (O mutare ingenioasă ; nu se putea lua calul din g4 deoarece urma şah etern) 40... Ta8 41. Na8 Ce3 42. De4 Dg5 43. h4 şi negrul a cedat.

Ljubojević — Karpov, Dubai, 1986

12. Na2 ba4 (Această mutare a fost criticată de mai mulţi comentatori aflaţi la Olimpiadă ; în orice caz partida de mai sus, dintre Ljubojević şi Portisch îi era cunoscută lui Karpov). 13. Dd1 Dd7 14. d3 Tfb8 15. Cbd2 (Albul îşi regrupează bine forţele) 15... Db5 16. Nc4 ! (Cedînd perechea de nebuni albul recîştigă pionul) 16... Cc4 17. Cc4 Cd7 18. Ta4 a5 (Se pare că această mutare este forţată ; la 18... Ce5 urma 19. Tb4 Dc6 20. Tb8 Tb8 21. b4 sau 18... Db3 19. Db3 Tb3 20. Ne3 urmat de 21. Te1 cu avantaj) 19. Ne3 c6 20. Da1 (Albul cîştigă un pion, mutarea care urmează este singura cale practică de a continua lupta) 20... d5 21. ed5 cd5 22. Ca5 Nf8 (La complicaţii ducea 22... d4, însă şi aici albul stă mai bine, iar după 22...Db2 urma, foarte tare 23. Cc6 !) 23. b3 ! d4 (La 23...Dd3 urma 24. Td1 Db5 25. c4) 24. Cc4 ! (O lovitură tactică tipică pentru stilul de joc al lui Ljubojević) 24... Ta4 25. ba4 Db3 26. cd4 ed4 27. Nd4 Dd3 28. Ce5 Ce5 29. Ne5 (Albul a rămas cu un pion în plus) 29... Tc8 30. Dd1 (Urmează o serie de manevre, care au ca scop îmbunătăţirea poziţiei figurilor) 30... Da6 31. Nb2 h6 (Nu mergea 31... Tc4 din cauza 3.2 Te8) 32. Te4 Db7 33. Dd4 (Albul s-a centralizat şi ameninţă Tg4) 33... Tb8 34. Nc3 Dc7 35. g3 Tb3 36. Te3 (Negrul a pus o serie de probleme albului. Acum nu mergea 36. Nd2 din cauza 36... Tg3 urmat de Nc5) 36... Dc6 37. Nd2 Tb1 38. Te1 Tb3 39. Tc1 De6 40. Dc4 Db6 41. Rg2 Tb2 42. Dd5 (Rezultatul manevrelor este că acum albul este cel care dispune de o serie de ameninţări, printre care Tc8 este foarte neplăcută. De aceea negrul schimbă damele) 42... Dd6 43. Dd6 Nd6 44. Tc8 Rh7 45. Ne3 Ta2 46. Ta8 Nb4 (Împiedică pentru moment înaintarea pionului „a”) 47. g4 Ta3 48. h4 Ne7 49. a5 şi negrul cedează.

Ing. Ilijin Neboişa
maestru internaţional

ȘAHUL TIMIȘOREAN ÎN ULTIMELE 12 LUNI

Realizări și năzuințe ale șahului timișan

În ultimele 12 luni șahul din județul Timiș, beneficiind de aceleași condiții optime și de prețiosul sprijin al organelor locale de partid și de stat, a urcat în continuare pe linia sa consecvent ascendentă.

Dintre rezultatele meritorii obținute în cursul anului 1986 se cade a reliefa, în primul rând, contribuția pe care cele două șahiste din „orașul florilor” au avut-o la aducerea în țara noastră din îndepărtatul Dubai a medaliilor olimpice de bronz. Timișoara se mândrește și cu faptul că această strălucită performanță s-a realizat sub conducerea tovarășului președinte al C.J.E.F.S. Timiș, sub îndrumarea tehnică a antrenorului emerit Șerban Neamțu, de la A.E.M. Timișoara, iar la masa I-a a echipei României a jucat marea maestră Margareta Mureșan, componentă a echipei Electromotor Timișoara.

În condițiile în care echipa masculină a României a obținut, de astă dată, un rezultat mai modest, este demn de relevat faptul că la masa I-a a jucat marele maestru internațional Mihai Șubă, care a realizat peste 50% din punctele „pusă în joc”.

Tot din Emiratele Arabe Unite, lotul nostru s-a întors cu un titlu de mare maestră internațională (pentru A.E.M.) și un titlu de maestru internațional (pentru Electromotor), răsplătindu-se astfel străduințele pe care șahiștii din cele două loturi le depun pe linia preocupărilor nemijlocite ale celor doi directori de mari întreprinderi, Gheorghe Tîrpe și Dorin Goția.

Foarte prestigios pentru județul nostru considerăm a fi și titlul de „Campionă a R.S.R. — Senioare pe anul 1986”, adus pe malurile „Begheului” de profesoara Ligia Jicman (Componentă a echipei A.E.M.), după un baraj foarte tăios. Titlul de vice-campionă a fost obținut de ingniera electronistă Gertrude Baumstark (componentă a echipei Electromotor).

Un cert prestigiu internațional a creat României și Banatului locul I—II pe care l-a câștigat la Balcaniada din anul 1986 cuplul Margareta Mureșan — Cristina Bădulescu (componente ale echipei Electromotor).

Cu nedisimulată mândrie arătăm că cu ocazia campionatului național pe echipe mixte, ce a avut loc la Buziaș, în colecția de titluri a echipei A.E.M. a intrat și titlul de „Campionă a R.S.R. pe anul 1986”, la echipe seniore și a celui de vicecampionă pe echipe seniori, dobândit tot de A.E.M. pe anul 1986.

Un prestigios titlu de campion național juniori II ne-a adus și juniorul A.E.M.-ului Cl. Zetocha, care vădește certe perspective de dezvoltare.

Tot anul 1986 a adus în vitrina de trofee a Clubului Sportiv Școlar Nr. 1 din Timișoara titlul de „Campionă a Cluburilor sportive școlare”, răsplătind așa cum se cuvine munca inimosului director al școlii Dezideriu Bleier, a profesorilor Ligia Jicman, Aurel Jicman și Sasu-Ducșoara și, mai presus de toate, străduințele deosebite a celor 12 șahiști și șahiste. Merită menționat, de asemenea, concursul pe care îl dau acestui sport familiile Zarcu, Mircov, Ivan, Szuhaneck, Caplar, Grünberg, Martin, Săsău, Brădeanu, Bocea, Binzar, Ghiriș, Appeltauer, Adamescu, Gașpar și altele.

În disputele pe echipe, mai sînt de apreciat ca meritorii :

— medalia de bronz la „echipe mixte”, pe anul 1986, adusă în Timișoara de echipa A.E.M. ;

— medalia de bronz adusă de la Buziaș de echipa feminină de seniore a Electromotorului.

Sînt, de asemenea, demne de menționat pentru buna organizare și numeroasa participare :

— turneul internațional organizat de Electromotor ;

— turneul internațional organizat de A.E.M. cu concursul echipei „Balneara Buziaș” ;

— festivalul de juniori organizat de C.J.E.F.S. Timiș, cu concursul Clubului Sportiv Școlar nr. 1 și a altor foruri centrale și locale, festival ce a inclus și concursul internațional de junioare a R.S.R., la care maestra Ganț Otilia, de la Clubul Școlar nr. 1 a obținut medalia de bronz ;

— prin colaborare între Federația Română de șah și Asociația Balneară Buziaș, s-au mai organizat în această frumoasă stațiune amintita Finală a Campionatului R.S.R. pe echipe mixte, meciul internațional feminin R.S.R. — Polonia, și o semifinală a Campionatului R.S.R. de juniori și copii.

Tot pe linia succesorilor unor echipe se poate scoate în evidență promovarea în Divizia A a echipei „Autoturisme”, cu regretul că în anul 1987 nu a reușit să se mențină în această divizie, avînd însă perspective reale ca, întărită, să-și reocupe în anul viitor locul în seria de elită a țării.

Foarte meritoriu este și locul II obținut în anul 1986 în divizia „B” de amatori de echipă „Voința” Timișoara.

Succese demne de semnalat au obținut echipele A.E.M., Electromotor și Clubul Sportiv școlar Nr. 1 cu ocazia deplasărilor în Iugoslavia, Ungaria, Cehoslovacia, Polonia și R. D. Germană.

Dintre rezultatele individuale realizate în anul 1986, pe lângă rezultatul frumos obţinut la Turneul internaţional feminin disputat la Băile Herculane, considerăm demne de semnalat:

— locul III, obţinut de marele maestru Mihai Şubă la un foarte puternic turneu internaţional la Moscova şi locul I obţinut de acelaşi strălucit şahist al A.E.M.-ului la turneul de la Bela Crvka, Iugoslavia (200. participanţi, sistem elveţian);

— locul II obţinut de maestra internaţională Juditha Chiricuţă la un puternic turneu în Cehoslovacia;

— locul II obţinut de maestru internaţional Emil Ungureanu la turneul internaţional de la Gyula (Ungaria) şi locul I—II obţinut împreună cu A. Meszaroş la turneul internaţional „Someş” '86.

— calificarea în „Finala individual — seniori” a şahiştilor Ioan Biriescu (Autoturisme) şi Alin Ardeleanu (Voinţa), cit şi o numeroasă prezenţă în „Finala de senioare” şi altele.

* * *

Şi primul semetru al anului 1987 a început sub bune auspicii.

Astfel, în Finala pe anul 1987 la „junioare — individual” maestra internaţională Cristina Bădulescu a câştigat titlul de campioană naţională, iar maestra F.I.D.E. Ganţ Otilia pe acela de vicecampioană de junioare pe anul 1987. Ambele sînt studente ale Universităţii din Timişoara şi aparţin echipei Electromotor.

Şi campionatul pe echipe mixte disputat în semestrul I al acestui an în staţiunea Eforie-Nord, cu toată lipsa şahiştilor din loturile olimpice, ne-au adus o serie de satisfacţii.

Astfel, echipa de senioare a A.E.M.-ului, formată din maestrele internaţionale Ligia Jicman şi Juditha Chiricuţă au adus şi pentru anul 1987 titlul de campioană a R.S.R. „echipe senioare”, tot în vitrina A.E.M.-ului.

Titlul de vicecampioană pe anul 1987 la „echipe senioare” a revenit echipei Electromotor, formată din maestrele internaţionale Gertrude Baumstark şi Cristina Bădulescu.

Ehipa masculină A.E.M. a ocupat locul II, iar echipa de juniori — junioare a aceluiaşi club s-a situat pe locul III.

Au obţinut cele mai bune rezultate la mesele lor:

- Cristina Bădulescu (Electromotor) la masa I-a senioare;
- Juditha Chiricuţă la masa a II-a senioare, cu 11,5 puncte din 12 partide;
- Otilia Ganţ la masa de junioare;
- Ioan Mărăşescu (A.E.M.) la masa a 3-a seniori.

La turneul internaţional al României, desfăşurat în luna mai 1987 la Timişoara, municipiul nostru a avut satisfacţia să vadă pe marele maestru Mihai Şubă — şahistul cu cel mai mare coeficient ELO din ţara noastră — numărîndu-se printre cei patru învingători ai turneului.

De asemenea, este prestigios locul I pe care s-a situat marea maestră internaţională Margareta Mureşan la turneul internaţional de la Dortmund, R.F.G.

(aprilie 1987). Dintre maeştri timişoreni Ioan Birescu (MI) a ocupat locul I la tradiţionala competiţie dotată cu „Cupa Felix” (martie 1986).

Remarcabile sînt şi locurile I ocupate atît la bărbaţi cît şi la femei de echipele Electromotorului la turneul de la Ghera (R.D.G.), dotate cu „Trofeul Prieteniei”, la care au participat sportivi din cinci ţări.

Tot în judeţul nostru a poposit şi în acest an „Cupa Sănătatea”, echipa judeţului Timiş situîndu-se în fruntea celor 12 echipe care şi-au disputat finala de la Alba Iulia.

La şahul prin corespondenţă, inginerul Anton Aurel joacă în finala Campionatului mondial, iar echipa judeţului Timiş s-a calificat în finala de echipe judeţene pe ţară.

La concursul de şah al calculatoarelor, la care au participat calculatoare din ţară şi străinătate, am avut plăcerea că un calculator din Timişoara s-a clasat pe locul I.

Aşteptăm de la şahiştii noştri şi alte succese, pe măsura condiţiilor ce li s-au creat.

Virgiliu Şchiopescu

Finala „B” (C.R.I.M.)

— grupa de la Timișoara —

6—20.XI.1986

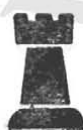
APRECIERI GENERALE

Între 6—20 noiembrie 86 a avut loc la Timișoara desfășurarea uneia din grupele Finaliei „B”. Gazda ospitalieră a acestei competiții a fost Centrul de șah „Medicina”, organizarea fiind asigurată de Comisia de șah și C.J.E.F.S. Timiș. Excelent arbitrajul brigăzii de arbitrii republicani formată din I. Komlosy și A. Ivan.

Concursul a avut o participare valoroasă, înregistrând o medie a coeficienților ELO de cca. 2300! Prin natura reprezentării culorilor de club, acest concurs a avut și un inedit caracter „zonal”, participând: 5 jucători de la A.E.M., 2 de la E.M.T., 2 de la I.A.T. și 1 de la Voința, deci 10 jucători din Timișoara și numai 4 din afara județului nostru.

Din aceste motive considerăm a fi deosebit de sugestivă prezentarea diagramei finale a acestei competiții sub forma a trei clasamente: Inter A.E.M., Inter Timișoara și Finala „B” propriu-zisă.

Nr. crt.	Numele participant.	CAT	ELO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Clas. A.E.M.	Clas. TIMIȘ	Clas. Finala B	R.a.	±D
1	MOZES	MI	2410	●	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1/2	1	25	4	60	45	85	-
2	GRÜNBERG	MI	2415	1/2	●	1	1/2	1	1/2	0	0	1	1	0	1/2	1	30	1	55	80	80	-7
3	MARĂSESCU	MI	2265	1/2	0	●	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	10	1	40	70	60	+15
4	CHIRICUȚĂ	M	2220	0	1/2	1/2	●	1	1/2	0	1/2	1/2	1/2	0	1/2	1/2	20	1	40	55	55	-
5	COSMA	M	2240	1/2	0	1	0	●	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1	1	1	15	1	35	70	45	+22
6	BIRIFSCU	MI	2340	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	●	1/2	1	1	1/2	1	1	1/2		55	1	90	75	+30
7	ARDELEANU	MF	2310	1/2	1	1/2	1	1/2	1/2	●	1	1/2	1	0	0	1		65	1	85	75	+22
8	ILIESCU	MI	2255	1/2	1	1/2	1/2	1	0	0	●	1	1	1	0	1		55	1	75	60	+22
9	BUSU	M	2245	0	0	1/2	1/2	1/2	0	1/2	0	●	1/2	0	0	1/2		25	1	35	55	-30
10	UNGUR	CM	2200	0	0	0	1/2	1/2	1/2	0	1/2	0	●	0	1/2	0		20	1	30	50	50
11	LUPU	MF	2350	1/2	1	0	1	1/2	1/2	1	0	0	1	●	1/2	1			85	1	75	+15
12	WEGEDUS	MF	2340	1/2	1/2	1/2	1/2	0	0	1	1	1	1/2	1/2	●	1			75	1	75	
13	NEGBUREANU	M	2295	1/2	0	1/2	1/2	0	0	0	0	1/2	1	1/2	1/2	●			40	1	65	-37
14	GROZAV	M	2200	0	0	0	1/2	0	1/2	0	1	1/2	1/2	0	1	0			35	1	50	•

O primă remarcă se poate face asupra combativităţii şi, mai ales, asupra sportivităţii luptei acerbe pentru calificare. Indiferent de culorile clubului din care făceau parte cei 14 jucători, s-a jucat întotdeauna tranşant, fără „aranjamente”, fiecare competitor urmărind atît obiectivul calificării, precum şi cel al îmbunătăţirii coeficienţilor ELO internaţionali. O demonstrează însăşi cele două clasamente, inter-A.E.M. şi inter-timişorean în care procentul partidelor decise este de cca 50%.

O a doua remarcă se poate referi la valoarea tot mai ridicată pe care o prezintă de la an la an şahul masculin din Timişoara. Pentru prima dată se întîlnesc cu ocazia acestei Finale „B” şi joacă împreună 5 M.I., 1 M.F., şi 3 M! Dar potenţialul valoric al şahului masculin timişorean apare şi mai crescut dacă amintim şi pe M.M.I. Şubă, M.I. Radovici, M.I. Ungureanu, sau M.F. Neamţu şi Zarcu, precum şi un număr important de maeştrii cu vechi state în activitatea competiţională, ca Rozvan M., Prundeanu A. şi Prundeanu H., Heim C., Mărcea G., Sasu-Nucşoară etc.

Această remarcă poate fi asociată cu dezideratul legitim ca Finala municipiului Timişoara să reunească în viitor tot potenţialul său valoric! Acest deziderat îl putem, credem noi, vedea realizabil dacă această Finală s-ar bucura de condiţiile unei Finale „B” a Campionatului naţional, care să acorde, în mod stimulativ, două loeuri în Finala „A” şi posibilitatea îmbunătăţirii coeficienţilor ELO internaţionali.

Este o idee pe care F.R. de şah ar putea-o promova în avantajul mai multor factori responsabili, intervenind în :

- dezvoltarea activităţii şahiste de performanţă în judeţul Timiş (F.R. de şah, C.J.E.F.S. Timiş) ;
- reducerea cheltuielilor de participare la semifinale şi Finala „B” (Asociaţiile sportive, Cluburi) ;
- diminuarea efortului de organizare, prin descongestionarea unui important număr de spaţii de cazare şi masă, la unele competiţii (semifinalele) care angrenează de regulă o participare între 150—200 de jucători (F.R. de şah, Comisii judeţene de şah, Staţiuni balneare).

FILMUL LUPTEI PENTRU CALIFICARE

Pentru obţinerea celor două „mandate” de joc în Finala „A” era de aşteptat o luptă aprigă între timişoreni, dar nici minoritatea oaspeţilor nu a fost mai prejos — Lupu (Poli Iaşi) şi Hegedüs (Calc. Buc.) cîntînd tot timpul în lupta pentru calificare.

Startul a fost favorabil jucătorilor Biriescu şi Hegedüs, care conduceau după 4 runde cu 3,5 p. (+3). Din runda a VI-a, cu victoria la Ardeleanu, Hegedüs devine lider solitar (+4) pînă în runda a X-a, cînd este ajuns de un pluton format din Grünberg, Mozeş şi Ardeleanu.

Cu trei runde înainte de final, ne aflăm în punctul de maximă tensiune! Evenimentele care se vor succeda sînt complet imprevizibile. Astfel, în runda a XI-a se consemnează declinul fostului lider de „cursă lungă”, Hegedüs, depăşit des-

tul de convingător de către „ambitiosul” Cosma, căruia îi revine în final „apetitul” pentru puncte întregi (2,5 p. din trei partide). În schimb Grünberg va înscrie un punct întreg în dauna lui Buşu, preluând şefia clasamentului (+4), apărând în acel moment ca cel mai probabil calificat. Survine însă surpriza rundei a XII-a când Grünberg cu albele pierde contra lui Ilijin, o partidă în poziţie mai înfri cîştigată, apoi egală. De această situaţie va profita Biriescu, care, după o suită lungă de remize, reuşeşte în dauna lui Hegedüs, aflat evident pe „tobogan”, să realizeze şi el (+4).

Înaintea ultimei runde cu (+4) se aflau nu mai puţin decît 4 jucători, în ordinea coeficientului Bucholz: Biriescu, Ardeleanu, Mozeş şi Grünberg. Cu şanse „teoretice” mai apare în calcul şi Lupu (+3), astfel că ultima rundă va înscrie în momentele finale de un rar dramatism, în partidele derby: Ardeleanu—Mozeş=1/2 şi Lupu—Grünberg=1—0, Biriescu reuşind, relativ uşor să învingă rezistenţa out-seiderului Negureanu.

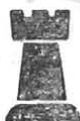
Biriescu şi Ardeleanu sînt cei doi merituoişi calificaţi în Finala „A”, amîndoi revenind în această „seniorală” competiţie după o absenţă mai îndelungată. Primul a ştiut să-şi dozeze economic eforturile, forînd numai în startul şi finalul concursului. Dar nici seria lungă de remize nu a fost uşor de realizat, Biriescu trecînd prin poziţii la un moment pierdute, la Grozav şi Chiricuţă. Ori, în şah o partidă salvată valorează din punct de vedere psihologic la fel de mult ca o partidă cîştigată şi... Biriescu a demonstrat acest ascendent moral în finalul concursului!

Celălalt calificat, Ardeleanu, a impresionat prin combativitatea jocului său (+6—2=5), reuşind printr-o mare risipă de energie surmontarea celor două înfrîngerii suferite în turneu. Aceste calităţi au reuşit să primeze în faţa unor deficienţe tehnice apărute în partidele sale pierdute (Lupu, Hegedüs), sau cîştigate (Grünberg, Chiricuţă), dar şi în şah se verifică dictonul „Audaces fortuna juvat”.

Următorilor clasati, Lupu şi Mozeş le rămîne doar satisfacţia păstrării locurilor la ediţia următoare a Finalei „B”. Primul, prin ratările incredibile din partidele cu Mărăşescu şi Ilijin se poate socoti şi el alături de Grünberg şi Hegedüs, unul din ghinionişti Finala „B” de la Timişoara. Mozeş s-a trezit calificat în runda XII-a, dar a propus remiză în poziţie superioară la Lupu. La fel, nu a vrut să rişte locul sigur de Finala „B”, acceptînd remiza în partida cu Ardeleanu, din ultima rundă. Păcat, era jucătorul de la A.E.M. cu cele mai mari şanse de calificare.

CONSIDERAŢII TEORETICE

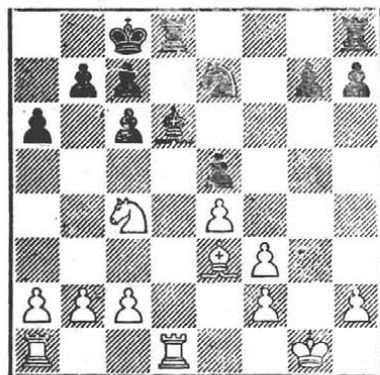
Caracterul de calificare a competiţiei, numărul infim de locuri pentru Finala „A” şi-au pus din plin amprenta asupra calităţii partidelor disputate. S-au cîştigat partide pierdute la un moment dat şi s-a remizat sau pierdut partide cîştigate. În majoritatea cazurilor aceste anomalii s-au produs în fazele de mijloc şi final ale partidelor, dar nici faza de deschidere nu a fost scutită de asemenea surprize. În acest sens, vom trece în revistă cîteva din exemplele cele mai semnificative, unele dintre ele, cu corecţiile ce se impun, justificînd un real interes teoretic.

1. PARTIDA SPANIOLĂ

a) Varianta Schimbului : 1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Nc6 : dc : 5. 00 f6 6. d4 Ng4

Heghedus — Cosma : 7. de : (Menționăm aici preferința lui Fischer pentru varianta de gambit : 7. c3 ed : 8. cd : Nf3 : ? ! 9. Df3 : Dd4 : 10. Td1 Dc4 11. Nf4 cu compensație pentru pion) 7 ... Dd1 : 8. Td1 : Nf3 :

9. gf : fe : 10. Ne3 ! (Tot Fischer recomanda această mutare cu ideea Cd2-c4 și păstrarea unei lungi inițiative, dar mai propune și un plan de lichidare imediată a slăbiciunii câmpului „f4” : 10. f4 Cf6 11. Cc3 ! Nd6 12. fe : Ne5 : 13. Ca4 !, cu joc mai bun pentru alb) 10 ... Nd6 11. Cd2 000 12. Cc4 Ce7 13. Td3 ? (Pentru ca Fischer să fi avut dreptate trebuia în acest moment jucat 13. Ng5 !, forțând pe negru la 13 ... The8 și de-abia acum 14. Td3, cu ideea Tad1 și Cd6 :. Acum negrul va obține respiroul necesar apărării pionului „e5” și controlării totodată a câmpului slab „f4”). 13 ... b5 ! 14. Ca5 Nb4 15. Cb3 Cg6 ! (干).

b) Varianta Smislov : 1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 g6 4. c3 a6 5. Na4 d6

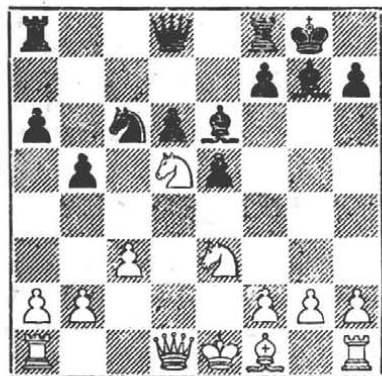
Chiricuță — Cosma : 6. h3 (Un refuz al uneia din variantele principale ale Apărării Steinitz, care rezultă după : 6. d4 Nd7 7. Ng5 etc.) 6 ... Ng7 7.00 Nd7 8. d3 Cf6 9. Te1 00 10. Cbd2 Ch5 11. Cf1 h6 (S-ar părea că negrul prin „Cf4” își va realiza planul său strategic). 12. Clh2 ! ? Rh8 13. g4 Cf4 14. Nf4 : ef : 15. Nc6 : (Schimbul acesta intermediar precum și cel forțat care urmează justifică planul de joc conceput de alb la mutarea 13 — păstrarea unui cal mai tare decât nebunul advers). 15 ... Nc6 : 16. Dd2 g5 17. Cd4 Nd4 : 18. cd : d5 19. Cf3 ? ! (Execuția corectă a planului de joc presupunea 19. e5 ! f5 20. ef : Tf6 : 21. Ce5 ! ±. Acum calul își va găsi cu greu un câmp central, de unde să-și poată impune superioritatea. Va găsi câmpul „d4” mai târziu, ca urmare a jocului impus al negrului). 19 ... f6 20. e5 f5 ! 21. e6 De7 22. Te5 fg ! 23. hg : Tf6 24. T1e1 Td8 25. De2 Rg7 26. Rg2 Ne8 27. Dc2 c6 28. a4 Ng6 29. a5 Db4 30. Dc5 ! Dc5 : 31. dc : Nd3 : 32. Cd4 ! (±).

2. APĂRAREA SICILIANĂ

a) Varianta Lasker (Celiabinsk) : 1. e4 c5 2. Cf3 Cc6 3. d4 cd4 : 4. Cd4 : Cf6 5. Cc3 e5 6. Cdb5 d6 7. Ng5 a6 8. Ca3 b5 9. Nf6 : gf : 10. Cd5 f5 11. c3 Ng7 12. ef : Nf5 : 13. Cc2 00 14. Cce3 Ne6 (diagramă).

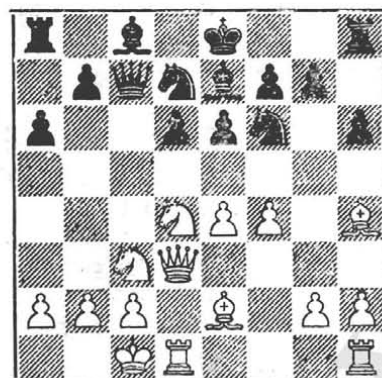
Lupu Negureanu : 15. Nd3 ! ? (O noutate teoretică ! De obicei albul încearcă în această poziție „profilaxia câmpului f5”, care ar asigura negrului posibilitatea unui puternic centru de pioni. Jucând însă „15. g4”, negrul își dezvoltă un contra-joc destul de periculos pe câmpurile negre slăbite : „f4 și h4”. De aceea considerăm ideea

albului din această partidă extrem de interesantă: ignorând amenințarea „f5”, albul își dezvoltă rapid forțele, între care nebunul de alb devine dintr-o dată o figură neobișnuit de activă pentru această variantă). 15 ... f5 16. Dh5 e4 17. Nc2 Ce7 18. Nb3! (O inedită apariție pe diagonala „a2-g8” a nebunului alb) 18 ... Cd5: 19. Cd5: f4 20. g3! (Cu rocada „în buzunar”, albul își poate permite luxul clarificării structurii de pioni din centru. Răspunsul pe care trebuie să-l dea negrul este destul de dificil, dacă observăm că numai deschiderea diagonalei „b1-h7” poate fi fatală după „Nc2”) 20 ... Tf5? (Este și acesta un răspuns!). 21. Ce7 De7 22. Df5: cu avantaj evident.

b.1) Varianta Najdorf: 2 ... d6 3. d4 cd: 4. Cd4: Cf6 5. Cc3 a6. 6. Ng5 e6 7. Dd3!? — o variantă reactualizată după Olimpiada de la Salonik și care s-a întâlnit în acest turneu în trei partide. 7 ... h6 8. Nh4 Cbd7 9. 000 Ne7 10. Ne2 Dc7 11. f4 (diagramă)

b.1) Chiricuță — Iljin: 11 ... Cc5 12. De3 Cg4?! (O manevră de schimb îndoielnică. Nu ar fi fost posibil nici: 12 ... Ce4? 13. Ce4: Nh4: 14. Cf5!). 13. Ng4: Nh4: 14. Dh3 (Interesant era și: 14. b4!? Cd7 15. Ne6: fe: 16. Ce6: Dc4 17. Cg7: Rf8 18. Cf5 Nf6 19. Cd5 Da2: 20. Cf6: Cf6: 21. Td6: cu atac puternic). 14 ... Nf6 Cd7 15. Ne6 Cb6 16. Cdb5: ab: 17. Cb5: De6 18. Cd6: Re7 19. Nc8: Thc8: 20. Db3 Cc4 21. e5? (O greșală, care schimbă cursul normal al jocului: Trebuia: 21. Cc8:!! Dc8: 22. a4! și cooperarea pieselor negre este împiedicată. Nu merge 22. e5? din cauza 22 ... Ta3! 23. Da1 Da8±) 21 ... Cd6: 22. Td6: Dc4! 23. Dc4: Tc4: 24. Thd1 Nh4 25.

g3 Ta2: și acum albul a trebuit să forțeze remiza cu: 26. Td7 Re6 27. T1d6 Rf5 28. Tf7: Re5 29. gh:.

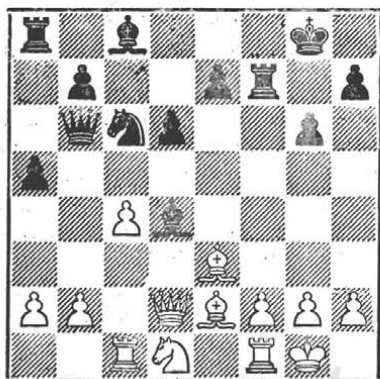
b.2) Chiricuță — Ardeleanu: 11 ... b5? (O cunoscută inexactitate teoretică, combătută de alb în partidele: Katalimov-Sasin — Daugavpils, 74; Pandavos-Soylu — Istanbul, 82; Gavrilakis-Marianovici — Salonik, 84; Chiricuță-Liangov — Teteven, 86) 12. Nf6:!! gf: (În partidele enumerate mai sus negrul s-a apărat cu 12 ... Cf6:, dar după 13. Nf3 Nb7 14. Cdb5:!! pierde un pion sau se expune atacului asupra regelui rămas în centru). 13. Nh5! Cc5 14. De3? (Albul lasă să-i scape o frumoasă variantă de câștig: 14. Dg3! b4 15. Dg7 Tf8 16. Cd5!! ed: 17. ed:, urmat de 18. The1, 19. Cc6 sau 19. Cf5 cu recâștigarea figurei.) 14 ... b4 15. Cd5? ed: 16. ed:00! și negrul păstrează avantajul material).

b.3) **Ardeleanu-Ilijin**: Deși jucată mai târziu, negrul comite în această partidă aceeași inexactitate: 10... b5 (nu s-au jucat mutările „h6 și Nh4”) 11. Nf6: gf: 12. a3!? (Nici Ardeleanu fructifică posibilitățile arătate mai sus, jucând prea circumspect). 12... Nb7 13. Nh5 Cc5 14. Dh3 00? (Negrul își expune regele atacului figurilor albe. Trebuia încercată cealaltă rocadă, jucând mai întâi 14... Th7) 15. Tael Rh8 16. Te3 d5 17. cd: Df4: 18. Rb1 e5 19. Cde2 Dg5 20. Ng4 f5 21. Nf5 h6 22. Tg3 Dh4 23. b4! Ca4 24. Ca4: ba:: 25. Dh4: Nh4: 26. Th3 Ng5 27. c4 (±).

c) **Variantă Simagin (Atacul Maroczy)**: 2... Cc6 3. d4 cd: 4. Cd4: g6 5. c4.

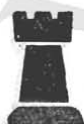
Mărășescu-Chiricuță: 5... d6! (O ordine de mutări surprinzătoare, și ea variată abordată „în premieră” în repertoriul meu de joc. Dar cum altfel poți juca împotriva unui coleg de club când e vorba de partide decisive? În primul rând, pregătind combaterea unui sistem în care colegul meu are o deosebită încredere, ori atacul Maroczy are o îndelungată tradiție de joc la A.E.M., unde atât Șubă, cât și Grünberg și Mărășescu folosesc cu mult succes acest atac! Curajul deci, de a

aborda acest sistem, precum și ordinea variantei de joc aleasă, împreună cu o „întărire” mai veche de joc, aveau să-l determine repede pe alb să propună remiza, la mutarea 15-a). 6. Cc3 Ch6 7. Ne2 Ng7 8. Ne3 00 9. 00 f5!? 10. ef: Nd4! (Această recomandare mai veche se pare că a fost uitată cu desăvîrșire, sau cel puțin nu a fost verificată practic). 11. Nh6: (Cealaltă alternativă 11. Nd4: asigură negrului un joc mai bun: 11... Cf5: 12. Ne3 Ce3: 13. fe: Tf1: 14. Df1: Db6). 11... Tf5: 12. Dd2 Db6! 13. Cd1 Tf7 14. Te1 a5! 15. Ne3 (diagramă) 15... Nd7, cu ideea Taf8, asigură acum o lungă inițiativă negrului. Nu este posibil 16. Nf3, din cauza 16... Tf3: 17. gf: Ce5 cu atac periculos.

d) **Variantă Alapin (Svesnikov)**: 2. c3.

Heghedus-Mărășescu: 2... g6 3. d4 cd: 4. cd: d5 5. ed: (O altă posibilitate de joc: 5. e5 Ng7 6. Cf3 Cc6 7. Cc3 Ng4 8. Ne2 Ch6 9. Ne3+). 5... Ng7 6. Cf3 Cf6 7. Db3? (Indicația teoretică este: 7. Nb5 Cbd7 8. d6! pentru a scăpa de problema pionului „izolat”. La 7... Nd7? 8. Nc4!). 7... 00 8. Cc3 Cbd7 9. Nf4 Cb6 10. Nc4? (Pionul nu poate fi apărat). 10... Nf5 11. Ne5 Tc8 12. Nb5 Cfd5 13. 00 Nh6! (Excelentă și această mutare, care completează estetica și armonia de așezare a figurilor negre!). 14. Tfe1 Cc3: (Metoda tipică de valorificare a pionilor „izolani”, prin transformarea lor în poziții cu pionii „afirmați”). 15. bc: Ne6 16. Da3 a6 17. Nf1 Nc4?! (Pentru un control absolut al cîmpurilor albe, negrul schimbă greșit puternicul său nebun, care făcea, practic inoperabilă orice încercare de contrajoc pe flancul damei. Planul exact de joc era legat de: 17... Dd7, cu ideea dublării turnurilor pe coloana „c”). 18. Tab1 Nf1: 19. Tf1: Cc4 20. Da4 Dd5 21. Db4! Ce5: 22. de: Tc7 23. c4 Dc4: 24. Tb7: și peste câteva mutări a fost consemnată remiza.

3. APĂRAREA FRANCEZĂ

a) Varianta Nimzovici : 1. e4 e6 2. d4 d5 3. Cc3 Nb4.

Heghedus-Lupu : 4. Nd3 Cf6 5. e5 Cfd7 6. a3 ! ? (O variantă întâlnită mai rar în concursuri, cunoscută ca fiind un joc mai bun pentru alb : 6. Dg4 g6 7. Cf3, etc. Heghedus, un jucător original va interpreta în manieră sa proprie această variantă, obținând la un moment dat o poziție promițătoare). 6... Nc3 : 7. bc : 00 8. Dh5 f5 9. ef : Cf6 : 10. Dh4 c5 11. Ng5 h6 12. Nd2 Cc6 13. Cf3 c4 14. Ng6 Nd7 15. Dg3 Rh8 (Cu amenințări simple și directe, albul a obținut controlul asupra cîmpului slab „g6”. Planul strategic de atac asupra rocadei presupunea mai întâi consolidarea acestui control, prin închiderea „h4-h5” și după aceea se putea recurge la manevra : Nf4-Ch4-De3 cu amenințări duble pe punctele „e6 și h6”. Cu mutarea din partidă albul va schimba majoritatea figurilor sale active, ceea ce va ușura sarcina apărării). 16. Ch4 ? ! Ce7 17. Nf4 Ne8 18. Nd6 Rg8 19. Ne7 : De7 : 20. 00 Ch5 21. Nh5 : Nh5 : , partida terminîndu-se remiză după multe peripeții, în care avantajul a alternat de o parte și de alta.

b) Varianta Rubinstein : 3... de : 4. Ce4 :

Ungur-Mărășescu : 4... Nd7 ! ? (O altă variantă rară în practica de turneu. Ea reprezintă însă cea mai rapidă schemă de dezvoltare a nebunului „rău”, de cîmpuri albe. La noi în țară cel care a studiat-o și cel mai mult a fost M.I. Gică Alexandrescu, a cărui foști elevi — Șubă, Grünberg, Zara și alții — și-au integrat-o în repertoriile de deschidere ca „surpriză”. Mărășescu este, de asemenea, unul din partizanii acestei variante, execuția tehnică a planului strategic de joc al negrului putînd fi dat ca model) 5. Cf3 Nc6 6. Nd3 Cd7 7. 00 (Pentru a spera să obțină inițiativa albul trebuia să joace : 7. c4 ! Ne4 8. Ne4 : c6 9. 00 Cgf6 10. Nc2 ±) 7... Ne7 8. Ceg5 h6 9. Ch3 Cgf6 10. De2 g5 ! 11. Cel Cf8 12. c3 Tg8 13. Nb5 Dd7 14. Nc6 : Dc6 : 15. Cd3 C8d7 16. f3 000 17. Chf2 h5 ! cu o poziție superioară la negru.

4. DESCHIDEREA CATALANĂ

Gambitul catalan acceptat : 1. Cf3 d5 2. c4 e6 3. g3 Cf6 4. Ng2 Ne7 5. 00 00 6. d4 dc :

Grünberg — Cosma : 7. Dc2 a6 8. a4 Nd7 9. Td1 Nc6 10. Cc3 Nb4 11. Ng5 Nb4 12. bc : (Pînă aici, una din „tabiile” acestui sistem. Teoria recomandă : 12. Nf6 : 1. Df6 : 13. Dc3 : De7 14. Dc4 : Cbd7 15. Tac1 Tfd8 16. Ce1 Ng2 : 17. Cg2 : c6 18. Db3 Cf6 19. Ce3 Cd5 20. Cc4 ±, după modelul partidei Azmaiparasvili — Novopașin, U.R.S.S., 81) 12... Ne4 ? ! (Cu 12... Cbd7 13. Ce5 Ng2 : 14. Rg2 :, negrul poate apăra pionul din „c4” : 14... b5 15. Tab1 De8 ! 16. ab : ab : 17. Cd7 : Dd7 : 18. Nf6 : gf : 19. De4 f5 20. Dh4 f6 21. e4, dar inițiativa este de partea albului : Romanisîn — Hübner, Tilburg, 79) 13. Db2 Cc6 ? ! (Un sacrificiu dubios de pion, pe care albul nu-l acceptă pe motivul păstrării „linearității” planului său strategic de joc. După 13. Nf6 : gf : 14. Db7 : Tb8 15. Da6 : Dd5 16. Ce1 Ng2 17. Cg2 : Tb6 18. e4 ! Ta6

19. ed : ed : 20. Cf4 Ta5 21. Tdb1, cu final superior pentru alb. O partidă Kogan — R. Byrne, S.U.A., 81, a continuat cu 13... Dd5 14. Nf6 : gf : 15. Ce1 Ng2 : 16. Cg3 : și Ce3±). 14. Ce1 Ng2 : 15. Cg2 : Tb8 16. Ce3 ! h6 ! (La 16... b5 ? 17. d5 ! Cd5 : 18. Cd5 : ±). 17. Nf6 : Df6 : 18. Ce4 : b5 19. ab : ab : 20. Ce3 Ce7 21. Cg4 ! Df5 22. Ce5 Tfd8 23. Da3 ? Trebuia 23. Ta7 ! cu ideea Tla1, Cd7 și câștigul ar fi fost mai rapid, ca de ex. : 23... Tdc8 24. Tla1 Cd5 25. Cd7±

5. APĂRAREA SLAVĂ

Varianța semi-slavă : 1. Cf3 Cf6 2. c4 e6 3. Cc3 d5 4. d4 e6.

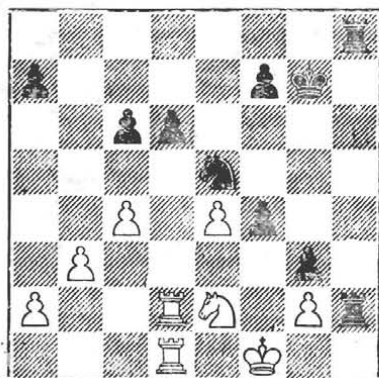
Grünberg — Iljin : 5. Db3 Nd6 ? ! (Linia teoretică uzuală este cea în spiritul variantei Meran : 5... dc : 6. Dc4 : b5 ! 7. Db3 Cbd7 8. e4 ! ? b4 9. Ca4 Ce4 : 10. Nd3 Cf6 11. Ng5 Ne7 12. 00, cu șanse egale de joc : Vaganian — Cehov, U.R.S.S., 80—81). 6. Ng5 h6 ? 7. Nf6 : Df6 : 8. e4 de : 9. Ce4 : De7 10. Cd6 : Dd6 : 11. Nd3 00 12. 00 Cd7 13. Tad1 c5 ? (O greșeală de ordin strategic, ce permite albului intrarea într-un final superior. Mai circumspect s-a arătat negrul în partida : Grünberg — Nicolaide, București, 1984, 13... Td8 14. Nb1 Cf8 dar și aici, după 15. c5 ! negrul a avut probleme din cauza structurii de pioni slăbită de pe flancul damei). 14. Nb1 Cf6 15. Da3 ! b6 16. dc : Dc5 : 17. Dc5 : bc : 18. Ce5 ! Nb7 19. Td2 Tfc8 20. Tfd1 Rf8 21. f3 ! Tc7 22. Nc2 Re7 23. Na4 Tac8 24. Rf2 (Negrul este redus la o totală pasivitate, manevrându-și piesele pe ultimele orizontale, în timp ce albul își îmbunătățește tot mai mult poziția figurilor sale). 24... Na8 25. a3 Tb8 26. Re3 Tb6 ? și acum prin 27. Cd7 ! obține poziție câștigată.

COMEDIA ... ERORILOR !

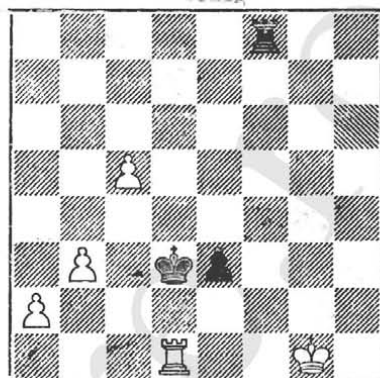
În ultima parte a acestei analize vom reflecta puțin și asupra unor greșeli comise în celelalte stadii ale partidei, joc de mijloc și final. Dacă aceste greșeli nu ar fi fost atât de multe, și dacă nu ar fi „întors” rezultatul previzibil la un moment dat, corijind în mod nejustificat din punctul de vedere al „adevărului” clasamentul final, atunci probabil că nu ar fi meritat o atenție specială, cu referire directă chiar asupra celor care le-au comis (și care vor trebui să-și analizeze serios natura, cauzele și modalitățile de evitare în viitor a acestor greșeli), sau cu referire la tehnicienii (antrenori, conducători de loturi) intrigati de nivelul general scăzut al competiției, sau de rezultatele obținute în final, sub forța reală a unor jucători. Desigur că „impactul” cu noul sistem orar de joc (3 ore/60 de mutări) poate fi unul din motivele obiective generale. Dar, deși introdus, în mod direct, fără o perioadă de tranziție (mai întâi ar fi trebuit încercat sistemul de 2,5 ore/50 mutări), sistemul are deja o vechime de 2 ani și jucătorii noștri au avut timp suficient să se acomodeze. Mai mult chiar, erorile grave prezentate în continuare s-au produs în majoritatea cazurilor în primele 40 mutări de joc ! Deci, altele sînt cauzele producerii lor și asupra acestora trebuie să reflecteze jucătorii noștri la analiză !

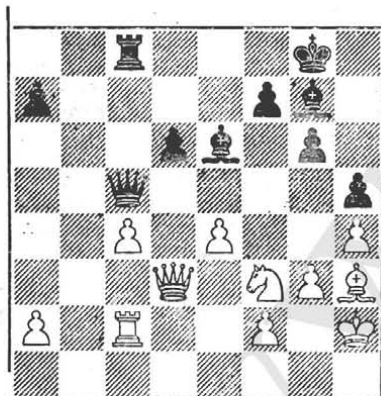
A. PARTIDE „CÎȘTIGATE“, PUNCTE PIERDUTE

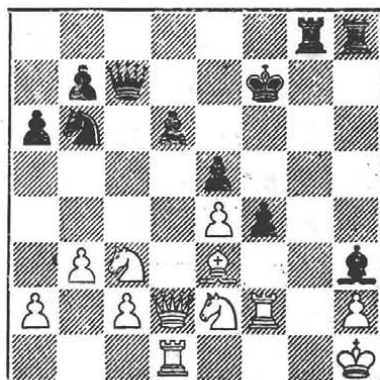
1. Biriescu — Grozav : 39 ... f3 ?
(Partida se putea câștiga elegant prin :
39 ... Th1 40. Cg1 T8h2 41. Td6 : f3 !,
—+).

2. Biriescu — Grozav : 57 ... Re2 ?
(Și în această poziție de final negrul
putea câștiga : 57 ... Rc2 ! 58. Td5 e2
59. Te5 Rd2 60. Td5 Re3 61. Te5 Rf3
62. b4 Tg8 63. Rh2 Tg4 ! —+) și partida
s-a terminat în cele din urmă... re-
miză !

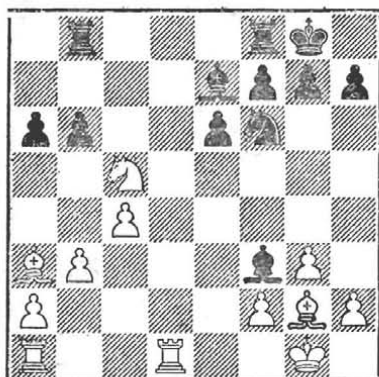

3. Grünberg — Ardeleanu : 31 ... Nc4 ? 32.
De3 ? (În criza de timp a adversarului albul
scapă din vedere posibilitatea : 32. Dd2 cu ideea
33. Dc1 și 34. Nf1. La cea mai bună apărare 32
... Te8 ! ar fi urmat 33. Nf1 Te4 : Cg4 ! Td4 35.
De1 Db5 36. De7 ±) 32 ... De3 : ! 33. fe : Tc5 ! 34.
e5 ? Nd5 ! 35. Tf2 Ne5 (Negrul propune remiza !
Albul însă refuză ? !) 36. Cg5 Ta5 37. Ng2 ? Ta2
38. Nd5 Tf2 : și albul cedează.

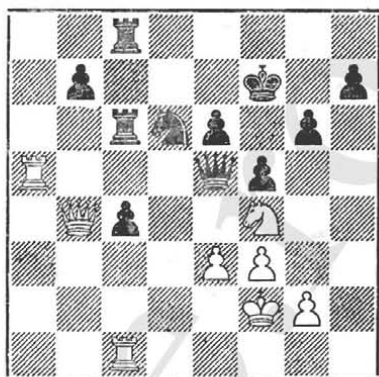

4. Ilijin — Lupu : 21 ... Nc8 (Această
mutare pierde partida ! Cu 21. Re8 !! ar fi
câștigat negrul) 22. Cf4 : ! ef : 23. Nb6 ! Db6 24.
Df4 : (±).

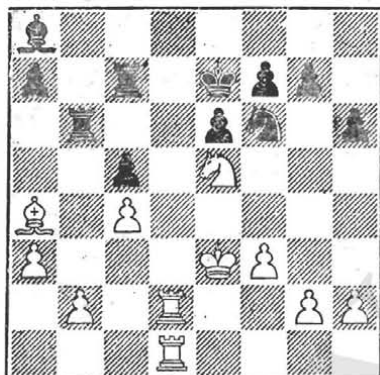

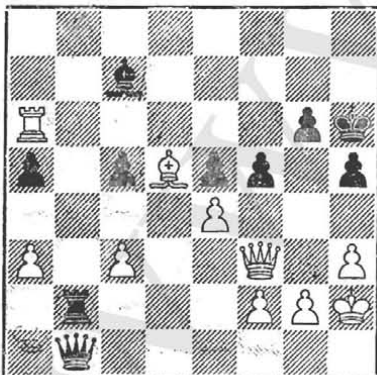
5. Cosma — Buşu : 18. Nf3 : ? (Albul joacă la un avantaj minimal, slăbirea configurației de pioni de pe flancul damei. Trebuia: 18. Ca6: ! și albul câștigă cel puțin un pion). 18... bxc ; etc., cu remiză la mutarea 48.

6. Cosma — Mărășescu : Într-o poziție net superioară (2 pioni avantaj) negrul comite o incredibilă greșeală: 48 ... Tc5 ? 49. Cd3 ! și peste câteva mutări negrul cedează !

7. Grünberg — Iljin : În poziția din diagramă s-a produs una din cele mai dramatice situații din concurs. Cu numai o remiză Grünberg este calificat în Finala „A”, dar albul are o poziție net câștigată ! Acum, de ex. 27. Cd7 !! T6b7 28. Cf6 : gf : 29. Td8 duce la câștigul unei figuri. Albul joacă însă : 27. b3 ? Tb8 ! 28. Cd7 ? (Tardiv și ineficace. Se mai putea încerca un plan activ, fie pe flancul regelui, cu : g4-h4-h5 și deschiderea coloanei „h”, fie pe celălalt flanc : Nb5-b4 și dublarea turnurilor pe coloana „a”. În continuare, marcat de ratarea comisă, greșește, pierzând o calitate și, deși are compensație, nu reușește pînă în final să obțină nici remiza).

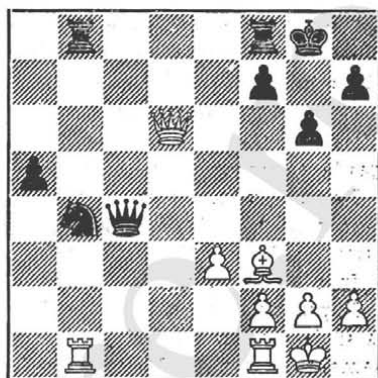
8. Birescu — Chiricuță : 40... Tb6 ? (Din cauza crizei de timp, negrul nu a găsit cea mai bună apărare contra amenințării : 41. Tg6 ;, care ar fi fost o simplă înaintare de pion : 40... f4 ! și dama albă este scoasă practic din joc, negrul putînd câștiga apoi prin : 41... Df1) 41. Ta7 Nd8 42. De3 Ng5 43. Th7 ! Rh7 : 44. Dg5 : și poziția negrului pare a fi fără speranță. A urmat însă : 44... Tb8 ! 45. Nf7 Tb6 ! 46. De7 Tb7 ! 47. De8 Tf7 : !! și negrul a obținut remiza.

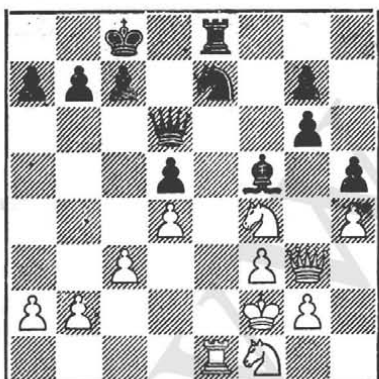
B. GREȘELI DE ATENȚE, ÎN POZIȚII APROXIMATIV EGALE

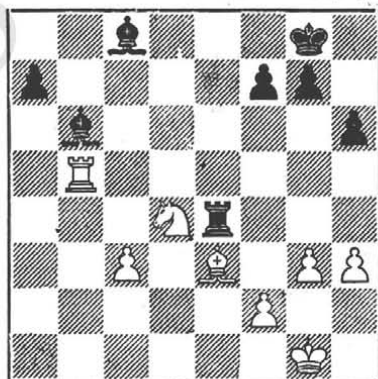
9. Bușu — Ilijin : Într-o poziție fără nici un fel de probleme, albul se lansează într-o aventură plină de himerie : 17. Cd5 ? Cd5 : 18. cd : Dd5 : 19. Cd4 : și nemaiasteptând răspunsul negrului a cedat.

10. Ilijin — Ungur : 22 ... a4 ? 23. Tb1 Cc2 ? (O auto-legare complet nejustificată). 24. Nd5 Dc3 25. Df4 Tb4 ? ? 26. Tc2 și 1—0.

11. Biriescu — Ilijin : 23 ... Tf8 ? (Din lac... în puț ! Vrînd să-și dezlege calul, negrul permite o mică combinație bazată pe supraîncărcare). 24. Ch5 : ! și albul câștigă apoi ușor.

12. Lupu — Biriescu : Dornic să schimbe perechea de nebuni adversă, albul nu observă o importantă mutare intermediară, pierzînd una din figuri. 34. Cf5 ? Nf5 : 35. Nb6 : Te1 ! 36. Rg2 Nd3 ! (0—1).

CONSIDERAȚII FINALE

După Finala „A” — ed. 1985 — organizată tot la Timișoara, acest turneu de calificare a constituit un eveniment șahist important, el făcând o frumoasă propagandă șahului de performanță în orașul nostru. Este și acesta un merit și o recunoaștere a activității șahiste fructuoase, susținută de C.J.E.F.S. Timiș și harnica ei Comisie județeană de șah, astfel că Timișoara este aleasă aproape cu regularitate ca gazdă a unor importante competiții interne și internaționale.

Remarcăm la început „evenimentul inedit” de a se fi întrunit la Timișoara într-un concurs 5 M.I., 1 M.F., și 3 M. toți componenți de bază ale celor 4 echipe divizionare. Potențialul valoric fiind și mai mare, pe când atunci o Finală a Timișorii în planul său complet de participare?

Lupta pentru calificare a fost foarte interesantă, cu multe momente de suspans și dramatism! Pe plan sportiv acest turneu poate fi considerat la „superlativ”, clasamentul inter-A.E.M. și inter-Timișoara demonstrând caracterul tranșant al partidelor jucate între jucătorii de la același club sau din același oraș. Din punct de vedere calitativ, partidele jucate nu s-au ridicat la nivelul la care era cotate acest turneu, deși printre protagoniștii săi s-au remarcat nu mai puțin de 9 foști finaliști ai edițiilor precedente!

Turneu și-a arătat și părțile lui bune, unele partide, așa cum am arătat, prezintă un deosebit interes teoretic. De asemenea, lupta acerbă pentru calificare, cu suspans până în ultima rundă, partidă și secundă de joc, a trezit un viu interes în rândul iubitorilor șahului din Timișoara. Și bucuria acestora a fost cu atât mai mare cu cât cele două locuri de calificare au revenit unor jucători tineri din Timișoara!

Ing. Chiricuță Marius
antrenor

**PE MARGINEA FINALEI CAMPIONATULUI
REPUBLICAN INDIVIDUAL SENIORI
11—22.XII.1986**

Puncte albe și negre ...

MOTO :

„Deschiderea festivă a campionatului mă face să mă gîndesc și ... la Federația de șah, care are numai doi angajați, dar de la care avem o mie de pretenții” ...

Paul Joița (Planeta șah, 1985, p. 34)

În acest an datorită unei lăudabile inițiative a secției de șah de la Clubul Oțelul Galați a fost tipărit un buletin cuprinzînd partidele jucate la ultima finală a campionatului național individual de șah. Apariția acestui buletin întrerupe o inedită tradiție instituită de F.R. Șah — aceea de a nu mai edita, de foarte mulți ani, buletinele finalelor campionatelor naționale.

Mi se pare justă și observația că nici Revistei de Șah nu i se poate reproșa nimic în legătură cu nepublicarea partidelor finalelor campionatului național. Din lipsă de spațiu, probabil, în Revista de șah nu au putut fi publicate nici, măcar, partidele celor patru meciuri susținute de Kasparov cu Hübner, Timman, Andersson și Miles. În aceste condiții este salutară inițiativa F.R. Șah de a publica savuroase note de călătorie din Franța, R.F.G., scrise de copii „minune”, în vîrstă de numai 10 ani !

În ceea ce privește turneul propriu-zis, desfășurat la Sinaia, în perioada 11—22 decembrie 1986, rezultatele pot fi urmărite în diagramă. Eu mă voi limita la expunerea unor puncte de vedere personale și, probabil, subiective, cu privire la evoluția celor care au jucat în cadrul finalei acestui campionat.

Pentru început, îi voi împărţi pe participanţii la finală, în cei care au jucat şi cei care aveau dreptul — şi datorită! — să joace (pe baza rezultatelor campionatului din 1985), în patru categorii :

1. Absenţii.
2. Olimpicii.
3. Ocupanţii locurilor I.
4. Ceilalţi participanţi.

1. Absenţii sau, mai bine spus, Marii absenţi, sînt marii maeştri Şubă, Gheorghiu, Ghişescu şi maestrul internaţional Ghindă.

Cred că sînt puţini cei care se îndoiesc de faptul că, în cazul participării lor, dintre ei s-ar fi ales campionul. La fel de clar mi se pare, însă, şi un alt aspect : pentru nici unul dintre ei campionatul naţional nu mai prezintă miză ! Vis-à-vis de rezultatele lor anterioare şi de invitaţiile actuale la turneele internaţionale, ei nu au decît de pierdut — prestigiu, timp, bani... jucînd în campionatul naţional.

Pe de altă parte, emulaţia şahistă se realizează nu numai prin „festivaluri” în staţiuni pe malul unor ape „mult cîntate de poeţi” — vezi articolul pe această temă din „Şah Timişoara” nr. 4, („Povestea unor ecusoane”) — ci şi prin participarea celor mai buni şahişti la lupta pentru titlul de campion naţional.

Campionatul naţional trebuie să se bucure, de fapt, de publicitate, nu trebuie să fie un simplu turneu, între atîtea altele...

În aceste condiţii ce este de făcut ? Şahişti sînt, în multe privinţe nişte copii mari şi, poate, metoda „constrîngerii” nu ar fi de neglijat. Ar trebui — este doar o idee — ca acordul cu privire la participarea unui şahist la turnee internaţionale să se dea în funcţie de participarea şi rezultatul respectivului şahist la ultimul campionat. Cum s-ar putea realiza acest lucru ? Aţi ghicit, nu ştiu ! (citeşte : este „problema F.R. de Şah”).

2. Olimpicii : Ionescu, Stoica, Foişor, favoriţi în turneul de 11 şahişti, au fost tributari oboselii acumulate în turneele, deosebit de solicitante, pe care le-au încheiat cu puţin timp înainte de începerea finalei.

În cazul lui Ionescu, este posibil ca şi... statistica să-l fi frustat de o evoluţie la nivelul aşteptărilor ! El a jucat, în ultimii ani, atît de bine încît „trebuia” la un moment dat să aibă şi un turneu mai slab. Obosit după Olimpiadă, conştient de faptul că nu este în formă, iar spre sfîrşitul turneului simţindu-se chiar rău, el a luptat, totuşi, din greu, încercînd să se opună... destinului.

Dacă, după cum am arătat mai sus, trebuia să vină şi pentru Costică un turneu mai slab, atunci, este bine pentru el faptul că acest turneu a fost chiar finală, devenită prin contribuţia F.R. de Şah „de mai mică importanţă”.

Intors de la Olimpiadă, unde a trăit stress-ul, atît ca jucător, cît şi ca secundant (neoficial) — în calitate de foarte bun teoretician şi fin psiholog — şi unde şi-a adus contribuţia la pregătirea pentru partidă a jucătoarelor noastre, Stoica mai-a părut dezinteresat şi chiar apatic. Cu gîndul la colegii săi — „absenţii” — care au reuşit să evite Finală, el părea să aibă o singură dorinţă : să se termine odată „calvarul” acesta, început cu partidă, excelent condusă de ambii parteneri pînă la criza de timp, pierdută la Stefanov !

Aflind că valoarea şi rezultatele individuale nu sînt singurele criterii de selecţie pentru echipa naţională, Foişor a participat, în perioada cînd la Dubai se desfăşura Olimpiada, la un turneu foarte tare (categoria a XI-a) în U.R.S.S. Turneul a fost cîştigat de fostul campion mondial Mihail Tal, iar Ovidiu a terminat pe „Elo-ul” său. Pentru cei care urmăresc activitatea şahiştilor sovietici şi rezultatele străinilor care se încumetă să joace la „ruşi”, este clar că rezultatul lui Foişor este onorabil, iar oboseala acumulată la un asemenea turneu, trebuia să-şi spună cuvîntul în perioada imediat următoare. Ceea ce s-a şi întîmplat la această Finală. Cu un simţ poziţional deosebit, o tehnică foarte bună şi calităţi de luptător, care în 1982 i-au adus un binemeritat titlu de campion naţional, Ovidiu a început turneul cu nedeclarate, dar întemeiate pretenţii de reeditare a performanţei de acum patru ani. Cauzele expuse mai sus l-au făcut, însă, să practice un şah nesigur, sub valoarea sa obişnuită, cu partide în care avantajul trecea de o parte şi de cealaltă, şi cu crize de timp în care „hazardul” îşi puna amprenta pe rezultat (vezi partidele cu Marin, cu mine, cu Aniţoiaie).

3. Ocupanţii locurilor I—V, cu drept de participare în Finala din 1987, sînt: Negulescu, Marin, Stefanov, Tratatovici şi Armaş. Ei obţin, cu această ocazie, cele mai bune rezultate personale din toate campionatele la care au participat.

Cel mai merituos este, bineînţeles, proaspătul campion naţional, maestrul internaţional Adrian Negulescu. El a obţinut victoria în turneu într-o manieră categorică, depăşindu-şi adversarii la toate capitolele care fac parte din lupta şahistă: calitatea jocului (în special realizarea avantajului a fost aproape fără cusur), factorul psihologic (remizele pe care le-a propus, cu scopul... de a fi refuzat, pentru a se mobiliza) şi, în ultimul rînd... şansa (vezi partida cu Armaş).

Odată scăpat de o serie de probleme extraşahiste care, momentan, îl frînează, şi acordînd importanţa cuvenită pregătirii şahiste, Negulescu va demonstra, cu siguranţă, că acest ultim succes este doar o etapă intermediară în ascensiunea sa.

Marin este un şahist tînăr foarte muncitor, care, în cadrul pregătirii de acasă, ceea ce se învaţă, încăta temeinic. Foarte bun luptător, caută cele mai ascunse resurse în orice poziţie astfel că victoriile sale, chiar şi în partidele compromise (vezi partida cu Aniţoiaie), nu sînt întîmplătoare! Are simţul pericolului foarte dezvoltat, un stil pragmatic şi o tendinţă spre realizarea tehnică a avantajelor.

Pentru a ilustra cele afirmate mai sus, mă voi referi la partida contra mea, jucată în prima rundă. Obţinînd o poziţie pe care o consideram cu şanse de ambele părţi, am început să caut căi de complicare a jocului, calculînd variante dificile şi pierzînd mult timp pentru aceasta. Adversarul meu, după cum s-a văzut din partidă şi comentariile sale, nu a pierdut vremea cu asemenea „prostii”. El a ales o cale clară de joc, obţinînd avantaj pe care avea posibilitatea — mai ales în condiţiile crizei de timp în care mă aflam — să-l realizeze repede cu mutarea 31. Db7. Din nou el a ales o altă continuare, mai tehnică, victoria obţinîndu-se mai încet, dar mai sigur.

Parik Stefanov, ocupantul locului al III-lea, de fapt la egalitate de puncte cu locul doi, este o prezenţă obişnuită în finalele campionatului naţional. Spirit de jucător dispus să joace „totul pe o carte”, el este capabil de cele mai contradic-

torii rezultate. Indiferent de rezultat, însă, la partidele sale spectatori, şi nu numai ei, sînt cu „sufletul la gură”.

În legătură cu Parik, îmi amintesc că, într-o discuţie de acum cîţiva ani, eram amîndoi de acord că pentru a face şah (şi în general pentru a face bine un lucru) trebuie să i te dedici total. Acum, el încearcă să îmbine activitatea şahistă, pe care o face bine, cu cea publicistică...

Eu am terminat turneul pe locul al IV-lea, loc care la început mi se părea greu de obţinut. Acum însă, judecînd după partidele jucate în care consider că nu am fost inferior adversarilor mei, privesc rezultatul (scuzaţi lipsa de modestie!) doar ca pe o consolare.

În privinţa remizelor (cam multe!) pe care le-am făcut ţin să remarc că ele au fost obţinute, în general, la capătul unor partide tăioase, în care elementul tactic a fost preponderent, rezultatul de egalitate apărînd, întrucîtva, surprinzător după desfăşurarea furtunoasă a evenimentelor.

Iulius Armaş, ocupantul locului al V-lea, este, probabil cel mai fericit participant, excluzîndu-l, bineînţeles pe campion! Cu două runde înaintea terminării turneului, el era pe minus doi (!), rezultat sub posibilităţile sale şi a aşteptărilor mele. Cîştigînd ultimele două partide — ultima, cu Biriescu, fiind decisivă pentru calificarea în finala din 1987 — el obţine un rezultat de la care, demult, poate chiar de la înfrîngerea „nedreaptă” la Negulescu din prima rundă, îşi luase gîndul.

Referitor la Armaş, trebuie remarcat că el este autorul celei mai frumoase... mutări a întregului turneu: 19... Nd3!!, în partida cu Ionescu.

4. Ceilalţi participanţi sînt: Biriescu, Ardeleanu şi Aniţoiaie. În afara insatisfacţiei pe care o încearcă toţi trei, relativ la această finală, ei se aseamănă şi prin felul cum au ajuns să joace în finală.

Dacă Revista de şah va găsi spaţiul necesar să publice clasamentul celor patru grupe de ligă B, se va vedea „negru pe alb” cît de dezechilibrat au fost alcătuite de către F.R. de Şah, iar cei trei „inculpaţi” au obţinut adevărate performanţe de palmares calificîndu-se în una din cele mai tari două grupe! În privinţa insuccesului, cred că acesta diferă de la unul la altul.

La Biriescu, principalul vinovat pentru insucces mi se pare a fi chiar pesimismul său. La prima rundă, aflînd că vom juca în 11, mi-a spus: „cu cît sînt mai puţini participanţi cu atît probabilitatea de a fi ultimul creşte”. Pornind cu asemenea gînduri negre, el a început prost turneul, dar, cînd i-a ajuns „cuţitul la os”, a jucat cîteva partide foarte interesante (spre exemplu cu Ionescu şi cu Stoica), reuşind să capete la ultima rundă chiar şansa „mult rîvnitului” loc V, care, însă, i-a revenit adversarului său!

În cazul lui Ardeleanu mi-e greu să explic insuccesul, dacă nu vreau să învinuiesc, chiar dacă ar fi just, lipsa de formă. Aş risca, totuşi, o explicaţie: poate că înclinaţia, uneori exagerată, spre originalitate (care i-a adus avantaj dintr-o poziţie aparent egală în partida cu Aniţoiaie şi victoria cu Ionescu, dar şi o poziţie aproape pierdută cu Armaş şi înfrîngerea la Foişor), îl împiedică să practice un şah sănătos, cu mai multă grijă faţă de... acumularea de puncte.

În calitate de unic debutant la această finală, Aniţoiaie ar putea găsi, în însuşi faptul acesta, o explicaţie pentru comportarea slabă. Totuşi el consideră că altele sînt cauzele. „Partida din runda a doua cu M. Marin a avut pentru mine un efect psihologic negativ, care m-a influenţat tot concursul” explică el în comentariile la această partidă. Obţinînd o poziţie aproape cîştigată, el a tratat partida cu multă superficialitate, urmărind mai mult celelalte confruntări, pînă cînd a fost nevoit să constate că nu mai poate evita înfrîngerea. Trebuie să remarc, că din comentariile făcute de Aniţoiaie la această partidă nu se poate în nici un fel deduce că ar fi învăţat ceva din această păţanie.

În încheiere, aş vrea să fac cîteva aprecieri asupra Campionatului naţional din... 1987.

Se cunosc deja nouă finalişti: Şubă, Gheorghiu, Ghiţescu, Ghindă, Negulescu, Marin, Stefanov, Tratatovici şi Armaş. Numărul acestora va fi completat, probabil (!) cu cei ce se vor califica din ligile „B”.

Consider că actualul sistem de desfăşurare a Campionatului naţional, cu semifinalele în sistem elveţian, ligile „B” şi liga „A” în sistem turneu este foarte bun. Totuşi ţin să fac cîteva precizări.

Dacă semifinalele, prin însăşi specificul sistemului elveţian, reuşesc să îmbine şahul de performanţă cu cel de masă, Ligile „B” şi liga „A” sînt deja, etape superioare ale campionatului şi aici, pe de o parte, este obligatoriu sistemul turneu, iar pe de altă parte, calificarea spre aceste etape ar trebui să fie foarte severă.

Referitor la semifinalele din 1987, se pare că în acest an amatorii de senzaţii tari vor putea urmări, în această etapă a campionatului, evoluţia unor obişnuiţi ai ligii „A”, cum sînt: Grünberg, Pavlov, Bărbulescu..., dacă nu cumva, ultimului dintre ei, F.R. de Şah îi va aproba să joace direct în liga „B” ! (În 1985, el a „picat” din liga „A”, iar în 1986, din motive absolut justificate, a absentat de la liga „B”).

În privinţa ligii „B”, consider că două grupe de cîte 18 participanţi, primii patru clasati obţinînd drept de joc în finală, iar următorii 4—6 dreptul de joc în liga „B” din anul următor. Respectarea strictă a unui regulament de tipul acesta, ar fi sistemul optim de desfăşurare a campionatului naţional în fazele superioare.

În legătură cu liga „B”, ţin să relev şi un alt aspect. F.R. de Şah „speriată” de însăşi numărul mare de maeştri (maestru de şah — un titlu atît de frumos !) care au apărut în urmă openurilor „à la Călimăneşti” a încercat să strîngă puţin şurubul şi, la ora actuală, în afara realizării normelor în orice turneu „de casă” a dispus ca necesară şi o participare în liga „B”. Se impune precizarea că pentru obţinerea titlului de maestru este necesară participarea, nu calificarea, în liga „B”. De aici nişte situaţii anormale, cum este cea relevată de Marius Chiricuţă în ultimul număr din „Şah Timişoara”: Primii şase clasati la juniori II, neputîndu-şi apăra „şansa” în semifinalele de seniori (!), au fost admişi direct în liga „B”. Ei rămîn astfel să figureze în catastifele Federaţiei cu mult dorita participare în liga „B”...

Nimeni nu spune să nu fie încurajate tinerele talente, dar, văzînd cum înţelege F.R. de Şah să facă acest lucru, îmi amintesc cuvintele regretatului maestru E. Nacht: „Ce facem cu juniorii? Ori îi încurajăm, ori îi învăţăm să joace şah”.

Evident, cazul celor şase juniori a fost ales ca exemplu. De fapt, numărul acelor care au jucat în liga „B”, fără să se fi clasat, vreodată, între primii patru la semifinale sau să fi utilizat vreo altă cale stipulată în regulamentul de desfășurare a campionatului național, este mult mai mare... Păcat!

Constat că m-am abătut de la finala propriu-zisă și am prezentat unele aspecte, deloc roze, ale unei situații care se perpetuează de mai bine de un deceniu în șahul nostru! Am scris cele de mai sus profitând de faptul că avem o nouă conducere a F.R. de șah, cu speranța că în munca foarte dificilă, de remediere a situației, articolul meu ar putea fi un îndrumar util.

M. Tratatovici

FINALA MASCULINĂ — Sinaia, 1986

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1 Adrian Negulescu		1/2	1	1/2	1	1/2	1	1	1/2	1	1	8
2 Mihail Marin	1/2		1/2	1	1	0	1/2	1	1/2	1/2	1	6,5
3 Parik Ștefanov	0	1/2		1/2	1/2	1/2	1	1/2	1	1	1	6,5
4 Moise Tratatovici	1/2	0	1/2		1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1	5,5
5 Iulius Armaș	0	0	1/2	1/2		1/2	1/2	1/2	1	1/2	1	5
6 Constantin Ionescu	1/2	1	1/2	1/2	1/2		1/2	1/2	0	0	1/2	4,5
7 Valentin Stoica	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2		1/2	1/2	1/2	1	4,5
8 Ovidio Folsor	0	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2		1/2	1	1	4,5
9 Ioan Biriescu	1/2	1/2	0	1/2	0	1	1/2	1/2		1/2	0	4
10 Alin Ardeleanu	0	1/2	0	1/2	1/2	1	1/2	0	1/2		1/2	4
11 Dumitru Anitoaie	0	0	0	0	0	1/2	0	0	1	1/2		2

PARTIDE JUCATE LA FINALĂ

comentate de IOAN BIRIESCU

CONSTANTIN IONESCU —

IOAN BIRIESCU

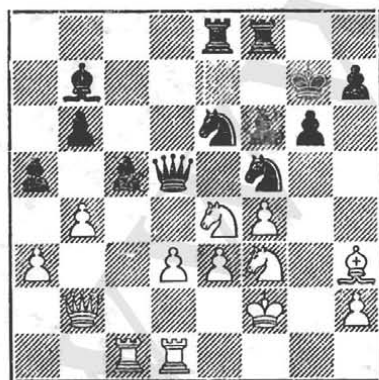
Deschiderea engleză

1. Cf3 c5 2. c4 Cf6 3. Cc3 d5 4. c : d5
C : d5 5. g3 Cc6 6. Ng2 Cc7 (6...e5 ?

7. C : e5) 7. 00 g6 8. d3 (sau 8. b3 Ng7
9. Nb2 b6 10. Ca4 N : b2 11. C : b2 Tb8
12. e3 00 13. d4 c : d4 14. Tc1 Nb7 15.
e : d4 Cb5 16. d5 Cb4 17. a4 Cc7
—+, Gurevich — Alburt, S.U.A., 1983.
Interesant este 8. Ca4, cu ideea 8...
b6 9. d4 c : d4 10. Nf4, cu egalitate)

8...Ng7 9. Ne3 b6 10. Dd2 00 11. Nh6 Dd7 (Sau 11. Nb7 12. N:g7 R:g7 13. Ce5 Dd6 14. f4 Tb8, cu egalitate) 12. b3 Td8 13. N:g7 R:g7 14. Db2 f6 15. a3 a5 16. Tac1 Tb8 (Nu se putea juca 16...Nb7? din cauza 17. Ca4 şi negrul este nevoit să recurgă la mutarea acrobatică 17...Ta6) 17. Tfd1 Nb7 (Acum la 18. Ca4 ar urma 18...Na8) 18. e3 e5 19. Ce1 (O altă posibilitate ar fi fost 19. Cd2! ? cu intenţia 20. Cc4 atacînd slăbiciunea din b6. Cea mai bună apărare în acest caz pare să fie 19...Ce7. Deşi după 20. N:b7 T:b7, albul realizează înaintarea tematică 21. b4, negrul poate menţine echilibrul jucînd 21...a:b4 22. a:b4 Ce6) 19...Ce6 20. f4! (Un plan interesant: asumîndu-şi riscul slăbirii pionilor centrali, albul mizează pe posibilităţile de atac oferite de deschiderea diagonalei a1-h8. După 20. Cd5 negrul ar fi avut de ales între 20...Na8 sau 20...Ce7! ? 21. C:b6 Db5 22. Cc4 N:g2 23. R:g2 a4 cu ameninţarea 24...Dc6+ urmat de 25...T:b3. Încercarea de a juca la ideea realizării înaintării d4, începînd cu 20. Ce2 poate fi combătută de negru prin 20...Ce7 21. N:b7 D:b7 22. h4 — pentru a preveni Cg5 —

22...Cc6, cu joc aproximativ egal) 20...e:f4 21. g: f4 Ce7 22. Ce4 Tf8 23. Cf3 Cf5 24. Rf2 Tbe8 25. Nh3? (Această mutare conţine ameninţarea 20. N:f5 urmat de 27. Tg1+. Răspunsul următor al negrului pune însă în evidenţă defectul mutării 25. Nh3?: slăbirea controlului cîmpurilor de pe diagonala mare albă) 25...Dd5! (acum la 26. N:f5? g: f5 27. Tg1+ Rh8 nu merge C: f6? din cauza D:f3+) 26. b4? (Diagramă. Dacă ar fi sesizat pericolele ce-l ameninţă, albul şi-ar fi recunoscut probabil greşeala de la mutarea anterioară jucînd 26. Ng2. Şi în acest caz însă negrul ar fi obţinut frumoase perspective de atac prin 26...C:e3! 27. R: e3 Df5, de exemplu 28. Rf2 C:f4 29. Cd6? Dg4! cu atac decisiv. Greşeala din text permite o încheiere spectaculoasă) 26...C:e3 27. R:e3 C: f4! 28. Ng2 (28. R:f4 T:e4+ 29. d:e4 D:e4+ 30. Rg3 D:f3+ 31. Rh4 g5 mat) 28...C:g2+ 29. D:g2 f5 30. Db2+ Rg3 31. Cfd2 f:e4 32. d:e4 T:e4+! 0-1.

M. MARIN — M. TRATATOVICI
Apărarea Benoni

1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 Ng7 4. e4 d6 5. Ne2 00 6. Cf3 e5 7. 00 Cc6 8. d5 Ce7 9. Cd2 e5 10. d:c6 b:c6 11. b4 d5 12. Na3 a6 13. Te1 Te8 14. Nf1 Ne6 (Sau 14...Ng4 15. Dc2 d:e4 16. Cd:e4 f:e4 17. C:e4 Cf5 18. Nb2 Cd4 cu remiză, Marin — Kr. Gheorghiev, Balcaniadă, 1986) 15. Nb2 d:e4 16. Cd:e4 C:e4 17. C:e4 Cf5 18. Cc5 Cd4. 19. Da4 a5!? 20. b5 (Intra în considerare şi 20. N:d4! ?) 20...Db6? (Corect era 20...Nf5! 21. N: d4 D:d4 22. Cb3 c:b5 23. D:b5 Da7 24. Tad1 Tec8, cu joc bun pentru negru; sau 23. C:d4 b:a4 24. C:f5 g:f5 26. c5 Tec8

26. Tac1 Tab8, cu final aproximativ egal)
21. N:d4 e:d4 22. C:e6 T:e6 23. T:e6 f:e6 24. Tel (In ciuda nebunilor de culori diferite albul deține avantaj foarte clar) 24...c5?! (Inchiderea poziției duce la o pasivizare totală a pieselor negre. Mai multe șanse oferea 24...e5 25. Nd3 c:b5 26. c:b5 Tc8) 25. Dd1 Td8 26. Nd3 e5 27. a4! Previne a5—a4 cu posibilitatea activizării damei negre pe diagonala a5—e1) 27...Nf6 28. Dg4 Rf7 29. h4 De6 30. De4 Df5 31. De2 (31. Db7! Dd7, sau 31. Td7 — 32. Db6 +—) 31...Dh5?! (Sau 31...De6 32. h5 Te8 33. Dd2 Ta8 34. Dh6) 32. D:h5 g:h5 33. g3 Td6 34. Rg2 Ng7?! 35. Tb1 Tb6 36. N:h7 Nh6 37. Rf3 Rf6 38. Re2 Nf8 39. Tb3 Rg7 40. Ne4 Ne7 41. Tf3 Tf6 42. T:f6 R:f6 43. b6 Nd6 44. Rd3 Nb8 45. Nc6 Rf5 46. Nd7 Rf6. 47. Re4 Re7 48. Nf5 Rf6 49. Nh3 Rg6 50. Nf1 Rf6 51. Nd3. 1—0.

CONSTANTIN IONESCU —

IULIUS ARMAŞ

Apărarea Benoni

1. d4 Cf6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. Cc3 e:d5 5. c:d5 d6 6. e4 g6 7. f3 Ng7 8. Ng5 00 9. Dd2 (In această poziție se poate ajunge, prin intervertire de mutări, și din varianta Sämisch a Indianei Regelui, ca în partida Ionescu — A. Ardeleanu de la același concurs: 1. d4 Cf6 2. c4g6 3. Cc3 Ng7 4. e4 d6 5. f3 00 6. Ng5 e5 7. d5 e6 8. Dd2 e:d5 9. c:d5. Această partidă a continuat cu mutarea originală 9...Nd7! ? și după 10. Nd3 [10. Cge2 l] Ca6 11. Cge2 Tb6 12.00 b5 13. Cg3 c4 14. Ne2 Cc5 15. Rh1 Te8, negrul a obținut avantaj) 9...a6 10. a4 Te8 11. Cge2 Da5 12. Cd1? (Albul pierde timp pentru a pro-

voca schimbul damelor, un schimb care, de fapt, ușurează dezvoltarea negrului. Fără dame pe tablă negrul poate repede organiza atacul asupra centrului alb de pioni prin f7-f5, fără a se îngrijora de deschiderea poziției regelui său. Reacția normală la ieșirea damei negre este 12.Ta3! pentru a împiedica b7-b5) 12... D:d2+ 13. Rd2 Cb7 14. Cc3 h6 15. Ne3 Ce5 16. Ne2 Ch7 17. Cf2 f5 18. e: f5 N:f5 (La fel de bine era și 18...g: f5) 19. g4 (Acum după 19. Nd7 20. Cfe4 Cf7 21. h4 albul are inițiativa. Negrul a pregătit însă o mică surpriză... Diagramă) 19...

Nd3!! (Un sacrificiu care asigură doar remiza, dar de o frumusețe deosebită! Tema combinației este dublă: îndepărtarea figurei apărătoare în cazul 20. N:d3, sau interferența în eventualitate 20. C:d3) 20. N:d3 C:f3+ 21. Re2 Cd4+ 22. Rd2 Cb3+ 23. Re2 Cd4+ Remiză!

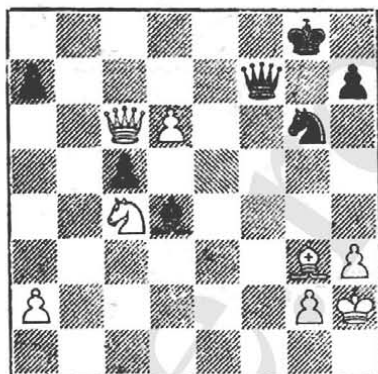
D. ANIȚOAI — M. MARIN

Indiana Regelui

1. d4 Cf6 2. c4 c5 3. d5 d6 4. Cc3 g6 5. e4 Ng7 6. h3 00 7. Cf3 e6 8. Nd3 e:d5 9. e: d5 Te8 10. Ne3 Nf5?! 11.

N:f5 g:f5 12. 00 Ce4 13. C:e4! f:e4
14. Cd2 f5?! (14. Dh4!?) 15. Dh5! Tf8
16. Ng5 De7 17. Tae1 Cd7 18. f3
N:b2?! (18...Ce5!?) 19. f:e4 f:e4
20. C:e4 T:f1+ 21. T:f1 Nd4+ 22.
Rh1 Tf8 23. T:f8 C:f8 24. Nf4 (În
ciuda schimburilor poziția negrului a
rămas dificilă. Situația regelui este
precară și pionul d6 este lipsit de apă-
rări convenabile) 24...Da5!? 25. De2
b3 26. C:d6 b:c4? 27. C:c4? (Albul
putea câștiga imediat prin De7! și ne-
grul nu are apărări împotriva amenin-
țării 28. Df7+ și 29. D:f8, de exem-
plu: 29...Ng7 30. Df7+ Rh8 31. Cf5
De3 32. Ce7; sau 29...Cg6 30. Df7+
Rh8 31. De8+ Rg7 32. Cf5+ Rf6 33.
De6 mat) 27...Db4 28. Rh2 Db 7 29.
Dg4? Dg7 30. Df3 Cg6 31. Ng3 Dd7 32.

d6 Df7 33. Dc6? (greșeală decisivă.
Diagramă). 33...Df1! 34. Dd5+ Rg7
35. h4 h5 36. d7 Dg1 37. Rh3 Dh1+
38. Nh2 Cf4+ 39. Rg3 Dd1+! 40. R:f4
D:h4+. 0-1.

CAMPIONATUL REPUBLICAN INDIVIDUAL FEMININ

*Ligia Jicman, campioană a României
pe anul 1986*

În frumoasa stațiune Sovata s-a desfășurat între datele de 11—25 decembrie 1986 finala campionatului individual feminin pe anul 1986.

Deși s-a disputat fără participarea componentelor lotului olimpic care se aflau în pregătire în vederea turneului zonal, concursul a întrunit un lot valoros de

jucătoare printre care foarte multe tinere care bat la porțile consacrării. În afară de titlul pus în joc turneul mai oferea și posibilitatea obținerii unei norme de M.I., ceea ce reflectă recunoașterea pe plan mondial a valorii ridicate a șahului feminin din țara noastră.

Concursul s-a desfășurat pînă în penultima rundă în nota de dominare a Marinei Macropolou, care a cîștigat partidă după partidă (cîteodată chiar în poziții mai slabe).

Lovitura de teatru s-a produs în penultima rundă cînd Angela Cabariu cîștigă o bună partidă de afac la Marina Macropolou. Descurajată de înfrîngere, aceasta pierde și ultima partidă la Cristina Stanca (Șc. Sportivă București), o foarte plăcută surpriză a acestui campionat.

Re-traseul celor 13 runde s-a dat tot timpul o luptă aprigă, acest lucru reflectîndu-se în numărul mic de remize, fiecare partidă disputîndu-se pînă la capăt pentru obținerea victoriei (vezi diagrama concursului). Disputarea celor 13 runde n-a fost însă suficientă pentru atribuirea titlului de campioană, pe primele trei locuri clășindu-se la egalitate Smaranda Boicu (Metalul București), Ligia Jicman (A.E.M. Timișoara) și Gertrude Baumstark (Electromotor Timișoara).

Meciul de baraj, disputat tot în primitoarea stațiune Sovata, a avut o desfășurare dramatică.

Maestra internațională Gertrude Baumstark a început foarte bine meciul de baraj, cîștigînd în primul tur la Ligia Jicman și în turul următor la Smaranda Boicu,

FINALA FEMININĂ Sovata, 1986

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1 Smaranda Boicu		1	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	0	1	1	1	1	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	9
2 Ligia Jicman	0		$\frac{1}{2}$	0	1	1	$\frac{1}{2}$	1	1	1	1	1	1	9
3 Gertrude Baumstark	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$		$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	1	1	$\frac{1}{2}$	1	1	1	9
4 Marina Macropolou	0	1	$\frac{1}{2}$		1	0	1	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	0	1	1	7,5
5 Cristina Badulescu	$\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$	0		1	$\frac{1}{2}$	0	1	1	1	1	1	7,5
6 Cristina Stanca	1	0	0	1	0		$\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$	1	1	1	1	7
7 Viorica Ionescu	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$		$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	$\frac{1}{2}$	1	6,5
8 Eugenia Ghinda	0	0	0	$\frac{1}{2}$	1	1	$\frac{1}{2}$		$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	6,0
9 Mariana Ionita	0	0	0	0	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$		1	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	4,5
10 Nadejda Mitescu	0	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	0	0	$\frac{1}{2}$	0		1	1	0	3,5
11 Angela Cabariu	$\frac{1}{2}$	0	0	1	0	0	0	$\frac{1}{2}$	0	0		$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	3
12 Edit Kozma	0	0	0	0	0	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$		1	3
13 Eleonora Gogilea	$\frac{1}{2}$	0	0	0	0	0	0	0	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	0		2,5

realizând astfel $2\frac{1}{2}$ din trei posibile. Partida care a decis practic titlul a avut loc în runda VI-a a barajului între G. Baumstark și L. Jicman. Dovedind o exemplară stăpânire de sine și o bună pregătire teoretică, Ligia Jicman a câștigat această partidă.

După această victorie Ligiei Jicman îi era necesară numai o remiză în ultima rundă cu Smaranda Boicu, care a și fost obținută după ce conducătoarea albelor (Jicman) a avut tot timpul șanse mai bune.

Astfel, clasamentul final al meciului de baraj se prezintă în modul următor:
1. Ligia Jicman $2\frac{1}{2}$, Gertrude Baumstark $2\frac{1}{2}$, 3. Smaranda Boicu 1p.

LIGIA JICMAN —

CRISTINA BĂDULESCU

Finala camp. R.S.R. individual feminin

Apărarea Rusă

1. e4 e5 2. Cf3 Cf6 3. d4 Ce4 4. Nd3 d5 5. Ce5 Cd7 6. Cc3 Cc3 7. bc3 Ce5 8. de5 Nc5! ? (Ne7) 9. 00 Dh4 ? 10. Nb5+ c6 11. Dd5 00 12. Dc5 cb5 13. Db5 Nf5 14. Db7 Nc2 15. Df3 Tac8 16. Nf4 Tfd8 17. Tfe1 De7 18. Tac1 Ng6 19. Ted1 Td1 20. Dd1 De6 21. c4 Ne4 22. f3 Db6 23. c5 Tc5 24. Ne3 Tc1 25. Dc1 Da6 26. fe4 h6 27. a3 Da4 28. h3 a6 29. Dc8+ Rh7 30. Df5+ Rg8 31. e6 fe6 32. De6 Rh7 33. Df5 1—0.

CRISTINA STANCA —

GERTRUDE BAUMSTARK

Finala campionatului

Apărarea Siciliană

1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 Cf6 4. Cc3 cd4 5. Cd4 a6 6. Nc4 e6 7. Nb3 b5 8. 00 Ne7 9. f4 Nb7 10. Ne3 Cc6 11. f5 Cd4 12. Dd4 e5 13. Dd3 Tc8 14. Tad1 00 15. Td2 Cg4 16. Nf2 Cf2 17. Tdf2 d5! 18. Nd5 Nd5 19. Cd5 Nc5 20. f6 gf6 21. Rh1 Nf2 22. Tf2 Rh8 23. Tf6 Tg8 24. Tf7 Dg5 25. Cd8 26. Df1 Td4 27. Df3 Dh4 28. h3 Te4 29. Cd5 Teg4 30. Cf6 Tf4 31. Dc3 Tf1+ 32. Rh2 Df4+ 33. g3 Df2+ 0—1.

MARINA MACROPOULOU—

CRISTINA STANCA

Finala campionatului

Apărarea siciliană

1. e4 c5 2. Cc3 e6 3. Cf3 d5 4. ed5 ed5 5. Nb5+ Cc6 6. De2+ Ne7 7. Ce5 Dd6 8. d4 a6 9. dc5 Dc5 10. Nc6+ bc6 11. 00 Cf6 12. Te1 Ne6 13. Cd3 Da7 14. Cf4 Ng4 15. De5 00 16. Ne3 Dd7 17. h3 Nf5 18. Ca4 Nd6 19. Dd4 Tab8 20. c4 Tfe8 21. Cc5 Da7 22. cd5 Te3 23. fe3 Nc5 24. De5 Ne4 25. Ch5 cd5 26. Rh1 Ch5 27. Dh5 Tb2 28. Te2 Te2 29. De2 Ne3 30. Te1 d4 31. Dc4 Da8 (0—1).

GERTRUDE BAUMSTARK—

LIGIA JICMAN

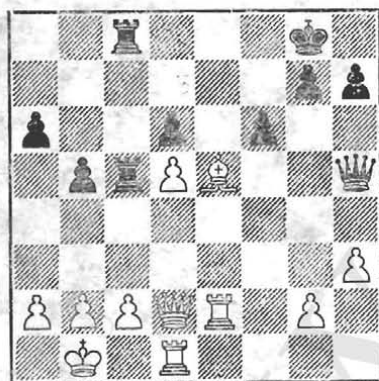
Meciul de baraj pentru titlul de campioană 1986

Apărarea siciliană

1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 Cf6 4. Cc3 cd4 5. Cd4 e6 6. f4 a6 7. Df3 (Muta-rea aceasta are ca scop împiedicarea înaintării 7...b7-b5; o altă cale este 7. Ne3 b5 8. Df3 Nb7 9. Nd3 Cbd1 10. 00 Tc8 11. Cd1 g6! 12. Cf2 Ng7 13. Cb3 00 14. a4 b4 15. a5 Dc7, cu joc bun pentru negru — Hort—Ribli, Wijk aan zee, 1983) 7...Cbd7 8. Ne3 e5 9. Cb3 (O altă posibilitate este aici 9. Cf5 g6 10. Cg3 ef4 11. Df4 Ce5 12. Ne2 Ng7

13. 00 00 cu egalitate Sharif—Adorjan, New-York, 1984) 9...ef4 10. Nf4 Ce5 11. De3 Ne7 12. 000 Dc7 13. Cd4 00 14. Rb1 b5 15. h3 (O mutare pasivă; de luat în considerare era 15. Cf5 Ne6 16. Ne2 urmat de Thf1) 15...Ne6 16. Cf5 Tac8 17. Ce7 De7 18. Nd3 Tfe8 19. Dd4 Tc6 20. Thf1 Cfd7 21. Cd5 Nd5 22. ed5 Tc5 23. Df2 Cd3 24. Td3 f6 25. Te3 Ce5 26. Td1 Df7 (Cu mijloace simple negrul a obținut o poziție ceva mai bună; albul este constrins să-și apere pionul din d5 și inițiativa trece pe nesimțite la negru) 27. Dd2 Tec8 28. Te2 Dh5! 29. Ne5? (O greșeală care pierde imediat; trebuia jucat 29. Tc1 b4, deși, și în acest caz negrul stă ceva mai bine — vezi diagrama) 29...Tc2!!

30. Nc3 (Tristă necesitate) 30... Td2
31. Ted2 Tc4 32. a3 Te4 33. Nb4 De5

34. Tc1 Td4 35. Tcd1 Td2 36. Td2 g5
37. Ra1 h5 38. Tc2 Dd5 39. Td2 De4 40.
Td6 Dg2 41. Tf6 Dh3 42. Tg6 Rf7 43.
Tg5 h4 44. Tc5 Dg3 0—1.

SMARANDA BOICU—

LIGIA JICMAN

Meciul de baraj
Apărarea siciliană

1. e4 c5 2. Cf3 e6 3. d4 cd4 4. Cd4 a6 5.
c4 Cf6 6. Cc3 Nb4 7. Nd3 Cc6 8. Ne3
(O mutare care nu pune negrului pro-
bleme; mai bine este 8. Cc6 dc6 9. e5
Da5! 10. ef6 Nc3 11. bc3 Dc3+ 12. Nd2
[Dd2! ?] 12... Dd3 13. Fg7 Tg8 14. Nh6
Dc3 15. Rf1 Dc4, cu joc complicat cum
recomandă enciclopedia) 8... d5 9. Cc6
bc6 10. ed5 ed5 11. cd5 Cd5 12. 00 Ce3
13. fe3 00 14. Dc2 h6 15. Ne4 Db6 16.
Tf3 Ng4 (În urma jocului slab al al-
bului, negrul a obținut din deschidere
o poziție excelentă; după mutarea din
partidă albul nu mai poate evita pier-
deri materiale) 17. Tg3 h5 18. Ce2 Nd6
19. Cd4 Ng3 20. hg3 Tb8 21. b3 c5
22. Cf3 c4 23. Cd4 cb3 24. ab3 Tfd8
25. Df2 Td6 26. Tc1 Tf6 27. Dd2 Dd6
28. De1 Te8 29. Nc6 Te5 30. Nf3 Nf3
31. Tc8+ Rh7 32. Cf3 Tef5 33. e4 Tf3
34. gf3 Tf3 35. e5 Dd3 36. Rg2 Te3 0—1.

Șerban Neamțu
Antrenor emerit

Finala campionatului republican individual junioare I și II pe anul 1987

Sovata a fost gazdă ospitalieră pentru cele 120 de concurente care și-au disputat titlurile la junioare I și II.

La junioare I se aștepta o luptă acerbă între cele două reprezentante ale clubului Electromotor, Cristina Bădulescu și Otilia Ganț, favorite și prin prisma coe-

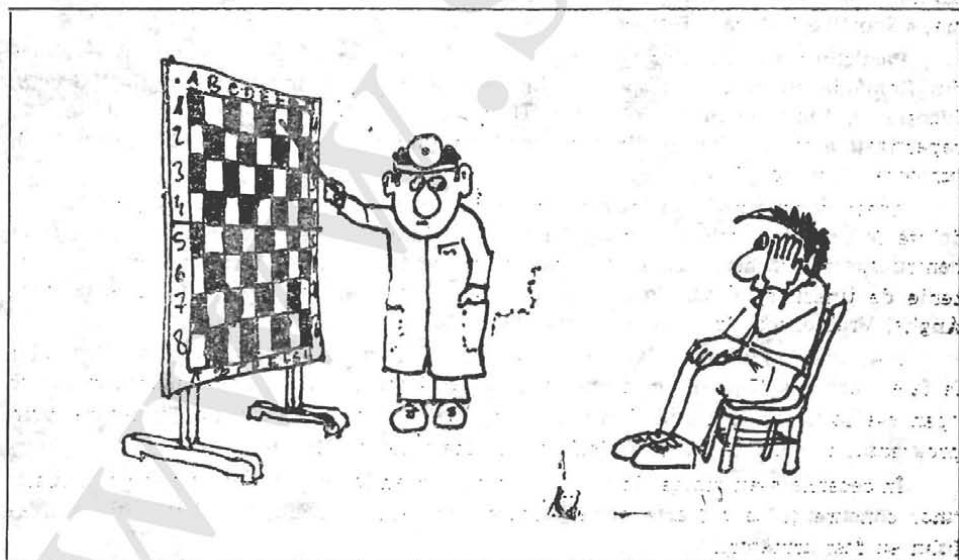

ficientului ELO şi mult superioare celorlalte participante. Pierzînd însă în prima rundă în mod neaşteptat la Popovici Daniela (Braşov), Otilia şi-a anulat şansele la titlu, obţinînd în final medalia de argint, cu 8 puncte din 11. Cristina a cîştigat detaşat titlul, cu 9,5 puncte, conducînd tot timpul (după 6 runde avea punctajul maxim). Ea ne va reprezenta în această vară la campionatele mondiale de junioare din Filipine. Medalia de bronz a revenit surprinzător Luminiţei Bădiţă („U“ Buc.) cu 8 p, urmată de Irina Candea („U“ Buc.) 7,5 p şi de Iuliana Olăraşu (Politehnica Iaşi) cu 7,5 p. Mai slab s-au comportat celelalte reprezentante ale Timişorii, care nu s-au clasat în primele 10 junioare ale ţării: Mălina Nicoară (A.E.M.), vicecampioană din 1986, Laura Caplar (A.E.M.), Duşiţa Caplar (E.M.T.), Martin Dana (C.S.Ş.), Brădean Gabriela, etc. N-au participat la această finală Smaranda Boicu, care participa la barajul pentru titlul de campioană de senioare, şi Mădălina Stroe, campioana din 1986, din motive şcolare.

La junioare II dublu succes al reprezentantelor Calculatorului Bucureşti: 1. Luminiţa Radu 10 p, 2. Mirela Negraru 9 p. Pe locul 3 s-a clasat reprezentanta A.E.M.-ului, Cristina Voinescu, pregătită de antrenorul C. Ungureanu. O surpriză plăcută a fost clasarea pe locul 4 a reprezentantei C.S.S. Timişoara Alina Adănescu, cu 7,5 p.

În concluzie, două finale viu disputate, cu multe partide bune, în care doar cîştigătoarele s-au detaşat, pentru celelalte locuri dîndu-se o luptă dîră.

Emil Ungureanu
Maestru internaţional

Festivalul internațional de șah pentru juniori și copii - 1986 - un nou prilej de afirmare internațională

În cursul lunii iulie (23—30.VII) 1986 au avut loc la Timișoara ediția a III-a a Festivalului internațional de șah pentru copii și juniori.

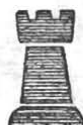
Această competiție a debutat în anul 1984 la inițiativa Comisiei județene de șah Timiș, cu sprijinul Consiliului Județean pentru Educație Fizică și Sport. Dacă la început au fost doar aceste două organe care au organizat competiția, la cea de a treia ediție, soldată cu un succes deosebit, au mai participat ca organizatori Federația Română de Șah, Inspectoratul Școlar Județean, Consiliul Județean al Sindicatelor, Comitetul Județean U.T.C. și Consiliul Județean al Organizației Pionierilor. Pe lângă aceștia și-au adus un aport considerabil și secțiile de șah Electromotor, A.E.M., Autoturisme, Voința, Clubul sportiv școlar, toate din Timișoara, cât și Asociația sportivă Balneară Buziaș.

Participarea sportivilor la întreceri a fost foarte largă. În afara tinerilor șahiști din România au participat sportivi din Bulgaria, Cehoslovacia, Elveția, Grecia, Iugoslavia, Libia, Olanda, Polonia și Ungaria. Totalul concurenților a fost de 223, repartizați astfel: Turneul internațional de junioare a României 12, juniori I 59, junioare 66, juniori II 86.

Acești concurenți s-au întrecut în Sala de sport Nr. 2, foarte încăpătoare, împodobită festiv. Între cele 111 mese, frumos ornduite, au fost amenajate culoare largi pentru spectatori, astfel ca aceștia să poată urmări partidele disputate cu atîta **dinamism de tinerți sportivi**. Corpul de arbitrii a fost condus de arbitrul internațional Anghel Vrabie, sprijinit de arbitri din localitate.

S-a jucat în sistem elvețian, în afară de Turneul internațional al României la fete, care s-a disputat în sistem turneu cu 12 participante. Programarea rundelor open s-a făcut cu sprijinul Centrului teritorial de calcul electronic Timișoara, prin programul alcătuit de inginerii Zsifkov Nicolae și Lascu Mircea.

Întrecerile s-au ridicat la un nivel superior anilor precedenți grație participării unor concurenți de o foarte bună valoare, din țară și străinătate. Laureatul festivalului au fost următorii:

Turneul internațional de junioare a României : 1. Stanca Cristina, 2. Popa Doina, 3. Ganț Otilia, 4. Caplar Laura, 5. Candea Irina, 6. Stegăroiu Raluca, toate din România.

La juniori I rezultatele au fost : 1. Milu Romeo, 2. Zamfirescu Bogdan, 3. Kocsis Ianoș, 4. Vasiesiu Dan, 5. Călinescu Gruia, toți din România, 6. Ivanov Nicolae, Bulgaria.

La openul de junioare clasamentul a fost următorul : 1. Toma Dana, 2. Caravan Mariana, 3. Martin Dana, 4. Oltenescu Costina, 5. Voinescu Gențiana, 6. Bădiță Luminia, toate din România.

La openul de juniori II primii clasați sînt : 1. Cioară Andrei, 2. Cerneanu Norbert, 3. Hristodorescu Daniel, toți din România, 4. Telen Igor Iugoslavia, 5. Vital Studer, Elveția, 6. Moș Dinu, România.

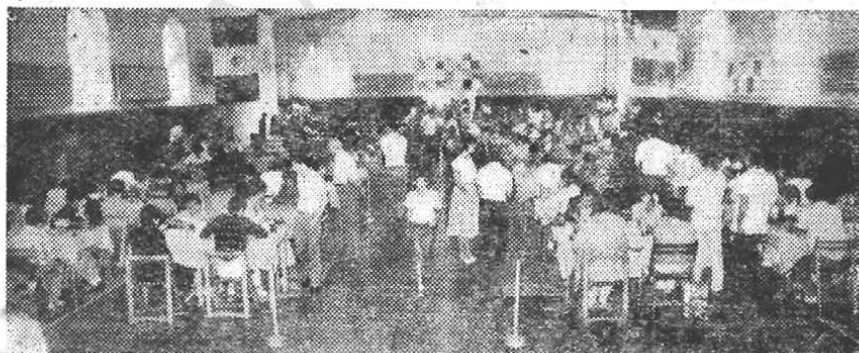
Festivitatea de închidere și de premiere, ca și cea de deschidere au avut loc într-un cadru festiv, în sala unde au avut loc întrecerile și primii clasați au primit premii, cupe și diplome. De asemenea toți participanții au primit diplome de participare, afișe, insigne și mici cadouri.

Festivalul a avut, în afara întrecerilor, și un program, care a constat în vizitarea de muzee, filme sportive, discotecă, concurs de înot, concert de orgă și alte spectacole.

Festivalul a fost apreciat ca o reușită deosebită, și, ca urmare, ediția ce urmează în acest an, a trecut cu totul sub patronajul Federației Române de Șah și a Ministerului Educației și Învățămîntului, cu sprijinul tot mai mare al factorilor locali. Aceasta se concretizează prin organizarea a 9 turnee în cadrul festivalului, după care, conform aprobării Comitetului Executiv al Federației Internaționale de Șah, hotărîre care va trebui să fie ratificată de Congresul FIDE de la sfîrșitul acestui an, România va fi gazda Campionatului Mondial de Șah pentru copii din anul 1988. Astfel, festivalul de 1987 devine a repetiție generală a viitorului campionat mondial organizat la Timișoara.

Pe această cale Comisia de organizare dorește să mulțumească tuturor factorilor și persoanelor care au făcut și fac eforturi pentru organizarea festivalului din acest an, care, sperăm, va fi un nou succes la activul mișcării șahiste timișene.

D.B.

Debut spectaculos în „Cupa cluburilor sportive școlare”

În iarna anului 1984 din inițiativa Clubului Sportiv Școlar Nr. 1 Timișoara și a Comisiei Județene de Șah Timiș a avut loc o întrecere rezervată cluburilor sportive școlare din toată țara. Concursul desfășurat la Timișoara a avut un mare succes.

Receptivi la această întrecere Ministerul Educației și Învățământului și Federația Română de Șah a oficializat această întrecere care a fost introdusă în calendarul anului 1986. Ca o recunoaștere a inițiativei timișorene concursul a fost organizat tot în orașul Timișoara.

Prin eforturile inspectoratului școlar, a comisiei județene și a clubului sportiv școlar gazdă au fost create toate condițiile pentru buna desfășurare a primei ediții a „Cupei cluburilor sportive școlare” la șah.

La întrecerile desfășurate, în zilele de 25—29 decembrie 1986, în sălile Centrului de Șah Medicina, s-au prezentat la mese sportive școlare de la Clubul Sportiv Școlar Nr. 1 București, Clubul Sportiv Școlar Drobeta Turnu-Severin, Clubul Sportiv Școlar Unirea Iași, Clubul Sportiv Școlar Viitorul Pitești, Clubul Sportiv Școlar Ploiești, Clubul Sportiv Școlar Tîrgu Mureș și Clubul Sportiv Școlar Nr. 1 Timișoara cu două echipe. Datorită regulamentului pretențios care solicită prezentarea unei echipe complete la toate mesele și toate categoriile o serie de cluburi școlare neputînd prezenta echipă completă la băieți și fete nu au participat.

Apreciem că nivelul concursului a fost ridicat, la mese luînd loc o serie de sportivi componenți ai loturilor naționale de juniori și copii, alții avînd clasificări sportive superioare.

Pe lîngă clasamentul final pe echipe au fost alcătuite și clasamente individuale pe mese și categorii de vîrstă.

Întrecerea s-a încheiat cu o frumoasă festivitate de premiere în care celor urcați pe podiumul de onoare le-au fost remise cupe, plachete, premii în obiecte și diplome pentru toți participanții, oferite de Consiliul Județean pentru Educație Fizică și Sport Timiș, Ministerul Educației și Învățământului și Inspectoratul Școlar Județean Timiș.

Clubul organizator a pus în joc o frumoasă cupă transmisibilă care va fi oferită în fiecare an unității care deține titlul în anul respectiv.

Tinerii șahiști din toată țara sau despărțit de Timișoara cu amintiri plăcute și și-au dat întâlnire la Ploiești pentru cea de a II-a ediție, în zilele de 21—25 decembrie 1987.

Dar iată rezultatele înregistrate :

Seria A

- Bucureşti Nr. 1
- Viitorul Piteşti
- Tîrgu Mureş
- Timişoara I

Seria B

- Ploieşti
- Unirea Iaşi
- Drobeta Tr. Severin
- Timişoara II

REZULTATE ÎNREGISTRATE

- Timişoara I — Piteşti 9—1
- Tîrgu Mureş — Bucureşti $5\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$
- Timişoara I — Tg. Mureş $7\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$
- Bucureşti — Piteşti $8\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$
- Bucureşti — Timişoara I 6—4
- Tg. Mureş — Piteşti 8—2
- Timişoara II — Turnu Severin $5\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$
- Ploieşti — Iaşi 5—5
- Iaşi — Timişoara II $6\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$
- Ploieşti — Tr. Severin $8\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$
- Ploieşti — Timişoara II 6—4
- Iaşi — Tr. Severin 7—8

CLASAMENT ÎN SERII

Seria A

- Timişoara 20 $\frac{1}{2}$
- Bucureşti 19
- Tîrgu Mureş 16
- Piteşti $4\frac{1}{2}$

Seria B

- Ploieşti $19\frac{1}{2}$
- Iaşi $18\frac{1}{2}$
- Timişoara II 12
- Turnu Severin 10

REZULTATE DIN JOCURILE SEMIFINALE

- Bucureşti — Ploieşti $5\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$
- Timişoara — Iaşi $5\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$
- Tg. Mureş — Turnu Severin $5\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$
- Timişoara II — Piteşti 8—2

Jocurile pentru stabilirea clasamentului final au stabilit următoarele rezultate :

- Locul I—II Timişoara — Bucureşti $6\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$
- Locul III—IV Ploieşti — Iaşi 6—4
- Locul V—VI Tg. Mureş — Timişoara II 6—4
- Locul VII—VIII Tr. Severin — Piteşti 6—4

CLASAMENT FINAL

- Locul I — Timişoara I
- Locul II — Bucureşti
- Locul III — Ploieşti
- Locul IV — Unirea Iaşi
- Locul V — Tîrgu Mureş
- Locul VI — Timişoara II
- Locul VII — Turnu Severin
- Locul VIII — Piteşti

Echipa campioană

S-au stabilit de asemenea clasamente pe mese pe cat. de vîrstă.

Juniori I	locul I	Tomescu Vlad — Ploieşti
	locul II	Mircov Nicolae — Timișoara
	locul III	Dumitru Ștefan — București
Junioare I	locul I	Ionescu Luiza — București
	locul II	Crețu Magdalena — Pitești
	locul III	Ionescu Otilia — București
Juniori II	locul I	Zarcula Ion — Timișoara
	locul II	Leuștean Laurențiu — Turnu Severin
	locul III	Vișan Alin — Turnu Severin
Junioare II	locul I	Onița Oana — Unirea Iași
	locul II	Maștei Andreia — București
	locul III	Kolo Edit — Tg. Mureș
Junioare III	locul I	Ignat Diana — Unirea Iași
	locul II	Sasu Ducșoara Andreea — Timișoara
	locul III	Mihai Narcisa — Timișoara
Juniori III	locul I	Szuhanek Ranko — Timișoara
	locul II	Iacob Iulian — Unirea Iași
	locul III	Popescu Fabian — Ploiești

prof. Bleier Dezideriu

Directorul Clubului Sportiv Școlar Nr. 1 Timișoara

Turneul internațional A.E.M., 1986

În încheierea circuitului de turnee organizat de Asociația sportivă A.E.M. Timișoara, cu concursul întreprinderii balneare Buziaș, s-a desfășurat în luna iunie 1986 un turneu de categoria IV, cu posibilități de obținere a normei de maestru internațional. Iată clasamentul final al turneului :

1. Foișor Ovidiu 10,5 p.
2. Schneider Bernard (R.F.G.) 9,5 p.
- 3.—4. Mozeș Ervin și Kovačević Slobodan (Iug.) 9 p.
5. Grünberg Sergiu 8,5 p.
6. Ostermann Rudolf (Iug.) 8 p.
7. Grossar Alioșa (Iug.) 7,5 p.
8. Pogorevici Maria (Rom.) 7 p.
9. Pessi Emil 6,5 p.
10. Gordan Nicolae 6 p.
11. Chiricuță Marius 5,5 p.
- 12.—13. Dressen Ulrich (R.F.G.) și Ionescu Cristian 5 p.
14. Crișan Ioan 4,5 p.
15. Anițoae Dumitru 4 p.

Tinărul maestru FIDE, vest-germanul Schneider, cu un finisș puternic a reușit să realizeze norma de maestru internațional. În concurs s-a remarcat siguranța demonstrată de excampionul țării, maestrul internațional ieșean Ovidiu Foișor.

Prezentăm două partide jucate la acest concurs.

FOIȘOR OVIDIU — MOZEȘ ERVIN

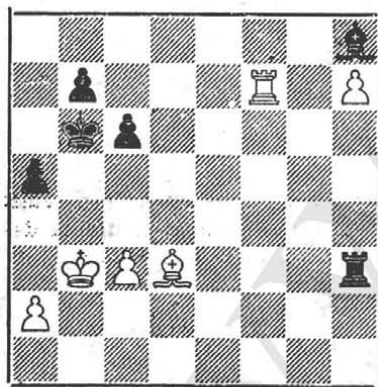
1. d4 d6 2. e4 e5 3. Cc3 c6 4. Cf3 Dc7 5. g3 f5 6. Ng2 Cf6 7. 00 Ne7 8. Db3 ? (Prin intervertire de mutări s-a ajuns în sistemul Antošin din apărarea olandeză. Continuarea aleasă de alb nu oferă șanse de câștig. Probabil mai bine era 8. d : e5 d : e5 9. e4 00 10. Tel, etc.) 8... Ca6 9. c5 ? ! e : d4 10. c : d6 D : d6 11. Nf4 Db4 12. D : b4 N : b4 13. C : d4 Nd7 14. Tc1 (Deși în deschidere am obținut o poziție cu șanse bune, în jocul de mijloc nu găsesc planul corespunzător) 14... 00 15. a3 Ne7 16. Cb3 Ne6 17. Ca5 Ce5 18. Tcd1 Nd8 19. Nd6 Tf7 ? (Bine era 19... N : a5 20. N : f8 R : f8 21. b4 Nb6 22. b : c5 N : c5, cu joc egal) 20. C : c6 b : c6 21. N : c5 Tc8 22. b4 a5 23. Td6 Nd7

24. Tc1 a:b4 25. a:b4 Ce8 26. Td2 Ne6 27. Ca4 Tb7 28. N:c6 T:c6 29. T:d8 Rf7 30. Cb2 T:b4 31. Cd3 Te4 32. Rf1 Tc8 33. T:c8 N:c8 34. f3 Te6 35. Nd4 Na6 36. Ce5+ Re7 37. Tc2 h5 38. h4 Nb5 39. Tb2 Cc7 40. Tc2 Rd8 ? (Aceasta este greșeala decisivă, cauzată de criza de timp. Probabil, la joc exact, negrul putea „ține” poziția. Nu e însă mai puțin adevărat că în poziții grele partea în dezavantaj greșește prima) 41. Cf7+ Rd7 42. N:g7 Te7 43. Cg5! Cd5 44. Nd4 Re8 45. Rf2 Tc7 46. Td2 Td7 47. Tb2 Nc6 48. Tb8+ Td8 49. T:d8+ R:d8 50. Ce6+ Re7 51. Cg7 și câștigând al treilea pion, albul câștigă partida. Cred că și această partidă demonstrează forța deosebită a lui Foișor în poziții cu caracter de manevră. 1—0.

GORDAN NICOLAE — MOZEȘ ERVIN

1. e4 Cf6 2. Cc3 d5 3. e5 d4 4. Ce2?! Cg8?! 5. Cf3 c5! 6. Cf4 e6 (Obținând controlul asupra câmpurilor centrale d5 și d4, negrul preia inițiativa strategică) 7. c3 Cc6 8. c:d4 C:d4 9. b3 Ce7 10. Nb2 Cec6 11. C:d4 C:d4 12. Tc1 a6 13. Ch5 Dd5! (Negrul obligă pe alb să schimbe calul din d4. La 14. f4 De+ 15. Rf2 b5, cu mare avantaj) 14. N:d4 D:d4 15. f4 Nd7 16. Tc4 Dd5 17. Ne2 Nc6 18. Nf3 Dd7 19. N:c6 D:c6 20. 00 000 (. Avantajul negrului este creat de structura de pioni mai dinamică și amenințările de pe coloana „d” semideschisă) 21. a4 Ne7 22. Dc2 Rb8 23. Tf2 g6 24. Cg3 Td5 25. Ce4 Tc8 26. Te2 Td4! 27. h3 Dd5 28. a5 T:c4 29. b:c4 Dd4+ 30. Rh2 Da1! 31. Te3 D:a5 32. Tb3 Dc7 33. Cc3 Td8 34. Da2 (Albul își încearcă ultimele șanse tactice, bazat pe criza de timp a adversarului. Negrul găsește apărări exacte și iese din criza de timp cu mare avantaj material) 34... Rc8 35. Ca4 Td4 36. Db2? T:f4 37. Cb6+ Rb8 38. Td3 Td4! 39. Te3 Nd8 40. Ca4 T:c4 și albul cedează. 0—1.

În ultima rundă a jucat o partidă animată cu maestrul FIDE Dumitru Anițoaie. La intrarea în final s-a ajuns în poziția redată în diagramă (cu piesele albe Anițoaie). Albul nu acceptă remiza și în loc să repete mutările cu 37. Rc4 Th4+ 38. Rb3 Th3 etc., a jucat greșit :

37. Tf8 T:d3 38. T:h8 Th3 39. Rc4 Th4+ 40. Rd3 a4 ? 41. Re3 ? (Această mutare constituie greșeala decisivă. Cu 41. Ta8 T:h7 42. T:a4 albul obține remiza pe loc. În loc de 40... a4 era mai bine 40... Rb5 cu șanse de câștig pentru negru) 41... Rc5 42. Rd3 Th3+ 43. Re4 Rc4! 44. Rf5 R:c3 45. Rg6 Rb2 46. Tb8 b5 (O inexactitate. Cu 46... T:h7-b5 negrul câștiga un tempo important în finalul de pioni contra tură) 47

h8D T:h8 48. T:h8 R:a2 49. Rf5 ? (albul trebuia să-și caute șansele în șahurile de turn 49. Th2+ Rb3 50. Th3+ Rb4 51. Th4+ Ra5 și după aceea să se apropie cu regele) 49... a3 50. Th2+ Rb3 51. Th3+ Ra4 52. Re5 a2 53. Th1 c5 și albul cedează. La Rd5 c4 55. Rd4 Rb3 56. Th3 c3 57. T:c3+ Rb2 și câștigă 0—1.

Text și comentarii
Ervin Mozeș

CAMPIONATUL REPUBLICAN ECHIBE MIXTE 15—18.IV.1987

Povestea unui banal loc II

Anul acesta campionatul pe echipe s-a disputat în perioada 5—18 aprilie, la Eforie. Echipa A.E.M.-ului începea campionatul sub auspicii deloc favorabile: doi din primii şahiști ai țării lipseau din echipă, iar alți doi, Ardeleanu și Biriescu — întimplător finaliști — se transferaseră la alte cluburi. Aceste absențe aveau implicații serioase, atât asupra ordinii așezării la mese, cât și a lipsei de rezerve.

Pornind de la aceste considerente obiective, cât și de la altele mai subiective, multe voci au prognosticat pentru echipa noastră un adevărat dezastru în acest campionat. Și poate că tocmai aceste previziuni sumbre ne-au făcut să stringem rândurile și să ne mobilizăm la maximum.

Înainte de începerea primei runde, cu inimile îndoliate, toți participanții au păstrat un moment de reculegere în memoria celui om, şahist și antrenor de excepție, care a fost Țuțu Georgescu, dispărut de curînd din mijlocul nostru, după peste 30 de ani de prezență activă în mișcarea şahistă din România.

Prima rundă ne-a rezervat, ca de obicei, un meci tare: derby-ul timișorean cu Electromotor, lipsită și această echipă de prezența Margaretei Mureșan. Meciul a fost plin de peripeții. Cu excepția a 3 partide, Neamțu—Lazăr, Zarcu—Mărășescu, în care reprezentanții noștri au speculat de o manieră drastică incuratețea jocului în deschidere al adversarilor, și Jicmăn—Bădulescu remiză, restul partidelor au cunoscut fiecare răsturnări de situații. Mozeș a jucat foarte original o poziție neortodoxă împotriva lui Radovici, a obținut mare avantaj și a pierdut... în criză de timp. Mărcia a avut poziție câștigată la Cosma și, după un lanț de greșeli, nu a mai obținut nici remiză. Bușu deținînd o poziție superioară la Chiricuță a pierdut o piesă. Baumstark nu a îndrăznit să câștige un pion la I. Chiricuță și a intrat într-un final fără speranțe. Nicoară, după o deschidere favorabilă la Gant, a pierdut în criză de timp. Zetocha, după ce și-a creat o poziție ușor câștigată la Mircov, a făcut remiză.

În sfârşit eu, după ce m-am apărat cu înverşunare într-un final mai slab cu Ungureanu, am ajuns într-o poziție elementară de remiză, dar am uitat un pion în priză și am pierdut. Deci un 6—4 cu emoții, dar cu o opțiune serioasă pentru o medalie la mixt și, mai ales, la feminin. Celelalte rezultate ale rundei : U. Buc.—Poli. Buc. 2—3, C.S.M. Electromureș—Petrolul 6—4 !, Metalul—Mec. Fină 7—3, Oțelul—I.A.T. Timișoara 6—4.

Următorul meci cu Petrolul l-am câștigat mai greu decât era de așteptat : Mărășescu și Iudita Chiricuță au câștigat de justete la Lazăr și, respectiv, Adoamnei, în schimb Mălina Nicoară a pierdut la Manu după ce a avut dama în plus și apoi, de câteva ori, remiza. Cosma a câștigat după peripeții cu Tocan, dar rămâne de reținut cursa rafinată întinsă adversarului său. În rest remize și ... 6—4. Un meci care ne-a avertizat asupra faptului că nici o întâlnire nu e dinainte decisă. Celelalte rezultate : Poli. Buc.—E.M.T. 7—3, C.S.M. Electromureș—I.T.B. 2—8, I.A.T.—U. Buc. 3,5—6,5, Mec. Fină—Metalul 3—7, Poli. Iași—Oțelul 5,5—4,5.

În runda a III-a am întâlnit Poli. Buc., aflată în formație completă și foarte decisă să facă „galop de sănătate” în acest campionat. Meciul începe cu ghinion pentru noi : Mozeș, decis să nu mai intre în criză de timp, joacă „a tempo” deschiderea, face o greșeală gravă pe care Ghindă o sancționează rapid și convingător. Puțin enervat de gafa lui Ervin joc foarte impulsiv împotriva lui Ghișescu, sacrificând un pion, cu complicații uriașe, totul terminându-se cu remiză. Mărășescu nu reușește să-i găsească punctul slab lui Stoica și face remiză, ca și Neamțu, care îl stopează foarte ușor pe proaspătul interzonalist Marin. În acest moment se mai joacă partidele : Cosma—Stanciu, un final avantajos pentru Cosma și cu stegulețul sus la Stanciu ; Dumitrache—Chiricuță, cu avantaj copleșitor pentru Marius ; Stegăroiu—Caplar, cu mare avantaj pozițional pentru Laura ; Jicman—Polihroniade, o poziție foarte complicată, în care Ligia, aflată în mare criză de timp sacrifică o piesă fără nici un viitor ; Olărașu—Chiricuță, o poziție neclară, în care Iudita după o deschidere câștigătoare, complică jocul inutil ; Zetocha—Călinescu, o poziție ușor mai bună pentru Claudiu. Se joacă într-o atmosferă de mare tensiune și, natural, încep gafele : Cosma refuză remiza, nu vede câștigul unui pion jucând în criza de timp a adversarului (uită că Stanciu în criză de timp se simte ca pește în apă) și intră într-un final complet pierdut ; Chiricuță supracomplică jocul și pierde o piesă. Se părea că totul este pierdut căci Polihroniade încerca să evite un șah etern, care, în caz de reușită, ne-ar fi adus o înfrângere la limită ! Fortuna ne zîmbește de data aceasta. Lili gîndește prea mult, gafează și e făcută mat odată cu căderea steagului ! Olărașu îi ușurează sarcina Iuditei făcând o gafă oribilă. Laura câștigă neașteptat de tehnic finalul cu Stegăroiu. Zetocha simplifică prea mult poziția cu Călinescu și face remiză. Rezultat final 5—5, spre disperarea adversarilor noștri care deplîng gafele fetelor, în timp ce eu consider că noi am fost cei ghinioniști, dacă ar fi să menționăm numai refuzul remizei la Cosma. Rezultatul de egalitate cu Poli Buc. a făcut senzație și a restirnit „brusc” interesul și ambiția celor de la Timișoara. Pentru noi a însemnat un plus de încredere în forțele noastre și o opțiune foarte serioasă pentru medalie la mixt și, în special, la feminin (2—0 cu contracandidatele directe). Sigur, a existat și o doză de dezamăgire deoarece era evident că Poli. nu mai avea la cine lăsa vreun meci nul, iar la puncte

de partidă nu puteam rivaliza cu ei. Celelalte rezultate : E.M.T.—I.A.T. 6—4, U. Buc.—Poli. Iași 5—5, I.T.B.—Petrolul 7—3, Metalul—C.S.M. Mureș 7—3.

Runda a IV-a : A.E.M.—I.A.T. 6,5—3,5. Mozeș a câștigat foarte elegant la Prundeanu, ca și Zetocha la Zarcu. Cosma l-a depășit clar pe Rogobete, dar Iudita s-a bîlbîit pînă să câștige la Lorentz, dînd semne de oboseală. Eu mi-am făcut iarăși numărul pierzînd la Birescu o poziție egală, în care mi-am provocat adversarul să facă un sacrificiu de calitate care, întîmplător, era câștigător ! Moise a debutat cu dreptul în echipă, speculînd abil naivitatea lui Appeltauer. Laura a fost de nerecunoscut în partida pierdută la Kun. Alte rezultate : Mec. Fină—U. Buc. 6,5—3,5, Poli. Iași—E.M.T. 5,5—4,5, Petrolul—Poli. Buc. 2,5—7,5, C.S.M. Mureș—Oțelul 5—5, I.T.B.—Metalul 5—5.

Runda a V-a : A.E.M.—Poli. Iași 6,5—3,5. Mărășescu a câștigat o partidă foarte bună la Lupu. Mozeș l-a depășit net pe Anișoara, dar s-a poticnit nițel la finalizare. Nicoară nu a avut probleme cu micuța Murariu, iar Iudita a făcut prima remiză după ce a jucat excelent prima fază a partidei și a ratat cîteva câștiguri în cea de a doua. Restul partidelor remize fără istoric. Celelalte meciuri : Poli. Buc.—I.A.T. 7,5—2,5, E.M.T.—Mec. Fină 7—3. După aceste 5 runde apele s-au mai limpezit și apare evident că în lupta pentru medalii contează doar patru echipe : Poli. Buc., I.T.B., A.E.M., Metalul. Poli. Iași și E.M.T. nu au probleme, dar nici veleități. Restul de 6 echipe sînt angajate într-o luptă echilibrată pentru evitarea retrogradării.

Runda a VI-a : A.E.M.—Mec. Fină 7,5—2,5. Realizăm cel mai mare scor de pînă acum. Cosma, Mozeș și Caplar câștigă spectaculos partidele cu Teodorescu, Ionescu Cr. și Stoica, iar familia Chiricuță aduce două puncte echipei, cu mici poticneli însă în realizarea avantajelor.

Runda a VII-a : A.E.M.—C.S.M. Mureș 8,5—1,5. Un meci fără probleme contra unei echipe nimerite evident întîmplător în Divizia A. De altfel, cîteva din jucătorii acestei echipe jucau pentru deliciul sălii 30, 40, mutări cu piese și pioni minus, îngreunînd la maximum manevrele de mat ale adversarilor. Celelalte rezultate ale runde : E.M.T.—I.T.B. 3,5—6,5, Poli. Buc.—Mecanica Fină 7—3, I.A.T.—Poli. Iași 4,5—5,5, Oțelul—Petrolul 6,5—3,5.

Runda a VIII-a : A.E.M.—I.T.B. 5,5—4,5. Jucăm cel mai important meci pentru noi, deoarece în caz de victorie aveam aproape asigurat locul II. Meciul a fost de mare tensiune și ar fi trebuit să-l câștigăm detașat. Juniorii noștri care anul trecut pierduseră cu 2—0, anul acesta au jucat excelent — Zetocha luîndu-și o splendidă revanșă la Milu, iar Laura Caplar câștigînd fără probleme la Ionescu Otilia. La senioare Iudita, care după ziua liberă a jucat fără greșală, a câștigat ușor la Lelia Savin, dar, din păcate, Ligia după o partidă foarte bună are o orbire incredibilă, nevăzînd câștig elementar, și pierde. La băieți se joacă foarte prudent de ambele părți, Mozeș și Mărășescu remizează cu Stefanov și, respectiv Pavlov, iar Cosma cu Botez. Chiricuță face o combinație inedită cu Savin, dar care duce numai la șah etern. Neamțu conduce admirabil partida cu Armaș și, după o fină lecție pozițională ținută adversarului său, face o intervertire nefericită de mutări transformînd un câștig elementar în pierdere. Eu evit un final de remiză cu Bărbulescu și încercînd să câștig o calitate aterizez într-un final dificil, care a necesitat multă acuratețe în joc pentru remiză, timp de

două întrerupte Astfel câștigăm cu 5,5—4,5. Păcat, mai ales, de inversarea rezultatului din partida Neamțu—Armaș. Probabil câștigul ei ne-ar fi adus pe locul II la băieți. Celelalte rezultate ale rundei : Mec. Fină—I.A.T. 6,5—3,5, E.M.T.—Metalul 4,5—5,5, Petrolul—Poli. Iași 6—4, Poli. Buc.—C.S.M. Mureș 8,5—1,5, Oțelul—U. Buc. 3—7. După această rundă locul II la mixt nu putea să ne scape, dar am fi avut ambiția să ieșim la egalitate de puncte cu Poli. Buc.

În runda a IX-a întâlneam revelația acestei ediții a campionatului, Metalul, o echipă foarte periculoasă, cu Boicu în mare formă și doi juniori excelenți. De data aceasta ghinionul și poate oboseala unor jucători ne-au adus înfrângerea. Meciul a început nefavorabil. Ligia, bolnavă în continuare, a jucat cea mai slabă partidă a sa din campionat, intrând repede în poziție pierdută la Boicu, pe care o zdrobise în barajul pentru titlu. Laura a pierdut în fața lui Stanca, una din cele mai bune junioare, iar Zetocha a remizat cu Zamfirescu, campionul „en titre” la juniori I. La băieți, Chiricuță l-a dominat cu negrul pe Takacs, dar a făcut o inexactitate care i-a permis acestuia să egaleze. Cosma, în poziție pierdută la Bondoc, a găsit o combinație ingenioasă de remiză. Neamțu nu l-a putut depăși pe Miulescu. Mărășescu, în schimb, a jucat foarte inspirat storcând maximum într-o poziție cu avantaj minimal la Glodeanu. Din păcate, Mozeș foarte obosit a jucat prea pasiv deschiderea cu Spulber și nici cunoscuta-i ingeniozitate nu l-a mai salvat. Nenorocirea a fost că la masa I unde eu l-am dominat toată partida pe Pessi, având și un pion în plus, am jucat în criză de timp 6 mutări peste cele 40 obligatorii, dând la mutarea 45 gratuit pionul înapoi și consemnând remiza. Desigur că această înfrângere nu a afectat locul nostru în clasament, dar se pare că a stârnit „Fulgere și trăsnete” la Timișoara. Cei mai dezamăgiți după noi au fost cei de la I.T.B. care s-au văzut azvîrliti pe locul IV în urma acestui rezultat. Celelalte rezultate : U. Buc.—Petrolul 6,5—3,5, Poli. Buc.—I.T.B. 7—3, Mec. Fină—Poli. Iași 5—5, I.A.T.—C.S.M. 3,5—6,5, E.M.T.—Oțelul 7—3.

Runda a X-a : A.E.M.—Oțelul 7—3. Un meci ceva mai complicat decât arată scorul. Fetele au câștigat rapid consolidându-și poziție de lidere, iar juniorii au făcut remize în poziții superioare, în special Nicoară la Mitescu. În schimb băieții nu au stat „pe roze”. Cosma jucând în tempo de blitz deschiderea s-a trezit în poziție pierdută și, în ciuda unei echilibristici ingenioase, nu a mai scăpat la Andreescu. Neamțu a comis și el o inexplicabilă greșeală în deschidere, după care a jucat foarte bine reușind chiar câștigul la Varlam. Mozeș a luptat eroic după o deschidere aproape perdantă, reușind în final o nesperată victorie. Eu și Mărășescu am remizat cu negrele, fără probleme, iar Chiricuță și-a depășit net adversarul.

Ultima rundă, a XI-a : A.E.M.—U. Buc. 7,5—2,5. Întilneam o echipă fără nume sonore, dar care a făcut o figură mai mult decât onorabilă în acest campionat, ajungând pe locul V. Având un avans la feminin ne ajungea 1—1 ca să câștigăm locul I, dar fetele noastre dînd dovadă de mare abnegație și spirit de echipă au refuzat nului și au jucat la câștig, realizându-l fără prea multe probleme. Zetocha a câștigat o splendidă partidă de atac la Popescu, Cosma și Chiricuță câștigînd și ei, ultimul după o partidă mai dubioasă. Și astfel s-a tras cortina peste acest interesant campionat.

Cîteva concluzii și date statistice se impun.

Întii clasamentele :

Mixt		Maseulin		Feminin		Juniori	
1. Poli Buc.	31 p.	1. Poli Buc.	47 p.	1. A.E.M.	17 p.	1. Poli Buc.	15,5 p.
2. A.E.M.	28 p.	2. I.T.B.	42 p.	2. E.M.T.	15,5 p.	2. Metalul	15,5 p.
3. Metalul	26 p.	3. A.E.M.	40,5 p.	3. Poli Buc.	15,5 p.	3. A.E.M.	13 p.
4. I.T.B.	25 p.	4. Metalul	36,5 p.	4. I.T.B.	14 p.	4. E.M.T.	12,5 p.
5. U. Buc.	16 p.	5. Poli Iaşi	33,5 p.	5. Metalul	13 p.	5. I.T.B.	12,5 p.
6. Poli Iaşi	15 p.	6. U. Buc.	31,5 p.	6. Poli Iaşi	11 p.	6. C.S.M.	11,5 p.
7. E.M.T.	15 p.	7. E.M.T.	31 p.	7. U. Buc.	10 p.	7. Oţelul	11,5 p.
8. Mec. fină	11 p.	8. Mec. fină	30,5 p.	8. Oţelul	9,5 p.	8. U. Buc.	9,5 p.
9. Oţelul	8 p.	9. I.A.T.	28,5 p.	9. Mec. fină	9,5 p.	9. Poli Iaşi	8,5 p.
10. C.S.M.	7 p.	10. Petrolul	28 p.	10. I.A.T.	6,5 p.	10. I.A.T.	7,5 p.
11. Petrolul	6 p.	11. Oţelul	26 p.	11. Petrolul	5,5 p.	11. Mec. fină	7,5 p.
12. I.A.T.	3 p.	12. C.S.M.	21 p.	12. C.S.M.	5 p.	12. Petrolul	7 p.

POLI BUCUREŞTI a dominat evident campionatul. A câştigat 10 meciuri la scoruri concluyente. A ieşit prima şi la masculin şi juniori, iar la feminin pe 2—3. Ghindă, Stoica, Marin şi Berechet au câştigat locurile I pe mese. Echipa a fost foarte omogenă, iar rezervele foarte bune în toate compartimentele.

METALUL BUCUREŞTI a ocupat locul III, dovedindu-se o echipă foarte ambiţioasă, fără nume mari, fete bune, juniori excelenţi. Rezultatul echipei nu face decât să probeze o teorie pe care am mai expus-o, şi anume că meciurile importante se decid la juniori, acolo unde diferenţele de valoare sînt mai flagrante decît la seniori şi senioare; aceştia din urmă nu sînt, desigur, egali, dar de valori relativ apropiate.

I.T. BUCUREŞTI, lipsită de Gheorghiu, dar mai ales de Bădulescu I, cu băieţi care au jucat mai bine ca anul trecut (Bărbulescu, Stefanov, Pavlov, Savin) a ieşit anul acesta pe locul IV, faţă de locul II din ediţia trecută.

U. BUCUREŞTI, o echipă foarte tînără, împletind armonios pe cei tineri cu „bătrînii“ Joiţa şi Puşcaşu, a obţinut un excelent loc V, beneficiind ce-i drept şi de indecizia echipelor E.M.T. şi POLI IAŞI.

E.M.T. TIMIŞOARA şi POLI IAŞI au ieşit la egalitate pe dezamăgitoarele locuri VI—VII, invocînd amîndouă faţă de alţi ani... aţi ghicit desigur — prima, lipsa juniorului (Mircov, un junior foarte talentat, dar nerodat în competiţii mai dificile, care a jucat inexplicabil de timid şi de crispat), a doua lipsa junioarei (Iuliana Olăraşu părăsind echipa în ultima clipă). În plus, aş adăuga eu, doi din băieţii foarte talentaţi ai E.M.T.-ului — Lazăr şi Mărcia — făcînd doar figuraţie.

MECANICĂ FINĂ, locul VIII, o formaţie capricioasă, cu juniori slabi şi fete inegale.

OȚELUL GALAȚI, o echipă promițătoare a resimțit absența lui Gordan și s-a salvat de retrogradare în extremis.

C.S.M. ELECTROMUREȘ, o echipă cu prea multe „găuri”, nu putea supraviețui în A.

După 7—8 ani de luptă eroică, PETROLUL PLOIEȘTI retrogradează. Să fie oare de vină și absența veteranului Macarie ?

I.A.T. TIMIȘOARA, o mare dezamăgire ! După părerea mea echipa e mult mai bună decât a arătat, dar a jucat prea timorată meciurile decisive.

Și acum, câteva scurte considerații asupra componenților echipei A.E.M. Să începem cu fetele al căror rezultat este de-a dreptul excepțional, mai ales dacă ținem seama de faptul că au jucat fiecare toate cele 11 partide. Iudita Chiricuță a reușit cel mai bun rezultat al campionatului : 10,5 p. din 11. Iudita a arătat încă

o dată aici talentul ei deosebit, dublat de o intuiție și o putere de luptă excepționale. Din păcate multe din partidele ei vădesc o tehnică precară, și aceasta în special din cauza lipsei de partide tari. Această jucătoare, care s-ar putea bate ori-când de la egal la egal cu primele jucătoare ale țării, are cel mult un turneu internațional pe an ! Ligia Jicman și-a adus un aport deosebit la titlul fetelor chiar dacă în ochii unora rezultatul ei a apărut ca nesatisfăcător. Să nu uităm că media ELO la prima masă este cu 70 de puncte mai mare decât la masa a doua, că Ligia venea după un sezon foarte încărcat și dificil, jucând printre altele barajul pentru titlul de campioană, și mai ales zonalul, în fine, că a jucat 3 runde cu febră.

Juniorii, dacă altă dată ne-au dezamăgit, acum putem spune că au adus un aport decisiv la câștigarea locului II. Zetocha a jucat foarte bine în meciurile decisive, dar a punctat prea puțin pentru valoarea lui în celelalte. Laura Caplar a

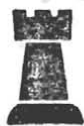
adus două puncte de „aur” în meciurile cu POLI BUCUREȘTI și I.T.B., jucând mai slab contra altor echipe. Mălina Nicoară, nou venită la A.E.M. și jucând prima oară în divizia A, a fost prea crispată, dar personal consider că are mari posibilități de progres și că în viitor va aduce multe puncte A.E.M.-lui. Se pare însă că la A.E.M. s-a instaurat o tradiție conform căreia juniorii sînt deosebit de talentați, dar incapabili de o muncă asiduă de pregătire.

Băieții acum. Să începem cu Mărășescu. Cu un rezultat excelent de +5, locul I—III la masa a III-a, jucând foarte ușor și inspirat, el a imprimat o notă de siguranță întregii echipe. După doi ani de anonim, el revine spectaculos și sperăm că nu se va opri aici. Chiricuță, cu un rezultat foarte bun (7 din 10) și locul II pe masa VI, a dovedit un plus evident de maturitate și sobrietate în joc, păcat de ratarea din excelența poziție contra lui Dumitrache. Bun rezultatul lui Cosma (+3), dar evident sub posibilități. Ionuț, în schimbare de repertoriu dar mai ales de ritm, joacă mult prea repede, ratând nepermis de mult din cauza lipsei de aprofundare a poziției. Și la el, ca și la Iudita, lipsa de turnee își spune cuvântul. Șerban Neamțu, a fost o piesă de bază a echipei. Deși solicitat intens ca antrenor de către fete și juniori, a jucat 10 partide. O remiză dată în poziție câștigată contra lui Forțu și o ratare copilărească la Armaș l-au privat de un rezultat excelent. Mozeș, după un sezon foarte încărcat a jucat inegal și nervos și totuși a luptat exemplar fiind ca totdeauna unul din stilpii echipei.

Rezultatul meu este destul de slab. Sigur, la masa I e mai greu decât la celelalte. Media ELO este cu 50 puncte mai mare decât la masa a doua, dar chiar în starea de oboseală și de tensiune nervoasă în care m-am aflat ar fi trebuit să fac mai mult decât (—1). Adevărul este că funcția de căpitan de echipă mă consumă în mod deosebit prin deciziile care trebuie luate în momente cruciale, prin tensiunea meciului ale cărui partide le urmăresc până la sfârșit. De altfel, această tensiune nervoasă și-a pus amprenta asupra jocului meu în fiecare an. În treacăt fie spus, aș fi gata oricând să cedez funcția de căpitan acelui „leader” (cum spunea cineva), înarmat cu responsabilitate, putere de apreciere și de decizie șahistă, ca și fin cunoscător al jucătorilor și stilului lor, dar care din păcate nu și-a făcut încă apariția. Singura rezervă pe care am avut-o la băieți, Moise, a fost foarte puțin testat. Deși e un jucător talentat, în ultima vreme simte o atracție irezistibilă pentru arbitraj și nu putem ghici „în ce ape șahiste se scaldă”.

Faptul că la sfârșitul competiției foarte mulți ne-au felicitat, unii apreciind rezultatul nostru ca excepțional, probabil că ne-a făcut să ne pierdem capul. Noroc că odată reîntorși la Timișoara am fost readuși cu picioarele pe pământ. Persoane responsabile și competente ne-au primit cu un zîmbet îngăduitor și au apreciat rezultatul nostru ca „bun”, iar ziarul local l-a inserat în paginile lui ca pe o banală informație. În acest context mă întreb: oare ce se aștepta de la noi? O echipă care era descompletată de jucătorii de la prima masă (băieți și fete), care nu avea, practic, rezerve la băieți, fete și juniori și dintre care 6 băieți și o fată nu prinseseră finala republicană, cu juniori care nu au contat în campionatele individuale din acest an, cu câțiva jucători bolnavi, sau aflați într-o formă precară — pe ce loc să se claseze? Desigur că posibilitățile componentelor echipei noastre sînt mult mai mari decât cele arătate înainte de acest campionat pe echipe, dar de aici pînă a pretinde să iasă campioni, în condițiile mai sus arătate, mi se pare cam mult! Factorii subiectivi nu trebuie să răstoarne o realitate obiectivă. După părerea mea, aproape toată echipa a dovedit o putere de luptă și o dîruire excepțională. În plus, niciodată nu a existat o armonie și o unitate mai mare în sinul echipei.

În lumina acestor date, cer factorilor competenți reconsiderarea acestui loc II la mixt și I la feminin, bineînțeles nu la nivelul promovării echipei de fotbal Politehnica Timișoara în divizia A, ci, să zicem, măcar la acela al promovării Progresului Timișoara în divizia B.

În încheiere câteva cuvinte despre Comisia județeană de șah. Aceasta, în ultima vreme, în colaborare cu C.J.E.F.S. Timiș, a organizat de o manieră excelentă turnee internaționale de juniori, Turneul internațional al României, lucrările biroului executiv FIDE. Dar se pare că inimoasa noastră comisie, ocupată cu diverse organizări, nu mai are deloc timp pentru interesele jucătorilor timișoreni (măcar pentru cei get-beget bănașeni), uitînd că practic ei dau tonul mișcării șahiste timișorene.

Ridic această problemă fiindcă mi-e teamă că, după un timp, la sfîrșitul vreunei competiții excelent organizate, demnă de frumosul și ospitalierul nostru oraș, cineva... să nu pună o nevinovată întrebare: „Foarte frumos totul, dar aveți și șahiști aici în Timișoara?”

Sergiu Grünberg
Maestru internațional

Partide și finaluri jucate la aceste întreceri sînt trecute la rubrica „Partide alese” din repertoriul jucătorilor timișoreni.

TURNEUL INTERNATIONAL MASCULIN DE ŞAH AL ROMÂNIEI

FEDERAȚIA ROMÂNĂ DE ŞAH

CONSILIUL JUDEȚEAN PENTRU EDUCATIE FIZICA SI SPORT TIMIS

TIMIŞOARA 6-22 mai sala „MODEX”

**participa sportivi din: Bulgaria, Cehoslovacia,
China, R.D. Germana, Polonia, URSS, România**

Al 37-lea Turneu internațional al României

Timișoara, 6—22 mai 1987

„În fața unor șahiști ce reprezentau școli șahiste de mare renume am obținut o dominare categorică...”

Emanuel Reicher

Din nou, vreme de peste două săptămîni Timișoara a devenit centrul atenției pentru toți șahiștii țării, organizatori, specialiști șah, activiști C.N.E.F.S. fiind o gazdă, de cel mai bun renume, a două acțiuni memorabile care s-au sincronizat minunat :

- Turneul Internațional al României, 6—22 mai a.c.
- Plenara Comitetului Executiv F.I.D.E., 12—14 mai.

Dacă Plenara Comitetului Executiv a polarizat atenția opiniei șahiste mondiale prin lucrările și hotărîrile sale care aveau să hotărască destinele organizării viitoarei activități șahiste internaționale, turneul internațional al României, desfășurat anul acesta în „Orașul Florilor”, a suscitat un viu interes printr-o participare de anvergură : (patru mari maeștri și 12 maeștri internaționali) prin spiritul sportiv de înfruntare a celor mai mari valori ale șahului masculin românesc, cu excepția lui Mihai Marin și Adrian Negulescu care au lipsit, cu un lot egal, ca număr (8—8) și valoare ELO, cu sportivi străini, prin aspectele teoretice și de luptă inedite pe care avea să le producă asemenea confruntare.

Forța ridicată a turneului o edifică nivelul atins pe scara valorică a competițiilor internaționale, categoria a IX-a, cu un coeficient ELO de 2469 (2470) și cu șansa îndeplinirii normei de mare maestru (cu 10,5 puncte) sau a confirmării titlului de maestru internațional (cu 7,5 puncte). Cînd ne-am referit la valoarea ELO aproximativ egală a șahiștilor români cu cei străini, am avut în vedere, desigur, doar media ELO calculată pentru fiecare dintre cele două grupe : 2486 șahiștii români și 2453 oaspeții. Trecînd peste partea obiectivă și subiectivă a acestui calcul, nu încăpe îndoială că fiecare sportiv oaspete reprezentînd o țară socialistă, avea în

vedere ca, înscriindu-se valoric în media ELO a turneului, să atingă obiectivele sportive maxime.

Aprecieri asupra tăriei turneului şi a dificultăţii atingerii celor 10,5 puncte necesare pentru norma de M.M. au făcut, de fapt, mai toţi participanţii, iar prezenţa la câteva runde a reprezentanţilor F.I.D.E. în frunte cu preşedintele Florencio Campomanes a demonstrat de asemenea marele interes internaţional al competiţiei.

Antrenorul lotului naţional, maestrul F.I.D.E. E. Reicher, care a urmărit rundă de rundă partidele turneului dând un preţios sprijin tehnic şi moral sportivilor noştri, aprecia că „acest turneu poate fi considerat cea mai tare ediţie din punct de vedere valoric din ultimii 10 ani“.

Participarea majorităţii celor mai buni componenţi ai lotului nostru naţional, reprezentarea în turneu a unor ţări cu tradiţie şi renume şahist a făcut — tot după aprecierea antrenorului emerit Em. Reicher — să se atingă obiectivul nostru principal: „refacerea prestigiului turneului internaţional al României“.

S-a dovedit deplin salutară măsura F. R. Şah de a solicita cei mai buni jucători români — atât pentru succesul de mare prestigiu din acest an, cât şi pentru că la anul viitor federaţiile străine vor trimite jucători şi mai tari, care să facă faţă forţei şi asaltului şahiştilor români — remarcă arbitru principal al turneului şi vicepreşedintele I.C.C.F., ing. Paul Diaconescu.

Prin prisma aprecierii tăriei deosebite a turneului ne apare cu atât mai meritorie clasarea pe primele patru locuri a patru fruntaşi ai şahului românesc: Foişor, Stoica, Şubă, Gheorghiu, ajunşi pe linia de sosire cu acelaşi punctaj, dar departajaţi în această ordine de procentajul Sonneborn.

Merită să felicităm călduros pe câştigătorul turneului O. Foişor, care înscrie în palmaresul său, unde figurează şi un titlu de campion naţional la seniori, un rezultat de mare prestigiu. Alături de jocul deosebit prestat de jucător, şansa, marea ambiţie şi putere de concentrare în rundele decizive de la sfârşitul turneului i-au adus lui Foişor laurii victoriei.

Nu putem înţelege însă desfăşurarea turneului, unele rezultate şi chiar clasamentul final fără a ţine seama de o altă realitate şi remarcă a lui Em. Reicher „Este un defect al Regulamentului F.I.D.E. ca pentru un concurs sub categoria a X-a, trebuie +6, adică 10,5 puncte din 15 posibile, ceea ce echivalează cu rezultatul aşteptat pentru un mare maestru cu 2600 ELO, cum ar fi Beliavski, Sokolov, Tal ceea ce este prea mult pentru un început. Din această cauză, încă de la început concursul s-a jucat tactic: pentru un loc cât mai bun. Deşi evoluţia turneului confirmă această afirmaţie, personal nutresc convingerea că, cu mai multă şansă şi o abordare mai tranşantă a partidelor atât cu sportivii străini cât şi mai ales a partidelor dintre şahiştii noştri fruntaşi, am fi fost acum în posesia (de ce nu?) a cel puţin 1—2 norme de mare maestru.“

În sprijinul acestei afirmaţii stau diferenţa relativ mică de 1,5 puncte de la cele 9 puncte ale primilor clasaţi pînă la cele 10,5 puncte necesare normei de M.M. Dacă exceptăm cele patru partide pierdute de Dan Bărbulescu, aflat în evidentă eclipsă de formă, atunci ne apare doar o singură partidă decisă, cea dintre Şubă şi Ghiţescu.

Foarte interesant este raportul numărului de victorii pe ansamblu al șahiștilor români față de cel al oaspeților, rezultat din diagrama acestei confruntări: 17—7 în favoarea primilor. Redăm mai jos filmul turneului, ilustrat și cu câteva momente decisive.

LIBERATA ROMÂNIA DE ȘAH
CAMPIONATUL JUDEȚEAN DE ȘAH TIMIȘOARA

TURNEUL INTERNAȚIONAL DE ȘAH AL ROMÂNIEI - EDIȚIA a XXVI-a - TIMIȘOARA 6-22 MAI 1987

NR. C.	NUMELE ȘI PRENUMELE	ȚARA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	PUNCTE	RAZ.
1	VERA REYNALDO	CUBA IN 280	R	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	1/2
2	TISCHBIEREK R.	RDG IN 280	R	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	STOICA VALENTIN	ROM IN 280	R	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	XU SUN	CHN IN 280	R	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	KENGIS EDVIN	URS IN 280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	GHEORGHIU FLORIN	ROM MM 280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	KIROV NING	RDE MM 280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	BĂRBULESCU DAN	ROM IN 280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	GHINDA MIHAI	ROM IN 280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	LIANG JINRONG	CHN IN 280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	NUN JIRI	RSC IN 280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	FOIȘOR OVIDIU	ROM IN 280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	ȘUBĂ MIHAI	ROM MM 280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	GHÎȚESCU THEODOR	ROM MM 280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	IONESCU O-TIN	ROM IN 280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	PRZEWOZNIC DAN	RDE IN 280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Runda I

Debutază cu victoria celor doi mari maeștri români Șubă cu negrele la Xu și Gheorghiu la Nun. În timp ce în partidele Stoica—Ghițescu, Bărbulescu—Ghindă, Vera—Przewoznik au loc remize „prudente”. Foișor rezistă cu negrele jucând mereu inventiv în partida cu Kengis în așa-numita „deschidere poloneză”: 1. d4 Cf6 2. Cf3 e6 3. g3 b5 4. Ng5 Nb7 5. Ng2 c5 6. 0-0 c: d 7. C: d4 N: g2 8. R: g2 Ne7 9. Cb5 Db6 10. Dd3 d6 11. N: f6 g: f 12. C: d4 Db2 13. Cd2 Db7 14. Rg1 Cc6 ... 1/2 la mutarea 29, iar Kirov și Liang fac o remiză de luptă.

Tischbierek cu albele atacă furtunos în partida cu Ionescu în sistemul Paulsen din Siciliană, obține poziție câștigată, dar... Ionescu scapă de atacul inamic dînd calitatea și reușind cu abilitate tactică să obțină remiza după două întreruperi. Partida aceasta, importantă pentru finalul clasamentului pentru că îl stopează pe Tischbierek la o jumătate de punct de primii clasați cu 9 puncte o propunem mai jos, ca test de strategie și tactică în căutarea resurselor de câștig cu albul.

TISCHBIEREK (R.D.G.) — IONESCU (România):

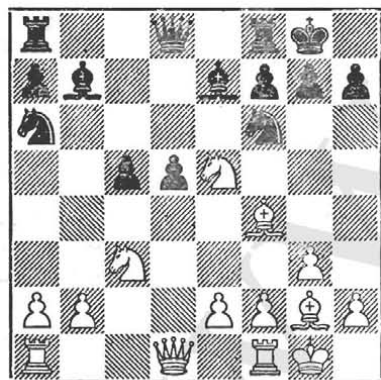
1. e4 c5 2. Cf3e6 3. d4 c:d4 4. C:d4 a6 5. Ne2 Cf6 6. Cc3 De7 7. 0-0 Cc6 8. Rh1 b5! ? 9. C:c6 d:c6 10. f4 Nb7 11. e5 Td8 12. De1 Cd5 13. Nd2 Cb6 14. f5 e:f5 15. e6 f6 16. Tf5 c5 17. Cb5 Dc6 18. Nf3 Db5 19. Nb7 Cc4 20. Nd5 Cd2 21. Dd2 Db2 22. Tf1 Nd6 23. Tfel Dd4 24. D:d4 c:d4 25. Tab1 Ne5 26. Nc4 Re7 27. Tb7 Rd6 28. Tg7 a5 29. g3 h5 30. h3 Tdg8 31. Td7 Rc5 32. Nb3 Tg3 33. e7 Th3 34. Rg2 Tg3 35. Rf2 Tb3 36. c:b3 Te8 37. Tc1 Rb4 38. Re2 h4 39. Th1 Rb5 40. Th4 Rc6 41. Ta7 Rb6 42. Td7 Rc6 43. Td8 Te7 44. Rf2 Tg7 45. Th3 Tg4 46. Ta8 Rb5 47. Tc8 Tf4 48. Re2 Tg4 49. Rd3 Tg2 50. Tc2 Tg4 51. Tc4 Rb6 52. a4 Tf4 53. b4 a:b4 54. Tb4 Rc5 55. Tc4 Rb6 56. Tc1 Tg4 57. Tb1 Rc5 58. a5 Tg7 59. Re4 Ta7 60. Ta3 Ta6 61. Ta2 Nc7 62. Tc2 Rd6 63. Td1 Nd8 64. Td4 Re7 65. Tb2 Te6 66. Rf4 Nc7 67. Rg4 f5 68. Rg5 Na5 69. Tb7 Re8 70. Rf5 Te7 71. Tb8 Rf7 72. Th4 Nc3 1/2-1/2.

Pline de aspecte instructive pentru teoria deschiderilor s-au arătat toate partidele de luptă ale turneului, ca şi cele două partide câştigate de marii noştri maeştri în prima rundă:

XU—SUBĂ — Deschiderea engleză: această partidă este redată detaliat la rubrica „Partide alese din repertoriul jucătorilor timişoreni”. Este o realizare frumoasă a şahistului timişorean, care practic a dominat şi a condus întreg turneul.

FLORIN GHEORGHIU — JIRINUN

1. Cf3 Cf6 2. c4 e6 3. g3 b6 4. Ng2 Nb7 5. d4 Ne7 6. 0-0 d5 7. c:d5 e:d5 8. Cc3 0-0 9. Ce5 Ca6. (Prin intervertire de mutări în partida Gheorghiu—Cardoso, Manila 1974 s-a jucat la 9...c5 10. Nf4 Ca6 11. d:c5 C:c5 12. Tc1 Tc8 13. Cb5 Ce6 14.

Tc8 Dc8 15. Ne3 Db8 16. Cf3 Cg4 17. Nd2 Nf6 18. Nc3±) 10. Nf4 c5 11. d:c5! (O întărire şi o ordine mai exactă de mutări faţă de 10. Tc1 Ce4 11. c:d5 12. Ne3 Dd6 13. Ce4 De6 14. Ce4 d:e4 15. d:c5 C:c5 16. Dc2 Tac8 17. Db1 Tfd8 18. b3 f5 19. Tc2 Ca6 20. Td1 Nd5 21. Cb2 Cb4 22. Tcd2 Cc6 23. Ca4 Nf6 Browne—Karpov, Las Palmas 1977) 11...b:c5 (Vezi diagramă) 12. Cc4! Dd7?! (trebuia 12...Ce4!) 13. Ca5 Tad8 14. Cab7 D1b7 15. Db3! Dc6 16. Tad1 c4 17. Db5 D:b5 18. C:b5 Td7 19. b3! (Cele două tempouri câştigate de alb 15. Db3 şi 19. b3 s-au bazat pe posibilul atac pe coloana „a”, mortal pentru negru.) 19...Cc5 20. b:c4 d:c4 21. T:d7 Cf:d7 22. Tc1 Cb6 23. C:a7 Cca4 24. Nc6 Na3 25.

Tc2 c3 26. (Ultima speranţă care va fi spulberată imediat.) 26. Ne3 Nb2 27. N:b6 C:b6 28. Cb5 Ca4 29. C:c3 N:c3 30. N:a4 Tc8 31. Tc1 Tc7 32. Rg2 g6 33. Nb3 Rg7 34. Rf3 f5 35. e3 g5 36. g4 f:g4+ 37. R:g4 Rf6 38. h3 Ne5 39. T:c7 N:c7 40. h4 h6 şi negrul a cedat deoarece, deşi sînt nebuni de culori diferite, numărul mare de coloane între cei doi pioni asigură albului câştigul 1—0.

Clasament : 1—2. Gheorghiu, Şubă 1 p, urmaşi de restul jucătorilor cu 0,5 p, Xu şi Nun 0 p.

Runda a II-a. Din cauza unei variante de deschidere, Şubă pierde la Kengis, iar Bărbulescu la Liang într-o dificilă apărare franceză — în urma unui duel tactic şi plan greşit de contra joc. Conduc Kengis, Gheorghiu şi Liang. Celelalte partide ale runde se termină remiză. Ghişescu face o remiză de luptă cu Xu la mutarea 52. Clasament : 1—3. Gheorghiu, Kengis, Liang 1,5 p, departajaţi de ceilalţi participanţi printr-o jumătate de punct, afară de Xu, Bărbulescu şi Nun cu 0,5 p.

Runda a III-a. Prin a doua victorie consecutivă, la proaspătul mare maestru Ghişescu, Kengis ia pentru o rundă şefia clasamentului cu 2,5 puncte, lăsând impresia că va fi posibilul câştigător al turneului.

KENGIS (U.R.S.S.) — GHIŞESCU (România)

Deschiderea engleză

1. Cf3 Cf6 2. e4 g6 3. d4 Ng7 4. g3 0-0 5. Ng2 d6 6. 0-0 Cc6 7. Cc3 Ng4 8. Ne3 (o variantă mai rar jucată) 8 ... N:f3 (jucând 8...Dd7 9. Dc2 Nh3 10. Tad1 N:g2 11. R:g2 a6 12. b3 b5 negrul a obţinut joc bun în partida Olafsson — Taimanov,

Rejkjavik 1956) 9. e:f3 d5 ? 10. f4 e6 11. f5 ! e:f5 12. Cd5 Cg4 (12 ... Ce4 13. f3 Cd6 !) 13. Nf4 C:d4 14. N:c7 Dd7 15. h3 Ce5 (vezi diagrama) 16. D:d4 ! Cf3+ 17. N:f3 N:d4 18. Tad1 Tad8 19. T:d4 D:c7 20. C:c7 T:d4 21. Nd5 1—0 la mutarea 35.

Tischbierek câştigă fără istorie la Przewoznik cu o cursă de deschidere în partida spaniolă, iar Bărbulescu câştigă la Nun (Diagramă).

35. Ne2 Tg2 36. Rf1 Tg4 37. Df8 Rg5 38. Dg8 Cg6 39. Th7 1—0.

Partida Stoica — Vera, Gheorghiu — Şubă, Kirov — Foişor se termină repede remiză, după cca 15—20 de mutări.

Xu câştigă la Ionescu, care a jucat prea pasiv cu negrul în sistemul : 1. d4 Cf6 2. e4 d6 3. Cf3 Cbd7 4. Cc3 e5 5. e4 Ne7 6. Ne2 0-0 7. 0-0 c6 8. Tb1 Te8 9. b4 Dc7 10. h3 Cf8.

Clasament după runda a III-a: 1. Kengis 2,5 p; 2—4. Gheorghiu, Tischbierek, Liang; 5—12. Foișor, Stoica, Șubă, Ghindă, Xu, Vera, Bărbulescu, Kirov; 13—15. Ionescu, Ghițescu, Przewoznik; 16. Nun 0,5 p.

Runda a IV-a. O rundă frumoasă în care românii decid trei partide în favoarea lor, în derbiul cu jucătorii străini. Cea mai importantă pentru clasamentul final a fost victoria lui Ionescu contra lui Kengis, care cred că a ridicat mult moralul sportivilor noștri.

IONESCU (România) — KENGIS (U.R.S.S.)

Apărarea Nimzo-Indiană

1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cf3 b6 4. Cc3 Nb7 5. Ng5 h6 6. Nh4 Nb4 7. Dc2 g5 8. Ng3 Ce4 9. e3 [O idee interesantă s-a aplicat în partida Schussler — A. Miles, Rejkjavik 1986 în ordinea mutărilor: 1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cf3 b6 4. Cc3 Nb4 5. Ng5 Nb7 6. e3 h6 7. Nh4 g5 8. Ng3 Ce4 9. Cd2 (Dc2) Dg3 10. h: g3 Ce6 11. Dc2 Nf8 12. a3 (12. g4 ! ?)

Ng7 13. Ne2 De7 14. g4 0-0-0 —, Informator 41/1986] ...Nc3 10. b: c3 Cg3 11. h: g3 Ce6! ? (Indicat era 11... g4 12. Ce5 Dg5! 13. Th4 f5 14. a4 Ce6 15. Cd3 Ce7 16. a5 Cg6 17. Th2 h5 și apoi h5-h4 cu șanse egale, Uhlmann — Spasov, Zinnovițe 1965) 12. Th5 ! (Vezi diagrama. O idee simplă și frumoasă. Era posibil și 12. Cd2 ! De7 13. Cb3 0-0-0 14. a4 d6 15. a5± Voronkov — Vasilciuk, Moscova 1957) 12... Df6 13. g4 Ce7 14. Cd2 c5 — 15. g3 Dg7 16. Ne2 d5! ? 17. c: d5 C: d5 18. Da4 Re7 19. Da3 Thc8 20. Tb1 Rf8 21. Cc4 Tc7 22. f3 Rg8 23. Rf2 c: d4 24. c: d4 Tac8 25. Tbh1 Cf6 26. Th6 Cg4 27. f: g4 N: h1 28. T: h1 T: c4 29. N: c4 T: c4 ? (29... Df6+) 30. De7! Tc8 31. Th5 Df8 32. Tg5 Rh7 33. Th5 Rg8 34. Df6 Tc2 35. Rf3 1—0

Marele maestru Șubă câștigă de o manieră categorică la Kirov în varianta Meran din Gambitul Damei:

1. Cf3 d5 2. c4 c6 3. e3 Cf6 4. Cc3 Cbd7 5. d4 e6 6. Nd3 d: c4 7. N: c4 b5 8. Nd3 a6 9. e4 c5 10. d5 c4 11. d: e6 c: d3 12. e: d7 D: d7 13. 0-0 Nb7 14. Te1 Ne7 15. e5 Cd5 16. Ce4 0-0 17. Dd3 Dg4 18. Cg3 Cb4 19. Df5 D: f5 20. C: f5 Tfe8 21. Te2 Nc5 22. Nf4 Cd3 23. Ng3 Tad8 24. Rf1 f6 25. e: f6 N: f3 26. g: f3 Te2 27. R: e2 Cb2 28. f: g7 Ce4 29. Td1 T: d1 30. R: d1 Na3 31. Nf4 Nb2 32. Nh6 Nf6 33. f4 a5 34. Rc2 a4 35. Ng5 Ca3 36. Rd3 Na1 37. Ne7 Ce4 38. Nf8 Nf6 39. Ch6 1—0.

Ghindă câștigă o partidă de luptă la Nun într-o variantă în care și-a asumat riscurile unui sacrificiu de pion. Partidele Przewoznik — Liang și Tischbierek — Stoica sînt remize de luptă. Foișor câștigă la Bărbulescu cu o tehnică sigură.

Clasamentul după runda a IV-a. Un pluton compact pe locurile 1—7. Foișor, Gheorghiu, Ghindă, Kengis, Liang, Șubă, Tischbierek cu 2,5 p, urmați de Vera, Stoica, Xu, Ionescu cu 2 p, Kirov, Bărbulescu, Ghițescu, Przewoznik 1,5 puncte.

Runda a V-a. O interesantă rundă de luptă cu 5 partide decise. Stoica câştigă un interesant duel teoretic la Przewoznik în Apărarea Karol-Cann :

STOICA (România) — PRZEWOZNIK (Polonia)

1. e4 c6 2. c4 d5 3. e : d5 c : d5 4. c : d5 ! ? (cu 4. d4 Atacul Panov) Dd5 ! ? (Cf6) 5. Cc3 Dd6 ? ! 6. d4 Cf6 7. Cf3 e6 8. Nc4 Ne7 9. 0-0 0-0 10. De2 Cc6 11. Td1 Cb4 12. Ng5 Cbd5 13. Ce5 a6 14. Df3 Ta7 ? 15. Tac1 b6 16. Nd5 e : d5 (16 ... C : d5 17. Ce4 Cc6+) 17. N : f6 N : f6 18. Dd5 Ne5 19. d : e5 Db4 20. Dd6 Db2 21. Cd5 Ng4 ? 22. h3 ! Ne6 (22 ... N : d1 23. Df8+ R : f8 Tc8 —) 23. Ce7 ! T : e7 (23. ... Rh8 24. Cg6+) 1—0 la mutarea 39.

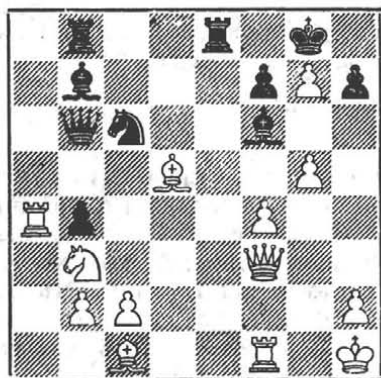
Xu exploatează jocul inexact în deschidere al lui Tischbierek în apărarea Slavă în varianta :

XU (R.P. Chineză) — TISCHBIEREK (R.D.G.)

1. d4 d5 2. c4 c6 3. e3 Cf6 4. Cf3 Nf5 5. c : d5 c : d5 6. Db3 Db6 7. D : b6 a : b6 8. Cc3 e6 9. Nb5+ Cfd7 10. Ce5 Nd6 11. C : d7 C : d7 12. 0-0 0-0-0 13. f3 Ng6 14. e4 d : e4 15. C : e4 Nc7 16. Ng5 f6 17. Ne3 e5 18. d5 Ne4 19. f : e4 Cc5 20. Tac1 Rb8 21. Tc4 Nd6 22. b4 ! Ca6 23. Nb6 Tc8 24. a3 1—0 la mutarea 38.

Vera joacă foarte bine strategic cu negrul contra lui Kengis într-o partidă cu deschiderea Reti. Liang câştigă după întrerupere la Nin, iar marele maestru Şubă smulge un nou punct la Bărbulescu într-o partidă frumoasă, cu un duel tactic continuu în Apărarea Siciliană.

BĂRBULESCU (România) — ŞUBĂ (România)

1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 Cf6 4. Cc3 c:d4 5. C:d4 e6 6. Ne2 a6 7. 0-0 Ne7 8. f4 0-0 9. Rh1 Dc7 10. a4 Td8 11. Nf3 Cc6 12. Cb3 b6 13. De2 Tb8 14. Dc4 Nb7 15. Cd5 e:d5 16. e:d5 b5 17. a:b5 a:b5 18. Dc3 Cd5 19. Nd5 Nf6 20. Df3 b4 21. g4 Te8 22. Ta4 Db6! 23. g5 (Vezi diagramă). 23...Db5! 24. g:f6 Ce5! 25. Ta5 Nd5 26. Tb5 Nf3 27. Tf3 C:f3 28. Tb8 T:b8 29. f:g7 Te8 cu victoria negrului la mutarea 40.

În contrast, partidele Gheorghiu — Ionescu, Kirov — Ghişescu, Ghindă — Foişor consemnează remize rapide.

Clasament: 1—2. Şubă, Liang 3,5 p; 3—8. Foişor, Gheorghiu, Ghindă, Stoica, Xu; 9—11. Tischbierek, Kengis, Ionescu 2,5 p; 12—13. Kirov, Ghişescu 2p; Bărbulescu, Przewoznik 1,5 p; Nun 0,5 p.

Runda a VI-a. Atmosferă mai „calmă”. Doar 2 partide decise: Foişor câştigă lejer la Liang speculând inexactităţile de deschidere.

FOIŞOR (România) — LIANG (R.P. Chineză),

Apărarea Tarrasch întârziată.

1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cf3 d5 4. Cc3 Ne7 5. Nf4 0-0 6. e3 c5 7. d:c5 N:c5 8. a3 Cc6 9. Dc2 (Din apărarea Tarrasch s-a trecut într-o poziţie tipică de Nimzo-Indiană ce putea rezulta în ordinea: 1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cc3 Nb4 4. Dc2 c5 5. d:c5 0-0 6. Nf4 N:c5 7. Cf3 Cc6 8. e3 d5 9. Tad1 Da5 10. a3) 9 ... Da5 10. Tad1 Ce4 (Mai bine era 10 ... Tfd8 11. Cf3d2 d:c4 12. N:c4 Ne7 13. 0-0 Dh5 14. Nc7! Td7 15. Ng3 Dg6 16. Da4 Doroşkevici-Koslov, Briansk 1975 sau chiar 11 ... d4?! 12. Cb3 Db6 13. Ce4 Nb4+! 14. a:b4 D:b4 15. Cd2 Da5 16. b3 Cb4 17. Db1 d3! 8. f3) 11. c:d Cc3 12. b:c3 e:d5 13. T:d5 D:a3 14. Cg5 g6 15. Ne4 Nf5 (15 ... Ce7 16. Td2 Da5 17. C:f7 Şoos — Buslajev, Tbilisi 1965) 16. T:f5! g:f5! 17. 0-0 Ce7 18. Ne5 Da5 (sau 18 ... Nd6 19. Dd1! N:e5 20. Dh5 Rg7 21. D:h7+ Rf6 22. f4! Baghirov-Weilibekov, Baku 1968) 19. De2 Db6 20. Ne6! D:e6 21. Ce6 f:e6 22. Dc4 b6 23. De6 Tf7 24. Ta1 a5 25. g3 a4 26. Nd4 a3 27. N:c5 b:c5 28. Db3 1—0.

Nun obţine prima sa victorie în turneu la Przewoznik în Gambitul Volga cu negrul, Ghişescu — Bărbulescu fac o remiză de luptă, în vreme ce celelalte partide se termină remiză în primele 20 de mutări. Remiză se termină şi partida întreruptă Tischbierek — Kengis.

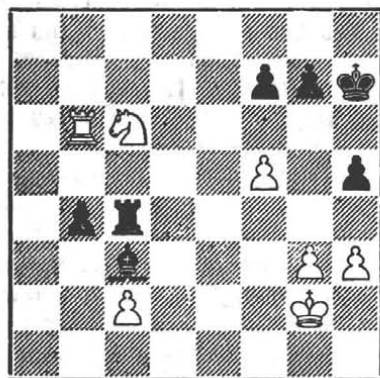
Clasamentul după runda a VI-a: 1—2. Foişor, Şubă 4 p; 3—8. Gheorghiu, Ghindă, Stoica, Xu, Vera, Liang 3,5 p; 9—11. Tischbierek, Kengis, Ionescu 3; Ghişescu, Kirov 2,5 p; Nun, Przewoznik 1,5 p.

Runda a VII-a. Se oferă o rundă cu mai multe spectacol prin cele 4 partide decise, dar în acestea avem şi o surpriză neplăcută: Ultimul clasat, în revenire de formă, câştigă la Foişor care a jucat foarte riscant într-o apărare franceză, prea dornic de a forţa victoria.

Cu siguranță de mare maestru, Mihai Şubă îl depăşeşte pe Liang în toate fazele partidei în acelaşi sistem în care îl învinsese şi pe Bărbulescu.

LIANG (R.P. Chineză) — ŞUBĂ (România)
Apărarea Siciliană

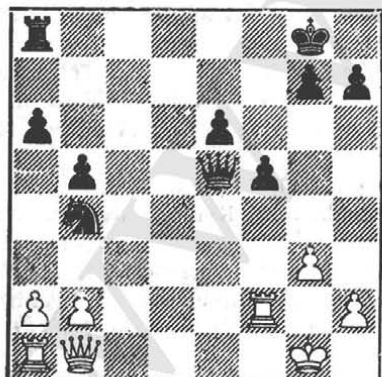
g4 f: g4 50. Cf2 N: f2 51. c7 Tc5 52. Tb6 Rf7 53. Tb7 Re6 54. Rf2 Tc2 55. Rg1 g3 56. Tb2 Tc7 57. Rg2 Tc1 58. Td2 Rf5 şi 0—1 la mutarea 65.

Ionescu cu negrul câştigă o partidă plină de tactică la Bărbulescu :

BĂRBULESCU (România) — IONESCU (România)

1. e4 c5 2. Cf3 e6 3. d4 c: d4 4. C: d4 a6 5. Nd3 Cf6 6. 0-0 d6 7. c4 b6 8. Cc3 Nb7 9. f4 g6 10. f5 g: f5 11. Ng5 Tg8 12. Cf3 Cbd7 13. e: f5 N: f3 14. N: f6 T: g2 15. Rh1 Tf2 16. D: f3 T: f3 17. N: d8 T: d3 18. Ng5 h6 19. f: e6 f: e6 20. Nf4 Tc8 21. Tael e5 22. Te4 Cc5 23. Te2 Cd7 24. Te4 Cf6 25. N: h6 Ne7 26. Th4 Cg8 27. Ng5 N: g5 28. Tg4 Ce7 etc. 0—1 la mutarea 42.

Vera, cu o calitate mai puţin, cu optimism şi evitînd schimbările reuşeşte să-l bată pe Kirov.

KIROV (Bulgaria) — VERA (Cuba)

..... ??

23. a3 Cc6 24. De1 Df6 25. a4 Td8 26. a: b5 a: b5 27. Ta6 Cd4 28. Da5 h6 29. Dc7 Rh7 30. Td6 Ta8 31. Dc3 Ta4 32. Td2 Tc4 33. De3 f4 34. g: f4 Dg6+ 35. Rf2 Cf5 36. Te6 Dg4 0—1.

În vreme ce partidele Kengis—Stoica, Ghindă—Ghiţescu devin remize fără istoric, Gheorghiu iroseşte avantajul din deschidere la Tischbierek şi se consemnează remiza în partida de luptă Xu—Przewoznik la mutarea 49.

Clasament : 1. Şubă 5p, singur pe locul fruntaş ; 2. Vera 4,5 p. ; 3—8 Foişor, Stoica, Gheorghiu, Ghindă, Ionescu, Xu 4 p. ; 9—11. Kengis, Liang, Tischbierek 3,5 p. ; 12. Ghiţescu 3 p. ; 13—14. Nun, Kirov ; 15—16. Bărbulescu, Przewoznik.

Runda a VIII-a. Şubă conduce autoritar. Rezultatele rundei : Concursul este jucat prudent de participanţi, care forţează victoria mai ales în funcţie de adversar. Kengis, Tischbierek şi Vera fac eforturi de a ajunge pe primii clasaţi, sportivii români. Vera pierde la Bărbulescu care, jucând prudent, respinge o manevră hazardată de mat. Tischbierek conduce cu măiestrie un atac în Siciliană, câştigând combinativ la Kirov.

Kengis cu negrul obţine un pion for în deschiderea catalană, îl apără cu străşnicie şi câştigă în final pe cale tactică. Nun are curajul să joace acelaşi sistem cu negrul în care a fost executat drastic de Gheorghiu în prima rundă, dar Şubă, alegând o altă ordine de mutări îl „iartă”, Nun apărându-se mai bine, şi... remiză la mutarea 45. Nici Foişor nu poate trece de Przewoznik, care rezistă, cu remiză după întrerupere. Partidele Ghiţescu—Liang, Ionescu—Ghindă, Stoica—Gheorghiu devin repede remize.

Clasament : 1. Şubă 5,5 p. ; 2—9. Foişor, Gheorghiu, Tischbierek, Ghindă, Kengis, Ionescu, Vera ; 10—11. Xu şi Liang ; 12. Ghiţescu 3,5 p. ; 13—14. Nun, Bărbulescu ; 15—16. Przewoznik şi Kirov.

Se pare că Şubă va câştiga concursul pe care îl domină de fapt, dar are încă nu mai puţin de 8 urmăritori, distanţaţi la un punct diferenţă.

Runda a IX-a. O rundă a „păcii aparente”. Deşi se păstrează statuquo-ul — toate partidele terminându-se remiză — totuşi Kengis îl joacă pe Przewoznik, Nun şi Ghiţescu „reuşesc” să întrerupă, Ghindă intră cu Vera în final, Gheorghiu forţează şahul etern în partida cu Xu în jocul de mijloc, în timp ce partidele Kirov—Stoica, Liang—Ionescu, Foişor—Şubă rămân simple ducele teoretice de deschidere. Partidele Bărbulescu—Tischbierek şi Nun—Ghiţescu sînt mai aprinse, egalitatea fiind proclamată după jocul de la întrerupere.

Marele meastru Şubă rămîne deci pe locul I cu aceeaşi urmăritori din runda precedentă.

Runda a X-a. Mare dezamăgire ! Przewoznik încurajat de remiza cu Kengis din runda precedentă, întăreşte jocul albului faţă de partida Liang—Şubă fără a4 şi la 9. Nf3 a urmat e : c6 10. b : c6... Şubă răspunzîndu-i cu energia şi inventivitatea sa caracteristică pierde însă prin depăşirea timpului de gîndire. Oricum, Şubă rămîne cu un pluton întreg la şefia clasamentului. Stoica continuă supliciul lui Bărbulescu, câştigînd într-un final rezultat din apărarea franceză. Kirov îi rezistă lui Xu cu negrele în Apărarea Slavă cu 3. e3 Cf6 4. Cf3 Nf5 5. c : d5 Nb1 6. T : b1 c : d5 făcînd o remiză tenace la mutarea 72, iar Vera nu poate trece de Liang, remizînd la mutarea 42.

Partidele Ghiţescu—Foişor, Ionescu—Nun, Kengis—Gheorghiu, Tischbierek—Ghindă se termină remiză imediat după terminarea deschiderii spre marele regret al spectatorilor care ar fi vrut să vadă efectiv 5 ore de şah la cît mai multe

partide. Asta nu înseamnă că toate remizele rapide sînt fără „culoare”. Dăm ca exemplu duelul Tischbierek—Ghindă: 1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Cc3 a6 6. Ng5 e6 7. f4 Dc7 8. Df3 d5 9. N:f6 g:f6 10. Nd3 h5 11. 0-0-0 Nd7 12. The1 Ne7 13. Cd5 Dd8 14. Dg3 Cc6 15. Dg7 Tf8 16. Ce7 D:e7 17. Cf5 e:f5 18. e:f5 Ce5 19. f:e5 f:e5 $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$.

Clasament: 1—2. Şubă, Stoica 6 p.; 3—9. Foişor, Gheorghiu, Tischbierek, Ghindă, Kengis, Ionescu, Veră 5,5 p.; 10—11. Xu şi Liang; 12. Ghiţescu; 13—14. Nun, Przewoznik; 15—16. Bărbulescu şi Kirov.

Runda a XI-a. Pretendenţii la primul loc continuă să „atace” planificat adversari care au capotat în unele runde sau al căror stil de joc le convine. Astfel, Florin Gheorghiu iese decis din traseul remizelor şi înscrie prin K.O. în 19 mutări la Przewoznik care hazardează cu o „surpriză” în deschidere.

GHEORGHIU (România) — PRZEWOZNIK (Polonia)

1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cf3 b6 4. g3 Na6 5. Cbd2 b5?! (Pierde cel puţin 3 tempouri şi oferă albului plăcerea majorităţii mobile de pioni pe flancul damei. Normal era 5...c5! 6. Ng2 Cc6 7. d:c5 8. 0-0 0-0 9. a3 Nb7 10. b4 Ne7 11. Nb2 Tac8 12. Db3! 13. Tac1 Da8 14. Dd3 h6! 15. Tfd1 Tfd8 16. e4 d6 17. De2 a5 sau chiar 5...d5) 6. c:b5 N:b5 7. Ng2 d5 8. 0-0 c5 (de frica pionului înapoiat pe coloană semideschisă...) 9. d:c5 N:c5 10. b4! Nd6 (nu însă 10...N:b4 11. Db3 urmat de Tb1 şi a3 cu cîştig) 11. a4 Nd7 12. Tb1 De7? 13. b5 a6 14. e4 d:e4 15. Cg5 Cd5 16. Cd:e4 Nb4? 17. Cf7! 0-0 18. Ceg5 T:f7 19. Nd5 1—0.

Șubă îl învinge pe Ghițescu într-o partidă de mare luptă după ce refuză de două ori acordul tacit de repetare a mutărilor. Partida demonstrează, încă o dată marea putere de luptă a marelui maestru timișean atunci cînd luptă cu orice preț la cîștig.

SUBĂ — GHITESCU

1. Cf3 d5 2. c4 d:c4 3. Ca3 Cf6 4. Cc4 g6 5. b3 Ng7 6. Nb2 0-0 7. g3 b6 8. Ng2 Nb7 9. 0-0 c5 10. Tc1 Cbd7 11. Dc2 Tc8 12. Db1 Tc7 13. a3 Ce8 14. b4! Cd6 15. N:g7 R:g7 16. Db2 Rg8 17. b:c5! C:c5 18. Cce5 f6 19. d4! Ca6 20. Cd3 Nd5 21. Cf4 Nf7 22. d5 g5!? 23. Ce6 N:e6 24. d:e6 Cc5 25. Cd4 Dc8 26. Dd2! Rh8 27. De3 Da6 28. Cc6 Dc8 29. Cd4 Da6 30. Nd5 Da4 31. f4! Tg8 32. Tc3 g:f4 33. T:f4 Dd1 34. T:f1 Da4 35. Tf4 Dd1 36. Rg2 Db1 37. Nb3! Tg7 38. Nc2 Da2 39. Df3! Tc8 40. Th4 Td8 41. Dh5 f5 42. Nf5 1—0.

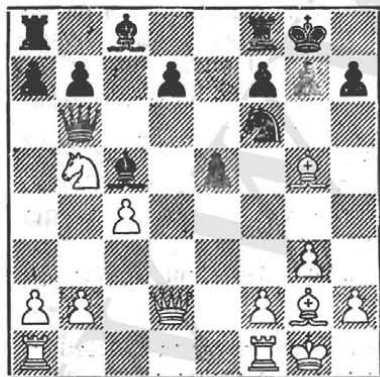
În celelalte partide ale rundei se consemnează pașnice remize: Kirov—Kengis, Bărbulescu—Xu, Ghindă—Stoica, Liang—Tischbierek, Nun—Vera, Foișor—Ionescu.

Clasament după runda a XI-a: 1. Șubă 7 p.; 2—3. Gheorghiu, Stoica 6,5 p.; 4—9. Foișor, Ghindă, Kengis, Ionescu, Tischbierek, Vera; 10—11. Xu, Liang; 5,5 p.; 12—13. Ghiteșcu, Nun 4,5 p.; 14—16. Bărbulescu, Kirov, Przewoznik 4 p.

Runda a XII-a. Șahiști români înscriu trei puncte în cele 3 partide decise ale rundei. Gheorghiu cu albele îl „freacă” pe Kirov pînă în final, unde reușește să-și valorifice avantajul material minimal, de un pion dublat în plus, cîștigat în deschidere într-o variantă preferată :

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Cf3 Cf6 4. Db3 (armă teoretică preferată de Gheorghiu) ... e6 5. g3 Ne7 6. Ng2 0-0 7. 0-0 b6 8. Cc3 Na6 9. c:d c:d 10. Ce5 Cfd7 11. Td1 C:e5 12. d:e5 Cd7 13. e4 d4 14. Td4 Dc7 15. Cb5 Nb5 16. D:b5 Tfd8 17. Nf4 etc. Gheorghiu reușește a doua victorie consecutivă. După maniera de joc mai energică, tactica sa de concurs, se pare că acești doi adversari erau trecuți pe „Lista sa neagră”.

Foișor cu negrul îi ia lui Vera un pion în deschidere, joacă original, recuperează poziția pe cale tactică, oferind înapoi pionul și calitatea în plus.

Dornic de a ajunge cu primii pe linia de sosire, Stoica îl învinge cu albele pe Liang. Partida Xu—Ghindă a fost o partidă de mare luptă în care fostul nostru campion domină și atacă toată partida jucată cu deschiderea sa preferată.

rarea Grünfeld, dar Xu reuşeşte să smulgă o preţioasă remiză parînd atacul şi intrînd într-un final echilibrat.

XU (R.P. Chineză) — GHINDĂ (România)

1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 d5 4. Cf3 Ng7 5. Nf4 0-0 6. Tc1 d : c4 7. e3 Ne6 8. Cg5 Nd5 9. e4 h6 10. e : d5 h : g5 11. N : g5 Cd5 12. Nc4 Cb6 13. Nb3 Cc6 14. d5 Cd4 15. 0-0 Dd7 16. Te1 Tfe8 17. h4 Tad8 18. Te4 Cb3 19. Db3 Cd5 20. Db7 Cc3 21. b : c3 a5 22. Da7 Dd5 23. Te2 Dc4 24. Te7 T : e7 25. Ne7 Nd4 26. Da5 Nf2 27. Rh1 Te8 28. Nf6 Nh4 29. Nd4 Dc6 30. Dc5 D : c5 31. N : c5 ... cu egalitate.

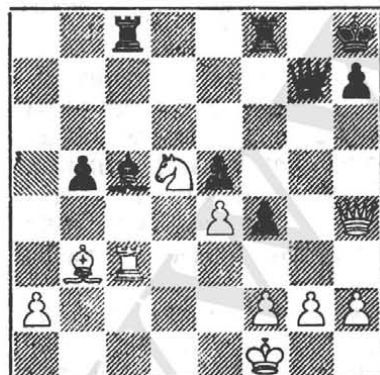
Nici Tischbierek nu reuşeşte să-l învingă cu albul pe Nun. Celelalte partide Ionescu—Şubă, Kengis—Bărbulescu, Przewoznik—Ghiţescu se încheie prin consemnarea egalităţii.

Clasamentul rundei : 1—3. Şubă, Stoica, Gheorghiu 7,5 p. ; 4. Foişor 7 p. ; 5—8. Ghindă, Kengis, Ionescu, Tischbierek ; 9—10. Xu, Vera 6 p. ; 11. Liang 5,5 p. ; 12—13. Ghiţescu, Nun 5 p. ; 14—15. Bărbulescu, Przewoznik 4,5 p. ; 16. Kirov 4 p.

Runda a XIII-a. Marele maestru Mihai Şubă, care a condus aproape întreg concursul (pentru care un motiv principal a participării sale — cum îmi mărturisea odată între două runde — a fost tocmai desfăşurarea acestei mari competiţii în Timişoara) face ultima sa încercare reuşită de a se distanţa de plutonul urmăritor şi cîştigă o partidă dramatică la Vera, în care creează ameninţări puternice, forţează adversarul să restituie calitatea, lucru care nu poate anihila totuşi poziţia dominantă a damei, calului şi a pionului alb de pe coloana „h” în atac. De notat că Vera a încercat să întărească jocul negrului faţă de partida din acelaşi turneu Şubă—Kirov, la mutarea a 11-a :

ŞUBĂ (România) — VERA (Cuba)

Gambitul Damei, varianta Meran

1. Cf3 d5 2. c4 c6 3. e3 Cf6 4. Cc3 Cbd7 5. d4 e6 6. Nd3 d : c4 7. N : c4 b5 8. Nd3 a6 9. e4 c5 10. d5 c4 11. d : e6 cu mutarea 11... f : e6 (în loc de 11... c : d3 12. e : d7 D : d7) 12. Nc2 Dc7 13. 0-0 Nc5 14. De2 Ce5 15. Nf4 C : f3 16. D : f3 etc.

Iată poziţia critică în care Vera s-a „aruncat” ca răspuns la 28. Tc3 !: (diagrama).

28. ... Nd4 29. T : c8 T : c8 30. Ce7 T : c1 31. Re2 Tb1 32. Cf5 Tb2 33. Rd3 Df8 34. Ch6 Tb3 35. a : b3 N : f2 36. Dg5 Nd4 37. Re2 Nb2 38. Rf3 Nd4 39. h4 b4 40. h5 Nc3 41. Cf5 Nd2 1—0.

Jucînd h6, Ce7, Dg4, De6 albul îl aduce pe negru în zugzwang.

Ghindă munceşte mult în partida cu Kengis, joacă activ în varianta Boleslavski din Siciliană, dar în final jucătorul sovietic reuşeşte să obţină egalitatea.

GHINDĂ (România) — KENGIS (U.R.S.S.)

1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6
5. Cc3 a6 6. Ne3 e5 7. Cb3 Ne6 8. Ne2 Ne7 9. f4
e:f4 10. N:f4 Cc6 11. Dd2 0-0 12. 0-0-0 Ce5 13.
Cd4 Dc8 14. h3 b5 15. g4 Tfe8 16. a3 Cc4 17. De1
d5 18. C:e6 f:e6 19. e:d5 Cd5 20. Nc4 b:c4
21. C:d5 e:d5 22. Da5 ?! (Vezi diagramă. Şansă
de victorie dădea varianta 22. De5 ! c3 23. D:d5+
Rh8 24. Ne5 ! sau 22. ... Nf6 23. D:d5+ Rh8
24. g5 Td8 25. Df7 !: 22. De5 ! parează şi 22...
N:a3) 22... c3 23. b3 Dc6 24. Rb1 d4 25. The1
Nc5 26. Dc7 D:c7 27. Te8 T:e8 28. Nc7 Te7 29.
b4 Tc7 30. b:c5 T:c5 31. Td4 a5 s-au ajuns în-
tr-un final de remiză, consfinţită la mutarea 38.

„Derbiul” Kirov-Przewoznik, prin victoria primului, prefigurează egalitatea finală pe ultimele două locuri. În urma unor remize, oarecum previzibile în calculul spectatorilor: Bărbulescu-Gheorghiu, Liang-Xu, Ghiţescu-Ionescu, Nun-Stoica, clamentul se prezintă astfel :

1. Şubă 8,5 p ; 2—3. Stoica, Gheorghiu 8 p ; 4. Foişor 7,5 p ; 5—8. Ghindă, Kengis, Ionescu, Tischbierek ; 9. Xu 6,5 p ; 10—11. Vera, Liang 6 p ; 12—13. Ghiţescu, Nun 5,5 p ; 14—15. Bărbulescu, Kirov ; 16. Przewoznik 4,5 p.

Se conturează o victorie în turneu a marelui maestru Mihai Şubă ale cărui partide le-au urmărit cu răsuflarea tăiată numeroşii săi suporteri, atraşi în sala de concurs de jocul său spectaculos şi animaţi de dorinţa de al vedea culegînd binemeritaţi lauri.

Dar...

Runda a XIV-a. Spre regretul general al spectatorilor, marele nostru favorit, care graţie celor şase victorii acumulate şi jocului prestat, cu numai două remize „de rigoare” în cele 2 runde rămase ar fi putut ocupa lejer locul I, pierde la Tischbierek, care joacă în acest turneu una din partidele sale „turbate”. Poate, îndrăznesc să amintesc, aşa cum aprecia într-o discuţie „en passant” antrenorul emerit Şerban Neamţu, consecvenţa cu care joacă unele sisteme de deschidere l-au privat de locul I pe cel mai productiv jucător din turneu privind partidele decise.

Kengis nu poate valorifica avantajul pieselor albe la Liang, care obţine o remiză muncită. Xu îl depăşeşte pe Nun în vreme ce celelalte partide se încheie cu remize prudente sub 24 de mutări : Przewoznik-Ionescu, Vera-Ghiţescu, Stoica-Foişor, Gheorghiu-Ghindă, Kirov-Bărbulescu.

Treptat, treptat, doi din cei trei neînvinşi ai turneului, Gheorghiu şi Stoica (al treilea fiind M. Ghindă), profitînd de inconstanţa lui Şubă pe care l-au talonat de aproape, ajung pe linia de sosire deodată cu acesta.

Clasament : 1—3. Gheorghiu, Stoica, Şubă 8,5 p ; 4—5. Foişor, Tischbierek 8 p ; 6—9. Ghindă, Ionescu, Kengis, Xu 7,5 p ; 10—11. Liang, Vera 6,5 p ; 12. Ghiţescu 6 p ; 13—15. Bărbulescu, Kirov, Nun 5,5 p ; 16. Przewoznik 5 p.

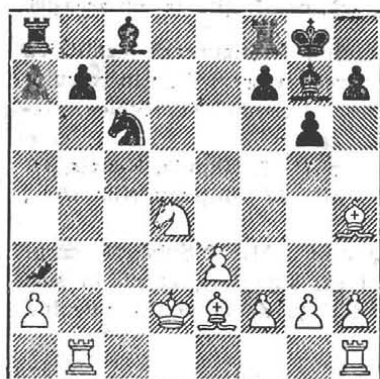
Ultima rundă avea să demonstreze că au mai rămas combatanți pe linia frontului, soarta primelor locuri nefiind încă decisă.

Runda a XV-a :

Partida Șubă-Stoica terminându-se remiză sub 15 mutări, se părea că se cunosc deja primii trei clasificați. Acum apare însă, „din senin“, atacul la podium din partea lui Foișor, care îl joacă cu piesele negre, energic și sigur până în final, pe Xu, învins la mutarea 38. Fostul nostru campion național pe anul 1983 ajunge din urmă întregul pluton fruntaș, rezultând patru clasificați la egalitate pe primele locuri, Foișor câștigând „la fotografie“ prin criteriul Sonneborn. Iată această partidă, importantă pentru clasamentul final :

FOIȘOR (România) — XU (R. P. Chineză)

Apărarea Grünfeld

1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 d5 4. Cf3 Ng7 5. Ng5 (foarte la modă este acum 5. Db3) 5. ... Cc4 6. Nh4. C: c3 7. b: c3. c5 [sau 7... d: c4 8. e3 Ne6 9. Db1 b6 10. Cg5 Nd5 11. e4 h6 12. e: d5 h: g5 13. D: b5 Dd7 14. D: d7 Cd7 15. Ng5 b5 16. a4 Cb6 17. a: b5 0-0-0 18. Rd2 The8 19. Rc2 Td5 20. Ne3 Tb5 (20... Rb8 — 40/589) 21. Ta7 Rd7 22. Ne2 Tb8 23. Taal e6 24. Thb1 T: b1 25. R: b1 Th8 26. h3 Nh6 27. Nh6 T: h6 28. Rc2± Groszpete—Jansa, Zenica 1986. Era indicat 8... b5 9. a4 c6 10. Cd2 a6 11. Ne2 0-0 12. 0-0 N Cd7 13. Nf3 Nb7 14. Db1 Cb6 15. a5 Cd5 16. Cc4 c5].

8. c: d5 c: d4 (Dacă 8... D: d5 atunci 9. e3 Cc6 10. Ne2 c: d4 11. c: d4 0-0 12. c: 0-0 b6 (12... Nf5 13. Cd2 Dd7 14. Cb3 e5 15. g4!±) 13. Cd2 Nb7 14. Nf3 Dd7 15. Tc1 Ca5 N 16. N: b7 C: b7 17. Ng3 Tfc8 18. Df3 Tc1 19. T: c1 Tc8=Bariev—Dvojris, U.R.S.S. 1986; 18... b5) 9. c: d4 D: d5 10. e3 Cc6 11. Ne2 e5 12. d: e5 Da5 13. Dd2 D: d2 14. R: d2 Ce5 15. Tab1 (sau 15. Cd4 Cc6 16. Nb5 Nd7 17. Tab1 C: d4 18. e: d4 Nb5 19. The1 ± Forintos—Ogaard, Reykjavik 1974) 15... 0-0 16. Cd4 Cc6?! (vezi diagramă, 16... a6? 17. Tfel Tc8 18. f4 Cd7 19. Nf3 Tb8 20. Tc7! Nf8 21. Nb7! ±, Forintos—Honfi, Kecskemét 1975; propunem spre analiză 16... f6; ...) 17. C: c6 b: c6 18. The1 Nf5 19. Nd3 Ne6 20. Nc4 Nf5 21. Tb7 Ne5 22. Ng3 Tad8 23. Re2 Ng3 24. h: g3 Td7 25. T: d7 N: d7 26. Tb1 Ne6? (26... Tb8!) 27. N: e6 f: e6 28. g4 h5 29. g: h5 g: h5 30. Tc1 Tc8 31. Tc5! h4 32. Tc4 h3 33. g: h Rf7 34. Rf3 Re7 35. h4 e5 36. h5 Rd6 37. Th4 Tf8 38. Re2 1—0.

Clasamentul final (prin departajare, Sonneborn)

I. Ovidiu Foișor ; II. Valentin Stoica ; III. Mihai Șubă ; IV. Florin Gheorghiu (România) — toți cu 9 p ; V. Raj Tischbierek (R.D.G.) 8,5 p ; VI. Mihai Ghindă (România) 8,5 p ; VII. Edwin Kengis (U.R.S.S.) 8 p ; VIII. Constantin Ionescu (România) 8 p ;

IX. Xu Jun (R. P. Chineză) 7,5 p ; X. Reynaldo Vera (Cuba) 7 p ; XI. Liang Jinrong 7 p ; XII. Teodor Ghițescu 6,5 p ; XIII. Jiri Nun (R. S. Cehoslovacia) 6 p ; XIV. Dan Bărbulescu (România) 5,5 p ; XV. Jan Przewoznik (R. P. Polonă) 5,5 p ; XVI. Nino Kirov (Bulgaria) 5,5 p.

Urmărind zi de zi turneul, din analiza partidelor și a diagramei finale, merită să definim sumar evoluția fiecărui participant, aceste aprecieri fiind fondate și pe opiniile vicepreședintelui I.C.C.F. (Federația Internațională de Șah prin Corespondență) și arbitru principal al concursului, ing. Paul Diaconescu :

— Florin Gheorghiu a jucat foarte economic, realizând însă câteva partide foarte bune ; 1-a „scăpat” totuși pe Tischbierek în poziție mai bună ;

— Mihai Șubă a dat culoare concursului prin procentul mare de victorii (6 față de 3 înfringeri). A dominat concursul în cea mai mare parte, dar a avut și zile proaste. Prin stilul de joc la câștig a mers direct la inima spectatorilor, — suporterilor săi timișoreni — încințați de un joc activ, impetuos în cele mai multe dintre partide.

— Ovidiu Foișor a fost mai dornic de rezultat. S-a concentrat mai puternic în finis, a prestat un joc precis în partidele câștigate, lăgând bine fazele partidei.

— Valentin Stoica a jucat singur de sine, fără riscuri. A punctat când și-a propus și a ținut cu brio pozițiile egale.

— Mihai Ghindă, acest mare talent, a muncit foarte mult, dar a și ratat câteva partide, ca aceea cu Kengis, în care a stat la câștig.

— Constantin Ionescu, fost câștigător al unei ediții precedente, putea juca mult mai tare, dar a fost mult prea prudent, lipsindu-i obiectivele mari.

— Teodor Ghițescu a jucat pe rezultatul așteptat, ceea ce i-a reușit, dar putea obține mult mai mult printr-un joc mai la câștig.

— Dan Bărbulescu a fost marele pierzător la coeficientul ELO, deși a luptat tenace, rundă de rundă.

Per total, românii au câștigat 20 de puncte la ELO.

— Dintre șahiștii oaspeți, primul s-a clasat Raj Tischbierek care a jucat mai tranșat, a realizat partide „aprige” și a dat dovadă de inventivitate.

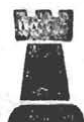
— Edwin Kengis a arătat o foarte bună tehnică de final, dar nu a fost în forma cea mai bună.

— Sportivii chinezi Xu Jun și Liang Jinrong s-au arătat buni tacticieni, jucători de idei și resurse.

— Reynaldo Vera, posesorul normelor de mare maestru, s-a dovedit un jucător tenace, care a luptat — vrînd-nevrînd — în mai toate partidele. Jan Przewoznik ca și Jiri Nun a luat un start mai slab ; amîndoi au luptat din greu în fața jocului numai la câștig al multor competitori.

— Nino Kirov s-a arătat cel mai ieșit din formă, jucînd la remiză majoritatea partidelor ; a pierdut 5 partide ca și Bărbulescu și Nun, dar, spre deosebire de aceștia, a câștigat o singură partidă.

Marea întrecere internațională a luat sfîrșit cu Victoria clară a șahiștilor români, devenind un punct de referință pentru pregătirea și competițiile următoare ale lotului nostru național masculin și ale fiecărui participant în parte. Nu putem

omite aprecierea deosebită a partidelor frumoase, decisive, câştigate de şahiştii noştri sau a partidelor de mare luptă şi de nivel tehnic ridicat. Reflectînd însă şi la unele remize rapide din turneu, care depăşesc sfera remizelor „tactice” merită amintită opinia arbitrilor internaţional ing. Paul Diaconescu că „prudenţa fără justificare nu este eficientă (prin prisma obiectivelor maxime — n.n.) iar noţiunea de prietenie nu exclude „jocul la sînge”, ca odinioară, cînd braţ la braţ, finaliştii şi internaţionalii noştri de atunci, Mişu Rădulescu şi Petrică Seimeanu discutau prieteneşte după o partidă la un astfel de turneu şi unul din ei exclama admirativ : „Da' ce m-ai bătut, Petrică...!”

Ediţia a 37-a a Turneului internaţional masculin al României a fost arbitrată ireproşabil, cu tact şi competenţă deosebită de arbitrul internaţional, ing. Paul Diaconescu şi de un alt cadru tehnic de mare ţinută profesională, prof. Anghel Vrabie, sprijiniţi şi înconjuraţi cu multă sollicitudine de inimoşii membrii ai Comisiei judeţene de şah, iar în problemele arbitrajului de tov. Alexandru Ivan, responsabilul inimos al clubului „Medicina”. Echipa de demonstranţi s-a achitat cu cinste de sarcină, remarcîndu-i pentru sacrificiile făcute pe Andrei Barta, Ovidiu Ganţ, Laurenţiu Ghinga, Emil Bujoreanu şi Florin Dumitrescu.

Directorul concursului, prezent în toate momentele necesare, a fost chiar prestigiosul dar atît de popularul secretar al F. R. Şah, prof. Gheorghe Candea.

În concluzie, importanţa deosebită a acestui turneu de prestigiu constă în verificarea formei sportive, a eficienţei combativităţii personale, a forţei de joc a celor mai buni şahişti ai noştri. A fost pus la încercare lotul nostru naţional!! S-au efectuat partide valoroase prin conţinut şi concluzii. Sutele şi miile de pasionaţi ai sportului minţii din „Oraşul Şahului şi Florilor”, au avut ocazia fericită de a savura direct ca spectatori sau prin intermediul presei fiecare moment al celei mai mari competiţii şahiste interne cu caracter internaţional.

Dar — şi aceasta este explicaţia logică a „miracolului” şi marelui „secret” al Timişoarei şahiste — toate aceste realizări, însăşi organizarea acestei mari întreceri care a animat întreaga viaţă şahistă timişeană nu ar fi stîns cotele eficienţei şi marelui prestigiu fără epopeea organizatorică premergătoare competiţiei. Nu ar fi fost posibilă deplina reuşită a acestei grandioase întreceri de interes naţional şi internaţional, fără să intre în arenă întreaga forţă şahistă organizatorică a Timişoarei, ajunsă cel mai de seamă centru şahist al ţării, alături de Bucureşti. În acest moment dificil, ca la o mare bătălie pentru prestigiu şi şah, toţi inimoşii membri ai Comisiei judeţene, tov. prof. univ. Virgil Schiopescu, decan de vîrstă al şahiştilor, tov. Alexandru Ivan, directorul C. S. S. nr.1 prof. Dezideriu Bleier, maestru F.I.D.E. ing. Ioan Zarcu, avocat Zlatoe Mircov, secretarul comisiei prof. Aurel Jicman, arbitrul republican Ilie Komlosi şi ceilalţi membri ai comisiei strîns uniţi prin numeroase dezbateri şi un plan unitar de acţiune în jurul marelui mentor al susţinerii şi îndrumării mişcării şahiste timişene, preşedintele Comisiei Judeţene de şah, prof. dr. doc. Pius Brînzeu — sau, simplu, „profesorul” cum îi spun cu drag şahiştii între ei — au reuşit să împlinească magistral zecile de aspecte organizatorice, mai greu de rezolvat de celelalte centre şahiste ale ţării. În acest efort colectiv forţele şahiste mai sus amintite au primit un sprijin permanent,

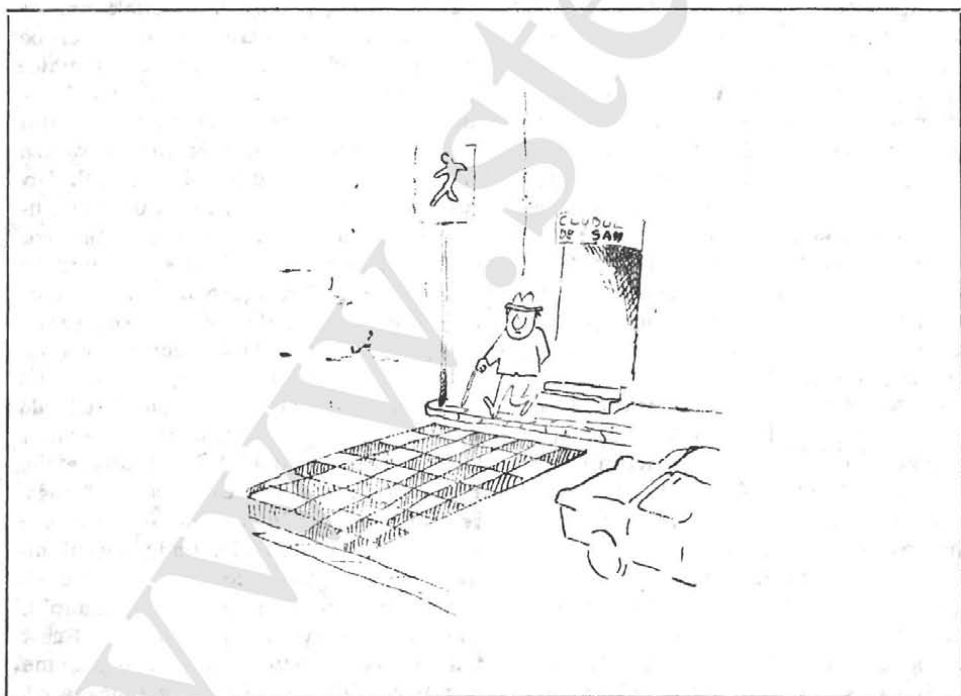

direct şi oportun din partea tov. Virgil Doran, metodist şah, prof. Adrian Damsa şi, cu deosebire, a preşedintelui C.J.E.F.S. Timiş, tovarăşul prof. Ioan Buşe.

Stau mărturie acestor fapte de muncă obştească în folosul artei şahiste, condiţiile deosebite de joc pe scena din sala mare a edificiului „Modex“, condiţiile excepţionale de cazare şi masă, atmosfera din concurs, programul deosebit al zilei libere, estetica afişului-emblemă a competiţiei, premiera, totul şi toate legate de turneu.

Regretăm din inimă doar faptul că la o asemenea realizare de excepţional efort organizatorico-financiar — şi aceasta ar fi o legitimă doleanţă a şahului timişean către F. R. Şah pentru viitor — nu s-a avut în vedere în mod special invitarea a 1—2 tineri talente şahiste din oraşul gazdă, mari speranţe, de altfel, pentru şahul românesc cum ar fi maestrul internaţional Ioan Biriescu, maestrul F.I.D.E. Alin Ardeleanu, M. I. Ioan Mărăşescu, sau reputatul maestru internaţional Sergiu Grünberg, care ar fi animat în mod sigur, lupta şahistă.

prof. Aurel Sasu-Ducşoară
antrenor de şah.

PARTIDE ALESE DIN REPERTORIUL JUCĂTORILOR TIMIȘORENI

XU JUN — MIHAI ȘUBĂ

Turneul internațional R.S.R., Timișoara, 1987

Apărarea arici

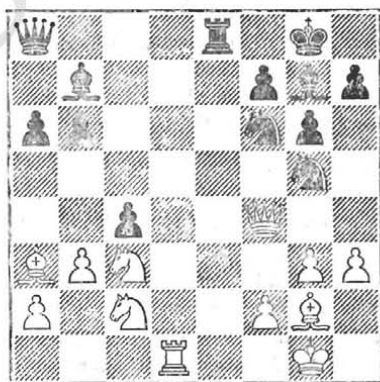
Raze X și mutări intermediare

1. Cf3 c5 2. c4 Cf6 3. Cc3 e6 4. g3 b6 5. Ng2 Nb7 6. 00 (Aș dori să am odată timpul să scriu un articol amplu despre acest sistem de apărare care nu este, nici pe departe, pasiv cum pare la prima vedere. Aprecierea resurselor dinamice ale acestui tip de poziții este una din descoperirile moderne ale șahului și a început prin perioada anilor 70. Eu, personal, am multe amintiri frumoase în legătură cu acest sistem arici [Între șahiști circulă și o altă denumire pe care tiparul refuză să o primească]. Partida de față este destul de tipică pentru jocul negrului. Un timp s-a considerat că este mai exactă mutarea 6. d4 cd4 7. Dd4, lăsându-se negrului o mai mică alegere. Dar 7...Cc6 8. Df4 Nb4 rezolvă cu succes deschiderea, deoarece 9. 00 Nc3 dă negrului contrajoc pe pionii dublii, iar 9. Nd2 este o mutare atît de „încurcătoare” pentru alb încît negrul are timp să se așeze în poziția standard) 6...a6 (Mulți joacă direct 6...Ne7, alții preferă 6...d6, depinde ce așezări au în vedere. Eu urmăresc structura cea mai „explozivă”. Mai trebuie spus că mutările de deschidere în acest sistem trebuie jucate cu mare grijă și precizie) 7. b3 Ne7 (O licență de la propriile convingeri. Mai exact este 7...d6) 8. d4 cd4 9. Dd4 d6 10. Td1 (Albul putea încerca prin 10. Na3 să dezorganizeze apărarea negrului; aici se vede inexactitatea la mutarea 7-a a negrului. Acum totul devine la „normal”) 10...Cbd7 11. e4 Dc8! (Această mutare curioasă este „creația” mea. Dama stă mai bine pe c7 sau b8, dar mutarea imediată a damei pe unul din aceste cîmpuri permite albului să obțină finaluri cu avantaje minimale, unde negrul nu are nici o șansă de cîștig și trebuie să lupte pentru remiză. Negrul consimte să piardă un tempo pentru a evita schimbul damelor [care ar surveni, de exemplu, după 11...Dc7? 12. Na3 Cc5 13. e5 de5 14. De5, cu avantaj pentru alb]. Acest tempo este pe deplin recompensat în formula pe care jocul de mijloc o impune deoarece, cum se va vedea în continuare, turnul regelui nu stă așa de bine pe d1. De fapt, cînd joci cu albul contra „ariciului” ai impresia că ai nevoie de un turn —

cel puțin — pe fiecare coloană !) 12. Nb2 00 13. De3 Te8 14. Cd4 (La Olimpiada de la Dubai Karpov contra lui Ribli a jucat 14. Cd2. Partida s-a încheiat cu victoria albului, dar nu din cauza deschiderii. Faptul că Ribli a preluat ideea cu 11... Dc8 este o carte de vizită. Mai interesant este însă că în comentariile din ultimul Informator el o intitulează noutate, deși eu o joc de cel puțin 5 ani — și unele partide au fost publicate — iar el cunoaște mutarea de la mine personal. Aș fi răutăcios dacă aș spune că norocul nu-i ajută pe plagiatori, dar aceeași soartă a avut-o Karpov care a preluat o altă inovație a mea în Benoni, intitulând-o noutate, fără a indica sursa. Dar, deși a obținut poziție superioară în deschidere, a pierdut partida contra lui Beliavski) 14... Nf8 (vis-a-vis-ul turnului cu dama albă împiedică pe alb să joace f4 și crează tensiunea amenințării permanente d5) 15. h3 Dc7 (Dama revine pe cîmpul ei natural „sicilian“) 16. Tac1 Tac8 (Albul a parat amenințarea d5, dar negrul aduce turnul în joc și după Db8 va reînnoi această amenințare. Turnul stă foarte bine pe c8 deoarece sprjină indirect poziția bună a calului pe c5 — prin b4 s-ar slăbi pionul c4) 17. Tde1 (Q.E.D. Albul restituie tempoul și recunoaște că trebuie să mențină un turn pe el — pentru a răspunde la d5 cu e5) 17... Db8 18. Dd2 Cc5 19. Te2 Da8 (Negrul se străduiește să provoace mutarea f3 prin presiune pe e4, dar albul se apără cu figuri. Se vede cum negrul a preluat inițiativa jocului, iar „spargerile“ tipice cu d5 sau b5 „plutesc în aer“) 20. Tce1 Ted8 (Turnul nu mai are rost pe coloana e unde presiunea albului e prea mare și „hărțuiește“ dama, desigur indirect. De altfel, jocul pare foarte anost la suprafață, se pare că nimeni nu amenință nimic și fiecare joacă mutări înainte și înapoi fără rost, ceea ce l-a făcut pe maestrul Joița, cu umorul lui specific, să caracterizeze astfel o partidă tipică de „arici“: „ambele părți gîndesc mult în deschidere, dar pe tablă nu se vede nici un produs al gîndirii lor profunde, la sfîrșit intră în

criză de timp, partida capătă un caracter de blitz și cîștigă cel mai norocos“. Recomandăm cititorului dornic să progreseze în șah să studieze cu atenție toate aceste mutări „care nu amenință nimic“ și va învăța mult mai mult decît din zece combinații nimicitoare) 21. De3 g6 22. Td1 Ng7 (Nebunii negrii bagă nebunii albi prin așa-zise „raze X“: pe cel din g2 de pionul e4 pe care îl apără, pe cel de negru

bleme) 14... Ch5 15. Dd2 (Cu ideea Tadi) 15... e5 16. f5! gf5 17. Nh5 f4 (La 17... Th5 urmat 18. Cg5 şi 19. Cf5 cu avantaj) 18. Nf7 Rf7 19. Tadi Nh3 20. Tf2 Tag8 (Deşi negrul şi-a aşezat bine turnurile, regele său este destul de nesigur în centru. Se ameninţă pionul din d6) 21. Rh1 Nf8 22. Cf4! (Un sacrificiu care trebuie acceptat şi care expune şi mai mult regele advers — diagramă) 22... ef4 23. Nb6 Db6 24. Df4 Re8 25. Cd5 (Piese albe au ocupat poziţii ideale) 25... Dc5 26. b4 (Ambii jucători erau în criză de timp şi probabil aceasta explică următoarea greşeală a negrului) 26... Dc8? (Mai bine era 26... Dc4) 27. Cf6 Rd8 28. Cg8 Rc7 (La 28... Tg8 urma 29. Df8) 29. Df8 Ng2 30. Rg1! şi negrul cedează

MARCOVIĆ—ILIJIN

Vrşeţ, 1985

Apararea siciliană

1. e4 c5 2. Cf3 e6 3. d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5. Nd3 (În mod obișnuit aici se joacă 5. Cc3, dar albul evită varianta principală, fiindu-i teamă de o eventuală pregătire „de acasă”) 5... d6 6. c4 (Adversarul meu nu ştia că deseori joc cu negrul varianta Paulsen şi credea că am ajuns într-o variantă pe care în mod normal nu o joc. Întrebarea pe care mi-am pus-o după 6. c4 era dacă pot economisi mutarea a6, care se joacă în această variantă, dar mult mai devreme. Modul de desfășurare a partidei a evitat acest lucru) 6... Ne7 7. 00 00 8. Ne3 b6 9. Cc3 Nb7 10. g4?! (După mine mutare puţin hazardată. Nu ştiu dacă în practică am întâlnit o asemenea poziţie, cunoşteam poziţiile care aveau incluse mutările f4/a6, de aceea mi-am dat seama că am de rezolvat o poziţie nouă pentru mine; ştiam însă foarte

bine că o mutare ca g4 slăbeşte regele alb şi este „o sabie cu două tăişuri”) 10... g6! (O mutare foarte bună care opreşte pătrunderea pieselor albe spre regele advers) 11. f4 Cc6 12. f5 (Se pare că albul şi-a pus în gând să atace cu orice preţ. Poate că era mai bine Ng5, iar mutarea f5 să fie pregătită pentru mai târziu) 12... ef5 13. Cc6 Nc6 14. ef5 Te8! (Împiedică ameninţarea directă g5 şi f6) 15. Ne2 Ce4 (După această mutare ies în evidenţă slăbiciunile albului; poziţia negrului este de preferat) 16. fg6 hg6 17. Ce4 Ne4 18. Dd4 (Se pare că totul este bine, nebunul din e4 este atacat. Nu merge Nf6, iar orice plecare a nebunului din e4 urmează neplăcut Nh6 şi totuşi...) 18... Nf8! 19. Tae1 Ng7 20. Dd2 Dc7 (Multe probleme ridică albului şi mutarea Dh4) 21. Nd4 Ne5 22. Nd1 Nb7 23. Ne5 de5 24. b3 Tad8 25. Df2 (Totul era bine pentru alb dacă pionul său din g4 era la g2. Faza care urmează este un exemplu tipic de realizare a avantajului slăbiciunii regelui advers) 25... Te6 (Nu mergea 25... Td4 din cauza 26. Dd4) 26. Te3 Td4 27. Dh4? (În poziţia grea albul greşeşte jucând „la atac”. Oricum era greu de recomandat ceva mai bun) 27... Dc5! (Pune capăt oricărui iluzii; se ameninţă printre altele Tg4) 28. Dg3 Td3 29. Tfe1 Dd4 30. Nc2 Td2 31. Nb1 Tg2 32. Dg2 Ng2 33. Rg2 Dg4 (Instinctiv albul mai face câteva mutări) 34. Tg3 Df4 35. Tf1 Dd4 36. Tgf3 f5 37. Tg3 e4 38. Tf5 Dc2 şi albul a cedat.

IONESCU CONSTANTIN—

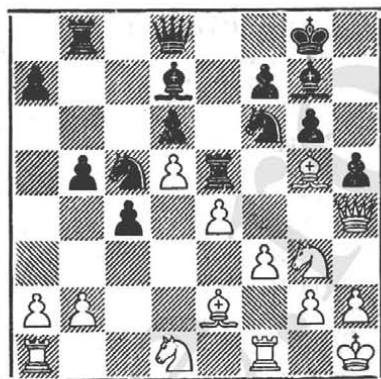
ARDELEAN ALIN

Finala A, Sinaia 1986

1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 Ng7 4. e4 d6 5. f3 00 6. Ng5 c5 7. d5 e6 8. Dd2 ed5

9. **cd5** (S-a ajuns în poziția cheie din această variantă. Negrul are de ales între 9... **a6**, mutarea cea mai des utilizată, **b6** și **Te8**. Eu am jucat însă altceva...) 9... **Nd7!** (Noutate teoretică. Ideea este obținerea unui contra-joc rapid pe flacul damei) 10. **Nd3** (Cel mai logic răspuns. Era interesant 10. **h4** care ducea la mari complicații) 10... **Ca6** 11. **Cge2 Tb8** (Diferența față de partidele Miles—Vasiukov, Reykjavik 1980 și Rivas—Şubă, Medina del Campo 1980, amîndouă încheiate cu victoria albului, constă în existența mutării **Dd2** în loc de **00**. În partidele citate s-a continuat cu 11... **Tc8** 12. **Nc4!** etc.) 12. **00** (Era mai bine 12. **a4 Cb4** 13. **Nc4 a6** 14. **a5 b5** 15. **ab6 Db6** cu șanse de ambele părți) 12... **b5** 13. **Cg3 c4** 14. **Ne2** (Greșit ar fi fost 14. **Nc2 ? b4** 15. **Cce2 Db6+** 16. **Rh1 Tfc8** cu avantaj pentru negru) 14... **Cc5** 15. **Rh1 Te8** (Această ultimă mutare, care conține o idee ascunsă, este îndreptată către neutralizarea singurei piese albe care stînjenește acțiunile negrului, nebunul din **g5**) 16. **Cd1 h5!** (Amenință 17... **Db6** din care cauză albul e obligat la răspunsul din partidă) 17. **Df4 Te5!** 18. **Dh4** (v. diagr.) 18... **Tg5!!** (Acum se vede care a fost ideea mutării 15... **Te8**. Albul pierde complet controlul asupra cîmpurilor negre) 19. **Dg5 Rh7** 20. **e5** (Forțat. Se amenință capturarea damei cu 20... **Nh6** 21. **Dh4 g5**, iar la orice retragere, pe **e3** sau **d2** urma **h4** și calul din **g3** nu are cîmpuri. Dacă 20. **Dh4** atunci 20... **Cfe4** 21. **Dd8 Cg3+** 22. **Td8** cu avantaj, ca de altfel și în varianta 20. **Df4 Tb6** 21. **e5 Cd5** 22. **Df7 ? Ne6** 23. **Da7 Ta6**) 20... **Cd5** 21. **Dd2 Ne6** 22. **ed6 Dd6** 23. **Ce4 Ce4** 24. **fe4 Db4**

25. **Dc2** (Schimbul damelor, în orice moment mărește avantajul negrului) 25... **Ce7** 26. **Cc3 Cc6** 27. **Tae1 Cd4** 28. **Dd2 Tb7** 29. **Nd1 Td7** 30. **Df2 Cc6** (O inexactitate datorată presiunii timpului. Trebuia 30... **Dc5**) 31. **a3 Da5** 32. **Cd5** (La **Dc5** putea urma 32... **Ce5!** 33. **Db5 Db5** 34. **Cb5 Cd3** 35. **Te2 Nb2**, cu mare avantaj) 32... **Dd8!** 33. **Dc5 Cd4** 34. **a4 a6** 35. **ab5 ab5** 36. **Cc3** (Mai bine era 36. **Cf4**) 36... **Db8** 37. **Cd5 De5** (Din acest moment avantajul negrului este decisiv) 38. **Da3 Nd5** 39. **ed5 Dd5** 40. **Dh3 Rg8** 41. **Te8+ Rh7** 42. **Tc8 Ce6** 43. **Nc2** (La 43. **Nf3** urma 43... **Dd3**) 43... **Nb2** 44. **Dg3 Ng7** (Se amenință 45. **Tf7+** și 46. **Dg6** mat) 45. **h4 De5** 46. **Df2 Dd4** 47. **De1** (Nu 47. **Dg3 Nf6** și se pierde pionul **h4**) 47... **De5** 48. **Df2 Cd4** 49. **Nb1 Ce2** 50. **Te1 Td2** 51. **Tc5** (Pionul din **f7** nu se poate lua din cauza 51... **Cg3+** 52. **Rh2 Cf1+** 53. **Rg1 Dh2+** 54. **Rf1 Dh1** mat) 51... **Cg3+** 52. **Rh2** (sau 52. **Rg1 Dc5** 53. **Dc5 Nd4+**) 52... **Cf1+** și albul cedează din cauza variantei 53. **Rg1 Dh2+** 54. **Rf1 Tf2+** 55. **Rf2 Nd4+** 1—0.

GRÜNBERG SERGIU—

ARDELEANU ALIN

Finala B, Timișoara 1986

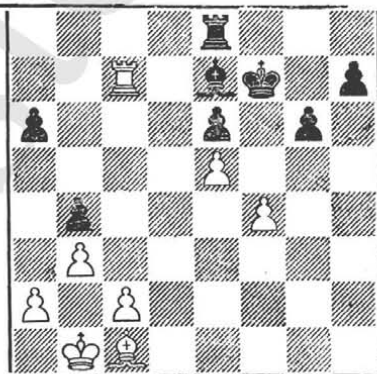
1. Cf3 Cf6 2. c4 g6 3. g3 Ng7 4. Ng2 00
5. 00 c5 6. d4 cd4 7. Cd4 Cc6 8. Cc3
Cd4 9. Dd4 d6 10. Dd3 (Cel mai bine.
Alte posibilități sînt Ng5 sau Dd2)
10... Nf5 11. e4 Ne6 12. Nd2 Tc8
13. b3 Cg4!? (Mutare introdusă de
mine în partida cu Stefanov, Finala A,
București 1982) 14. Tac1 h5 (Aceasta
este noutatea față de partida mai sus
citată, în care am continuat cu 14...
Ce5 15. De2 Dd7 ?! vezi Șah Timișoara
1.) 15. De2 Ce5 16. Cd5 Cc6 17. h3 Te8
18. Rh2 Cd4 19. Dd3 Nd7 20. Ne3 e5
21. Tfd1 Nc6 (Pозиția este aproximativ
egală. Probabil că albul trebuia să
joace 21. f4 încercînd să creeze obiec-
tive de atac pe flancul regelui) 22. Cc3
Da5 23. Nd4 (După părerea mea nu
aceasta era calea cea mai indicată de
continuare a partidei. Albul cîștigă un
pion dar compensația dată de contro-
lul cîmpurilor negre este mai mult
decît suficientă) 23... ed4 24. Ce2 b5!
25. Cd4 bc4 26. Tc4 (Trebuia 26. Cc6
și partida se îndrepta către remiză)
26... Nd7 27. Td2 Db6 28. h4 Tc4
29. bc4 ? (După această mutare poziția
albului se prăbușește rapid. Se impu-
nea cu orice risc 29. Dc4) 29... Tc8
30. Cf3 Ne6 31. Tc2 Dc5 32. Nh3 (În-
cercarea disperată de apărare a pionu-
lui 32. Nf1 d5 ! 33. ed5 Nd5 34. Cel nu
oferea șanse mai bune albului) 32...
Nc4 33. De3 (Greșeala care grăbește
decizia. Ceva mai bine era 33. Dd2
Te8 !) 33... De3 34. fe3 Tc5 35. e5 Nd5
36. Tf2 Ne5 37. Cg5 Ta5 38. Ng2 Ta2
39. Nd5 Tf2+ 40. Rg1 Ng3 și albul ce-
dează 1-0.

ARDELEANU ALIN—

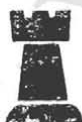
MARIN MIHAIL

Finala A, Sinaia 1986

1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 cd4 4. Cd4 Cf6
5. Cc3 a6 6. Ng5 Cc6 (O metodă frec-
vent utilizată în ultimul timp de a
evita atacul Sozin) 7. Dd3 e6 8. Ne2 Nd7
9. 000 Db6 (Probabil mai bine decît
9... Tc8 ca în partida Milic—Pirc,
Belgrad 1952. Acum la 10. Ne3 urmează
10... Ce5 11. De2 Cfg4, cu avantaj
pentru negru) 10. Cc6 Nc6 11. Ne3 Dc7
12. f4 b5 13. Nf3 b4 14. Ce2 Db7
15. Cg3 Ne7 16. Rb1 00 17. h4 (S-a ajuns
într-o poziție tip, cu rocade inverse,
unde decide de obicei viteza de atac
asupra regelui advers. Ținînd seama de
aceasta, avantajul pieselor albe este
evident: calul din c3 a ajuns la g3 și

în loc să fie ținta atacului pionilor
negri presează poziția regelui advers)
17... d5 (Reacția în centru reprezintă
singura posibilitate, avînd în vedere și
considerentele de la mutarea anteri-
oară) 18. e5 Ce4 19. Ne4 de4 20. De2 f5
21. Ch5 ? (O scăpare incredibilă. În
această poziție am calculat 21. ef6 Nf6
— 21... gf6 22. f5 — 22. f5 — Ch5 cu
șanse minime de rezistență pentru

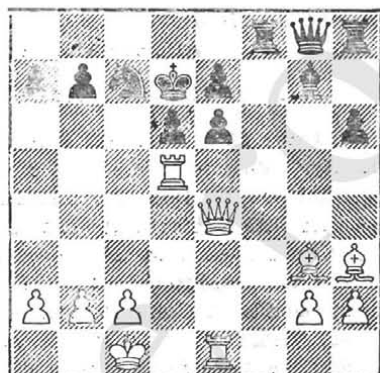
negru, dar m-a luat mîna pe dinainte şi am uitat să iau „en passant” pionul f5) 21... Nb5 22. Df2 Ne8 23. Cg3 Tc8 (Forţat datorită ameninţării 24. Nc5) 24. h5 Na4 25. b3 Nb5 26. h6 g6 27. Ce2 (Scap încă un moment favorabil. Era mai bine 27. Ch5, cu ideea 28. Cf6 sau Cg7, urmat de g4. Calul este tabu, întrucît dacă 27... gh5?? atunci 28. Dg3+ Rf7 29. Dg7+ Re8 30. Dh7 urmat de Dg6+ şi transformarea pionului h în două mutări) 27... Ne2 28. De2 Tfd8 29. g4 Td1+ 30. Td1 fg4 31. Dg4 Dc6 32. Dg2 Td8 33. Te1 Nf8 34. Nc1 Nh6 35. De4 De4 36. Te4 Nf8 37. Tc4! Rf7 38. Tc7+ Ne7 (v. diagr. Continuînd acum cu 39. a3 a5 40. ab4 ab4 41. c3 avantajul rămînea de partea mea; de exemplu: 41... bc3 42. Na3 Te8 43. Rc2 Rf8 44. Nd6! Nd6 45. ed6 Td8 46. Th7 Td6 47. Rc3, sau 41... Td3 42. cb4 Tb3+ 43. Rc2) 39. Ne3? Td5 40. Nf2 (Consecvent în greşeală...) 40... g5 41. fg5 Te5 42. Nh4 Re8 43. Tc8+ Rd7 44. Th8 Ng5 45. Th7+ Rc6 (singurul cîmp, dar suficient pentru remiză) 46. Ng5 Tg5 47. Th4 a5 48. a3 Tb5! 49. ab4 Tb4 50. Tb4 ab4 51. c3 bc3 52. Rc2 Rc5 remiză.

ARDELEANU ALIN—MOZEŞ E.

Finala B, Timişoara '86

Această partidă s-a jucat în ultima rundă a turneului şi trebuia să-l desemneze pe ocupantul locului 2, ultimul (!?) care asigura calificarea în „finala mare”.

1. e4 Cf6 2. e5 Cd5 3. d4 d6 4. Cf3 c6 5. Ne2 Ng4 6. Cg5 Nf5 7. e6! Ne6 (Renunţarea la nebunul de cîmpuri albe este o greşeală care îl va duce foarte repede pe negru în poziţie pierdută) 8. Ce6 fe6 9. Ng4 Cc7 10. De2 (Mai

bine decît 10. 00 ca în partida Pachman—Seimeanu, Bucureşti 1954, pe care se pare că nu o cunoşteam nici eu nici adversarul meu) 10... Cd7 11. Cd2 Cf6 12. Nh3 g5 (Supus unei presiuni puternice negrul încearcă să facă ceva, dar această mutare extravagantă nu reuşeşte decît să slăbească şi mai mult poziţia) 13. Ce4 h6 14. f4! gf4 15. Nf4 Ng7 16. 000 (Negrul a ajuns într-o poziţie lipsită de orice speranţe) 16... Ce4 17. De4 Rd7 (Tristă necesitate! Se ameninţa 18. Dg6+) 18. The1 Dg8 19. d5! cd 5 20. Td5 Tf8 21. Ng3 Deşi în poziţie mult superioară am acceptat remiza, la propunerea adversarului, deoarece îmi asigura calificarea în Finala A. Era, totuşi, cea mai sigură soluţie pentru promovare! 1/2.

Comentariu A. Ardeleanu

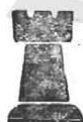
PETRAN PAL (MI, Ungaria)—

ZARCULA IOAN (MF R.S. România)

Berlin Vest, 1986

Gambitul Damei

1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cf3 d5 4. Ng5 Cbd7 5. e3 c6 6. Nd3?! (Normal era 6. Cc3. Albul încearcă să evite legătura pe

diagonala e1-a5 și cu prețul unui pion obține o inițiativă de lungă durată) 6... Da5+! 7. Cbd2 dc 8. Nc2 (Aceasta este ideea! Greșit era 8. Nc4 la care urma 8...Ce4 9. Nf4 g5! 10. Ng3 g4 —+) 8...h6 9. Nh4 b5 10. 00 Nb7 11. e4 Ne7! 12. De2 Db6 13. Tfd1 a6!? (Negrul nu definitivează poziția regelui considerând că albul nu poate continua atacul decât cu d4-d5?! 14. Cf1 c5! 15. d5?! ed!! (numai așa. La 16. ed urmează „00” 17. De7 Tae8, cu câștig. După 45' gîndire a urmat) 16. e5! Cg8 17. Ng3 Nd8! 18. Nf5 Cf8 (După această mutare marele maestru Florin Gheorghiu a exclamat: „Sînt curios cum va

străpunge albul blocada”) 19. e6!? (Singura posibilitate de a continua atacul) 19...Ce6 20. a4!! (Excepțională idee — alungarea damei negre pe un câmp mai slab) 20...Ce7 21. a5 Dc6 22. Ce5 Dc8 23. Nh3! (Diagramă. Poziția negrului pare periclitată. La 23...00? urmează 24. Cf7! Rf7 25. Te1!! cu câștig. După aproape o oră de gîndire am jucat cea mai grea mutare din partidă) 23...g6!! (Parează toate amenințările. La Cf7 urmează 24...Rf7 25. Te1 Cf5 și negrul se apără returnînd figura în plus, de ex. 26. Nf5 gf 27. Dh5+ Rg7 28. Ne5+ Nf6! 29. Df5 Ne5 30. De5+ Gr6! 31. De6+ De6 32. Te6 Rf7 33. Tb6 Nc8 34. Te1 Ta7 și pionii negrii din centru și de pe flancul damei cîștigă) 24. Te1 Cd4 25. Dd1 Cdf5 26. Ce3 00 (În sfîrșit negrul a făcut rocada. Urmează un nou schimb de lovituri). 27. C5g4 Rg7! (diagramă) 28. Cf6! Nc7! 29. Cf5+ Cf5 30. Nf5 gf 31. Ch5+Rg6 32. Nc7 Dc7 33. Cg3! Nc8 34. Dh5+ Rg7 35. Cf5+ Nf5 36. Df5 Tfe8 37. Dd5 Da5! și negrul a cîștigat. O partidă de mare luptă! 0—1.

ZARCULA IOAN (R.S. România)—

GLÄSER WERNER (R.F.G.)

Berlinul de Vest, 1986

Partida italiană

1. e4 e5 2. Cf3 Ce6 3. Nc4 Nc5 4. c3 De7 5. a4 (O intervenție de mutări față de 5. de4, menințînd 6. b4!) 5...a6! 6. 00 d6 7. d4 Nb6 8. h3 Cf6 9. Te1 h6 10. Ca3 00?! (Albul așteaptă mutarea 10. g5!? recomandată de teorie ca ducînd la avantaj pentru negru, dînd a experimenta în continuare o idee nouă) 11. Cc2 Te8 12. Ce3! ed (Albul domină centrul) 13. cd Ce4 14. Cd5 Df8 15. Dc2!! (Pe această mutare se

bazează atacul albului. Bastionul din e4 nu poate rezista. Negrul încearcă un contraatac, care pare foarte periculos. Diagramă) 15... Cf2?! (la 15... Nf5 urmează 16. Nd3!) 16. Cf6!! gf 17. Dg6+ Rh8 18. Df6 Rh7 19. Te8 De8 20. Dh6+ şi negrul a cedat. 1-0.

Comentarii Zarcula I.

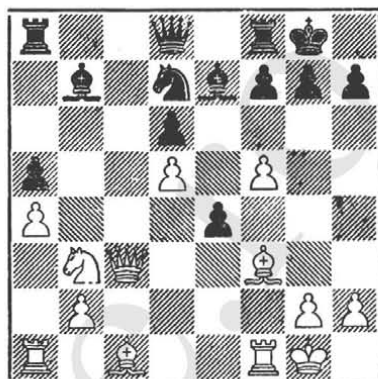
MATZDORF M. (R.F.G.) —

ZARCULA A. (R.S.R.)

Berlinul de Vest, 1986

Apărarea siciliană

1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 cd4 4. Cd4 Cf6 5. Cc3-e5 6. Cb3 (6. Nb5!) 6... Ne7 7. Ne2 00 8. 00 Nd7 9. f4 Nc6 10. Nf3 Cbd7 11. f5 b5! (Atacului alb la rege negrul îi opune contrajocul rapid pe flancul damei) 12. De1 a5 13. a4 b4 14. Cd5 Cd5! (Mai bine decât tentanta 14... Nd5) 15. ed5 Nb7 16. c3 bc3 17. Dc3 (17. bc3? Db6 —+) 17... e4! (eficient şi spectaculos, Diagramă). 18. Ne4 Nf6 (Piese negre intră în joc cu tempo). 19. Dg3 (Necesar, deoarece dama albă trebuie să apere calul din b3) 19... Te8 20. Cd2 Na6 21. Dd6 (Albul pierdea imparable)

material 21. Nd3? Db6 urmat de 22... Te3; sau 21. Te1? Nh4; sau 21. Tf3 ori 21. Td1... Ne2) 21... Nd4! 22. Tf2 Nf2 23. Rf2 Dh4+ şi albul a cedat. 0-1.

ZARCULA A. — PĂNICAN Gh.

Buziaş (Semifinală) 1986

Apărarea Benoni

1. d4 Cf6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. Cc3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6 7. f4 Ng7 8. Nb5 Cfd5 (Desigur nu Nd7? sau Cbd7? din cauza 9. e5) 9. a4 00 10. Cf3 Ca6 11. 00 Cb4 (Era mai bine Cc7. Tocmai acest 11... Cb4, atât de obişnuit, m-a dus la ideea care urmează...) 12. Nd7!? Nd7 13. f5!

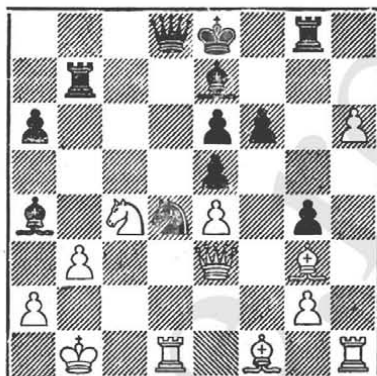
(Aici se vede partea slabă a planului Ca6, Cb4; acum negrul nu mai are controlul asupra câmpului e5, iar calul din b4 este spectator pe flancul damei) 13... a6 (Negrul încearcă să obțină tipicul contraajoc b5, dar atacul albului a ajuns mai repede) 14. Ng5 f6?! (Desigur slab. Trebuia 14... Nf6 la care aș fi jucat 15. Dd2 cu ideea 16. Df4 și 17. Dh4, cu atac puternic) 15. Nf4 De7 16. fg6 hg6 17. Ch4! (Foarte tare și, mai ales, cu tempo) 17... Rh7 (La 17... Ne8? 18. Dg4 și negrul pierde material; la 17... g5? 18. Cg6+—) 18. Df3! Tfd8 (Nu merge 18... g5? 19. Dh5 și 20. Cg6, iar la 18... Ne8? 19. Dh3! Rg8 20. Dg3 și negrul pierde material) 19. Cg6! (Diagramă. Totul pentru inițiativă! Altfel după Ne8 negrul se apără cu succes) 19... Rg6 20. Dg3 Rf7? (Nesatisfăcător era și 20... Rh7 din cauza 21. Nd6 și 22. Nc5 și atacul albului se menține) 21. Nd6 De8 22. e5 Tac8 (Negrul nu mai dispune de nici o apărare) 23. ef6 Nh6 (23... Nf6 24. Tael urmat de Te7) 24. Tael și, datorită amenințării Te7 cu mat imparabil, negrul a cedat. 1—0.

Comentarii Zarcu A.

I. BIRIESCU — A. BUZĂ

Băile Felix, 1987
Apărarea siciliană

1. e4 c5 2. Cf3 Cc6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Cc3 d6 6. Ng5 e6 7. Dd3 a6 8. 000 h6 9. Nh4 Nd7 10. f4 g5!? (Negrul împrumută o idee caracteristică a variantei Najdorf. În acest fel el încearcă să speculeze așezarea neobișnuită a damei albe la d3, în loc de d2 cum se recomandă în varianta Ruzer) 11. f:g5 Cg4 12. Cf3 Cge5? (O mutare jucată după șablonul variantei Najdorf, cu

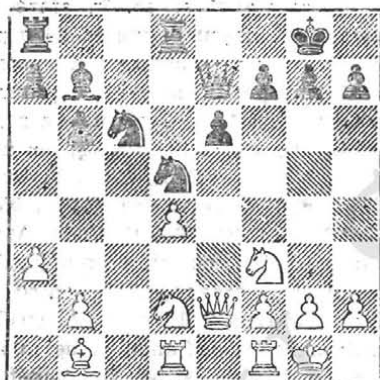
efecte diferite însă. Dama albă va veni pe un câmp mai bun, controlând punctele importante g5 și b6. În afară de aceasta calul negru deține la g4 o poziție activă prin amenințarea potențială Cg4-f2, poziție la care se renunță prea ușor. Nici 12... Cce5 nu era recomandabil din cauza 13. Dd4! și din nou dama albă stă excelent. Cea mai bună continuare a negrului era 12... Ne7) 13. De3 Ne7 14. Rb1 Tg8 15. Ca4! (Amenințarea 16. Cb6, cu stînjinirea jocului negrului și fixarea regelui în centru asigură albului avantaj. Încercarea negrului de a deveni activ pe flancul damei nu are o bază pozițională și va fi combătută în mod convingător) 15... h:g5 16. Ng3 b5?! 17. Cb6 Ta7 18. c4! b:c4 19. C:e5 d:e5 (Sau 19... C:e5 20. C:c4 Db8 21. C:e5 d:e5 22. N:e5 D:e5 23. D:a7, cu avantaj clar pentru alb) 20. C:f6 21. h4 g4 22. h5 Cd4 23. h6 Na4 24. b3 Tb7 (Diagramă) 25. C:e5! (Cea mai scurtă cale de câștig) 25... N:b3 (După 25... f:e5 urmează simplu 26. h7 Th8 27. N:e5) 26. a:b3 Db8 27. D:d4! T:b3 28. Rc2 T:g3 29. Dd7+ Rf8 30. D:e7+! R:e7 31. Cc6+ Rf7 32. Td7+! (Acum la 32... Rg6 ar urma 33. C:b8 T:b8 34. Tg7 mat). Negrul a cedat 1—0.

D. NEGUREANU — I. BIRIESCU

Finala B, Timișoara, 1986
Partida pionului damei

1. d4 Cf6 2. Cf3 e6 3. Ng5 c5 4. c3 Ne7 5. e3 b6 6. Cbd2 Nb7 7. Nd3 Cc6 8. De2 (La 8. e4 negrul răspunde cu 8... c:d4 9. c:d4 Cb4 10. Nb1 Na6) 8... 00 9. a3 (împiedică Cb4 și pregătește în felul acesta înaintarea e3-e4) 9... Cd5! 10. N:e7 D:e7 11. c4?! (Acum se vede ideea mutării a 9-a a negrului. Nu e bine 11. e4 din cauza 11... Cf4. După mutarea din text va rezulta un pion izolat la d4 a căruia slăbiciune nu va putea fi însă compensată de avansul de dezvoltare din

partea albului. De preferat era 11. 00 și după 11... c:d4 Tac8, cu joc aproximativ egal) 11... Cf6 12. 00 c:d4 13. c:d4 d5 14. Tad1 Tfd8 15. c:d5?! (15. Te1) 15... C:d5 16. Nb1 (Diagramă) 16... C:d4! 17. C:d4 Cf4 18. Dg4 (Sau 18. De3 T:d4 și nu merge 19. D:d4 din cauza 19... Ce2+) 18... T:d4 19. Ce4 T:d1 20. T:d1 Td8! 21. T:d8+ D:d8 22. h4 N:e4 23. N:e4 Dd2 24. Nf3 h6 (Amenințând 25... f5 26. Dg3 e5 cu pasivizare totală) 25. g3? De1+ și albul cedează. 0-1.

Comentarii I. Biriescu

NEAMȚU Ș. — LAZĂR D.

Finala campionatului republican pe
echipe mixte, 1987
Gambitul damei. Apărarea ortodoxă.

1. Cf3 Cf6 2. c4 e6 3. Cc3 d5 4. d4 Ne7 5. Ng5 00 6. e3 Cbd7 7. Tc1 h6 8. Nh4 c6 9. Nd3 d:c4 10. N:c4 b5 11. Nd3 a6 (Un sistem mai rar întrebuintat; ideea negrului este asemănătoare cu varianta Meran din Apărarea Slavă, și anume, de eliberare cu c6-c5) 12. Nb1 c5 13. d:c5 C:c5 14. Dc2 Te8 15. 00 Da5?! (O mutare inexactă, după care albul capătă avantaj. Mai bine era 15... Nb7 16. Tfd1 Da5 17. Ce5 Tad8 18. f3 T:d1 19. T:d1 Td8 20. Td4, cu avantaj minimal pentru alb. Suetin—Lutikov, 1965) 16. a3! Ccd7 17. Tfd1 Td8 (Nu mergea mutarea „normală” 17... Nb7 din cauza 18. T:d7) 18. e4 e5 (Din nou nu mergea Nb7 din cauza 19. e5 N:f3 20. e:f6, etc.) 19. Cd5 C:d5 20. e:d5 N:h4 21. Dh7+ Rf8 22. C:h4 (Cel mai simplu) 22... Cf6 23. Dh8+ Cg8 24. Nh7 g5 (Negrul nu mai are apărări suficiente) 25. D:g8 Re7 26. Dg7! g:h4 27. D:e5+ Rf8 28. Te1 și negrul a cedat căci matul este imparabil. 1-0.

Comentarii Ș. Neamțu

ȘERBAN TEODORESCU —

IOAN COSMA

Finala campionatului republican pe
echipe mixte, 1987

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 Cf6 5. 00 Ne7 6. Te1 b5 7. Nb3 00 8. d3 d6 9. e3 Nb7 10. Cbd2 Ca5 11. Nc2 c5 12. Cf1 Te8 13. Cg3! ? (13. h3 h6 14. g4 urmat de Cg3) 13... h6 14. a3?! (14. d4 cu egalitate sau 14. Cf5 Nf8 15. h3 urmat de Ch2-g4-00) 14... Nf8 15. b4 Cc6 16. Nb2 Dc7 17. Nb3 Tad8 18. De2

d5 19. ed5 Cd5 20. Tad1 (20. Nd5 ? Td5 21. d4 c4 F) 20... Cf4 21. Df1 cb4 22. ab4 a5 23. d4 ? (23. ba5 Ca5 24. Na2) 23... ed4 24. Te8 Te8 25. Db5 dc3 26. Nc3 ab4 27. Nb2 Td8 28. Td8 Cd8 29. Cf5 C8e6 30. Cf4 Cd4 31. Cd4 De7 ! 32. Cf3 De4 33. De5 Ch3 34. Rf1 0—1.

Comentarii I. Cosma

ANIȚOAIIE DUMITRU —
MOZEȘ ERVIN

Finala campionatului republican
echipe mixte, 1987

1. d4 f5 2. g3 Cf6 3. Ng2 d6 4. Cf3 c6 5. 00 De7 6. b3 e5 ? ! (Negrul joacă riscant în deschidere) 7. d : e5 d : e5 8. Nb2 e4 9. Cd4 (După această mutare șablon negrul domină comod dezvoltarea și va obține avantaj datorită superiorității în centru. Cred că trebuia jucat Cg5 urmat de f3, pentru a disloca rapid centru negrului, ceea ce ar fi pus sub semnul întrebării mutarea 6...e5) 9...Ne7 10. c4 00 11. Dc2 c5 ! 12. Cb5 Db6 13. Td1 Ce6 14. Cd2 Ne6 15. Tac1 Tad8 (poziția este în avantajul negrului. Următoarea manevră a albului va duce la pasivizarea totală a pieselor sale) 16. f3 a6 17. Ce3 Cd4 18. Db1 e3 19. Cf1 f4 ! 20. g : f4 Nf5 21. Da1 (Negrul a obținut o poziție zdrobitoare. Dorința de a juca spectaculos mă face să uit spusele lui Tarrasch — „În șah cel mai greu e să câștigi o partidă câștigată”. În locul complicațiilor în care intru de bună voie, o mutare pregătitoare de genul 21...De6, urmat de Nd6, N : f4 termina repede partida) 21...Ch5 ? 22. C : e3 C : f4 23. Ced5 T : d5 24. C : d5 C : d5 25. c : d5 C : e2+ 26. Rh1 Dh6 ? ! (Amenință Cg3+ și De3 mat. Mai bine era însă direct C : c1 27. T : c1 Dh6 cu final

mai bun) 27. Ne5 C : c1 28. D : c1 D : c1 29. T : c1 Td8 30. f4 (Datorită celor două mutări „spectaculoase ale negrului 21...Ch5, respectiv 26...Dh6, partida continuă din poziție egală. Dar, în criză de timp reciprocă e rindul adversarului meu să greșească. Deci câștigă cel care greșește penultimul” cum spunea Tartakower, de la nașterea căruia se împlinesc anul acesta 100 de ani) 30...Rf7 31. Nf3 b5 32. Rg2 Nd3 33. d6 N : d6 34. N : d6 T : d6 35. T : c5 b4 36. Ta5 ? Nb5 37. a3 Td2+ 38. Rg3 Td3 39. a : b4 ? Nc6 și albul cedează 0—1.

MOZEȘ ERVIN — VIDÉKI SÁNDOR

Videoton Kupa, Székesfehérvár, 1986

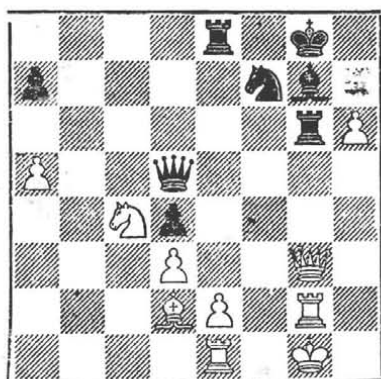
1. g3 g6 2. Ng2 Ng7 3. e4 c5 4. c3 Ce6 5. Ce2 e5 6. d3 Cge7 7. Ne3 b6 8. Da4 00 9. 00 Nb7 10. Td1 ? ! (În poziția de mai sus am jucat 10. d4 e : d4 11. c : d4 d5 12. Cbc3 c : d4 13. C : d4 C : d4 14. N : d4 Nc6 15. Db4 N : d4 16. D : d4 d : e4 17. Df6 ! și am obținut avantaj în partida Mozeș — Forgács, Kecskemét, 1984) 10...d5 11. d4 ? ! c : d4 12. c : d4 d : c4 13. Cc3 ! f5 (Campionul maghiar de juniori se decide să-și apere pionul în centru. Experimentul meu, legat de înaintarea pionului liber „d” își va aduce roadele) 14. d5 ! Ca5 15. Tac1 Ce8 16. Cb5 Na6 17. Cec3 Tf7 18. d6 ! N : b5 19. C : b5 Tb8 20. b4 Cb7 21. d7 ! T : d7 22. C : a7 T : d1+ 23. T : d1 D : d1+ 24. D : d1 C : a7 25. N : b6 Ce8 26. Nc7 și negrul cedează.

MOZEȘ ERVIN — VOGT LOTHAR

Open EVM, Budapesta, 1987

1. g3 g6 2. Ng2 Ng7 3. f4 d5 4. Cf3 Cf6 5. d3 c5 6. 00 Ce6 7. c3 00 8. De1

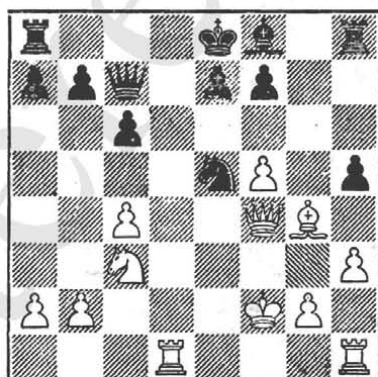

b6 9. h3 Nb7 10. Ca3 ? (Într-o olandeză cu un tempo în plus, derutat de replica adversarului meu, renunţ la planul iniţial cu 10. g4 şi Dh4, care dădea un atac greu de combătut) 10...d4 11. Ce5 Dc8 12. C:c6 N:c6 13. c4 N:g2 14. R:g2 e5 15. f:e5 Cd7 16. Df2 C:e5 17. Nf4 Dc6+ 18. Rg1 Tae8 19. Dg2 Dd7 20. Tf2 f5! 21. Cc2 Cf7 22. a4! Te6 (Mai bine era 22...a5 şi partida se juca la o singură poartă. Acum albul găseşte câteva replici dure, care redeschid lupta) 23. b4 Tfe8 24. a5! b5 25. Dd5! De7 26. c:b5 g5 27. Nd2 Te5 28. Df3 c:b4 29. N:b4 Dc7 30. Ca3?! Te3 31. Dc6! D:g3+ 32. Tg2 Db8 33. Te1 T3e6 34. Dd5 f4 35. Cc4 f3 36. D:f3 D:b5 37. Nd2 Tf6 38. Dg3 Dd5 39. h4 h6 40. h:g5 Tg6 41. g:h6! (Decizia sacrificiului de damă am luat-o după douăzeci de minute de gândire. Albul obţine compensaţie suficientă pentru materialul sacrificat. Vezi diagrama) 41...T:g3 42. T:g3 C:h6 43. N:h6 Te7 44. Tf1 Dh5 45. N:g7 T:g7 46. T:g7+ R:g7 47. Tf3 Rg6 48. Rg2 Dh4 49. Ce5+ Rg7 50. Tf7+ Rg8 51. Tf8+ Rg7 52. Tf7+ şi remiză prin şah etern.

IOVIĆ LJUBOMIR — MOZEŞ ERVIN

Novi-Sad, 1986

1. e4 Cf6 2. e5 Cd5 3. d4 d6 4. Cf3 c6?! 5. c4 Cc7 6. Cc3 Ng4 (În sistemul ales de negru, jucat de excampionul ţării, Sergiu Grünberg, albul trebuie să evite schimbul nebulunului din c8 pentru calul din f3. În acest context, mutarea naturală 6. Cc3 devine greşită. Mai bine ar fi fost 6. Ne2 Ng4 7. Cg5) 7. h3 N:f3 8. D:f3 d:e5 9. d:e5 Cd7

10. Dg3 Ce6 11. f4 Dc7! 12. Ne3 g5! (Această mutare, caracteristică unor variante ale apărării Alehin, duce la avantaj poziţional clar pentru negru. Centrul albului este subminat: la 13. f:g5 Ng7 urmat de N:e5) 13. f5 C:e5! 14. Rf2 (Se ameninţa Cd3+ cu câştigarea damei) 14...Cf4! 15. Td1 h6 16. Ne2 Dc8 17. Ng4 h5! 18. N:f4 g:f4 19. D:f4 Dc7!! (Poanta jocului negru. Se atacă simultan dama şi nebunul. Vezi diagrama) 20. Dg3 h:g4 21. The1 Ng7 22. Ce4 Td8 23. c5 Nf6 24. Rf1 T:d1 25. T:d1 Dc8 26. Df4 g:h3 27. g:h3 T:h3 28. Rg2 Tf3 29. Dh6 D:f5 30. C:f6+ D:f6 şi albul cedează. 0-1.

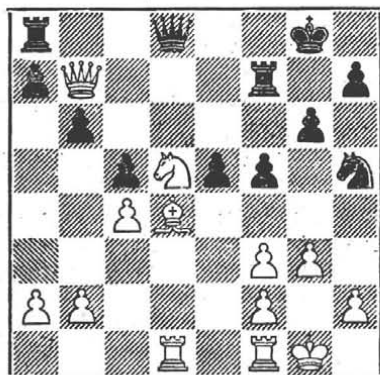
Comentarii E. Mozeş

GRÜNBERG — KOMLJENOVIC

Budapesta, 1986

1. Cf3 Cf6 2. c4 g6 3. d4 Ng7 4. g3 00
5. Ng2 d6 6. 00 c5 7. Cc3 Cc6 8. d:c
d:c 9. Nf4 Ch5 10. Ne3 Cd4 11. Dd2
Ng4 12. Tad1 N:f3 13. N:f3 C:f3 14.
e:f3 b6 15. Dd7 Nd4 16. Db7 (Teoria
recomandă Da4 cu ușor avantaj) 16...
e5 17. Cd5 f5?! 18. Nd4 Tf7 (18...

C:d4 19. Te1±; 18...e:d4 19. Tfe1±;
vezi diagrama) 19. Da8! D:a8 20.
N:e5 De8 21. Tfe1 Da4 22. Nc3 h6 23.
b3 D:a2 24. Ce7+ Rh7 25. Td8 Cf6?
(25...Ce7 26. h4! Db3 27. Cd5±) 26.
Cd5. 1-0.

Comentarii S. Grünberg

CHIRICUȚĂ MARIUS —

MOLDOVAN I.

Finala campionatului republican
pe echipe mixte

Eforie Nord, 1987
Apărarea Siciliană

1. e4 c5 2. Cf3 Cc6 3. d4 C:d 4.
C:d4 Cf6 5. Cc3 e5 6. Cdb5 d6 7. Ng5
a6 8. Ca3 b5 9. N:f6 g:f6 10. Cd5
Ng7 11. c3 00 12. Cc2 f5 13. e:f5 N:f5

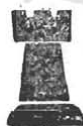
14. Cce3 Ne6 15. Nd3 f5 16. Dh5 e4 17.
Nc2 Ce7 18. 000 (În partida Lupu, — Ne-
gureanu, Finala B, Timișoara, albul a
preferat 18. Nb3 C:d5 19. C:d5 f4
20. g3! Tf5? 21. Ce7 D:e7 22. D:f5,
cu avantaj decisiv. Mutarea din par-
tidă arată intențiile clare de atac ale
albului pe flancul regelui, prin deschi-
derea atit a coloanei „g”, precum și a
diagonalei „b1-h7”, datorate în special
„spargerii g4”) 18... Cg6 19. g4! (dia-
gramă) 19... f:g4 20. C:g4 Ta7 21.
N:e4 Da5 22. f3! (pentru a se evita
T:f2 care avantajează negrul) 22...
D:a2 23. Ch6+ N:h6 24. D:h6 Da1+
25. Rc2 Da4+ 26. Rb1 Tg7 27. Thg1 Nf5
28. Td4 Da5 29. h4! N:e4 30. T:e4
Tf5? 31. Ce7+! și negrul cedează.
1-0.

Comentarii M. Chiricuță

DODU P. — ARDELEANU ALIN

C.R.E.M. B, Băile Herculane, 1987

1. e4 c5 2. c3 b6 3. d4 Nb7 4. Nd3 Cf6 5.
Cd2 g6 6. Cgf3 Ng7 7. e5 Cd5 8. Ne4
De7 9. de5 bc5 10. Cc4? (diagramă) 10...
Cc3! 11. Nb7 Cd1 12. Na8 Cf2 13. Rf2
Cc6 14. Nc6 Dc6 15. h4 00 16. Ne3 f6

17. ef6 Nf6 18. Tac1 d5! 19. Ca5 Db5
20. Tc5 Db2+ 21. Rg3 Ne5+ 22. Rh3
Tf3+! 23. gf3 De2! și albul cedează.
0—1.

MOLDOVAN — BAUMSTARK

Sovata, 1986

1. e4 c5 2. Cc3 Cc6 3. g3 g6 4. Ng2
Ng7 5. f4 d6 6. d3 e6 7. Cf3 Cge7 8. 00
00 9. De2 h6 10. g4 f5 11. gf5 gf5 12.
Ch4 Cd4 13. Df2 Nd7 14. ef5 Cdf5 15.
Cf5 Cf5 16. Ce2 Tb8 17. Rh1 Rh7 18.
Cg3 Nd4 19. De2 Dh4 20. Cf5 ef5 21. c3
Tbe8 22. Dc2 Tel 23. Nd2 Te2 24. Nel
Dg4 25. Nf3 Tc2 26. Ng4 fg4. 0—1.

BAUMSTARK — GROSCH

Balatonföldvár, 1987

1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 cd4 4. Cd4
Cf6 5. Cc3 a6 6. Ne2 e6 7. 00 Ne7 8. f4
00 9. Rh1 Dc7 10. a4 Cc6 11. Ne3 Te8
12. Nf3 Tb8 13. Del Cd4 14. Nd4 e5 15.
Na7 Ta8 16. Ne3 ef4 17. Nf4 Ne6 18.
e5 Cd7 19. Cd5 Nd5 20. Nd5 Ce5 21.
Ne5 Nf6 22. Dc3 1—0.

AHMİLOVSKAJA — JICMAN

Tapolca (Ungaria), 1986

Apărarea slavă.

Partida care urmează a avut loc
la Turneul de la Tapolca (30.06—
11.07.1986). La acest puternic turneu
(media ELO 2125) primele trei locuri
au fost ocupate, la egalitate de Madl
(Ungaria, Ahmîlovskaja (U.R.S.S.) și
Fischdick (R.F.G.), cu 7½ puncte fie-
care. Jucătoarea noastră s-a clasat pe
un onorabil loc 4, cu 6½ puncte, obți-
nînd o frumoasă victorie la marea
maestră sovietică.

1. d4 d5 2. c4 c6. 3. Cf3 Cf6 4. Cc3
dc4 5. a4 Nf5 6. e3 e6 7. Nc4 Nb4 8.
00 00 9. Db3 (Alte continuări în această
poziție: 9. De2, 9. Ch4) 9...De7 10.
Ce5 c5 11. Nd3 (La 11. Ca2 Cc6 12.
Cc6 bc6, urmat de Tb8) 11... cd4 12.
Nf5 dc3! 13. Nc2 (13. bc3? Nd6!) 13...
Nd6 14. Cc4 cb2 15. Nb2 Cbd7 16.
Cd6?! (Mai bine 16. Db7; albul sacri-
fică un pion pentru perechea de nebuni,
ceea ce va fi insuficient pentru sacri-
ficiu) 16... Dd6 17. Tad1 Dc6 18. Td4
Tac8 19. Nb1 Cc5 20. Dc4 Db6 21. De2
e5 22. Th4 e4 23. a5?! De6 24. f4 Ca4 25.
f5 De7 26. Nd4 Cc3 27. Db2 Cb1 28. Tb1
Tc6 29. Db7 Tc1 30. Rf2 Tc2 31. Rg3 (Mai
bine 31. Rf1 Tc1 32. Rf2 Tc2 cu șah
etern) 31...Dd6 32. Rh3 g5 33. fg6
(Mare criză de timp de ambele părți)
33...De6 34. g4 fg6? (Mai bine 34...
hg6 cu joc complicat) 35. Db3? (mai
bine 35... Nf6!) 35... Db3 36. Tb3
Cd5?! 37. g5? (Trebuie 37. Ne5 Tf3+
38. Ng3 Cf4+ 39. ef4 Tb3 și negrul ar
fi cîștigat doar o calitate, insuficient
însă pentru cîștig; dacă însă negrul
ar fi jucat la mutarea 36... Cd7 ar fi
urmat mat imparabil ca și în partidă)
37...Tf3+ 38. Rg4 Tg2 mat. 0—1.

PETEK (Iug.) — JICMAN

Tapolca, 1986

1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cf3 c5 4. Cc3 cd4
5. Cd4 Nb4 6. Cdb5 d5 7. Nf4 00 8. Db3
(la Cc7 Ch5 şi se câştigă două figuri
pentru turn) 8...Cc6 9. e3 Ce4 10. Td1
a6 11. Cd4 Da5 (se măreşte presiune
pe Cc3) 12. Tc1 Nd7 (cu ameninţarea
Cd4, Na4 şi prinderea damei) 13. a3 Nc3
14. bc3 e5 15. Cc6 bc6 16. Ne5 dc4 17.
Db7 De5 18. Dd7 Tfd8 19. Dc6 Tac8 20.
Da4 (20. Da6 ? Dd5 !) 20... Df6 ! şi al-
bul a cedat (se ameninţa : Df2 ; dacă
21. f3 Dh4+ ! 22. g3 Cg3+ 23. hg3 Dh1
cu avantaj ; sau 21. Dc2 Td2 ! 22. Dd2
Cd2 23. Rd2 Df2+ cu avantaj) 0—1.

BOICU — JICMAN

Turneul internaţional Băile Herculane
august 1986

Apărarea siciliană

1. e4 c5 2. Cf3 Cc6 3. d4 cd4 4. Cd4
Cf6 5. Cc3 g6 6. Cc6 bc6 7. e5 Ch5 !? (o
mutare nouă jucată în partida Petru-
şin—Vişek, U.R.S.S., 1985) 8. Ne2 Da5
9. Nh5 gh5 10. Dh5 Ng7 11. f4 00 12. 00
f6 13. Tf3 d6 (interesant era şi 13... d5
14. ef6 Tf6) 14. Ne3 fe5 15. Taf1 Nf5 16.
Dg5 ef4 17. Tf4 e6 18. g4 h6 19. Dh5 De5
20. Nd4 Dd4 ! 21. Td4 Nd4 22. Rg2 Nc2
23. Dh6 Tf1 24. Rf1 Tf8+ 25. Rg2 Tf2+
26. Rg3 Rf7 27. Dh5+ Ng6 28. Da5 Tb2
29. Dc7+ Rf6 30. Dd8 Rf7 31. Dd7+ Rf6
32. g5+ (albul trebuia să se mulţu-
mească doar cu remiza prin şah etern)
32... Rf5 33. Ce4 ? Re4 34. De6+ Ne5+
35. Rg4 Tg2+ 36. Rh3 Th2+ 37. Rg4
Nh5 mat 0—1.

ERENSKA (R.P. Polonă) — JICMAN

Turneul zonal Balatonföldvár (Ungaria)
februarie 1987

Apărarea franceză

1. e4 c5 2. c3 e6 3. Cf3 d5 4. ed5 ed5
(deşi s-au jucat primele mutări din
apărarea siciliană, poziţia după muta-
rea a 4-a rezultă din apărarea franceză)
5. d4 Cc6 6. Nb5 Nd6 7. Ne3 c4 8. b3
cb3 9. ab3 Cge7 10. 00 00 11. Te1 Ng4
12. Cbd2 h6 13. Cf1 Cf5 14. Nd3 Df6 15.
h3 Ce3 16. Ce3 Ne6 17. Nc2 g6 18. Ch2
h5 19. Df3 Nh2 20. Rh2 Df3 21. gf3 a6
22. f4 Ce7 23. f5 gf5 24. Tg1 Rh7 25. Tg5
f6 26. Th5 Rg6 27. Th4 Th8 28. Th8 Th8
29. Ta5 Rf7 30. f4 Re8 31. c4 Cc6 (mai
bine : 31... dc4 32. Bc4 Cc6 33. Tc5
Cd4 34. Cf5, cu egalitate) 32. cd5 ! Ca5
33. de6 Re7 34. d5 ! Rd6 35. b4 Cc4 36.
Cc4 Rd5 37. Nb3 ! Re6 ? 38. Ce5+ Rd6
(38... Re7 39. Cg6+, cu câştig) 39. Cf7+
şi negrul cedează 1—0.

Comentarii Ligia Jicman

GANTŢ OTILIA — BODOR E.

Finala R.S.R. de junioare I,
Sovata, 1987

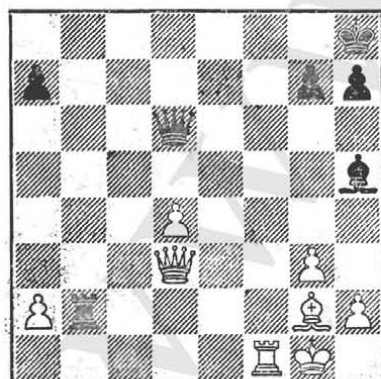

1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cf3 b6 4. Cc3 Nb4
5. Ng5 00 6. e3 Nb7 7. Nd3 c5 8. a3
N:c3+ 9. b:c3 h6 10. Nh4 d5 11. c:d5
e:d5 12. Ce5 Df1 6 13. 00 Cbd 7 14.
C:d7 C:d7 15. Df3! Tac8 16. Df5 g6
17. Dh3 Rg7 18. f4 c:d4 19. f5! d:~e3
20. f6+ Rg8 (vezi diagrama) 21. Nf5!
T:c3 22. Ne1 e2 23. N:c3 e:f1+ 24.
T:f1 C:f6 25. Nb4 Dc6 26. N:f8 R:f8
27. D:h6+ Rg8 28. N:g6 d4 29. Dg5
f:g6 30. D:g6+ Rh8 31. D:f6+ D:f6
32. T:f6 Na6 33. Td6 d3 34. Rf2 1-0.

GANT OTILIA — NICOLIN ZORICA

Zaječar (Iugoslavia) 1986

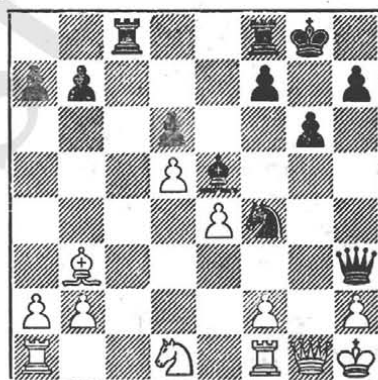

1. d4 e6 2. Cf3 d5 3. Ng5 f6?! 4. Nf4
f5 5. g3 Cf6 6. Ng2 Ne7 7. 00 00 8. c4
e6 9. Cbd2 Ce4 10. C:e4 f:e4 11. Ce5
Cbd7 12. f3 e:f3 13. N:f3 C:e5 14.
N:e5 Nd6 15. N:d6 D:d6 16. Dd3 Rh8
17. Tad1 Nd7 18. e4 Ne8 19. c:d5 c:d5
20. e:d5 e:d5 21. N:d5! (vezi dia-
gramă) Nh5 22. N:b7 Tb8 23. T:f8+
D:f8 24. Tf1 Dd6 25. Ng2 T:b2 (vezi
diagramă) 26. Df5! g6 27. Dc8+ Rg7
28. Nd5! Tb8 29. Tf7+ Rh6 30. Dc1+
g5 31. Tf5 De7 32. Nb3 Ng6 33. Te5 Dd8
34. De3 Tb4 35. Td5 T:b3 36. D:b3
1-0.

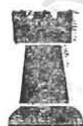
BOICU S. — BĂDULESCU Cr.

Campionatul R.S.R. echipe mixte,

Eforie Nord, 1987

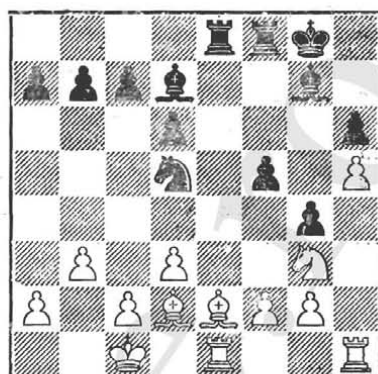
1. e4 c5 2. c3 g6 3. d4 cd 4. cd Ng7
5. Cf3 Cc6 6. Cc3 d6 7. Nc4 Cf6 8. Nb3
Ng4 9. Ne3 00 10. 00 e5 11. d5 Cd4 12.
Nd4 ed 13. Dd4 Nf3 14. gf Ch5 15. De3
Dh4 16. f4 Cf4 17. Dg3 Dh6 18. Rh1 Ne5
19. Dg1 Tc8 20. Cd1 Dh3 (vezi diagramă.
Albul cedează. Ar urma 21. f3 Ce2 22.
Dg2 Cg3+) 0-1.

COULL — BĂDULESCU

Campionatul european de junioare
Herculane, 1986

1. e4 e5 2. Cf3 Cf6 3. Ce5 d6 4. Cf3
Ce4 5. De2 De7 6. d3 Cf6 7. Ng5 Cbd7
8. Cc3 De2 9. Ne2 h6 10. Nh4 g5 11. Ng3
Ng7 12. 000 00 13. h4 g4 14. Cd2 Cc5
15. h5 Nd7 16. Cde4 Cfe4 17. Ce4 Ca4
18. b3 Cb6 19. Nf4 f5 20. Cg3 Cd5 21.
Nd2 Tae8 22. Tde1 Cc3! (vezi dia-
gramă) 23. Nc3 Nc3 24. Teg1 Nd4 25.
Tf1 f4 26. Ce4 d5 27. c3 Nb6 0—1.

Combinatii, finaluri de partidă.

HELMER — ARDELEANU ALIN

Saturn 1986

Această combinație a fost realizată
în criză de timp, când învingătorul nu
mai avea decât un minut și jumătate

față de douăzeci și cinci ale adversa-
rului.

1. ... Cf2! 2. Tf2 Nh3! 3. Rh3 (3. Rg1
Nd2) 3... Df2 4. b5 (4. Dd1 Ce6!) 4...

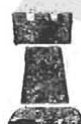
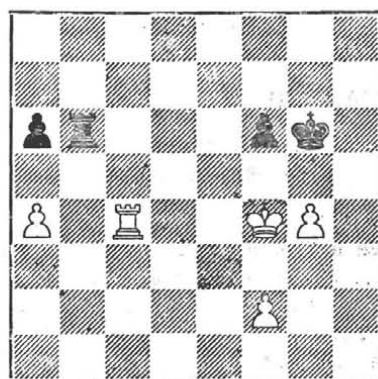
Tf3 5. Cf3 Df3 6. bc6 Ce6 7. Nc1 Nc1
8. Df1 Cf4+ 9. Df4 ef4 10. cb7 Df1+ 11.
Rg4 Db5 și albul cedează 0—1.

A.A.

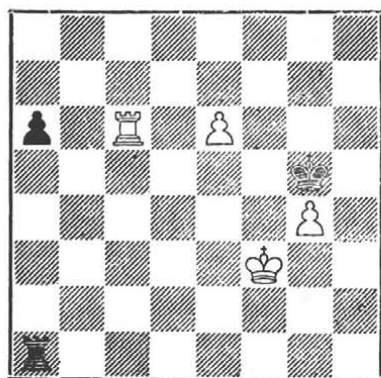
GRÜNBERG — PESSI

Campionatul republican
echipe mixte 1987

Poziția din acest final a rezultat după
mutarea 44-a a negrului. Aici, nefiind

sigur că s-au efectuat 40 de mutări am jucat automat 45. Tc5??, în loc, de exemplu, 45. f3 urmat de Rg3 și Tc5, cu poziție elementară câștigată de alb. A urmat 45...Tb4+ 46. Rg3 Ta4, dar după încă două inexactități ale negrului s-a ajuns la poziția din diagrama următoare în care albul mai are încă șanse de câștig. Negrul face remiză în

variantea forțată 1. Re4 Rf6 2. g5+ Rg5 3. Re5 Te1+ 4. Rd6 Rf6 5. Rd7 a5 6. Td6 Te3!! 7. Td1 a4 8. Tf1+ Rg7 9. e7 Td3+ 10. Re8 a3!

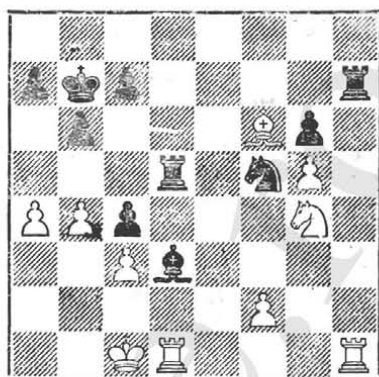
Din păcate nu l-am verificat pe Pessi dînd prematur remiza sub imperiul nervilor pricinuiți de ratarea inițială.

Comentarii S. Grünberg

TOCAN CRISTIAN — COSMA IOAN

Campionatul republican
pe echipe mixte, 1987

În poziția care a rezultat după mutarea a 31-a a albului, negrul a jucat 31... Ne2 și albul pierde cel puțin o calitate (32. Th7 Td1, urmat de Ng4; 32. Td5 Th1 — Ng4; 32. Tdg1 Th1 — Ng4). În partidă a urmat 32. Ce5 Td1

33. Td1 Nd1 și negrul a rămas cu mare avantaj.

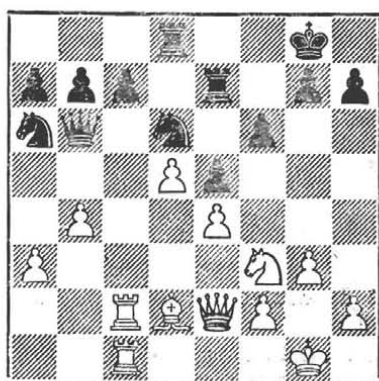
C.I.

NEAMȚU — ARMAȘ

Campionatul republican
pe echipe mixte, 1987

În poziția redată în diagramă albul a jucat 1. Tc5?? C:c5 2. b:c5 Db5!, cu poziție câștigată de negru. În loc de greșeala făcută, albul câștigă simplu: 1. Ne3 Db5 2. Db5 Cb5 3. a4 Cd4 (3. Cd6 4. b5 Cb4 5. Tc7 6. Tc7 6. Tc7 Ce4 7. Tb7 Na7±) 4. Nd4 ed4 5. b5 Cb4 6. Tc7 Te4 7. Tb7 Cd5 Ta7±).

Ș.N.

IONESCU VIORICA —
LIGIA JICMAN

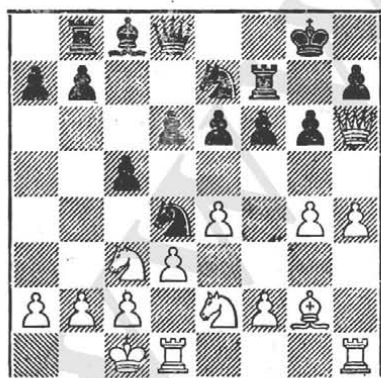
Campionatul republican
pe echipe mixte, 1987

În poziția de pe diagramă, albul la mutare a jucat 1. Dd7 ? Nd ? (trebuia 1... Df3 ! 2. R : f3 Ce5+ 3. Re2 C : d7 cu avantaj) 2. b3 ? Dg6 ? (din nou era posibilă mutarea 1... Df3 !) 3. b : c4 Dc2 4. Nd2 N : a3 5. De8+ Nf8 6. De5 g6 7. De4 și după încă câteva mutări negrul a cedat 1—0.

SAJTAR C. — JICMAN L.

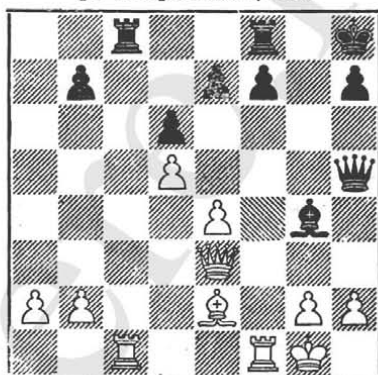
Campionatul pe echipe mixte, 1987

Albul fiind la mutare a jucat 1. g5 ? ? (gafă) Cdf5 ! 2. ef5 Cf5 3. h5 Ch6 4. hg6 hg6 5. Th6 f5 6. Tdh1 Dg5+ și albul cedează 0—1.

CHIRICUȚA IUDITHA — CABARIU

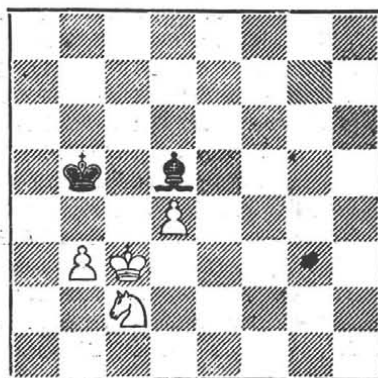
Campionatul republican
pe echipe mixte, 1987

În poziția care figurează pe diagramă s-a jucat 1. Tf5 ! Dh4 2. g3 Dh3 3. Nf1 și negrul cedează (1... Dg6 2. Tg5 Dh6 3. Tg8+) 1—0

CHIRICUȚA I. — BAUMSTARK G.

Campionatul republican pe echipe
mixte

Această partidă nu este așa de ușor de câștigat cum pare la prima vedere. Baumstark considerînd poziția fără speranță nu a opus nici o rezistență după întrerupere, dar la jocul cel mai corect al negrului albul câștigă cu o manieră de studiu.

ULTIMA ORĂ

Cele două partide care urmează au fost jucate la Turneul internațional de la Tbilisi. U.R.S.S., 13—31 mai 1987. La turneu au participat 12 jucătoare, dintre care 8 sovietice (maestre, maestre internaționale și 3 mari maestre internaționale). Dintre jucătoarele străine Ligia Jicman a obținut cel mai bun rezultat, 6,5 puncte, ocupînd locul patru. Față de jucătoarele sovietice rezultatul a fost de +4, —2, =2 (cinci puncte din 8 posibile). Este un rezultat mai mult decît onorabil.

LAGVILAVA (U.R.S.S.) — JICMAN

1. e4 c5 2. Cf3 Cc6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Ce3 g6 6. g3 Ng7 7. Cde2 b5 8. Ng2 Tb8 9. 00 00 10. h3 d6 11. Cd5 b4 12. Ng5 Cd5 13. e:d5 Ca5 14. Tb1 Ce4 15. Cd4 Nb7 16. Dd3 Dc7 17. Te1 Ce5 18. Dd2 a5 19. Rh2 Tfe8 20. b3 Dc5 21. Ne3 N:d5 22. Cf3 Db5 23. Ce5 N:g2 24. C:f7 R:f7 25. R:g2 Nc3 26. De2 Ne1 27. De1 Tbc8 28. Tc1 Tc6 29. Dd2 Tec8 30. g4 e6 31. Rg1 Dd5 32. De2 De4 33. Db5 T6 c7 34. Da5 e5 35. Db6 Re6 36. Td1 Td7 37. Db5 h5 38. g5 Ta8 39. Rh2 Tb7 40. De2 Ta2 41. Td2 Tf7 42. Db5 Td7 43. Td6 Rd6 44. Db8 Tc7 45. Df8 Te7 46. Dd8 Re6 47. Db6 Rd7 și albul cedează, 0—1.

1. Ce3 Ng8 2. Cg4 Ne6 3. Cf6 Nh3 4. b4 Nf5 5. d5 Nh3 6. Ce4 (după d6 urmează 6...Rc6=) 6...Ng2 7. Cd6 Ra4 (7...Rb6 8. Rd4±) 8. Cc4! Rb5 9. Ca3+ Rb6 (9...Ra4 10. d6±) 10. Rd4±.

Comentarii Iuditha Chiricuță

JICMAN — KONOPLEVA

1. e4 g6 2. d4 Ng7 3. Cf3 d6 4. Ce3 c6 5. a4 a5 6. h3 Cf6 7. Nc4 00 8. 00 d5 9. Nd3 de4 10. Ce4 Cbd7 11. c3 Db6 12. Ced2 Cd5 13. Cc4 Dc7 14. Te1 b6 15. Cce5 Ce5 16. Ce5 Nb7 17. Ne4 Tad8 18. Df3 f5 19. Nd5 Td5 20. Nf4 Dd8 21. De3 c5 22. Cf3 cd4 23. cd4 Td7 24. De6 Rh8 25. Ce5 Td4 26. Cf7 Tf7 27. Df7 Nd5 28. De7 De9 29. Te7 Tf4 30. Te8 Ng8 31. Te1 Nd4 32. Tcc8 Rg7 33. Tg8 Rh6 34. Tc2 Nc5 35. b3 Tb4 36. Tc3 Nd4 37. Td3 Nc5 38. Rf1 Te4 39. Td7 Nb4 40. g3 Te1 41. Rg2 Nc3 42. Tc8 Nb2 43. T8c7 Rg5 44. h4... și negrul cedează 1—0.

Din creația lui Leopold Mozeș

Leopold Mozeș (născut în 1910), unul din veteranii șahului arădean, a învățat jocul de șah la vârsta de 18 ani, devenind în scurt timp un jucător redutabil. În 1931 a făcut parte din selecționata Lugoșului care a învins cu 3—2 echipa Timișoarei.

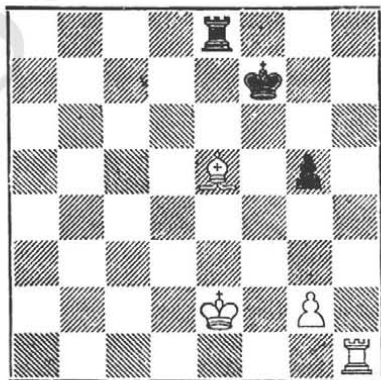
Stabilit la Arad, participă la campionatul municipal în 1938 și 1939 clasându-se de fiecare dată pe locul al treilea în urma reputaților Halic Ioan și Deneș Ștefan. Nevoit să abandoneze activitatea competițională se dedică muncii de antrenor, domeniu în care a avut o serie de satisfacții, printre elevii săi numărându-se Ervin Mozeș, Demian Valer, Gh. Telbis și alții.

O pasiune constantă a lui L. Mozeș a fost compoziția șahistă. A compus nu-

meroase studii și probleme, multe dintre ele obținând premii și mențiuni la diferitele competiții la care au participat, atât în țară cât și peste hotare. În continuare prezentăm o scurtă selecție din bogata sa creație.

REVISTA ROMÂNĂ de ȘAH

Mențiune de onoare I

Alb câștigă

POZIȚIA DE CONTROL

ALB : Re2, Th1, Ne5, p. g2 (4 fig.)

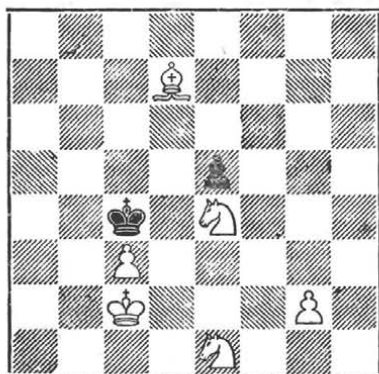
NEGRU : Rf7, Te8, p. g5 (3 fig.)

SOLUȚIA : Tf1+ Rg6 2. Tf6+ Rh5 3. Rf3! T : e5 4. g4+ ! Rh4 5. Th6+ X

ŞAHMAT, ISRAEL 1975

Mat în trei mutări

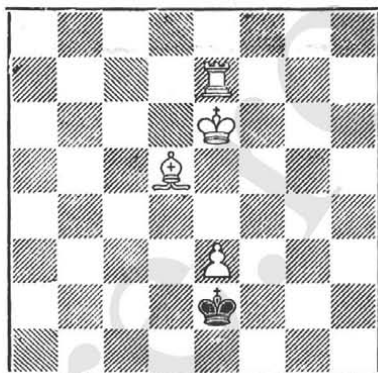
POZIȚIE DE CONTROL

ALB : Rc2, Ce1, Ce4, Nd7, pp. c3, g2
(6 fig.)

NEGRU : Rc4, p. e5 (2 fig.)

SOLUȚIA : 1. g4! Rd5 2. Cg2 R:e4 3.
Nc6 X
2... Rc4 3. Ce3 X

REVISTA ROMÂNĂ DE ŞAH 1985

Ajutor 3x

POZIȚIE DE CONTROL

ALB : Re6, Te7, Nd5, p. e3 (4 fig.)
NEGRU : Rc2 (1 fig.)

A. Diagrama

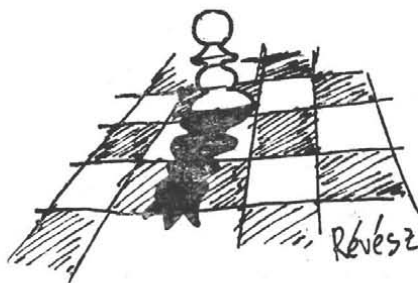
B. Re6 la c3

SOLUȚIILE :

A. 1. Rd2 Na8 2. Rd3 Tb7 3. Re4
Tb3x

A. 1. Rf2 Ne6 2. Rf3 Rc4 3. Re4
Ng4x

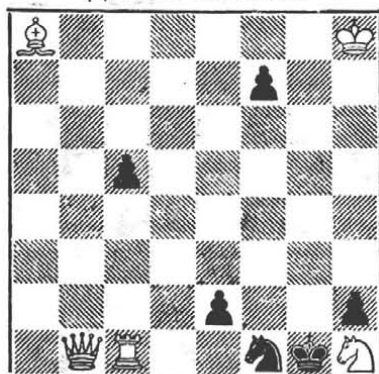
Gh. Telbisz

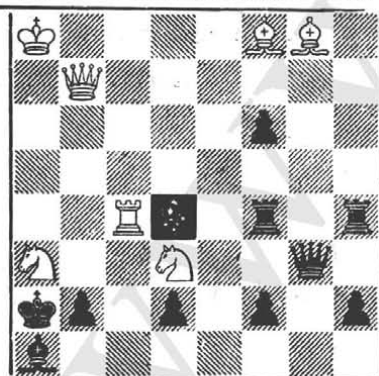
PROBLEME

(1). IMAUTS KISIS

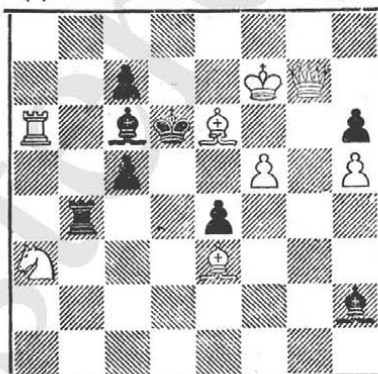
Mat în două mutări

(3). I. A. SCHIFFMANN — 1927

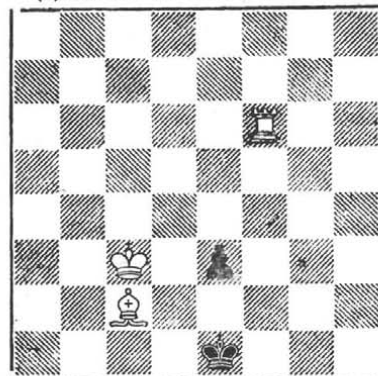
Mat în două mutări

(2). W. A. SHINKMAN — 1885

Mat în două mutări

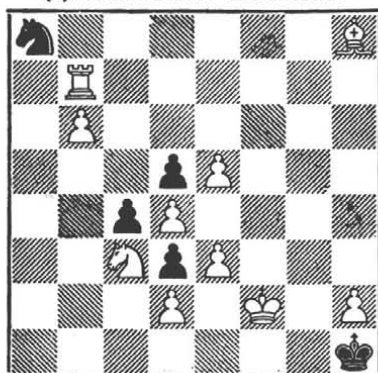
(4). A. BURMEISTER — 1891

Mat în trei mutări

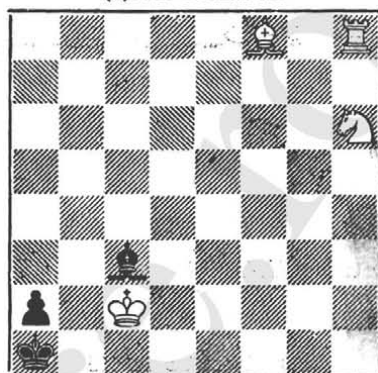

(5). SATURNIN LIMBACH

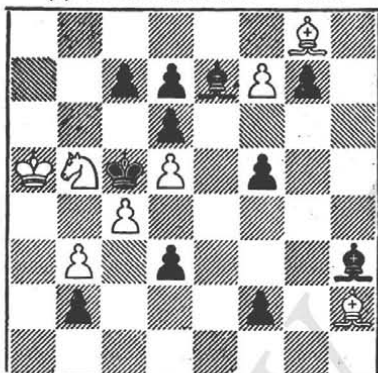
Mat în trei mutări

(6). A. CHERON

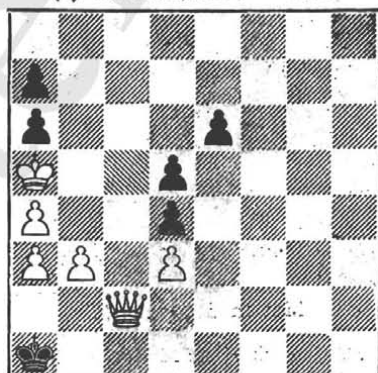
Mat în trei mutări

(7). P. SICKINGER — 1975

Mat în cinci mutări

(8). G. FRANTOV — 1979

Mat în şapte mutări

Dezlegări la pagina 118.

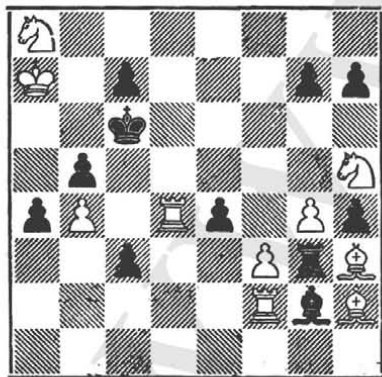

FILE DE ISTORIE

O problemă de șah mai puțin cunoscută

După cum se știe, șahul artistic a avut în trecut o mai mare pondere datorită condițiilor specifice existente. În acest material am dori să accentuăm încă o dată tradiția problemisticii existente la Timișoara, mai ales prin prezentarea unor aspecte noi din activitatea compozitorului Iosif Schlarko. Reamintim că acesta s-a născut la Timișoara și a fost atras de tinăr în problemistică conducând rubrica de șah din ziarul local. Activitatea lui a depășit însă cadrul strict local, el compunând câteva probleme cu o largă circulație internațională.

Mai jos redăm o problemă regulată de mat în trei mutări, care a apărut sub semnătura lui I. Schlarko, Timișoara, în publicația „Deutsche Schachblätter“, numărul 17 din 1 septembrie 1938, p. 272, la rubrica dedicată problemelor de șah și intitulată „Wer lost mit“? (Care este soluția?)

ALB : Ra7, Td4, Tf2, Nh2, Nh3, Ca8, Ch5 p. b4, f3, g4 (10 piese)

NEGRU : Rc6, Tg3, Ng2 p. a4, b5, c3, c7, e4, g2, g7, h4, h7 (11 piese)

Soluția a fost publicată în numărul 22 al revistei (15 noiembrie 1938) precizându-se că problema a fost construită pe baza temei Sola-Schiffmann.

Însăși apariția problemei în paginile prestigioasei publicații germane, editată la Leipzig, credem că este concludentă pentru demonstrarea nivelului înalt al problemei. În anul respectiv nu am mai găsit în numerele revistei nici un alt

compozitor din România şi, din păcate, nici o referire la activitatea şahistă românească. Fără să fim în măsură a face o analiză aprofundată, considerăm că problema reprezintă cu adevărat o realizare deosebit de valoroasă, atât ca logică, cât şi ca rezolvare tehnică.

Apariţia lui Iosif Schlarko, cu circa 50 de ani înainte, într-o revistă străină şi în companie selectă (M. Melloni-Bologna, J. Brener-Köln, D. Grossi-Paris, F. v. Wardener-Hratz, H. Albrecht-Leipzig etc.) dovedeşte încă o dată existenţa unor adinci tradiţii problemistice la Timişoara.

Ioan Fleisz

SOLUȚIE:

1. C : g7 !! T : g4 2. N : c7 (Ce6 ? Tg8 !) Tg6 3. Nd7
1. ... T : f3 2. N : c7 (Ce6 ? Tf8 !) Td3 3. Tf6

DEZLEGĂRI

- (1). 1. **Da2 !!** şi matul la mutarea următoare este inevitabil
1... c4 2. Da7 1... f5 2. Dg8
1... e1-D 2. Dg2 1... e1-C 2. Df2
- (2). 1. **Dg1 !!** cu ideea Dh2 mat. Negrul nu mai are de ales decât piesa cu care va primi mat
1... Tb2 2. Cc4 1... Ng1 2. Nf4
1... Ne5 2. Df8
- (3). 1. **Df3 !!** şi la orice răspuns al negrului urmează matul
1... Df3+ 2. Te4 1... Rb3 2. Cc1
1... Tf3 2. Tg4 1... b1-D 2. Tc2
1... Tc4 2. Cb4
- (4). 1. **Ng6 !! e2** (1... Rd1 2. Tf1 Re2 3. Nd3
1... Re2 2. Nd3+ Re1 3. Tf1)
2. Nh5 ! Rd1 3. Tf1
- (5). 1. **e6 !! Cb6** (1... Cc7 2. Tc7 Rh2 3. Th7
1... Rh2 2. Th7)
2. Ne5 ! C oriunde 3. Th1
- (6). 1. **Cf5 !! Nh8 2. Cg7 ! Ng7 3. Ng7**
- (7). 1. **Nf4 !! f1-C 2. f8-C Nf8 3. Ne5 de5 4. b4+ Rc4 5. d6** (1... Ng5 2. f8-C urma
de Cd7).
- (8). 1. **Rb4 !! a5+ 2. Ra5 a6 3. Rb6 a5 4. b4 ab4 5. Db3 ! ba3 6. Dc2 a2 7. Dc1.**

PIUS BRÎNZEU

un mare intelectual și o pasiune
de o viață

Neobositul președinte al Comisiei județene de șah Timiș a văzut lumina zilei la 25 ianuarie 1911 în comuna Vulcan, în Ardealul ce cunoștea în acea perioadă o puternică efervescență națională a Românilor din fostul imperiu „bicefal”.

După realizarea mărețului vis al „Unirii”, familia Brînzeu se mută la Lugoj, unde tânărul școlar absolvă ca „elev de excepție” liceul Coriolan Brediceanu, din frumosul „oraș al cîntecului” de pe malurile Timișului. Pleacă apoi la studii în Franța, unde devine, după studii strălucite „Laureat al Facultății de medicină din Strasbourg”.

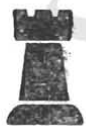
Parcurge rapid etapele de medic secundar, medic specialist chirurg și medic primar chirurg, pentru ca în 1945 să devină conferențiar la Institutul de medicină din Timișoara, unde deține timp de 12 ani și funcția supremă de rector.

Profesor de mare cultură, chirurg bine cunoscut și foarte laborios cercetător științific, el este autor a peste 300 de lucrări științifice, publicate în țară și străinătate, printre care numeroase cursuri și monografii de specialitate, publicate în limba română și franceză.

Bogata sa activitate didactică și științifică îi aduce o serie întreagă de titluri, ca acela de „profesor doctor docent”, în anul 1966, de „profesor universitar emerit”, în anul 1969, de „medic emerit”, în anul 1973, de „membru emerit al Uniunii Medicale Balcanice”, în anul 1976.

După ce devine „Membru titular al Academiei de Științe Medicale”, datorită activității sale multilaterale și de mare prestigiu, în anul 1976 este aureolat și cu prestigiosul titlu de „Membru corespondent al Academiei R.S.R.”.

Autoritatea sa profesională și științifică se validează și pe plan internațional,

Pius Brinzeu devenind membru a şase societăţi ştiinţifice din străinătate, iar în 1980 devine şi delegat al ţării noastre în „Uniunea internaţională de flebologie”.

Deosebita sa valoare face ca în anii puterii populare să primească numeroase distincţii, ca Ordinul muncii, Ordinul Meritul Sanitar, Ordinul Meritul Ştiinţific şi numeroase medalii.

Dar noi, cei din jurul său, cunoaştem şi faptul că pe lângă pasiunea „profesorului” pentru ştiinţă şi literatură el a iubit întotdeauna cu pasiune şi sportul. Elev fiind, a jucat în echipa de fotbal „Vulturii” din Lugoj, iar mai târziu a fost preşedintele clubului „Ştiinţa Timişoara”.

Adevărata, permanentă şi marea lui pasiune, a constituit-o însă „sportul minţii”, pe care l-a deprins de la profesorul său de gimnastică, Ion Drinca, din Lugoj. În anii tinereţii sale s-a perfecţionat în tainele şahului cu bătrînul jurist Dr. Karthordo şi medicul Ion Lintia, dar în mod special cu Adolf Pichler şi Constantin Raina, amîndoi componenţi ai echipei de şah a României, la Olimpiada din 1936. Dar în timp ce aceştia din urmă continuau să se pregătescă cu asiduitate, fostul lor coleg de liceu, angajat din plin în pregătirea de specialitate, s-a văzut constrîns să abandoneze şahul de performanţă.

Astăzi, în vîltoarea multiplelor sale preocupări, „profesorul” găseşte totuşi răgazul necesar ca în calitate de preşedinte al Comisiei judeţene de şah Timiş să conducă cu competenţă şi tact şahul din judeţul Timiş, în general, şi pe cel din „Oraşul Florilor”, în special. Sub „bagheta” sa echipa de şah Medicina Timişoara a devenit campioană naţională, iar astăzi Timişoara se mîndreşte cu două echipe de Divizie „A” (A.E.M. şi Electromotor) şi două de Divizie „B” (Autoturisme şi Voinţa). Numeroase titluri de campioane şi campioni de şah poposesc anual pe malurile Begheului şi Timişoara organizează numeroase turnee şi festivaluri naţionale şi internaţionale de şah.

Datorită reputaţiei continentale de care se bucură şahul din Timişoara, răspund invitaţiei organelor locale de conducere a sportului celebrătăţii ca Anatoli Karpov şi Nona Gaprindaşvili — ambii pe atunci campioni mondiali —, Florencio Campomanes, preşedintele Federaţiei internaţionale de şah, şi alte personalităţi din lumea şahului. Tot Pius Brinzeu este principalul artizan al apariţiei, cu sprijinul generos al organelor centrale şi locale de partid şi de stat, a publicaţiei „Şah Timişoara”, remarcabilă prin conţinut şi ţinută, toate materialele incluse în numerele apărute trecînd prin filtrul redacţional şi migala „profesorului”.

Tot datorită iniţiativei sale şi a unui larg cerc de colaboratori există astăzi tradiţionale legături şahiste ale Timişorii cu puternice centre şahiste din Iugoslavia, Ungaria, Polonia, R. D. Germană, R.F.G. şi Cehoslovacia.

Convins fiind că tineretul este speranţa pentru viitor, „profesorul” şi „Comisia pentru tineret şi copii”, din cadrul Comisiei judeţene de şah, acordă un larg sprijin Clubului sportiv Şcolar nr. 1 din Timişoara şi tuturor manifestărilor şahiste de copii, elevi şi studenţi, organizate în Timişoara şi la Buziaş.

Medicul, profesorul, omul de ştiinţă, literatul, activistul şi „marele iubitor al şahului”, a avut şi are, şi la 76 de ani, pe multiple planuri, rezultate remarcabile, rod atît al dotărilor sale intelectuale, cît şi, în special, muncii sale neobosite, pe care a înţeles să o depună pe parcursul întregii şi prestigioasei sale vieţi, viaţă dăruită cu patriotism ţării şi poporului care l-a zămislit.

Virgiliu Şchiopescu

*O pionieră
a șahului feminin
timişorean*

Mișcarea șahistă feminină, care dă atîta strălucire acestui sport la Timișoara, a prins viață abia în anii care au urmat celui de al doilea război mondial. Șahul masculin, în schimb, poate fi urmărit mult mai departe în timp, pînă în secolul trecut chiar. Dar șahul feminin a luat de la început un impresionant avînt și, nu numai că a egalat, ci a ajuns să depășească în momentul de față pe cel masculin.

În galeria jucătoarelor fruntașe, prima care își înscrie numele este Elena Răducanu. În 1950, în micul orașel Deta, unde există un cerc de șahiști amatori, maestrul Romulus Alexandrescu a dat un simultan la 15 mese, la care a pierdut o singură partidă, în fața unei tinere jucătoare, Elena Grabovietchi — astăzi Elena Răducanu. Evenimentul a fost menționat cu litere mari în presa din localitate, iar tînăra sportivă a fost îndrumată imediat spre Timișoara, pentru a se putea

pregăti mai bine. A fost legitimată la Asociația sportivă Spartac, iar de pregătirea ei, între alții, s-au ocupat și foștii campioni naționali Tyroler și Erdely. Iar succesele nu au întârziat. În 1951 devine campioană pe țară a asociațiilor Spartac, iar la Campionatul național al Sindicatelor devine campioana U.G.S.R. pe țară (11,5 puncte din 12), printre învinsele sale figurând Szatmary Yolanda, campioana națională, en titre, fosta campioană Lidia Giuroiu, Maria Albuleț și alte jucătoare fruntașe pe plan național. În 1952 se clasează pe locul I la Campionatul național individual feminin, desfășurat la Sibiu (20 de participante) și este prima jucătoare care aduce acest titlu la Timișoara.

În anii care au urmat a făcut parte din lotul național, a ocupat locuri fruntașe la campionatele naționale și a desfășurat o activitate prodigioasă la Timișoara, antrenând numeroase jucătoare spre acest sport. În 1956 face parte din echipa Știința Timișoara care a obținut în acel an titlul de campioană la echipe mixte. În 1957 părăsește Timișoara, stabilindu-se la București, unde a continuat să activeze cu aceeași rivă, obținând în 1961 titlul de maestră a sportului.

În prezent, Elena Răducanu continuă să activeze ca jucătoare (Echipa Locomotiva, masa I la senioare), ca arbitru, antrenoare amatoare și activistă voluntară în cadrul federației. Anii au trecut, pasiunea pentru sportul îndrăgit a rămas însă tot atât de vie.

Pentru meritele cîștigate la Timișoara și pentru dragostea pe care continuă să o manifeste pentru șah, am găsit de bine să îi adresăm aceste câteva cuvinte în chip de grațitudine și de prețuire.

P. B.

Poetul iugoslav Adam Puslojic, un mare prieten al Timișorlii și un iubitor al șahului, ne adresează următoarele rînduri:

Șahul este probabil prima și ultima mare invenție a omenirii care nu aparține unei gândiri individuale ci unei civilizații umane. Cel care a inventat roata aparține aceluiasi tip de civilizație. Oricine care știe mutările șahului îmbogățește o structură dumnezeiască: să știe el bine că în fiecare dintre mutrile pe care le folosește folosește toate mutările gîndite de om de-a lungul timpului. Jocul șahului este o fugă de moarte.

Adam Puslojic

MAGAZIN ȘAHIST

Marii campioni despre șah și șahiști

Marii campioni de șah, în afara partidelor în care își demonstrează înalta lor măiestrie, obișnuiesc, din când în când, să facă aprecieri privind jocul în sine și omul care joacă, dincolo de erudiția și de tehnica legate de activitatea pur sportivă. Observațiile lor sînt pline de înțelepciune și incită la meditație. De aceea am găsit de bine să redăm în cele ce urmează cîteva din ideile unor foști campioni mondiali, care ni s-au părut deosebit de instructive.

Emanuel Lasker, fost campion mondial timp de 27 de ani (1896—1921), privea înfrîngerea într-o partidă de șah cu multă luciditate. El a fost primul șahist care a înțeles că jocul de șah este un model specific și original al vieții omului, un domeniu al permanentelor conflicte în care victoriile și înfrîngerile se succed și a sesizat că înfrîngerile dau omului mai multă forță vitală.

În anul 1937, spre sfîrșitul vieții sale, acest mare campion, într-o convorbire cu un ziarist, a declarat: „Noi șahiștii generației vîrstnice, mulți ani a trebuit să demonstrăm că șahul nu este un amuzament, că nu trebuie să fie apanajul doar a unui cerc restrîns de oameni, ci, mai mult chiar, am căutat să convingem că șahul are o valoare socială. Mi s-a replicat că șahul nu poate fi o profesiune. Dar mîlloane de oameni rejoyacă partidele marilor maeștri, învață din aceste partide, și, în același timp, încearcă o mare satisfacție estetică. Eu consider că numai acei oameni care se dedică total unei activități pot să creeze, să lase ceva valoros de pe urma lor, pentru posteritate. Nu poți să pretinzi de la marile talente ale șahului să practice și o altă profesiie, deoarece în caz contrar și-ar risipi forțele și timpul fără să-și dezvolte capacitățile pînă la treapta cea mai înaltă a măiestriei, nici într-un domeniu, nici în altul“. Aceste opinii pot servi și ca punct de plecare pentru o dezbatere. Pentru că, dacă Fischer și-a dedicat întreaga sa viață sportului minții, unii jucători de frunte sau foști campioni au avut și alte profesii, bine stabilite, decît pe cea de șahist: Alehin a fost doctor în științele juridice, Euwe doc-

tor în matematică, Botvinnik doctor în ştiinţele tehnice, Petrosian doctor în filozofie, şi însuşi Lasker filozof şi matematician. Iar lista ar putea continua...

Deosebit de interesante sînt şi părerile lui Botvinnik asupra stilului combativ de joc al lui Tal, care pot fi evaluate şi pe plan mai general: „În ce constă baza reală a forţei de joc a lui Tal? Din punct de vedere al ciberneticii şi al tehnicii de calcul, Tal, este un computer de prelucrat informaţiile, care posedă, comparativ cu alţi mari maeştri, o fenomenală memorie şi o mare rapiditate în gîndire; pentru el capătă o importanţă deosebită figurile care au o mare mobilitate pe tabla de şah. Pe Tal mai puţin îl interesează aprecierea obiectivă a poziţiei în care tinde să ajungă; pentru el este mai important ca figurile să aibă o mare mobilitate, într-o poziţie, privită obiectiv, chiar mai slabă. În astfel de situaţii diapazonul de calcul al variantelor este extrem de mare, căroră partenerii de joc nu le pot face faţă. Aici îşi spune cuvîntul excelenţa memorie şi rapiditatea în gîndire ale lui Tal. Iată în ce constă de fapt fantastica forţă de joc a lui Mihail Tal. Ea se ascunde în spatele unor factori cu totul obişnuiţi“. Şi, mai departe, Botvinnik subliniază: „Pe mine m-a uimit faptul că partenerul meu, în loc să urmărească anumite poziţii (aşa am învăţat şahul în tinereţea mea), face, la prima vedere, mutări nelogice. Logica lui, prin excelenţă, are un substrat cu totul practic, adică urmăreşte să-l pună pe adversar în faţa unor probleme deosebit de grele. O recunoaştere a meritelor lui Tal constă şi în faptul că atunci cînd partenerul lui face o inexactitate, el caută răspunsuri elegante şi neaşteptate“.

Cu totul opus stilului de joc al lui Tal este stilul lui Petrosian: „Eu, cîndva, declară acesta, m-am întrebat dacă este adevărat că stilul de joc al unui şahist îl caracterizează şi ca om, sau dacă, invers, caracterul şi temperamentul omului se reflectă în jocul său? În acest caz, la un răspuns afirmativ, fiecare joacă în stilul său propriu, cum a fost înzestrat de la natură. Pe mine, de exemplu, mă caracterizează prudenţa. Mie nu-mi place să fac mutări la întîmplare, fără să urmăresc ceva, fără un anumit scop — ca şi cum un hocheist ar expedia pucul de la un capăt la altul al patinoarului, spunîndu-şi că o să vadă ce o să se întîmple. Acest lucru este împotriva convingerilor mele principale. Eu sînt profund convins că în şah nimic nu este întîmplător. Mie personal îmi plac numai acele partide pe care le-am jucat în conformitate cu cerinţele poziţiei. Eu cred numai în jocul logic“. Nu întîmplător adăugăm noi, tema lucrării de doctorat a lui Petrosian a fost „Logica în partidele de şah“.

Demnă de menţionat este şi părerea lui Nona Gaprindaşvili privind jocul în poziţii statice. La începutul anului 1972, această mare campioană a mărturisit, sincer şi plauzibil, că şahistilor le este deosebit de greu să-şi dispute întîietatea pe tabla de şah într-o poziţie statică. Oricît ar părea de curios, dar chiar această poziţie statică îl oboseşte pe şahist. Nu întîmplător, spunea ea, jucătorii de şah, în timpul meciurilor pentru titlul mondial, slăbesc cîte 6—7 kg.

Ceea ce înseamnă că şahul de performanţă cere şi o bună condiţie fizică.

Anghel Vrabie

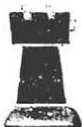

UN CRITIC LITERAR DESPRE ȘAH

Evul mediu neîntîmplător

La prima vedere prezența șahului în literatură e nesemnificativă. Mulți au iubit șahul, puțini s-au învrednicit să scrie despre el, ar fi concluzia mohorită a celor ce întorc pe dos catastifele pentru a mia oară, doar-doar va ieși vreo noutate din comentariul unei nuvele de Stefan Zweig și a unei cutare povestiri de Sado-veanu. Unii mai decupează din ziare mărturiile unora-altora, mai scot de prin almanahuri partide jucate de Tolstoi și Voltaire. Poeții s-au lăsat pozați în fața tablei de șah, prozatorii au obținut, cînd și cînd, titluri și onoruri șahiste dar — zic gurile rele — nimeni nu a stăruit, ca scriitor, lîngă **jucătorul de șah**.

Să ni se permită o îndreptare. Dacă nu există cărți mari despre jucătorul de șah, am putea lesne să observăm că șahul e prezent în mai toate dintre întîmplările esențiale ale scrisului. Nu e nevoie să coborîm în adîncurile literaturii pentru exemple, ele sînt lîngă noi. D. R. Popescu a debutat ca prozator cu **O partidă de șah**, povestire care a așezat-o în fruntea primului său volum, **Fuga**. În cărțile sale din anii '60 se joacă șah din două în două pagini. Una din poeziile lui Marin Sorescu — poezia care îi divulgă secretele, intențiile și chiar ticurile — este **Șah**. Alexandru Ivasiuc a scris o prefață la volumul unei distinse șahiste pe care de fapt, nu a analizat-o nimeni și care prefață e plină de idei subțiri. O idee a lui Ivasiuc, pe care și el a lăsat-o în părăsire, este aceea că șahul este un joc de Ev Mediu. Cavaleria, turnurile, regina și regele, păstrează amintirea acestui timp. O observație șocantă, dacă nu iritantă pentru măria-sa Jucătorul de șah. Pentru că există o imagine a Evului Mediu care circulă prin manuale, prin unele cărți, o imagine-robot care face din Evul Mediu cea mai detestată epocă, epocă din evoluția umanității. Cum să așezi începuturile și înțelesurile emblematice ale șahului aici? Inchiziția, rugurile, vîntoarea de vrăjitoare, cruzimea, necruțarea, fanatismul sînt depuse, de imaginația noastră mereu în căutarea de repere, în Evul Mediu. Tirani sîngeroși, regine ne-

trebnice, masacre, barbarie : **iată epoca !**, exclamau, cu câteva decenii în urmă, profesorii de istorie.

Dar cavalerismul, dar iubirile castelane, dar Tristan şi Izolda ? Istoricii ultimelor decenii au despovărat Evul Mediu de multe dintre legendele lui întunecate. Ei nu mai stimulează înversunata noastră opoziţie, ci un gând bun. Evul Mediu ne-a lăsat obişnuinţe nobile, a năzuit către un stil. A cristalizat un stil de a fi, o civilizaţie a gândului şi a sentimentului. Putem recupera, din imageria complicată a cărţilor fundamentale, un Ev Mediu al purităţii şi al purificării, al aspiraţiei către esenţial.

Evul Mediu — timpul nostru de „mijloc“. **Nel mezzo del camin di nostra vita** trăim un ev mediu : o aspiraţie către stil, văzut ca emancipare de condiţia existenţei diurne. Nimic nu slujeşte mai credincios „emanciparea“ şi nu semnalează mai prompt prezenţa libertăţii decât jocul. Iar şahul poate fi un joc sublim, în care o **nouă realitate** îşi exprimă adevărurile ei majore. Aspirind către demnitatea esenţialului. Afirmînd un stil.

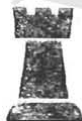
Cine citeşte un volum de partide comentate, ale lui Alehin, Cigorin sau Gheorghiu, ale lui Fischer sau Spaski îşi poate uşor da seama cîte romane trăiesc în fiecare partidă adnotată. Cîtă aspiraţie către epic vibrează în fiecare poziţie aşezată în paranteze. O emoţie, o ironie, o exclamaţie trădează participarea pasională, mărturisirile de Romeo sau Othello, de Casanova sau de Lear a comentariului. Confesiunea celui ce analizează nu e săracă decât rareori, de obicei apele involburate ale mărturisirii poartă către noi adevărurile unui suflet artist. Nimeni nu-l poate descrie mai bine pe marele campion decât metaforele sale combatante. Comentariile pe care el însuşi le face conţin atîtea informaţii despre participarea sa sentimentală încît un computer ar putea transforma unele partide în poeme epice. Căci dacă azi computerele joacă şah, tot ele, programate cu grijă, ar putea transforma o partidă de şah într-o infinitate de romane eroice. Ce vor conţine aceste romane ? Aceste poeme epice ?

Dacă recitesc **Fraţii Jderi** o fac, nu o dată, cu gândul (evident amuzat) că scriitorul şi-a compus romanul ca o partidă de şah. Un roman precum **Cei trei muşchetari** poate fi citit ca o partidă de şah. Legile compoziţiei româneşti pot fi comparate cu legile deschiderii, ale jocului de mijloc, ale finalurilor. E2-E4 îmi sugerează o posibilă schematizare a prozei. O seamă de romane celebre („clasice“) încep cu e2-e4.

Şahul ar naşte o nouă ordine a gândului : în alţi termeni, o literatură clasică. Legile jocului, odată respectate, ar stimula o artă echilibrată şi limpede. Orice clasicism îşi are rădăcinile în structurile mentale ale Evului Mediu. Un clasicism fără comandă regală, fără principii şi legislatori e de neconceput.

Să nu se înţeleagă din cele de mai sus, că, aspirînd către stil, şahul ar propune privilegiile unei aristocraţii spirituale. Că, **jucînd**, recucerim puritatea unei lumi aflate sub varii ameninţări.

Nici unul dintre optimişti iubitori ai jocului n-ar putea susţine aşa ceva. Ba, mai mult, cei aflaţi în opoziţie — căci şi aici ar fi o opoziţie care nu s-ar sfîi să afirme că niciodată şahul nu va fi un ferment civilizator — cei din opoziţie ar

produce imediat exemple în care înaltele titluri nu au fost cucerite de gentlemani. Cîteva pagini de proză, cîteva filme îi arată chiar pe demonicii jocului în acţiune. E adevărat, scriem şi noi în faţă cu crîncenele argumente ale opoziţiei, că s-ar putea alcătui un tom substanţial enumerînd infidelităţile maeştrilor faţă de codul manierelor elegante. Nici şahiştii nu sînt îngeri, am nota noi, justificînd o tablă aruncată (vezi Korcinoi), un scaun trîntit (vezi Kasparov) prin tensiunea nervoasă a jocului. Dacă ne gîndim la alte sporturi...

A **juca**, scria un filozof contemporan, înseamnă a fi **jucat**. Încă nu cunoaştem în amănunt modificările personalităţii în faţa mării performanţe. Dar cert este că marele performer este **jucat**, adică instrumentalizat în funcţie de ideea de victorie. Jucătorul trebuie să cîştige. Jocul dictează transformările vieţii sufleteşti. Jocul dictează: nu jocul este jucat, jucătorul este jucat. El reacţionează mîndru, demn, dispreţuitor, violent, devenind, el însuşi, o emblemă vie a succesului, a insuccesului, a victoriei, a înfrîngerii. Adăugăm: toate jocurile îşi joacă jucătorul. Dar singur şahul trasează o limită a alienării. **Pactul cu diavolul**, formula de „a cîştiga” lansată de Evul Mediu al demoniei şi demonologilor devine o formulă ajutătoare, un auxiliar de lucru preţios pentru cine analizează secolul XX al Jocului şi al Jucătorilor. Nu viaţa infinită, nu cunoaşterea absolută ci **victorie cu orice preţ**. Evul Mediu al cavalerilor şi al turnirelor, al splendorii şi al Graalului e înlocuit de acela al lui dr. Faustus. O lume, nebună, nebună, nebună dictează jocurile. O lume nebună se joacă pe sine. Spre deosebire de alte jocuri, şahul acordă drepturi aproape absolute fiinţei gînditoare. Joc la limita jocurilor, şahul reprezintă o graniţă simbolică pentru o lume care, mereu dezmarginîndu-se, e ameninţată de haos. Şi dacă numai marii optimişti mai cred azi într-o înnobilitare prin joc a fiinţei, într-o regăsire a esenţei prin joc, ei au şansa acestui argument: **şahul**. Şahul reprezintă un umanism în măsura în care, într-un timp al dez-limitării, formulează o limită. Jucătorul jucat este jucat, în ultimă instanţă, de un gînd, de o idee, de un cer al intelectului şi al raţiunii. „Jucaţi” de şah, o seamă de scriitori au dat culturii române arhitecturi spirituale. Autorii pentru care geometria ideilor a fost transpusă în pagină au **jucat şah**. Ivasiuc, D. R. Popescu, Octavian Paler, Marin Sorescu, Laurenţiu Ulici, sînt doar cîţiva dintre cei a căror proiecte pot fi aşezate (cînd şi cînd, e drept) sub emblema şahului.

Şahul — un umanism. Dar această realitate a sa nu mai depinde de joc, ci de contextul lui. Dar creatorii de contexte? De cei ce văd în şah nu doar o înfruntare ci şi o artă de a trăi. Unul dintre umaniştii graţie căruia cred că, în epoca tuturor demitizărilor, şahul poate rămîne o artă nobilă — în imperiul Jocurilor, un tărîm de refugiu, de retragere şi de speranţă — este Pius Brînzeu. Datorită lui, şi altora, desigur: dar în primul rînd datorită lui. Cum despre „ceilalţi” însă se scrie mereu... şi probabil vom scrie şi noi la momentul potrivit, să începem (sau să sfîrşim) aşa: autorul acestor rînduri crede că şahul nu îşi va devora fiii.

Îl rog să-mi permită să-i dedic aceste pagini.

Cornel Ungureanu

O BAZĂ SPORTIVĂ MODEL

Centrul de șah Medicină Timișoara

Centrul de șah Medicină Timișoara este socotit ca una din cele mai dotate baze sportive din țară, unde șahiștii de performanță sau numai amatori pot practica și studia, în cele mai bune condiții, acest frumos sport al minții. Aici se pot întâlni, la masa de joc, de la profesori universitari la mici elevi sau șoimi ai patriei, de la muncitori până la conducători de mari întreprinderi, de la mari maeștrii la jucători necalificați sau simpli amatori. Cu toții găsesc în jocul de șah relaxarea atât de necesară după o zi de muncă sau învățătură.

Inițiat în 1970, cu sprijinul organelor locale de Partid și de Stat, de către Institutul de Medicină Timișoara (rector în acea vreme prof. dr. doc. Pius Brînzeu) și Clubul sportiv universitar Medicină, a cărei secție se numără printre cele mai puternice din țară, acest Centru de șah a dat de la început un important impuls mișcării șahiste din oraș. Ani de-a rândul i s-au adus îmbunătățiri și astăzi Centrul de șah Medicină, de pe lângă Sindicatul Institutului de medicină, sub îndrumarea C.J.E.F.S. și a Consiliului Județean al Sindicatelor, cuprinde aproape întreaga activitate a mișcării șahiste din Timișoara. Aici au avut loc de-a lungul anilor competiții cu caracter de masă, campionate naționale sau concursuri internaționale, toate bucurându-se de condiții optime de desfășurare. Așa se face că astăzi Timișoara este unanim apreciată ca o excelentă gazdă în ce privește organizarea competițiilor de șah.

Nici cei mai mici șahiști nu au fost neglijați. În cadrul centrului a fost creat spațiu și pentru secția de șah a Clubului sportiv școlar Nr. 1 din Timișoara, unde, cu multă competență, prof. Ligia Jicman și Adrian Sasu-Ducșoară se ocupă de pregătirea juniorilor și copiilor, din rândurile cărora s-au ridicat și se ridică șahiști de performanță.

Comisia judeţeană de şah a cărei activitate se desfăşoară tot în cadrul centrului, coordonează întreaga activitate de performanţă ce se desfăşoară în cadrul acestuia.

Centrul de şah timişorean se mândreşte cu performanţele obţinute de şahişti care s-au pregătit şi se pregătesc în această bază sportivă: marea maestră Margareta Mureşan, maestrele internaţionale Gertrude Baumstark şi Ligia Jicman, actuala campioană a ţării, maestra Otilia Ganţ, maestrii internaţionali Emil Ungureanu, Neboişa Ilijin, Ioan Mărăşescu, maestrul FIDE Ioan Zarcu şi alţii.

Numărul celor care practică şahul este în permanentă creştere, căci cu toţii găsesc la Centrul de şah locul adecvat pentru una sau mai multe partide, în cursul unei zile, sau a întregului an. Îmbucurător este faptul că azi tot mai mulţi tineri frecventează acest loc unde îşi pot petrece cu mult folos timpul liber. La fel, este în creştere şi numărul concursurilor ce se organizează, concursuri ce cuprind pasionaţi din toate categoriile de activitate, astfel că se poate spune că activitatea la centrul de şah este permanentă în tot cursul anului.

Se poate afirma, fără ezitare, că Centrul de şah Medicina a fost, de la înfiinţare, un permanent stimul în ceea ce priveşte dezvoltarea şahului, a celui de performanţă în special, şi că o bună parte din succesele şahului timişorean se datorează acestei baze sportive.

Este, aceasta, un motiv de satisfacţie pentru cei ce răspund de bunul mers al activităţii în cadrul centrului şi o explicaţie pentru dragostea şi stima pe care i-o poartă şahişti timişoreni.

Alexandru Ivan

ANCHETA ȘAH — TIMIȘOARA

Mărturisiri

Viața unui șahist de performanță este o sursă nesecată de amintiri. Cele plăcute sînt mai numeroase, cele neplăcute durează în schimb mai mult în timp. La lumina lor șahistul își re trăiește viața și continuă să vibreze la rememorarea evenimentelor petrecute în sport și pe marginea lui. Așa fiind, ne-am gîdit să ne adresăm unor jucători fruntași solicitînd răspunsuri la cîteva întrebări menite să-i prezinte sub o altă înfățișare decît cea obișnuită. Doream, mai ales să aflăm care au fost momentele care i-au afectat mai mult pe plan sentimental și, în același timp, să cunoaștem și unele păreri cu privire la mișcarea șahistă din Timișoara.

Iată aceste întrebări și răspunsurile primite :

1. Care a fost momentul care v-a produs cea mai mare bucurie în întreaga dvs. activitate de sportiv de performanță? (Partidă cîștigată, succes de turneu, sau orice alt eveniment legat de activitatea sportivă...)
2. Care a fost momentul care v-a impresionat cel mai neplăcut?
3. Care a fost evenimentul cel mai important în desfășurarea mișcării sportive șahiste din Timișoara în ultimii ani? (Participarea Nonei Gaprindașvili la Turneul Medicina din 1975. Vizita și simultanul campionului mondial Karpov în 1983. Vizitele președintelui F.I.D.E. la Timișoara...)
4. Aprecieri și eventual propuneri pentru îmbunătățirea activității în domeniul șahului în acest județ.

EMIL UNGUREANU — maestru internațional

1. Momentul care mi-a produs cea mai mare bucurie și o satisfacție deosebită a fost participarea la Olimpiada de la Lugano, din 1968 și clasarea echipei României pe locul 7—8, cel mai bun obținut pînă atunci. Alături de mai experimentații mei colegi de echipă: Florin Gheorghiu, regretatul Victor Ciocîltea, Teodor Ghițescu și Dolfi Drimer, mi-am adus și eu contribuția la acest succes.

Bucurie mi-au produs și cucerirea a două titluri de campion balcanic pe echipe (Atena și Sofia), obținerea titlului de vicecampion național la individual, a titlului de campion universitar, cît și victoriile la unii mari maeștrii de valoare, cum ar fi Taimanov, Sveșnikov, Ribli, Farago etc.

2. Momentul cel mai neplăcut din întreaga mea carieră șahistă, care a lăsat urme adînci, a fost scoaterea mea din echipa olimpică în preziua plecării spre Buenos Aires, în locul meu plecînd un antrenor. Atunci, în 1978, am meditat o zi întreagă dacă merită să mai continui sau nu șahul de performanță și puțin a lipsit să nu mă îmbolnăvesc de nervi.

Au mai fost și alte momente neplăcute, cum ar fi ratarea titlului de campion al țării (București 1968, Sinaia 1975, Sibiu 1977), necalificarea echipei României în finala campionatului european în Suedia (cu toate că am învins Ungaria) etc.

3. Evenimentul cel mai important în desfășurarea mișcării șahiste din Timișoara în ultimii ani, îl consider din punct de vedere propagandistic, vizita și simulanul campionului mondial Karpov, în 1983.

Ceea ce a dus însă la creșterea valorii și a performanțelor în șahul timișorean a fost însă crearea Clubului Medicina, venirea la Timișoara a antrenorului Șerban Neamțu, apoi a subsemnatului, a lui Grünberg și Șubă, organizarea de către Clubul Medicina a unor puternice turnee masculine și feminine, dragostea și sprijinul pentru șah acordate de organele locale, de directorii unor mari întreprinderi, crearea secției de șah în cadrul C.S.Ș. și, nu în ultimul rînd, munca desfășurată de Comisia Județeană de șah. Cît privește vizitele președintelui F.I.D.E., Florencio Campomanes, acestea subliniază prestigiul de care se bucură Timișoara, ca centru șahist, și în afara granițelor țării noastre.

4. Timișoara șahistă are la ora actuală cele mai bune condiții din țară (mai bune ca și cele din București) și titlurile la individual masculin și feminin, ca și cele pe echipe feminine, obținute în ultimii ani sînt o urmare firească a acestor condiții. Consider însă că rezultatele puteau fi și mai bune (în special la echipe mixte), iar progresul juniorilor este încă prea lent pentru explozia informațională șahistă actuală și antrenorii pe care îi au la dispoziție. Este necesară reluarea marilor turnee organizate de Medicina, prin unirea eforturilor principalelor echipe din Timișoara. Turneele open A.E.M. și E.M.T. sînt spectaculoase, dar nu ajută prea mult la dezvoltarea șahului de performanță.

ILIJIN NEBOIȘA — maestru internațional

1. Este greu de spus care a fost momentul care mi-a produs cea mai mare bucurie în activitatea mea de sportiv de performanță. Încerc să-mi aduc aminte de

cîteva momente care mi-au adus bucurii. În primul rînd, cucerirea titlurilor de campioană pe echipe mixte a Medicinei în anii 1967 şi 1976 — cînd am realizat 5 puncte din 6 posibile şi respectiv 6,5 din 9, avînd şi cel mai bun rezultat la masa la care am jucat —, precum şi cel de vicecampioană în anul 1979 — cînd am obţinut 7 din 9 puncte posibile, aducînd un aport deosebit echipei pentru ocuparea acestui loc pe podium. O bucurie deosebită a fost, de asemenea, obţinerea primei norme de maestru internaţional la un puternic turneu internaţional, la Lublin (Polonia), precum şi un loc 3 foarte bun la turneul internaţional de la Bled (Iugoslavia), în 1981. În aceste două turnee pot spune că m-a bucurat calitatea partidelor.

2. Dacă întrebarea se referă la persoana mea, nu vreau să-mi amintesc de momentele neplăcute şi mă bucur că am trecut peste ele. Dacă întrebarea se referă la jocul de şah în general, atunci consider neplăcut ca cineva să fie victima unor nedreptăţi, a unor aranjamente care în final deformează rezultatele reale, dezavantajează pe unii, în timp ce îi acoperă de glorie pe alţii. Folosesc acest prilej să atenţionez în special juniorii noştri că aceştia dăunează întotdeauna jucătorului de performanţă. Ambiţia de depăşire nu poate merge împreună cu aranjamentele. În diferent cine este adversarul, jucătorul trebuie să-şi joace partida pînă la capăt. Cunoşc nenumărate cazuri de prietenie foarte apropiată între jucători, atunci însă cînd se află faţă în faţă uită de toate şi joacă parcă ar juca „partida vieţii”.

3. În ultimii ani mişcarea şahistă din Timişoara a cunoscut o dezvoltare deosebită. Condiţiile bune pentru pregătire şi antrenament create asigură mereu obţinerea unor rezultate şi mai bune. Este greu ca în contextul unei serii de evenimente şahiste petrecute în oraşul nostru să spunem că unul din aceste evenimente a fost cel mai important. În orice caz activitatea şahistă din Timişoara a început să ia amploare odată cu înfiinţarea Centrului de şah Medicină, în 1973. Cred că toate evenimentele menţionate în chestionar, la care aş adăuga turneele internaţionale de mari maeştri organizate în anii precedenţi au fost la fel de importante. Din păcate, din anul 1983 în oraşul nostru nu s-a mai organizat nici un turneu de asemenea anvergură.

4. Activitatea şahistă din oraşul nostru este o activitate foarte bogată. Comisia judeţeană de şah, în frunte cu prof. dr. P. Brinzeu, preşedintele comisiei, îşi desfăşoară o activitate foarte susţinută. Complexitatea mare de probleme a dus la înfiinţarea unor subcomisii, cum ar fi: subcomisia pentru probleme de juniori, pentru probleme de antrenament, pentru probleme de arbitraj. Dar unde este subcomisia pentru şahul de performanţă şi competiţii? Cred că în ultima vreme nu s-a mai acordat atenţia cuvenită cuvenită competiţiilor pentru jucătorii şi jucătoarele de performanţă, dovadă că din 1983 nu s-a mai organizat nici un turneu masculin sau feminin. Ar fi trebuit reluată această activitate.

ŞERBAN NEAMŢU — maestru F.I.D.E.

1. Momentul cel mai plăcut din activitatea mea ca sportiv a fost cîştigarea locului I, în anul 1976, la turneul internaţional de la Satu Mare, înaintea multiplului campion al ţării noastre Victor Ciocîltea şi a altor maeştri cu renume.

2. Îmi aduc aminte cu cea mai mare neplăcere de faptul că în Finala campio-

natului R.S.R. din anul 1967 am cedat în poziție de remiză la viitorul maestru internațional Sorin Segal.

3. După părerea mea cel mai important moment din activitatea șahistă din Timișoara a fost vizita fostului campion mondial Anatoli Karpov, care a stîrnit un interes extraordinar printre amatorii de șah din orașul nostru și nu numai printre ei. De asemenea, vizitele președintelui F.I.D.E. și a colaboratorilor săi apropiați au avut un mare răsunet propagandistic în opinia publică și, mai ales, în rîndurile amatorilor de șah din acest oraș.

BAUMSTARK GERTRUDE — maestră emerită a sportului

1. 2. Este greu de aplicat o unitate de măsură satisfacțiilor pe care ni le oferă activitatea de sportiv de performanță. Totuși acel loc II obținut de echipa României la Olimpiada din 1974 mi-a produs cea mai mare bucurie din întreaga mea activitate. Acesta este și răspunsul la întrebarea a doua, cînd am avut și o mare dezamăgire: am pierdut în primul tur al meciului de baraj, o partidă „aproape cîștigată”. Cine știe, dacă...

3. Și aici e greu de făcut o comparație. Pentru mine, personal, participarea Nonei Gaprindașvili la Turneul Medicina 1975 a însemnat foarte mult.

4. Agenda activității șahiste este bogată în acțiuni, regret însă dispariția din calendarul nostru competitiv a turneele internaționale feminine, care deveniseră pentru Timișoara aproape o tradiție.

LIGIA JICMAN — maestră internațională

1. Obținerea titlului de Maestră Internațională.

2. Cel mai neplăcut eveniment din activitatea mea șahistă de performanță a fost meciul pentru titlul de campioană națională senioare, de la Mediaș, din 1983. Deși l-am terminat la egalitate cu sportiva Eugenia Ghindă, m-am clasat pe locul II și nu am reușit să fiu decît vicecampioană pe anul 1982.

3. Consider că unul din cele mai importante evenimente din activitatea șahistă timișoreană a fost participarea campioanei mondiale Nona Gaprindașvili la Turneul internațional feminin de șah din 1975.

4. Propun să se pună un mai mare accent în cadrul secțiilor de performanță ale cluburilor sau asociațiilor sportive pe activitatea de inițiere a copiilor care doresc să practice șahul, cunoscut fiind faptul că numai Clubul Sportiv Școlar are o grupă de începători, ceea ce este insuficient pentru activitatea șahistă de performanță a Timișorii.

Din răspunsurile primite se pot trage unele concluzii, dintre care multe erau de prevăzut. Astfel, sportivii rețin mai degrabă momentele care corespund propriilor aspirații decît pe cele mai puțin dorite peste care caută să treacă și să le uite cît mai repede. Din păcate acestea din urmă lasă uneori cicatrice adînci în sufletele lor.

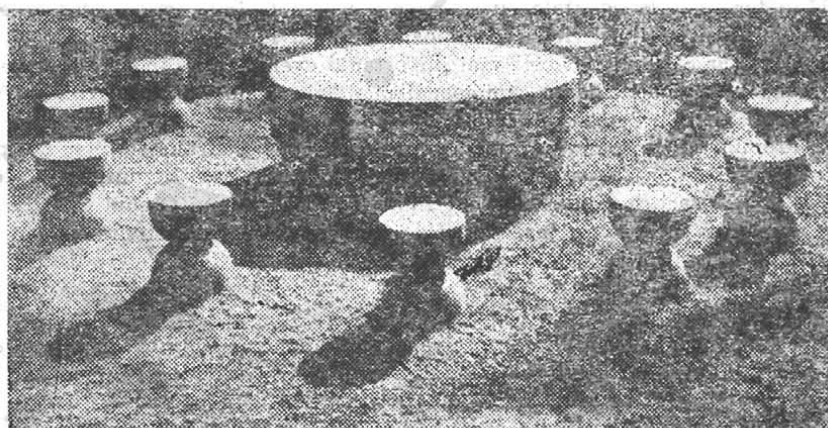

În ce priveşte momentele care au contribuit la dezvoltarea mişcării şahiste din Timișoara cel mai important îl constituie baza materială de care dispunem în acest oraș. Pe această linie se situează Centrul de şah Medicina, un dar neprețuit din partea organelor locale de partid și de stat, factor determinant în saltul valoric înregistrat în şah. Convergența spre Timișoara a unor antrenori și sportivi de performanță, vizînd cu toții condiții personale mai bune de pregătire, reprezintă un alt factor de progres. Întrecerile sportive organizate la Timișoara, mai ales marile turnee internaționale, cu participări din cele mai prestigioase (Nona Gaprindașvili) au contribuit, de asemenea, la mersul înainte al mişcării şahiste. În fine, merite deosebite revin organelor de conducere ale sportului din localitate și activiștilor obștești care activează în cadrul Comisiei județene de şah. Cît despre vizita și simultanul campionului mondial, Anatoli Karpov, acestea au avut un puternic răsunet în opinia publică și au determinat numeroase familii să-și îndrepte odraslele spre şah. În ceea ce privește vizitele președintelui F.I.D.E. și lucrările Comitetului executiv al acestui înalt for de conducere sportivă la Timișoara, în ele trebuie să vedem o recunoaștere oficială a prestigiului pe care l-a cîștigat pe plan mondial Centrul de şah Timișoara.

Cu privire la măsurile de luat pentru a asigura în continuare dezvoltarea mişcării şahiste este de reținut, între altele, necesitatea unui efort deosebit, axat pe lărgirea bazei de masă în rîndurile juniorilor și pe o mai bună pregătire a lor, pe de o parte, pe organizarea de noi turnee internaționale de anvergură, destinate promovării jucătorilor care urcă spre virfurile ierarhiei sportive, pe de altă parte.

Premise de dezvoltare sînt, condiții de pregătire avem, dar trebuie muncit mult în continuare pentru a asigura și pe mai departe evoluția atît de promițătoare a sportului minții în acest colț de țară.

**Anchetă realizată de
P. Brînzeu**

Oare Brâncuși juca şah ?

www.stere.ro